

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KROŚNIE**

PLAN URZĄDZENIA LASU
PROGRAM OCHRONY PRZYRODY
DLA
NADLEŚNICTWA LESKO

Na lata 2019 - 2028

Przemyśl 2019 r.

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Przemyślu,
ul. Wysockiego 46A, 37-700 Przemyśl,
tel. 16 6705281, fax. 16 6705519
e-mail: sekretariat@przemysl.buligl.pl, <http://www.buligl.pl>

Wykonano na zlecenie

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie

Wykonawca

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu

ul. Wysockiego 46a, 37-700 Przemyśl

tel. (16) 670 52 81, faks (16) 670 55 19

e-mail: sekretariat@przemysl.buligl.pl

www.przemysl.buligl.pl

Program ochrony przyrody opracował:

mgr inż. Piotr Hałucha

Zadania ochronne opracował zespół w składzie:

mgr inż. Leszek Reizer

mgr inż. Piotr Hałucha

mgr inż. Anna Bugno-Pogoda

mgr inż. Witold Bauer

mgr inż. Grzegorz Smętek

mgr inż. Bogdan Draguła

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	15
1.1. OCHRONA PRZYRODY I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA NATURALNEGO W LASACH PAŃSTWOWYCH.....	15
1.2. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA POLITYKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO REGIONU DOTYCZĄCE OCHRONY PRZYRODY Z UWZGLĘDNIENIEM REGIONALNYCH STRATEGII ROZWOJU ORAZ REGIONALNYCH PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA	17
2. CELE PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY	20
3. ZAKRES I ORGANIZACJA PRAC	21
4. AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY	23
4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA.....	23
4.1.1. Położenie administracyjne	23
4.1.2. Usytuowanie geograficzno-przyrodnicze	24
4.1.3. Struktura użytkowania gruntów.....	26
4.1.4. Ogólna charakterystyka kompleksów leśnych	27
4.1.5. Historia lasów i gospodarki leśnej.....	27
4.1.6. Uzdrawisko Polańczyk	29
4.2. FORMY OCHRONY PRZYRODY	30
4.2.1. Rezerваты przyrody.....	31
4.2.2. Parki Krajobrazowe	48
4.2.3. Obszary chronionego krajobrazu.....	49
4.2.4. Obszary natura 2000	51
4.2.5. Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie.....	53
4.2.6. Pomniki przyrody	54
4.2.7. Użytki ekologiczne	56
4.2.8. Stanowiska dokumentacyjne	57
4.2.9. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	58
4.2.10. Ochrona gatunkowa roślin, grzybów, porostów i zwierząt	58
4.2.10.1. Rośliny chronione	59
4.2.10.2. Grzyby i porosty chronione.....	62
4.2.10.3. Zwierzęta chronione.....	62
4.2.10.4. Strefy ochrony	71
4.3. WALORY PRZYRODNICZO LEŚNE.....	74
4.3.1. Walory krajobrazu	74
4.3.1.1. Klimat.....	74
4.3.1.2. Budowa geologiczna i rzeźba terenu	76
4.3.1.3. Wody powierzchniowe	79
4.3.1.4. Wody podziemne	81
4.3.1.5. Ekosystemy wodno-błotne.....	81
4.3.1.6. Gleby.....	83
4.3.2. Typy siedliskowe lasu	84
4.3.3. Charakterystyka Leśnych zbiorowisk roślinnych.....	85
4.3.4. Lasy ochronne.....	87

4.3.5. Charakterystyka drzewostanów	87
4.3.5.1. <i>Bogactwo gatunkowe i struktura</i>	87
4.3.5.2. <i>Pochodzenie drzewostanów</i>	90
4.3.5.3. <i>Zgodność składu gatunkowego z siedliskiem</i>	91
4.3.5.4. <i>Formy degradacji lasu</i>	94
4.3.5.5. <i>Martwe drewno</i>	95
4.3.6. Zadrzewienia i zakrzewienia	96
4.3.7. Walory kulturowe	97
4.3.7.1. <i>Zabytki kultury i dziedzictwa kulturowego</i>	97
4.3.7.2. <i>Parki i ogrody podworskie</i>	100
4.4. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA LEŚNEGO	101
4.4.1. Stan powietrza atmosferycznego i źródła jego zanieczyszczenia.....	101
4.4.2. Stan wód i źródła ich zanieczyszczeń.....	101
4.4.3. Odpady komunalne	102
4.4.4. Hałas jako czynnik zanieczyszczenia środowiska	103
4.4.5. Inwestycje szczególnie uciążliwe dla środowiska	103
4.4.6. Zagrożenia ekosystemów leśnych	103
4.4.6.1. <i>Czynniki abiotyczne</i>	103
4.4.6.2. <i>Czynniki Biotyczne</i>	104
4.4.6.3. <i>Czynniki antropogeniczne</i>	105
4.5. PLAN DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZYRODY KRAJOBRAZU I WARTOŚCI KULTUROWYCH	105
4.5.1. Kształtowanie stosunków wodnych.....	105
4.5.2. Kształtowanie strefy ekotonowej.....	106
4.5.3. Zachowanie różnorodności biologicznej	107
4.5.3.1. <i>Zachowanie różnorodności genetycznej</i>	107
4.5.3.2. <i>Zachowanie różnorodności gatunkowej</i>	107
4.5.3.3. <i>Zachowanie różnorodności ekosystemowej</i>	108
4.5.3.4. <i>Zachowanie różnorodności krajobrazowej</i>	108
4.5.4. Zadania dotyczące form ochrony przyrody	109
4.5.4.1. <i>Rezerваты przyrody</i>	109
4.5.4.2. <i>Parki krajobrazowe oraz obszary chronionego krajobrazu</i>	109
4.5.4.3. <i>Pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo krajobrazowe</i>	109
4.5.4.4. <i>Obszary natura 2000</i>	109
4.5.4.5. <i>Ochrona gatunkowa roślin</i>	110
4.5.4.6. <i>Ochrona gatunkowa zwierząt</i>	110
4.5.4.7. <i>Ochrona gatunkowa grzybów</i>	113
5. MAPY	133
6. EDUKACYJNA ROLA PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY I UDOSTĘPNIANIE TERENU.....	134
6.1. PROGRAM EDUKACJI LEŚNEJ SPOŁECZEŃSTWA	134
6.2. WALORY TURYSTYCZNE	136

7. ZADANIA OCHRONNE DLA OBSZARÓW NATURA 2000	139
7.1. ZAKRES ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	
BESKID NISKI PLB180002.....	139
7.1.1. Informacje o obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002.....	139
7.1.1.1. Opis granic obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB180002.....	139
7.1.1.2. Informacje o obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002.....	140
7.1.1.3. Opis gruntów i przedmiotów ochrony.....	140
7.1.1.4. Przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.....	142
7.1.1.5. Informacje o zastosowanej metodyce użytej do oceny gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB 180002 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	142
7.1.1.6. Gatunki ptaków będących przedmiotami ochrony występujące w części obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB 180002 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.....	160
7.1.2. Istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony ptaków będących przedmiotami ochrony oraz ich siedlisk w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB 180002 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	173
7.1.3. Cele działań ochronnych	176
7.1.4. Działania ochronne	177
7.1.5. Wskazania do zmian w obowiązujących dokumentach zagospodarowania przestrzennego	185
7.1.6. Propozycja weryfikacji SDF obszaru i jego granic	185
7.1.7. Przesłanki do sporządzenia planu ochrony.....	185
7.1.8. Załączniki do zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB180002	186
7.2. ZAKRES ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	
GÓRY SŁONNE PLB180003	194
7.2.1. Informacje o obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003	194
7.2.1.1. Opis granic obszaru Natura 2000 Góry Słonne PLB180003	194
7.2.1.2. Informacje o obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003	195
7.2.1.3. Opis gruntów i przedmiotów ochrony.....	195
7.2.1.4. Przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.....	197
7.2.1.5. Informacje o zastosowanej metodyce użytej do oceny gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	197
7.2.1.6. Gatunki ptaków będących przedmiotami ochrony występujące w części obszaru Natura 2000 Góry Słonne PLB 180003 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.....	201

7.2.2. Istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony ptaków będących przedmiotami ochrony oraz ich siedlisk w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.....	214
7.2.3. Cele działań ochronnych.....	216
7.2.4. Działania ochronne	217
7.2.5. Wskazania do zmian w obowiązujących dokumentach zagospodarowania przestrzennego.....	224
7.2.6. Propozycja weryfikacji SDF obszaru i jego granic	224
7.2.7. Przesłanki do sporządzenia planu ochrony	224
7.3. ZAKRES ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA GÓRY SŁONNE PLH180013	234
7.3.1. Informacje o obszarze Ostoja Góry Słonne PLH180013.....	234
7.3.1.1. Opis granic obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013	234
7.3.1.2. Opis gruntów i przedmiotów ochrony.....	235
7.3.1.3. Przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013, stwierdzone na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	237
7.3.1.4. Informacje o zastosowanej metodyce użytej do oceny siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013, stwierdzonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.....	238
7.3.1.5. Typy siedlisk przyrodniczych występujące w części obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	240
7.3.1.6. Informacje o zastosowanej metodyce użytej do oceny gatunków zwierząt będących przedmiotem ochrony w części obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	243
7.3.1.7. Gatunki zwierząt i roślin będące przedmiotami ochrony w części obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.....	248
7.3.2. Istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.....	255
7.3.3. Cele działań ochronnych.....	259
7.3.4. Działania ochronne	261
7.3.5. Wskazania do zmian w obowiązujących dokumentach zagospodarowania przestrzennego.....	278
7.3.6. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	278
7.3.7. Przesłanki do sporządzenia planu ochrony	279
7.3.8. Załączniki do zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013	279

7.4. ZAKRES ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 DORZECZE GÓRNEGO SANU PLH180021	323
7.4.1. Informacje o obszarze Dorzecze Górnego Sanu PLH180021	323
7.4.1.1. Opis granic obszaru Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021	323
7.4.1.2. Opis gruntów i przedmiotów ochrony	324
7.4.1.3. Przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021, stwierdzone na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	325
7.4.1.4. Informacje o zastosowanej metodyce użytej do oceny siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021, stwierdzonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	326
7.4.1.5. Typy siedlisk przyrodniczych występujące w części obszaru Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	328
7.4.1.6. Informacje o zastosowanej metodyce użytej do oceny gatunków zwierząt będących przedmiotem ochrony w części obszaru Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	333
7.4.1.7. Gatunki zwierząt będące przedmiotami ochrony w części obszaru Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	334
7.4.2. Istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego s tanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	335
7.4.3. Cele działań ochronnych	337
7.4.4. Działania ochronne	338
7.4.5. Wskazania do zmian w obowiązujących dokumentach zagospodarowania przestrzennego	346
7.4.6. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	346
7.4.7. Przesłanki do sporządzenia planu ochrony	346
7.4.8. Załączniki do zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021	347
7.5. UZGODNIENIA	365
8. ZESTAWIENIE ZADAŃ OCHRONNYCH	367
8.1. ZESTAWIENIE ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY	367
8.2. ZESTAWIENIE ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH I TURYSTYCZNYCH ORAZ EDUKACJI EKOLOGICZNEJ	369
9. ZAŁĄCZNIKI	370
10. WYKAZ LITERATURY	383
11. KRONIKA	399

Tab. 1. Wykaz stosowanych skrótów i terminów.

Stosowane skróty i terminy	
Ustawa OOŚ	Ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.
SOOŚ	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. Jest to postępowanie mające na celu ocenę oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityk, strategii, planów lub programów.
LP	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe - państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zarządzająca gruntami własności Skarbu Państwa.
BULiGL	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Przedsiębiorstwo Państwowe, którego głównym zadaniem jest sporządzanie planów urządzenia lasu, prowadzenie aktualizacji danych o lasach, monitoring lasu itp.
RDOŚ	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska – instytucja podległa Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, którego głównym zadaniem jest nadzór nad niektórymi formami ochrony przyrody, prowadzenie ocen oddziaływania na środowisko, wydawanie decyzji środowiskowych itp.
DP	Dyrektywa Ptasia - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
DS	Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.
SEA	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.
SDF	Standardowy Formularz Danych. Podstawowy dokument opisujący istniejący lub projektowany obszar Natura 2000. Zawiera informacje o obszarze przesyłane do Komisji Europejskiej oraz udostępniane społeczeństwu.
SOO (obszar siedliskowy)	Specjalny obszar ochrony – obszar Natura 2000 wyznaczony w celu ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków).
OZW (obszar siedliskowy)	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Obszary siedliskowe, które nie zostały jeszcze formalnie powołane rozporządzeniem Ministra Środowiska, natomiast są już zatwierdzone przez Komisję Europejską.
OSO (obszar ptasi)	Obszar specjalnej ochrony – obszar Natura 2000 ustanowiony w celu ochrony ptaków i ich siedlisk odpowiednim rozporządzeniem Ministra Środowiska.
ZHL	Zasady Hodowli Lasu – branżowy dokument w leśnictwie określający sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.
IUL	Instrukcja urządzania lasu – szczegółowe wytyczne dotyczące sposobu sporządzania planu urządzenia lasu.

Stosowane skróty i terminy	
IOL	Instrukcja ochrony lasu – branżowy dokument zawierający wytyczne w zakresie przeciwdziałania różnorodnym zagrożeniom, jakim może być poddany las.
KZP	Komisja Założeń Planu. Narada z udziałem instytucji zewnętrznych (np. Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska), podczas której zapadają ustalenia dotyczące szczegółowych wytycznych sporządzania planu urządzenia lasu.
NTG	Narada Techniczno-Gospodarcza. Spotkanie na końcowym etapie sporządzania planu urządzenia lasu, którego celem jest dokonanie analizy i oceny gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie poprzednich 10 lat oraz akceptacja przyjętych założeń i ustaleń nowego planu urządzenia lasu.
KPP	Komisja Projektu Planu – końcowa narada w formie debaty publicznej mająca na celu dyskusję nad projektem planu urządzenia lasu oraz oceną oddziaływania planu na środowisko.
zarządzenie 28/2014 z późn. zm	Zarządzenie nr 28/2014 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014 r., z uwzględnieniem zmian wynikających z zarządzenia nr 14 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 28 grudnia 2016 r. dotyczące wprowadzenia wytycznych w sprawie sposobów uwzględniania wymagań ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie.
Przedmiot ochrony	W przypadku obszaru Natura 2000 jest to gatunek lub siedlisko, dla którego ochrony utworzony został dany obszar. Te gatunki lub siedliska są wyszczególnione w SDF-ie z oceną ogólną A, B lub C. Gatunki wyszczególnione w SDF-ie z oceną D nie są przedmiotem ochrony.
Siedlisko przyrodnicze	Oznacza siedlisko przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej.
Czynniki abiotyczne	Przyczyny klimatyczne, glebowe np. wiatr, zakłócenie stosunków wodnych, susza, przymrozki itp.
Czynniki biotyczne	Czynniki „ożywione”: owady, grzyby, zwierzyzna, bakterie itp.
Przebudowa	Różnego rodzaju zabiegi zmierzające do takiej zmiany w budowie i strukturze drzewostanu, aby w lepszy sposób spełniane były wszystkie funkcje lasu. Polega np. na zmianie składu gatunkowego drzewostanu, na przemianie struktury wiekowej itp.
PUL lub Plan	Plan urządzenia lasu Podstawowy dokument planistyczny z zakresu gospodarki leśnej. Sporządzany jest dla każdego Nadleśnictwa na okres 10 lat i określa całość zadań związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej w tym okresie. Sporządzenie planu urządzenia lasu jest obowiązkiem wynikającym z Ustawy o lasach. W tekście opracowania analizowany projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lesko na lata 2019 - 2028 nazywany jest „projektem Planu”.
Prognoza oddziaływania na środowisko	Jest to dokument sporządzany w toku strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Prognoza jest opracowaniem analitycznym, w ramach którego dokonuje się oceny przewidywanego wpływu ustaleń ocenianego dokumentu na środowisko.

Stosowane skróty i terminy	
Program ochrony przyrody (POP)	Część planu urządzenia lasu. Zawiera kompleksowy opis stanu środowiska na obszarze Nadleśnictwa wraz z zaleceniami ochronnymi i modyfikacjami gospodarki leśnej pod kątem ochrony przyrody.
Etat cięć (miąższościowy)	Określa maksymalną możliwą do pozyskania miąższość drewna w całym okresie obowiązywania Planu w użytkowaniu rębnym.
Powierzchniowy etat pielęgnowania drzewostanów	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obligatoryjnie wykonać w 10 – leciu.
Odnawianie	Ponowne wprowadzenie roślinności leśnej (drzew) na powierzchnię leśną, uprzednio objętą użytkowaniem rębnym, czyli wycinką drzew. Może mieć charakter odnowienia naturalnego lub sztucznego.
Zalesianie	Wprowadzenie roślinności leśnej na powierzchnię nie będącą lasem – łąkę, pastwisko, rolę, nieużytek itp.
Melioracje	System zabiegów polegających na odpowiednim przygotowaniu powierzchni przed i po zrębie: usunięcie podszytów, uprzątnięcie powierzchni itp.
Pielęgnowanie gleby	Są to zabiegi we wczesnych fazach młodego lasu (uprawy) polegające na wykaszaniu roślinności zachwaszczającej glebę i ocieniającej młode drzewka.
Zabiegi pielęgnacyjne	Zbiorcza grupa zabiegów na potrzeby analiz, w skład której wchodzi czyszczenia i trzebieże.
Czyszczenia wczesne (CW) i późne (CP)	Zabiegi w nieco starszych uprawach oraz w młodnikach polegające głównie na tzw. „selekcji negatywnej”, czyli usuwaniu drzew chorych, złych jakościowo, przegęszczeń, niekorzystnych domieszek itp.
Trzebieże (TW – trzebieże wczesne lub TP – trzebieże późne)	Zabiegi w starszych drzewostanach (zazwyczaj od ok. 20 lat do czasu użytkowania rębego) polegające na selekcji pozytywnej, czyli wyborze najlepszych drzewek i usuwaniu osobników, które im przeszkadzają we wzroście. Usuwane są pojedyncze drzewa, zazwyczaj niezgodne z TD lub typem siedliskowym lasu oraz drzewa, które wykazują objawy zamierania (przygłuszone). Drzewa te następnie są na miejscu pozbawiane gałęzi (okrzesywane) i wyciągane z lasu.
Rębnie	Sposoby zagospodarowania lasu, polegające na takim usunięciu drzew z powierzchni, aby w optymalny sposób przygotować środowisko na pojawienie się młodego pokolenia drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi i świetlnymi. Zabiegi rębne oprócz wycięcia drzewostanu obejmują też jego odnowienie, czyli przygotowanie gleby i wprowadzenie młodego pokolenia lasu.
Rb I (zupełna)	Wycięcie lasu na powierzchni maksymalnie do 6 ha w celu odnowienia gatunków światłożądnych, głównie sosny na ubogich siedliskach a także olszy na siedliskach olsów.
Rębnie złożone	Zbiorcza grupa złożona z rębni: II, III, IV i V, przyjęta na potrzeby analiz.

Stosowane skróty i terminy	
Rb IV (stopniowa)	Polega na stosowaniu zróżnicowanych cięć w obrębie jednej powierzchni celem odnowienia drzewostanów zróżnicowanych wiekowo i przestrzennie.
Rb V (przerębowa)	Polega na jednostkowym lub grupowym usuwaniu drzew w obrębie powierzchni, co zapewnia kształtowanie procesu odnowienia zróżnicowanego w przestrzeni i czasie. Odpowiednia dla wielowarstwowych drzewostanów z dużym udziałem gatunków cieniażośnych (głównie jodły).
Rębnia IVDU	Cięcia uprzątające w rębniach złożonych. Polegają na wykonaniu ostatniego etapu w rębni złożonej, czyli usunięcia drzew z powierzchni między gniazdami. W efekcie tego cięcia na powierzchni pozostaje wyłącznie młode pokolenie drzew oraz ewentualnie pozostawione fragmenty starodrzewu.
Typ drzewostanu (TD)	Jest to skład gatunkowy drzewostanu, ustalony dla dojrzałego drzewostanu. W TD zapisuje się gatunki wg rosnącego udziału. Np. TD: Jd-Bk oznacza, że w wieku dojrzałości drzewostan powinien się składać w większości z buka, z mniejszym udziałem jodły.
KO	Klasa odnowienia. Do klasy odnowienia zaliczane są drzewostany, w których rozpoczęto proces przebudowy rębnią złożoną i w których występuje odnowienie na co najmniej 30% powierzchni.
KDO	Drzewostan przygotowany do odnowienia w ramach rębni złożonej – wycięte, ale nie odnowione jeszcze gniazda. Jest to stan przejściowy, po którym drzewostan przechodzi w klasę odnowienia.
TSL	Typ siedliskowy lasu. Jednostka klasyfikacji siedlisk leśnych ustalona na podstawie badań gleby oraz opisu runa i drzewostanu. TSL opisuje potencjalne możliwości produkcji siedliska w zależności od trzech czynników: żyzności gleby, jej wilgotności oraz położenia w terenie (wysokość n.p.m., makrorzeźba). Siedliska dzielą się na bory, bory mieszane, lasy mieszane i lasy a w ramach tych grup na suche, świeże, wilgotne, bagienne i łęgowe.
SILP	System Informatyczny Lasów Państwowych. Jednolity system informatyczny służący do zarządzania przedsiębiorstwem Lasy Państwowe. Zawiera m.in. dane dotyczące opisu lasu oraz zadania wynikające z planu urządzenia lasu.
LMN	Leśna Mapa Numeryczna. Zestaw map (warstw) w postaci elektronicznej, sporządzonych według ściśle określonych zasad, powiązany z SILP-em, służący wizualizacji danych oraz analizom przestrzennym.
Miąższość	Jest to objętość drewna mierzona w m ³ . Podstawowy wskaźnik zasobów. Określa się ogólną miąższość drewna w całym Nadleśnictwie, czyli tzw. zapas drzewostanów, oraz przeciętną miąższość na 1 hektar zwaną zasobnością.
Zasięg Nadleśnictwa	Terytorialny zasięg działania Nadleśnictwa obejmujący zarówno grunty będące w stanie posiadania Nadleśnictwa, jak też wszystkie pozostałe grunty (zazwyczaj są to granice gmin i powiatów).

Stosowane skróty i terminy	
Udział wg gatunków panujących	Każdy drzewostan (czyli fragment lasu o w miarę jednolitych cechach takich jak wiek, skład, struktura, siedlisko itp.) składa się z jednego lub więcej gatunków. Jeżeli do analiz przyjmowany jest tylko gatunek panujący w danym drzewostanie (czyli ten o największym udziale) to powierzchnia całego drzewostanu traktowana jest jako powierzchnia, na której rośnie tylko gatunek panujący. Ponieważ większość zabiegów jest projektowana pod kątem gatunku panującego, ten sposób analiz zazwyczaj przyjmuje się w pracach urzędniowych. Na przykład drzewostan o powierzchni 2 ha składający się z sosny i dębu, gdzie sosna zajmuje 70% powierzchni a dąb 30%, przy analizach pod względem gatunków panujących jest traktowany tak, jak gdyby rosła tam tylko sosna.
Udział wg gatunków rzeczywistych	Każdy drzewostan (czyli fragment lasu o w miarę jednolitych cechach takich jak wiek, skład, struktura, siedlisko itp.), składa się z jednego lub więcej gatunków. W tym przypadku do analiz przyjmuje się faktyczny udział gatunków w składzie. Na przykład, jeżeli w drzewostanie o powierzchni 2 ha, 70% zajmuje sosna a 30% dąb, oznacza to, że w analizach i zestawieniach dla sosny przyjęto powierzchnię 1,4 ha a dla dębu – 0,6 ha.
Użytkowanie rębne	Dotyczy pozyskania drewna w efekcie realizacji rębni, czyli procesu usunięcia starego drzewostanu i odnowienia powstałej powierzchni młodym. Użytkowanie rębne ma więc miejsce w drzewostanach starych, dojrzałych.
Użytkowanie przedrębne	Dotyczy pozyskania drewna w drzewostanach młodszych, w efekcie wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych: czyszczeń późnych i trzebieży.
Inwentaryzacja wskaźnikowa	„Powszechna inwentaryzacja gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów oraz parametryzacja wybranych cech biotopów, mających znaczenie dla oceny stanu lasów oraz prognozowania zmian w ekosystemach leśnych” wykonywana przez Lasy Państwowe na podstawie zarządzenia Nr 29 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 czerwca 2016r. (ZP.720.3.2016).
Dobre praktyki w zakresie gospodarki leśnej	Wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej.

1. WSTĘP

1.1. OCHRONA PRZYRODY I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA NATURALNEGO W LASACH PAŃSTWOWYCH

Obszary leśne odznaczają się swoistą odrębnością. Są niezmiernie ważnym składnikiem krajobrazu, stanowią naturalne środowisko wielu gatunków roślin i zwierząt, odgrywają znaczącą rolę w ochronie przyrody.

Zaangażowanie gospodarki leśnej w ochronę przyrody realizowane jest na trzech poziomach: jako powszechna dbałość o przyrodę (czyli rozwój zrównoważony), jako przestrzeganie reguł wyznaczonych w ustawie o ochronie przyrody (np. dotyczących ochrony gatunkowej) na całym obszarze leśnym oraz jako narzędzie do osiągnięcia celów ochrony na obszarach Natura 2000, rezerwatach przyrody i na pozostałych obszarach i obiektach chronionych [Olaczek 2004].

Podstawą funkcjonowania PGL Lasy Państwowe są zapisy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach. Dokument ten określa zadania oraz podstawowe zasady funkcjonowania Lasów Państwowych. Szczególną uwagę zwraca na prowadzenie trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej zgodnie z zasadami: powszechnej ochrony lasów, trwałości utrzymania lasów, ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów oraz powiększania zasobów [Strategia Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na lata 2014-2030].

Ponad 65% gatunków flory i fauny występujących w Polsce to gatunki leśne lub związane z lasem. Znaczna większość form ochrony przyrody (z wyjątkiem parków narodowych) znajduje się na gruntach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe. Stąd też, we współczesnym wielofunkcyjnym leśnictwie ochrona przyrody i kształtowanie środowiska naturalnego są jego integralną częścią, a formę i zakres określają ustawowe akty prawne oraz wytyczne i przepisy branżowe.

Główne cele w tym względzie to:

- zabezpieczanie obszarów, obiektów i gruntów objętych różnymi formami ochrony przyrody, będących w zarządzie Lasów Państwowych;
- zachowanie w dobrym stanie siedlisk i gatunków objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000, na terenie Lasów Państwowych;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej w oparciu o ideę trwałego i zrównoważonego rozwoju, z zachowaniem różnorodności biologicznej;
- dbałość o pozaprodukcyjne funkcje lasów;
- propagowanie idei ochrony lasu oraz roli lasów i leśnictwa, poprzez edukację ekologiczną społeczeństwa.

Zarządzenie nr 28 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie z dnia 02 grudnia 2014 r. z uwzględnieniem zmian wynikających z zarządzenia nr 14 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 28 grudnia 2016 r. wprowadza do stosowania „Wytyczne w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie”. Celem opracowanych wytycznych jest:

- wdrożenie we wszystkich nadleśnictwach jasnych i precyzyjnych procedur służących uwzględnieniu wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej;
- zwiększenie różnorodności biologicznej, szczególnie o organizmy związane ekologicznie z obecnością rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych;
- podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu ochrony gatunków zwierząt, roślin i grzybów chronionych oraz ich siedlisk, a także siedlisk przyrodniczych, zwłaszcza priorytetowych, o których mowa w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, jak również kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.

Wytyczne określają sposoby modyfikacji działań z zakresu gospodarki leśnej na obszarach sieci Natura 2000. Objaśniają postępowanie zapobiegające przypadkowemu niszczeniu stanowisk chronionych grzybów, roślin i zwierząt, naruszaniu ochrony strefowej, ochrony pomnikowej. Przedstawiono w nich również sposób postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego w rezerwatach przyrody, stanowiskach chronionych grzybów, roślin, zwierząt, w strefach ochrony okresowej i całorocznej, w odniesieniu do pomników przyrody itp. W zarządzeniu nr 28/2014 zwrócono uwagę na sposób prowadzenia monitoringu wybranych form ochrony przyrody.

Całokształt postępowania dotyczącego obszarów Natura 2000 określa Zarządzenie nr 29 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 czerwca 2016 r. w sprawie (1) oceny procesu stanowienia obszarów Natura 2000 obejmujących grunty w zarządzie Lasów Państwowych oraz oceny planów zadań ochronnych dla tych obszarów, (2) sporządzania planów urządzenia lasu pełniących również funkcje planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz (3) ustalenia systemu okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów oraz parametryzacji wybranych cech biotopów mających znaczenie w ekosystemach leśnych. W zarządzeniu tym zawarto szereg praktycznych informacji m. in. na temat ustalania przedmiotów ochrony w ramach danego obszaru Natura 2000 gdzie § 42 ust. 2 mówi, że *„ustalenie ostatecznej listy siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i organizmów zwierzęcych, nie wyłączając awifauny, które wraz z ich siedliskami powinny być przedmiotem ochrony w ramach danego obszaru Natura 2000, powinno następować z uwzględnieniem danych zawartych w programie ochrony przyrody, stanowiącym część składową ekspirującego lub aneksowanego planu urządzenia lasu danego nadleśnictwa”*. Ponadto zgodnie z § 49 plan urządzenia lasu powinien stanowić substytut planu zadań ochronnych.

Ważnym elementem mającym wpływ na ochronę przyrody w lasach jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Rozporządzenie określa wymagania, których zastosowanie w znacznym stopniu sprzyja zachowaniu wielu organizmów oraz siedlisk ich występowania.

1.2. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA POLITYKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO REGIONU DOTYCZĄCE OCHRONY PRZYRODY Z UWZGLĘDNIENIEM REGIONALNYCH STRATEGII ROZWOJU ORAZ REGIONALNYCH PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA

„Program Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2019 z perspektywą do 2023 roku” przyjęty Uchwałą Nr XLVI/781/17 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 listopada 2017 roku.

W dokumencie tym, w rozdziale: „Cele i kierunki interwencji” cel 6: Zachowanie, ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej, ochrona zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, zawarte zostały kierunki, które są realizowane w *Planie urzędzenia lasu dla Nadleśnictwa Lesko*:

- Zachowanie i przywracanie właściwego stanu siedlisk i gatunków, w szczególności gatunków zagrożonych
- Budowa świadomości ekologicznej społeczeństwa i wzmocnienie publicznych funkcji lasów
- Rozwój zielonej infrastruktury jako nośnika usług ekosystemowych
- Prowadzenie trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej
- Ochrona lasów przed katastrofami (pożary, szkodniki)
- Zwiększanie zasobów hydrologicznych w lasach

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko (Załącznik nr 1 i 2 do uchwały). Przyjęty uchwałą Nr 372/7795/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 28 listopada 2017 roku.

Jedną z osi priorytetowych przyjętych w tym dokumencie jest „Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego”, której celem jest ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę.

W **Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego** (zał. nr 1 do Uchwały Nr XXXVII/697/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 sierpnia 2013 r.) jednym z celów strategicznych jest racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów województwa z poszanowaniem środowiska naturalnego, w tym osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu środowiska oraz zachowanie bioróżnorodności.

W **Planie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego** z 2002 roku (załącznik nr 1 do uchwały Nr XL VIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.) ustalono w zakresie gospodarki leśnej i zalesień konieczność przebudowy drzewostanów w kierunku ich zgodności z siedliskiem.

Zaproponowano utworzenie rezerwatu przyrody „Przysłup” na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko – wydzielania, które obejmują ten teren zostały włączone w PUL do gospodarstwa specjalnego.

Zasady zagospodarowania na terenie lasów i gruntów leśnych:

- 1) na terenie lasów i gruntów leśnych obowiązują zasady zagospodarowania określone w przepisach szczególnych (w szczególności ustawy o lasach i ochronie przyrody) oraz w planach urządzenia lasów i programach ochrony przyrody nadleśnictw,
- 2) dopuszcza się lokalizacje inwestycji związanych z gospodarką leśną oraz tras przebiegu infrastruktury technicznej (w szczególności uznanej za cel publiczny) w przypadkach braku innych rozwiązań omijających kompleksy leśne, pod warunkiem zachowania obszarów skupisk roślinności o szczególnych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych, występowania skupisk gatunków chronionych, korytarzy ekologicznych, ostoi zwierząt, zgodnie z przepisami szczególnymi,
- 3) działania w zakresie hodowli lasu powinny być prowadzone z zachowaniem różnorodności biologicznej, w szczególności należy właściwie kształtować strefy ekotonowe w celu przywrócenia walorów krajobrazowych ekosystemów leśnych,
- 4) należy właściwie kształtować bilans wodny w lasach poprzez zachowanie istniejących lub odtworzenie cieków i zbiorników wodnych oraz ich ochronę,
- 5) należy tworzyć warunki do powoływania Leśnych Kompleksów Promocyjnych oraz certyfikacji lasów jako narzędzi wzorcowej zrównoważonej gospodarki leśnej w zróżnicowanych warunkach środowiska w województwie.

Teren działania Nadleśnictwa Lesko obejmuje dwa powiaty – leski i sanocki. Posiadają one opracowane Strategie rozwoju oraz Programy ochrony środowiska. Dokumenty te w swych celach strategicznych nie dotyczą bezpośrednio gruntów Nadleśnictwa Lesko, jedynie ogólne założenia tych opracowań odnoszą się do zrównoważonego rozwoju lasów w ramach wieloletnich planów urządzenia lasu.

Nadleśnictwo prowadzi swoją działalność w granicach administracyjnych gmin Baligród, Bukowsko, Komańcza, Lesko, Olszanica, Sanok, m. Sanok, Solina, Zagórz, Zarszyn.

Żadna z tych gmin nie uchwaliła MPZP, które swym zakresem obejmowałyby grunty administrowane przez Nadleśnictwo Lesko. Natomiast wszystkie wyżej wymienione gminy posiadają studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Treść tych dokumentów planistycznych nie narzuca specyficznych sposobów planowania lasów i ich zagospodarowania.

Gmina Komańcza posiada Program Ochrony Środowiska, w którym postawiono następujące cele: zachowania równowagi ekologicznej, poprawy kondycji

biologicznej lasów, ochrony biologicznej różnorodności lasów. Wymienione zadania mają być realizowane poprzez: kształtowanie właściwych stosunków wodnych, utrzymanie strefy ekotonowej, ochronę roślin i zwierząt oraz ochronę różnorodności biologicznej.

W Programie Ochrony Przyrody Gminy Zagórz jako priorytet 6 ustanowiono ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu oraz zrównoważony rozwój lasów, w związku z tym wyznaczono 4 cele:

1. Urządzanie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków.
2. Prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej.
3. Utrzymanie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych.
4. Edukacja ekologiczna.

Projekt Planu urządzenia lasu jest zgodny ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu, wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska.

2. CELE PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY

Program ochrony przyrody w Nadleśnictwie jest wykonywany w celu:

- a) poprawy warunków ochrony i w miarę możliwości wzbogacania zasobów przyrodniczych ekosystemów leśnych, a w szczególności zachowania różnorodności biologicznej na wszystkich poziomach organizacji – genowym, gatunkowym, populacyjnym, ekosystemowym i krajobrazowym;
- b) zinventaryzowania i zobrazowania warunków przyrodniczych oraz zagrożeń przyrody Nadleśnictwa (głównie ekosystemów leśnych) na tle regionu i kraju;
- c) ustalenia hierarchii grup funkcji poszczególnych kompleksów leśnych (całych lub części);
- d) wskazania kolejnych obiektów przyrodniczych do objęcia szczególnymi formami ochrony i wstępnego określenia przedmiotów oraz celów i metod ochrony;
- e) doskonalenia gospodarki leśnej i sprawowania ochrony przyrody;
- f) preferowania technologii prac leśnych przyjaznych środowisku przyrodniczemu;
- g) uświadomienia wszystkim grupom społeczeństwa obecnych i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego;
- h) umożliwienie w przyszłości wykonywania szeregu analiz porównawczych dotyczących zmian stanu lasu i środowiska przyrodniczego;
- i) ochrony zabytków kultury materialnej w lasach;
- j) opracowania propozycji do planów zagospodarowania przestrzennego.

3. ZAKRES I ORGANIZACJA PRAC

Program niniejszy stanowi aktualizację Programu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Lesko wykonanego w 2009 r. jako część planu urządzenia lasu Nadleśnictwa na lata 2009-2018.

Został wykonany w oparciu o:

- „Instrukcję sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie”, zatwierdzoną do użytku służbowego 28.05.1996 r.;
- § 110-112 (pkt 3. rozdz. IV) części I Instrukcji urządzania lasu zatwierdzoną do użytku służbowego zarządzeniem nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. (CILP Warszawa 2012 r.),
- obowiązujące uregulowania prawne w zakresie ochrony przyrody,
- obowiązujące wytyczne w LP dotyczące zakresu ochrony przyrody,
- postanowienia Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Lesko zwołanej w dniu 19 września 2016 r.,
- ustalenia Narady Techniczno-Gospodarczej dla Nadleśnictwa Lesko w dniu 25 października 2018 r.

Program wykonano w formie szczegółowej dla lasów i gruntów nieleśnych pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Lesko oraz w formie uproszczonej dla obszaru w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa. Program opracowano na podstawie danych zebranych w trakcie prac terenowych, dostępnych waloryzacji przyrodniczych oraz w oparciu o dostępne publikacje i opracowania z zakresu ochrony przyrody i środowiska dotyczące tego terenu.

Weryfikacja i aktualizacja Programu ochrony przyrody polegała na:

- uzupełnieniu programu o inne prawne formy ochrony przyrody, dotychczas nie ujęte w opracowaniu oraz o nowe zadania wynikające z aktów je ustanawiających;
- uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane obiekty przewidziane do objęcia jedną z ustawowych form ochrony przyrody, dla których jest skompletowana wymagana dokumentacja, z ewentualnym podaniem ich lokalizacji, powierzchni oraz przedmiotów, celów i zasad ochrony,
- uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane obiekty zasługujące na szczególną ochronę, z określeniem ich lokalizacji, powierzchni, walorów przyrodniczych i pożądanej formy ochrony,
- uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane walory przyrodnicze w odniesieniu do pozostałych lasów i gruntów Nadleśnictwa, zasługujących na ochronę metodami gospodarki leśnej, ze szczególnym uwzględnieniem stopni ich naturalności, różnorodności biologicznej i bogactwa genetycznego,

- uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane obiekty o walorach historycznych, kulturowych, edukacyjnych, krajobrazowych, turystycznych i wypoczynkowych,
- uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane obiekty stanowiące źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego, z podaniem rodzajów powodowanych przez nie zanieczyszczeń oraz ewentualnych środków zaradczych;
- uzupełnieniu programu o występujące na terenie Nadleśnictwa nowo rozpoznane obiekty stanowiące zagrożenia dla ludzi i zwierząt, z podaniem lokalizacji ich występowania oraz metod zwalczania;
- uzupełnieniu programu o nowe zadania wynikające z planów zadań ochronnych oraz o nowe wskazania dotyczące ochrony przyrody w lasach Nadleśnictwa, a także o nowe potrzeby z zakresu ochrony przyrody w lasach innych form własności;
- uzupełnienie programu o wyniki inwentaryzacji wskaźnikowej przeprowadzonej zgodnie z Zarządzeniem DGLP nr 29/2016.

Zakres i sposób weryfikacji i aktualizacji programu ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lesko ustalono na Komisji Założeń Planu.

4. AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY

4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA

4.1.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE

Nadleśnictwo Lesko usytuowane jest w południowo-wschodniej części województwa podkarpackiego, na terenie powiatów leskiego i sanockiego. Pod względem organizacyjnym podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie.

Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w oddziale 114a obrębu Lesko, w miejscowości Łączki, w odległości około 2 km od centrum miasta Lesko. Ogólna powierzchnia lasów własności Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko według stanu na dzień 01.01.2019 r. wynosi 18 129,95 ha. Nadleśnictwo podzielone jest na dwa obręby leśne: Lesko i Zagórz, które łącznie obejmują 17 leśnictw wyszczególnionych w poniższej tabeli.

Tab. 2. Podział organizacyjny na obręby i leśnictwa wraz z powierzchnią wg stanu na 1.01.2019 r.

OBRĘB LESKO		OBRĘB ZAGÓRZ	
Leśnictwo	Pow. [ha]	Leśnictwo	Pow. [ha]
Czarny Dział	1 073,93	Bukowsko	933,04
Uherce	1 128,79	Jawornik	1 318,90
Gruszka	791,98	Malinki	728,11
Manasterzec	1 003,33	Mokre	1 204,01
Myczków	1 441,36	Niebieszczany	1 159,64
Nowosiółki	1 565,18	Szczawne	1 477,90
Glinne	227,95	Średnie Wielkie	905,62
		Wielopole	880,44
		Przybyszów	1 245,14
		Zahutyń	1 044,64
Obręb Lesko	7 232,51	Obręb Zagórz	10 897,44
Nadleśnictwo Lesko		18 129,95	

Nadleśnictwo sąsiaduje z następującymi jednostkami administracyjnymi Lasów Państwowych:

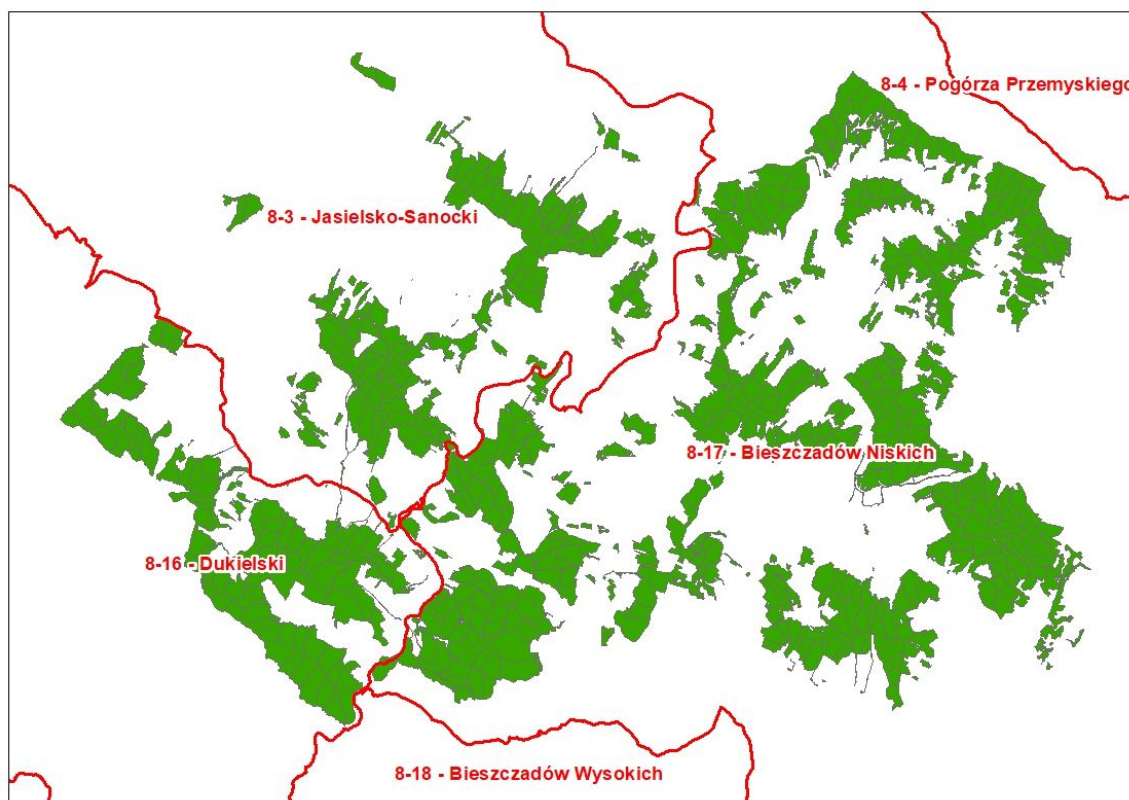
- od zachodu - z Nadleśnictwem Rymanów;
- od północy - z Nadleśnictwem Brzozów;
- od wschodu - z Nadleśnictwem Ustrzyki Dolne;
- od południa z Nadleśnictwem Baligród;
- od południowego zachodu – z Nadleśnictwem Komańcza.

4.1.2. USYTUOWANIE GEOGRAFICZNO-PRZYRODNICZE

Uwzględniając „Regionalizację przyrodniczo-leśną Polski 2010” (R. Zielony, A. Kliczkowska 2012), lasy omawianego Nadleśnictwa położone są w:

Krajnie Karpackiej	- 8,
Mezoregion Jasielsko-Sanocki	- 8-3
Mezoregion Dukielski	- 8-16
Mezoregion Bieszczadów Niskich	- 8-17

Większość powierzchni Nadleśnictwa leży w mezoregionie Bieszczadów Niskich.

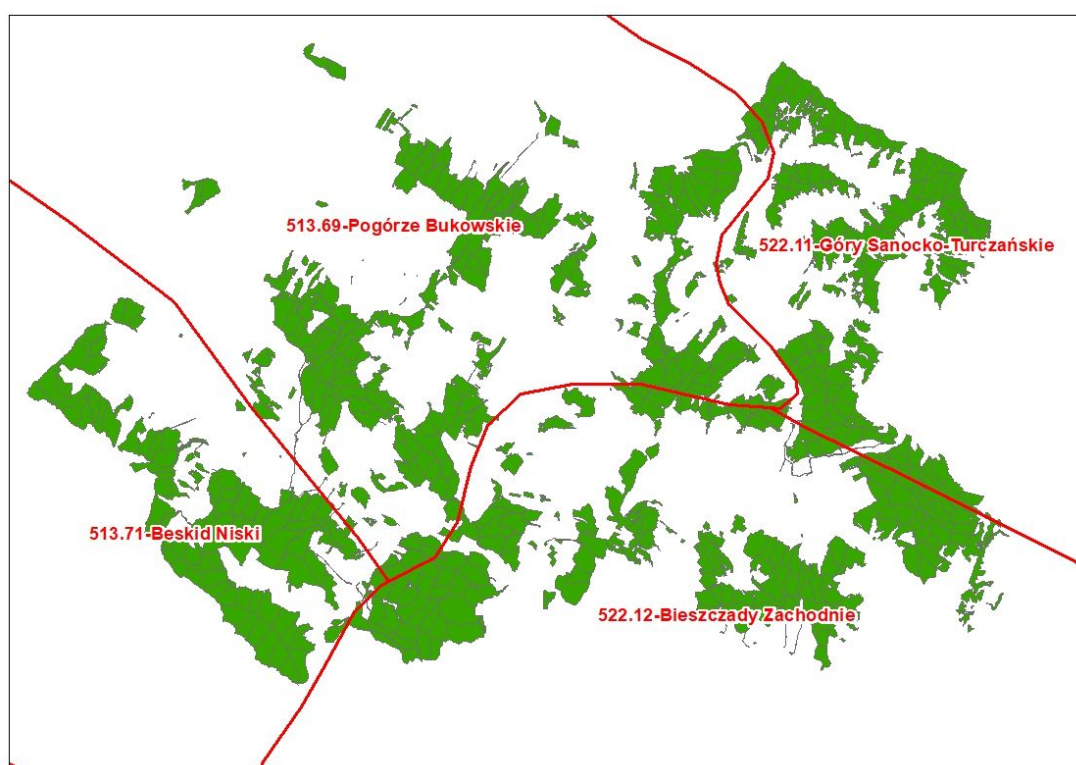

Ryc. 1. Położenie Nadleśnictwa Lesko na tle regionalizacji przyrodniczo-leśnej.

Położenie fizyczno-geograficzne

Nadleśnictwo (wg Kondrackiego: Geografia regionalna Polski, PWN 2011, z oznaczeniem dziesiętnym), leży w wymienionych niżej jednostkach podziału fizyczno-geograficznego:

<i>Megaregion</i> -	Karpaty	- 5
<i>Prowincja</i> -	Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem	- 51
<i>Podprowincja</i> -	Zewnętrzne Karpaty Zachodnie	- 513
<i>Makroregion</i> -	Beskidy Środkowe	- 513.7
<i>Mezoregion</i> -	Beskid Niski	- 513.71
<i>Makroregion</i> -	Pogórze Środkowobeskidzkie	- 513.6
<i>Mezoregion</i> -	Pogórze Bukowskie	- 513.69
<i>Prowincja</i> -	Karpaty Wschodnie z Podkarpaciem	- 52
<i>Podprowincja</i> -	Zewnętrzne Karpaty Wschodnie	- 522
<i>Makroregion</i> -	Beskidy Lesiste	- 522.1
<i>Mezoregion</i> -	Góry Sanocko-Turczańskie	- 522.11
	Bieszczady Zachodnie	- 522.12

Ryc. 2. Położenie Nadleśnictwa Lesko na tle podziału fizyczno-geograficznego (Kondracki 2011).

4.1.3. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa o pow. 535,19 km² lesistość wynosi 51,76%. Jest znacznie wyższa od lesistości województwa podkarpackiego - 38,2% i kraju – 29,4%.

Strukturę użytkowania ziemi dla gruntów Nadleśnictwa Lesko według obrębów (na podstawie tabeli I planu urządzenia lasu), zestawiono w poniższej tabeli.

Tab. 3. Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Lesko wg kategorii użytkowania

Lp.	Wyszczególnienie	obręb leśny Lesko [ha]	obręb leśny Zagórz [ha]	Nadleśnictwo Lesko [ha]	%
1.	Lasy	7 169,30	10 662,96	17 832,26	98,36
1.1.	Grunty leśne zalesione	7 081,98	10 518,46	17 600,44	97,08
1.2.	Grunty leśne niezalesione	41,68	82,89	124,57	0,69
1.3.	Grunty związane z gospodarką leśną	45,64	61,61	107,25	0,59
2.	Grunty zadrzewione i zakrzewione	0,18	2,46	2,64	0,01
3.	Użytki rolne	50,15	209,87	260,02	1,43
4.	Grunty pod wodami	2,76	2,84	5,60	0,03
5.	Użytki ekologiczne	0,00	14,29	14,29	0,08
6.	Tereny różne	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	9,69	4,20	13,89	0,08
8.	Nieużytki	0,43	0,82	1,25	0,01
Razem (2-8) Grunty niezaliczone do lasów w tym: grunty przeznaczone do zalesienia		63,21	234,48	297,69	1,64
OGÓŁEM (1-8)		7 232,51	10 897,44	18 129,95	100

Łączna powierzchnia Nadleśnictwa wynosi 18 129,95 ha. Grunty leśne zajmują 17 832,26 ha, co stanowi 98,36% ogólnej powierzchni Nadleśnictwa, w tym grunty zalesione (drzewostany) – 17 600,44 ha (97,08%).

Grunty leśne nie zalesione (poletka łowieckie, przewidziane do sukcesji naturalnej, przewidziane do małej retencji) zajmują 124,57 ha, co stanowi 0,69% całkowitej powierzchni. Grunty związane z gospodarką leśną mają powierzchnię 107,25 ha, tj. 0,59% ogólnej powierzchni.

Grunty nieleśne zajmują 297,69 ha (1,64% powierzchni Nadleśnictwa). Zaliczają się do nich grunty zadrzewione i zakrzewione, użytki rolne, grunty pod wodami, użytki ekologiczne, grunty zabudowane i zurbanizowane, nieużytki.

4.1.4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KOMPLEKSÓW LEŚNYCH

Lasy Nadleśnictwa Lesko tworzą 132 kompleksy leśne rozciągające się na powierzchni około 535 km². Graniczą one na ogół z gruntami rolnymi, lasami własności indywidualnej oraz innych Nadleśnictw. Większość (62,57%) gruntów Nadleśnictwa skupiona jest w jedenastu kompleksach, o powierzchni 500-2000 ha.

Tab. 4. Liczba i wielkość kompleksów leśnych w Nadleśnictwie Lesko.

Wielkość kompleksu	Obręb				Nadleśnictwo	
	Lesko		Zagórz			
	ilość	powierzchnia [ha]	ilość	powierzchnia [ha]	ilość	powierzchnia [ha]
1	2	3	4	5	6	7
do 1,00 ha	13	4,02	18	6,05	31	10,07
1,01 – 5,00 ha	12	34,31	14	40,28	26	74,59
5,01 – 20,00 ha	15	180,78	26	258,89	41	439,67
20,01 – 100,00 ha	4	188,27	11	512,03	15	700,30
100,01 – 200,00 ha	0	0,00	3	373,63	3	373,63
200,01 – 500,00 ha	2	484,26	2	743,37	4	1 227,63
500,01 – 2000,00 ha	6	6 340,87	5	5 002,95	11	11 343,82
Powyżej 2000 ha	0	0,00	1	3 960,24	1	3 960,24
Razem	52	7 232,51	80	10 897,44	132	18 129,95

4.1.5. HISTORIA LASÓW I GOSPODARKI LEŚNEJ

Przed II wojną światową gospodarka leśna na omawianym obszarze, za wyjątkiem wielkiej własności ziemskiej, była prowadzona w sposób bezplanowy. Działania wojenne i późniejsze walki z nacjonalistami ukraińskimi przyczyniły się do powstania znacznych szkód w lasach. Duży wpływ na stan lasów miała też bardzo mroźna zima 1928/1929, kiedy to temperatury w lutym dochodziły do -40°C a w marcu do -33°C. Do właściwych prac leśnych przystąpiono po roku 1947 szacując szkody i zniszczenia wojenne, odnawiając zręby, halizny i pławowiny oraz zalesiając grunty nieleśne słabej jakości. Ogółem do czasu opracowania planów prowizorycznych zalesiono ok. 2 490 hektarów takich gruntów, przeważnie sosną.

Nadleśnictwo Lesko powstało w 1944 roku, natomiast obecny kształt przyjęło w 1972 r. w wyniku połączenia ówczesnych dwóch Nadleśnictw: Nadleśnictwa Lesko i Nadleśnictwa Zagórz. Od nazw byłych Nadleśnictw przyjęto nazwy obecnych obrębów leśnych wchodzących w skład Nadleśnictwa Lesko.

Obręb Lesko – do 1972 roku Nadleśnictwo Lesko w ówczesnych granicach.

Nadleśnictwo Lesko w pierwotnym kształcie zostało utworzone w 1944 roku po upaństwowieniu na mocy dekretu PKWN z dnia 12.XII.1944 r. lasów prywatnych dużej i średniej własności ziemskiej. Z dniem 1 stycznia 1952 roku zostało ono podzielone na dwa mniejsze Nadleśnictwa: Lesko i Olszanica. Utworzone w wyniku podziału Nadleśnictwo Olszanica, po odłączeniu części lasów do Nadleśnictwa Brzezi, zmieniło nazwę na Nadleśnictwo Stefkowa, a po 1972 roku jako obręb

Stefkowa weszło w skład Nadleśnictwa Brzegi Dolne. Powstałe w wyniku podziału pomniejszone Nadleśnictwo Lesko po 1972 roku weszło w skład obecnego Nadleśnictwa Lesko, jako obręb Lesko.

Obręb Zagórz – do 1972 roku Nadleśnictwo Zagórz

Lasy tego obrębu przed II wojną światową stanowiły małą i średnią własność prywatną. Po upaństwowieniu lasów prywatnych powyżej 25 ha na mocy dekretu PKWN z dnia 12.XII.1944 r. utworzono w 1945 r. Nadleśnictwo Sanok, którego nazwę zmieniono później na Nadleśnictwo Zagórz. Po 1972 roku Nadleśnictwo to tworzy obręb Zagórz wchodzący w skład obecnego Nadleśnictwa Lesko.

W gospodarce powojennej Nadleśnictwa głównym sposobem zagospodarowania lasu był sposób zrębowo-przerębowy ze średnim i długim okresem odnowienia, natomiast porolne drzewostany olszy szarej w początkowym okresie były przebudowywane za pomocą rębni zupełnej smugowej (kulisowej). Odnawianie, prace hodowlane i pielęgnacyjne były ukierunkowywane do dostosowywania składu gatunkowego drzewostanów do warunków glebowych i panującego klimatu. W lasach Nadleśnictwa prowadzona była gospodarka w oparciu wymienione niżej plany urządzenia lasu. Okresy ich obowiązywania zestawiono w poniższej tabeli.

Tab. 5. Okresy obowiązywania poprzednich PUL w Nadleśnictwie Lesko.

Nazwa planu	Nadleśnictwo Lesko	Nadleśnictwo Zagórz	Uwagi
	okres obowiązywania planu		
1. Plan prowizorycznego u.l.	1.10.1952-31.12.1961	1.01.1952-31.12.1961	Samodzielne jednostki
2. Definitywny plan u.g.l.	1.10.1967-30.09.1977	1.10.1962-30.09.1972	-jw.-
3.Plan pierwszej rewizji u.g.l.	1.10.1976-31.11.1986		Nadleśnictwo Lesko z obrębami leśnymi Lesko i Zagórz
4. Plan drugiej rewizji u.g.l.	1.01.1989-31.12.1998		Nadleśnictwo Lesko z obrębami leśnymi Lesko i Zagórz
5. Plan trzeciej rewizji u.l.	1.01.1999-31.12.2008		Nadleśnictwo Lesko z obrębami leśnymi Lesko i Zagórz
6. Plan czwartej rewizji u.l.	1.01.2009-31.12.2018		Nadleśnictwo Lesko z obrębami leśnymi Lesko i Zagórz

4.1.6. UZDROWISKO POLAŃCZYK

Swoisty mikroklimat oraz występowanie złóż wód leczniczych spowodowały, że miejscowość Polańczyk uznana została za uzdrowisko w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 27 stycznia 1999 roku (Dz. U. Nr 10, poz. 93).

Na obszarze uzdrowiska Polańczyk wydzielono trzy rodzaje stref ochronnych, oznaczone literami „A”, „B” i „C”, które swoim zasięgiem obejmują grunty leśnictwa Myczków (strefa A,B,C).

Strefy te zostały utworzone zgodnie ze Statutem dla Uzdrawiska Polańczyk, na obszarze których obowiązują przepisy prawne ustalające nakazy i zakazy służące właściwemu kształtowaniu warunków środowiskowych. Statut Uzdrawiska Polańczyk ustalony został Uchwałą Rady Gminy Solina Nr XXVII/289/09 z dnia 19 lutego 2009 roku.

W myśl ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych:

Strefa „A” obejmuje obszar, na którym są zlokalizowane lub planowane zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, a także inne obiekty służące lecznictwu uzdrowiskowemu lub obsłudze pacjenta lub turysty, w szczególności: pensjonaty, restauracje lub kawiarnie, dla której procentowy udział terenów zielonych wynosi nie mniej niż 65%.

Zakazy dotyczące gospodarki leśnej na terenie Nadleśnictwa Lesko w strefie „A” uzdrowiska to - wyrąb drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych.

W PUL, w lasach położonych w strefie „A” zaplanowano wyłącznie zabiegi o charakterze pielęgnacyjnym.

Strefa „B”, dla której procentowy udział terenów zielonych wynosi nie mniej niż 50%, obejmuje obszar przyległy do strefy „A” i stanowi jej otoczenie, który jest przeznaczony dla nie mających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwych w procesie leczenia obiektów usługowych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze lub objęty granicami parku narodowego lub rezerwatu przyrody albo jest lasem, morzem lub jeziorem. Zakazy dotyczące gospodarki leśnej na terenie Nadleśnictwa Lesko w strefie „B” uzdrowiska to - wyrąb drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych i wyrębu określonego w planie urządzenia lasu.

Strefa „C” ochrony uzdrowiskowej jest obszarem niezbędnym do zapewnienia ochrony miejscowego klimatu i krajobrazu, otacza obszary A i B ochrony uzdrowiskowej i pełni rolę otuliny obszaru Uzdrawiska Polańczyk.

W strefie „C” uzdrowiska zabrania się wyrębu drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych i wyrębu określonego w planie urządzenia lasu.

4.2. FORMY OCHRONY PRZYRODY

Istniejące formy ochrony przyrody na gruntach i w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa przedstawia poniższa tabela.

Tab. 6. Zestawienie form ochrony przyrody w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lesko.

Rodzaj obiektu	Na gruntach Nadleśnictwa		W granicach zasięgu terytorialnego (poza gruntami Nadleśnictwa)		Razem	
	liczba [szt.]	pow. [ha]	liczba [szt.]	pow. [ha]	liczba [szt.]	pow. [ha]
Rezerваты przyrody	7	679,17	3	12,80	7*	691,99**
Parki krajobrazowe	1	2 305,77	1	2 354,01	1***	4 659,78
Obszar chronionego krajobrazu	2	14 709,51	2	26 840,94	2***	41 550,45
Obszary siedliskowe Natura 2000	2	3 485,72	3	2 335,23	3***	5 820,95
Obszary ptasie Natura 2000	2	4 722,82	2	2 329,54	2***	7 052,36
Użytki ekologiczne	2	4,27	1	1,11	3	5,28
Stanowiska dokumentacyjne	1	10,02	1	0,39	2	10,41
Pomniki przyrody	16		50		66	
Chronione gatunki zwierząt	231				231	
Chronione gatunki roślin i grzybów	62		9		71	

*- trzy rezerваты obejmują grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Lesko oraz częściowo grunty innych własności.

*** - park krajobrazowy, dwa obszary chronionego krajobrazu, dwa obszary ptasie i dwa obszary siedliskowe Natura 2000 obejmują grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Lesko oraz grunty będące poza zarządem LP.

** - według Zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, łączna powierzchnia rezerwatów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lesko wynosi 691,97 ha. Różnica wynika z przyjęcia w zarządzeniu, powierzchni geometrycznej rezerwatu Dyrbek, która różni się od powierzchni ewidencyjnej o 0,02 ha.

4.2.1. REZERWATY PRZYRODY

Na terenie Nadleśnictwa Lesko zlokalizowanych jest siedem rezerwatów przyrody. Poniżej zestawiono powierzchnie rezerwatów według kategorii użytkowania gruntów, a także dla każdego z nich podano: lokalizację, przeciętny wiek, przeciętną zasobność, średni przyrost masy oraz powierzchnię na gruntach Nadleśnictwa.

Tab. 7. Zestawienie powierzchni rezerwatów na terenie Nadleśnictwa Lesko wg kategorii użytkowania.

Wyszczególnienie	Pow. [ha]
Lasy razem	678,48
Grunty leśne zalesione	675,25
Grunty leśne niezalesione	2,23
Grunty związane z gospodarką leśną	1,00
Użytki rolne	0,27
Grunty pod wodami	0,20
Grunty zabudowane i zurbanizowane	0,22
RAZEM	679,17

Tab. 8. Zestawienie lokalizacji oraz wybranych cech taksacyjnych rezerwatów na terenie Nadleśnictwa Lesko.

Obiekt	Lokalizacja Leśnictwo, oddz. poddz.	Przeciętny wiek [lat]	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	Średni przyrost [m ³ /ha]	Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa [ha]
Rezerwat „Góra Sobień”	Leśnictwo Manasterzec, oddz:20d; f-h;~a;~c.	81	372,8	7,5	5,00
Rezerwat „Dyrbek”	Leśnictwo Czarny Dział, oddz: 34-37	116	605,3	8,3	130,13
Rezerwat „Grąd w Średniej Wsi”	Leśnictwo Uherce, oddz:107-108	121	508,4	7,0	58,67
Rezerwat „Nad Jeziorem Myczkowieckim”	Leśnictwo Myczków, oddz:140-145	87	443,4	9,3	164,19
Rezerwat „Przełom Sanu pod Grodziskiem”	Leśnictwo Myczków, oddz: 159; 166-168	93	469,0	8,1	100,53
Rezerwat „Przełom Oślawy pod Mokrem”	Leśnictwo Mokre, oddz:102a,c,~a; 103a- c;f;h; 104a-b; 109; 113; 123a-d;g;~a	86	370,6	6,1	129,82
Rezerwat „Kamień nad Rzepedzią”	Leśnictwo Przybyszów: oddz: 237a,c-f; 238a-b; Leśnictwo Jawornik: 245; 246c-g	96	479,6	9,0	90,83

Rezerwat „Góra Sobień”

Podstawa prawna utworzenia: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 grudnia 1970 r.

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 8 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Góra Sobień".

Powierzchnia:

- wg obowiązującego aktu powierzchnia wynosi 5,00 ha.
- wg planu urządzenia lasu powierzchnia rezerwatu na gruntach w zarządzie LP wynosi – 5,00 ha.

Położenie: obręb leśny Lesko, leśnictwo Manasterzec, 20d; f-h;~a;~c..

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego z chronionymi gatunkami roślin zielnych w runie oraz występującą na tym terenie rzadką fauną kserotermiczną.

Rezerwat należy do rodzaju - leśny (L).

Dla rezerwatu określa się typ i podtyp: 1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ - fitocenotyczny (PFI), podtyp: zbiorowisk leśnych (zl); 2) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – lasów górskich i podgórskich (lgp).

Obiekt obejmuje górujące nad doliną Sanu wzgórze o stromych stokach i różnych wystawach, porośnięte wielogatunkowym lasem liściastym, mające wysokość 360 m n.p.m. Na północ od rezerwatu znajduje się przełęcz oddzielająca wzgórze od głównego pasma Gór Słonnych. Samo wzgórze ma kształt elipsy o wyraźnie zaznaczonej linii grzbietu w części zachodniej. Na szczycie wzgórza znajdują się ruiny zamku Kmitów z przełomu XIV i XV wieku.

Przeważają tu zbiorowiska leśne, reprezentowane przez grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* oraz żyzną buczynę karpacką *Dentario glandulosae-Fagetum* występującą w formie podgórskiej. Flora liczy ponad 200 taksonów roślin naczyniowych, wśród których są gatunki wschodniokarpackie, ciepłolubne oraz objęte ochroną. Stopień zachowania flory uznać należy za bardzo korzystny.

Na terenie rezerwatu, szczególnie na stokach południowych i południowo-wschodnich, występują specyficzne warunki mikroklimatyczne, umożliwiające rozwój zbiorowisk sucho- i ciepłolubnej fauny. Stwierdzono tu występowanie licznych, nierzadko nowych dla polskiej fauny gatunków skąponogów, pierwotii, roztoczy, kosarzy, pajaków i owadów.

Rezerwat nie posiada planu ochrony. W dniu 13.08.2018 r. ustanowiono dla niego zadania ochronne na okres 3 lat.

Tab. 9. Wykaz działek, rodzaju powierzchni i adresów leśnych w rezerwacie.

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia (ha)
473		
D-STAN	04-14-1-06-20 -d -00	3,63
	04-14-1-06-20 -g -00	0,37
	04-14-1-06-20 -h -00	0,72
DROGI L	04-14-1-06-20 --a -00	0,05
URZ WOD	04-14-1-06-20 --c -00	0,01
Suma		4,78
RUINY	04-14-1-06-20 -f -00	0,22
Suma		0,22
Razem		5,00

Fot. 1. Ruiny zamku Kmitów w rezerwacie „Góra Sobień”.

Rezerwat „Dyrbek”

Podstawa prawna utworzenia: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 listopada 1996 r.

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 4 października 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Dyrbek".

Powierzchnia:

- wg obowiązującego aktu powierzchnia (geometryczna) wynosi 130,11 ha.
- wg planu urządzenia lasu powierzchnia rezerwatu (ewidencyjna) na gruntach w zarządzie LP wynosi – 130,13 ha.

Granica rezerwatu nie uległa zmianie.

Położenie: obręb leśny Lesko, leśnictwo Czarny Dział, oddział: 34-37.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnego zbiorowiska buczyny karpackiej.

Rezerwat należy do rodzaju - leśny (L).

Dla rezerwatu określa się typ i podtyp: 1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ - fitocenotyczny (PFI), podtyp: zbiorowisk leśnych (zl); 2) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – lasów górskich i podgórskich (lgp).

Teren rezerwatu obejmuje południowo-zachodni stok wzniesienia o wysokości 640 m n.p.m. położonego w paśmie Gór Słonnych. Na rzeźbę terenu wpływa bogata sieć potoków ostro wcinających się w podłoże. Potoki biorące swój początek na terenie rezerwatu są dopływami większego cieką o nazwie Dyrbek. Tworzą się tu liczne młaki śródleśne ze specyficzną roślinnością i mikroklimatem.

W okresie międzywojennym tuż przy granicy rezerwatu została założona szkoła szybowcowa w Bezmiechowej, nazywana „Akademią Szybowcową”.

Według stanu na 01.01.2019 r. rezerwat nie posiada planu ochrony, ani zadań ochronnych.

Tab. 10. Wykaz działek, rodzaju powierzchni i adresów leśnych w rezerwacie.

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia (ha)
348		
D-STAN	04-14-1-02-34 -b -00	5,25
	04-14-1-02-34 -d -00	6,69
Suma		11,94
39/1		
D-STAN	04-14-1-02-34 -a -00	3,16
Suma		3,16

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia (ha)
486		
D-STAN	04-14-1-02-34 -c -00	8,70
	04-14-1-02-34 -f -00	2,57
Suma		11,27
487		
D-STAN	04-14-1-02-35 -a -00	8,04
	04-14-1-02-35 -b -00	21,62
Suma		29,66
488		
D-STAN	04-14-1-02-36 -a -00	10,86
	04-14-1-02-36 -b -00	28,15
Suma		39,01
489/2		
D-STAN	04-14-1-02-37 -a -00	1,11
	04-14-1-02-37 -b -00	7,96
	04-14-1-02-37 -c -00	2,16
	04-14-1-02-37 -f -00	23,59
Suma		34,82
489/2		
PS	04-14-1-02-37 -d -00	0,27
Suma		0,27
Razem		130,13

Fot. 2. Fragment drzewostanu w rezerwacie „Dyrbek”.

Rezerwat „Grąd w Średniej Wsi”

Podstawa prawna utworzenia: Rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego z 5 sierpnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podk. 03.83.1464).

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 8 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Grąd w Średniej Wsi".

Powierzchnia:

- wg obowiązującego aktu powierzchnia wynosi 58,67 ha.
- wg planu urządzenia lasu powierzchnia rezerwatu na gruntach w zarządzie LP wynosi – 58,67 ha.

Położenie: obręb leśny Lesko, leśnictwo Uherce, oddział: 107-108.

Cel ochrony: zachowanie fragmentów subkontynentalnego grądu *Tilio-Carpinetum* o wysokim stopniu naturalności, występującego w piętrze pogórza.

Rezerwat należy do rodzaju - leśny (L).

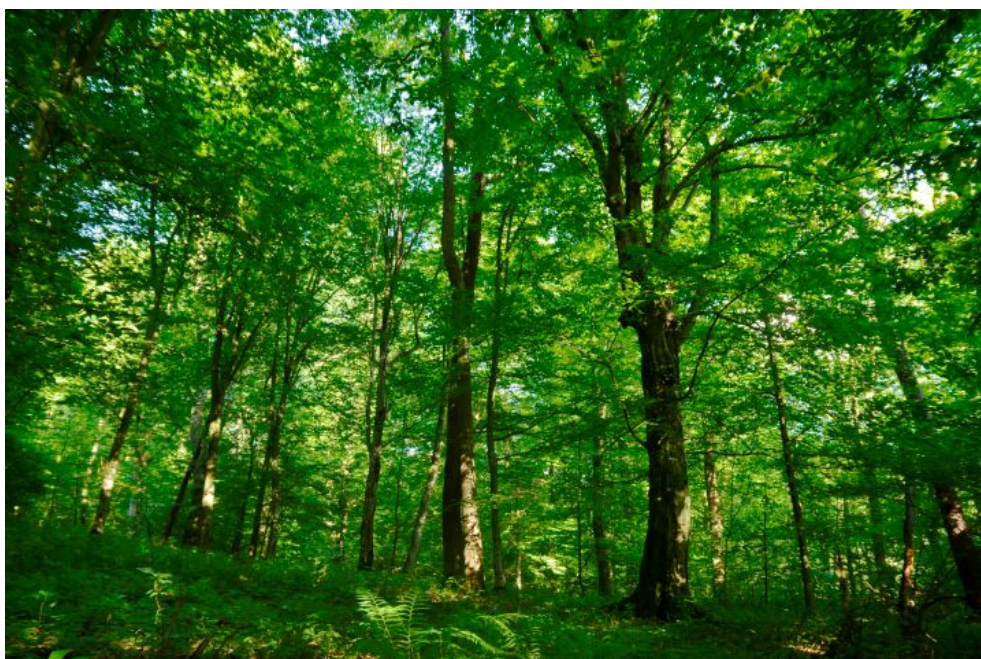
Dla rezerwatu określa się typ i podtyp: 1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ - fitocenotyczny (PFi), podtyp: zbiorowisk leśnych (zl); 2) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – lasów górskich i podgórskich (lgp).

Rezerwat „Grąd w Średniej Wsi” obejmuje południowo-zachodni fragment pasma Czulni – jednego z bardziej charakterystycznych pasm górskich Pogórza Leskiego.

Rezerwat nie posiada planu ochrony. W dniu 10.03.2016 r. ustanowiono dla niego zadania ochronne na okres 5 lat.

Tab. 11. Wykaz działek, rodzaju powierzchni i adresów leśnych w rezerwacie.

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia (ha)
1531		
D-STAN	04-14-1-04-107 -a -00	6,78
	04-14-1-04-107 -b -00	1,93
	04-14-1-04-107 -c -00	15,98
Suma		24,69
1532		
D-STAN	04-14-1-04-108 -a -00	9,02
	04-14-1-04-108 -b -00	5,42
	04-14-1-04-108 -c -00	7,76
	04-14-1-04-108 -d -00	11,78
Suma		33,98
Razem		58,67

Fot. 3. Fragment grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum* w rezerwacie „Grąd w Średniej Wsi”.

Fot. 4. Śnieżyca wiosenna *Leucojum vernum* w rezerwacie „Grąd w Średniej Wsi”.

Rezerwat „Nad Jeziorem Myczkowieckim”

Podstawa prawna utworzenia: Rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego z 18 sierpnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podk. 03.90.1538).

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 8 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Nad Jeziorem Myczkowieckim".

Powierzchnia:

- wg obowiązującego aktu powierzchnia wynosi 164,25 ha.
- wg planu urządzenia lasu powierzchnia rezerwatu na gruntach w zarządzie LP wynosi – 164,19 ha. (0,06ha znajduje na gruntach niebędących w zarządzie LP).

Położenie: obręb leśny Lesko, leśnictwo Myczków, oddział: 140-145.

Cel ochrony: zachowanie grzbietu górskiego Berdo położonego nad Jeziorem Myczkowieckim i porastających go lasów z licznymi stanowiskami roślin chronionych i rzadkich w runie.

Rezerwat należy do rodzaju – krajobrazowy (K).

Dla rezerwatu określa się typ i podtyp: 1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ - krajobrazów (PKr), podtyp – krajobrazów naturalnych (kn); 2) ze względu na główny typ ekosystemów: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – lasów górskich i podgórskich (lgp).

Rezerwat nie posiada planu ochrony. W dniu 10.03.2016 r. ustanowiono dla niego zadania ochronne na okres 5 lat.

Tab. 12. Wykaz działek, rodzaju powierzchni i adresów leśnych w rezerwacie.

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia (ha)
16		
D-STAN	04-14-1-07-144 -a -00	4,32
Suma		4,32
48		
D-STAN	04-14-1-07-143 -a -00	18,80
	04-14-1-07-143 -b -00	5,21
	04-14-1-07-143 -c -00	4,49
Suma		28,50
49		
D-STAN	04-14-1-07-144 -b -00	2,65
	04-14-1-07-144 -c -00	17,55
	04-14-1-07-144 -d -00	2,33
Suma		22,53
646		
D-STAN	04-14-1-07-140 -a -00	4,44
	04-14-1-07-140 -b -00	4,95

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia (ha)
	04-14-1-07-140 -c -00	17,74
Suma		27,13
647		
D-STAN	04-14-1-07-145 -a -00	15,72
	04-14-1-07-145 -b -00	4,80
Suma		20,52
989		
D-STAN	04-14-1-07-141 -a -00	16,37
	04-14-1-07-141 -b -00	4,97
Suma		21,34
990		
D-STAN	04-14-1-07-142 -a -00	12,54
	04-14-1-07-142 -b -00	5,43
	04-14-1-07-142 -c -00	21,88
Suma		39,85
Razem		164,19

Fot. 5. Wychodnie skalne w szczytowej części wzgórza Berdo w rezerwacie „Nad Jeziorem Myczkowieckim”.

Rezerwat „Przełom Sanu pod Grodziskiem”

Podstawa prawna utworzenia: Rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego z 18 sierpnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podk. 03.90.1539).

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 8 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Przełom Sanu pod Grodziskiem".

Powierzchnia:

- wg obowiązującego aktu powierzchnia wynosi 100,59 ha.
- wg planu urządzenia lasu powierzchnia rezerwatu na gruntach w zarządzie LP wynosi – 100,53 ha. (0,06ha znajduje na gruntach niebędących w zarządzie LP).

Położenie: obręb leśny Lesko, leśnictwo Myczków, oddział: 159; 166-168.

Cel ochrony: zachowanie części doliny rzeki San wraz ze wzgórzem Grodzisko i porastających go lasów z licznymi gatunkami roślin chronionych i rzadkich w runie.

Rezerwat należy do rodzaju – krajobrazowy (K).

Dla rezerwatu określa się typ i podtyp: 1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ - krajobrazów (PKr), podtyp – krajobrazów naturalnych (kn); 2) ze względu na główny typ ekosystemów: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – lasów górskich i podgórskich (lgp).

Rezerwat „Przełom Sanu pod Grodziskiem” obejmuje jedno z bardziej charakterystycznych miejsc Pogórza Leskiego, jakim są pasma górskie towarzyszące Zbiornikowi Myczkowce. Poniżej zapory San meandrując zatacza prawie pełne koło, tworząc tzw. łokieć – w miejscu tym dwa koryta oddzielone wzniesieniem oddalone są od siebie o zaledwie 300 - 400 m, zaś różnica poziomów wody w rzece wynosi około 7 - 8 m. Fakt ten wykorzystano do budowy elektrowni wodnej.

Rezerwat nie posiada planu ochrony. W dniu 10.03.2016 ustanowiono dla niego zadania ochronne na okres 5 lat.

Tab.13. Wykaz działek, rodzaju powierzchni i adresów leśnych w rezerwacie.

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia (ha)
102/1		
D-STAN	04-14-1-07-166 -a -00	3,82
	04-14-1-07-166 -b -00	0,95
Suma		4,77
1533		
D-STAN	04-14-1-07-167 -d -00	0,87
Suma		0,87
1534		
D-STAN	04-14-1-07-168 -b -00	7,89
	04-14-1-07-168 -c -00	5,23

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia (ha)
	04-14-1-07-168 -d -00	7,07
Suma		20,19
54		
D-STAN	04-14-1-07-159 -b -00	2,84
	04-14-1-07-159 -c -00	26,67
L ENERG	04-14-1-07-159 -a -00	0,12
Suma		29,63
56		
D-STAN	04-14-1-07-166 -c -00	16,78
	04-14-1-07-166 -d -00	0,70
Suma		17,48
57		
D-STAN	04-14-1-07-167 -a -00	15,30
	04-14-1-07-167 -b -00	7,80
	04-14-1-07-167 -c -00	3,80
Suma		26,90
58		
D-STAN	04-14-1-07-168 -a -00	0,69
Suma		0,69
Razem		100,53

Fot. 6. Wychodnie skalne i fragment drzewostanu w rezerwacie „Przełom Sanu pod Grodziskiem”.

Rezerwat „Przełom Oslawy pod Mokrem”

Podstawa prawna utworzenia: Rozporządzenie Wojewody Podkarpackiego z 20 sierpnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Podk. 03.93.1558).

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 8 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Przełom Oslawy pod Mokrem".

Powierzchnia:

- wg obowiązującego aktu powierzchnia wynosi 142,52 ha.
- wg planu urządzenia lasu powierzchnia rezerwatu na gruntach w zarządzie LP wynosi – 129,82 ha.

Położenie: obręb leśny Zagórz, leśnictwo Mokre, oddział: 102a,c,~a; 103a-c,f;h; 104a-b; 109; 113; 123a-d;g;~a

Cel ochrony: zachowanie przełomowego odcinka rzeki Oslawy oraz zbiorowisk leśnych z licznymi stanowiskami roślin chronionych i rzadkich w runie.

Rezerwat należy do rodzaju – krajobrazowy (K).

Dla rezerwatu określa się typ i podtyp: 1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ - krajobrazów (PKr), podtyp – krajobrazów naturalnych (kn); 2) ze względu na główny typ ekosystemów: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – lasów górskich i podgórskich (lgp).

„Przełom Oslawy pod Mokrem” obejmuje fragmentów Pogórza Bukowskiego. Oslawa tworzy tu malownicze zakole ograniczone stromymi, porośniętymi lasem zboczami, wraz z rozległym tarasem rzeczny i przewężonym korytem rzeczny obfitującym w liczne progi skalne.

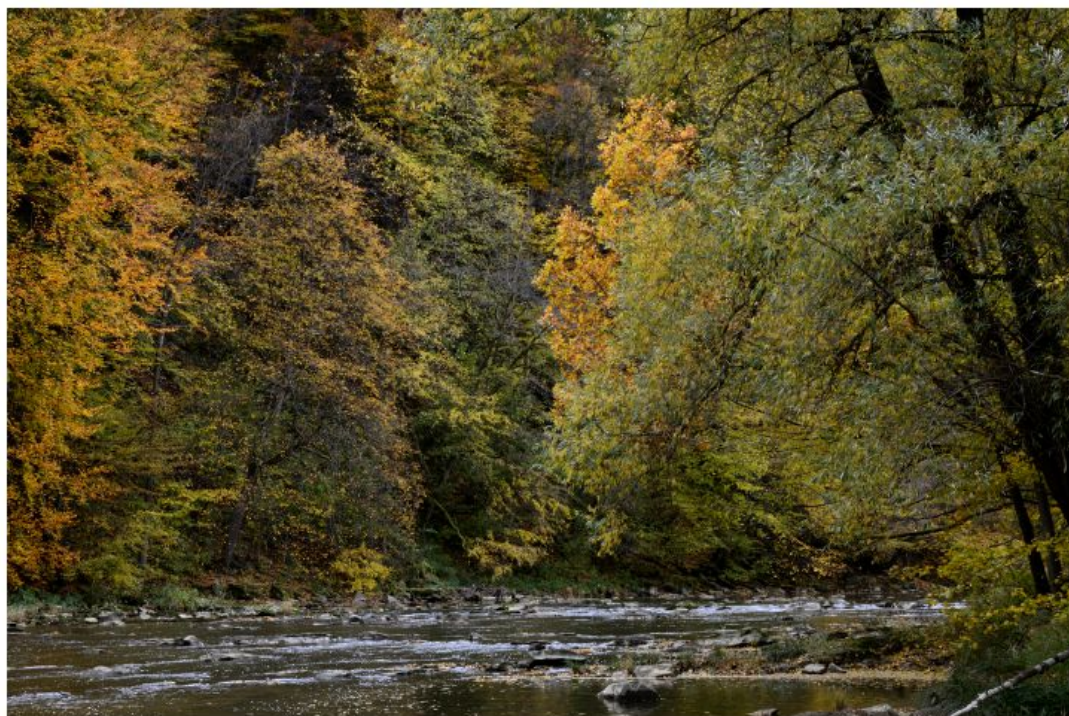
Według stanu na 01.01.2019 r. rezerwat nie posiada planu ochrony, ani zadań ochronnych.

Tab. 14. Wykaz działek, rodzaju powierzchni i adresów leśnych w rezerwacie.

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia systemowa
179/1		
D-STAN	04-14-2-13-113 -d -00	0,15
DROGI L	04-14-2-13-113 ~a -00	0,06
Suma		0,21
241		
D-STAN	04-14-2-13-113 -b -00	0,97
	04-14-2-13-113 -d -00	10,11
	04-14-2-13-113 -f -00	7,72
SUKCESJA	04-14-2-13-113 -c -00	0,70
Suma		19,50

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia systemowa
449		
D-STAN	04-14-2-13-109 -b -00	4,82
	04-14-2-13-109 -d -00	4,86
	04-14-2-13-109 -f -00	8,66
	04-14-2-13-109 -g -00	8,79
	04-14-2-13-109 -h -00	1,68
POTOK	04-14-2-13-109 -j -00	0,10
Suma		28,91
487		
D-STAN	04-14-2-13-109 -c -00	0,07
Suma		0,07
489		
D-STAN	04-14-2-13-123 -d -00	0,35
Suma		0,35
537		
D-STAN	04-14-2-13-102 -a -00	1,73
	04-14-2-13-102 -c -00	1,97
L ENERG	04-14-2-13-102 -~a -00	0,01
Suma		3,71
538		
D-STAN	04-14-2-13-103 -b -00	0,92
	04-14-2-13-103 -c -00	22,41
	04-14-2-13-103 -h -00	2,11
LINIE	04-14-2-13-103 -a -00	0,09
	04-14-2-13-103 -f -00	0,62
Suma		26,15
539		
D-STAN	04-14-2-13-104 -a -00	14,58
	04-14-2-13-104 -b -00	15,95
Suma		30,53
543		
D-STAN	04-14-2-13-109 -a -00	1,63
Suma		1,63
544		
D-STAN	04-14-2-13-109 -c -00	2,55
POTOK	04-14-2-13-109 -i -00	0,10
Suma		2,65
546		
D-STAN	04-14-2-13-113 -a -00	5,51
Suma		5,51
553		
D-STAN	04-14-2-13-123 -a -00	4,37
	04-14-2-13-123 -b -00	3,31
	04-14-2-13-123 -g -00	1,52

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia systemowa
SUKCESJA	04-14-2-13-123 -c -00	1,36
LINIE	04-14-2-13-123 -~a -00	0,04
Suma		10,60
Razem		129,82

Fot. 7. Fragment rzeki Oslawy w rezerwacie „Przełom Oslawy pod Mokrem”.

Fot. 8. Kwaśna buczyna górską *Luzulo luzuloidis*-Fagetum w Rezerwacie „Przełom Oslawy pod Mokrem”.

Rezerwat „Kamień nad Rzepedzią”

Podstawa prawna utworzenia: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Kamień nad Rzepedzią”.

Akt aktualizujący granicę oraz powierzchnię: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 7 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Kamień nad Rzepedzią".

Powierzchnia:

- wg obowiązującego aktu powierzchnia wynosi 90,83 ha.
- wg planu urządzenia lasu powierzchnia rezerwatu na gruntach w zarządzie LP wynosi – 90,83 ha.

Położenie: obręb leśny Zagórz, leśnictwo Jawornik i Przybyszów, oddział: 237a,c-f; 238a-b; 245; 246c-g.

Cel ochrony: zachowanie grupy skał piaskowca eoceńskiego wraz z otaczającym je drzewostanem.

Rezerwat należy do rodzaju – przyrody nieożywionej (N).

Dla rezerwatu określa się typ i podtyp: 1) ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – geologiczny i glebowy (PGg), podtyp – skał, minerałów, osadów, gleb i wydym (smg); 2) ze względu na główny typ ekosystemu: typ – leśny i borowy (EL), podtyp – lasów górskich i podgórskich (lgp).

Rezerwat położony jest na północno-wschodnim zboczu góry Kamień, stanowiącej wschodnie ramię pasma Bukowicy. Teren rezerwatu opada stromo ku północy, przecinają go liczne potoki.

Według stanu na 01.01.2019 r. rezerwat nie posiada planu ochrony, ani zadań ochronnych.

Tab. 15. Wykaz działek, rodzaju powierzchni i adresów leśnych w rezerwacie.

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia (ha)
189		
D-STAN	04-14-2-19-237 -a -00	14,75
	04-14-2-19-237 -c -00	0,87
	04-14-2-19-237 -d -00	0,84
	04-14-2-19-237 -f -00	2,00
Suma		18,46
190		
D-STAN	04-14-2-19-238 -a -00	14.06
	04-14-2-19-238 -b -00	7.25
Suma		21,31

Działka/rodzaj powierzchni	Adres leśny	Powierzchnia (ha)
197		
D-STAN	04-14-2-11-245 -a -00	12,05
	04-14-2-11-245 -c -00	6,63
	04-14-2-11-245 -d -00	3,07
	04-14-2-11-245 -f -00	4,61
SUKCESJA	04-14-2-11-245 -b -00	0,17
Suma		26,53
198		
D-STAN	04-14-2-11-246 -c -00	12,83
	04-14-2-11-246 -d -00	2,22
	04-14-2-11-246 -f -00	5,22
	04-14-2-11-246 -g -00	4,26
Suma		24,53
Razem		90,83

Fot. 9. Wychodnie skalne w szczytowej partii rezerwatu „Kamień nad Rzepedzią”.

4.2.2. PARKI KRAJOBRAZOWE

Park Krajobrazowy Gór Słonnych

Park powstał na mocy rozporządzenia Nr 19 Wojewody Krośnieńskiego z dnia 27 marca 1992 roku (Dz. Urz. Województwa Krośnieńskiego Nr 7/92, poz. 53 ze zm.). Obecnie powierzchnię i granice Parku określa uchwała nr XXXIX/791/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2013 r., poz. 3632 ze zm.).

Park Krajobrazowy Gór Słonnych posiada aktualny plan ochrony, ustanowiony Rozporządzeniem Nr 59/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 10 czerwca 2005 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Gór Słonnych (Dz. Urz. Woj. Podkarp. Nr 82 poz. 1384).

Łączna powierzchnia Parku w momencie utworzenia wynosiła 38 096 ha. Obecnie jego powierzchnia wynosi 56 188 ha. Na obszarze Parku znalazły się w całości lub części gminy województwa podkarpackiego: Lesko, Olszanica, Sanok, Tyrawa Wołoska, Ustrzyki Dolne oraz Sanok - miasto. Według podziału fizjograficznego Park obejmuje północne fragmenty Gór Sanocko-Turczańskich przechodzących w Pogórze Przemyskie. Park obejmuje swoim obszarem typowe dla Karpat Wschodnich pasma górskie: Gór Słonnych i Chwaniowa. Pięknie, rusztowo uformowane grzbiety górskie ułożone z kierunku północnego zachodu na południowy wschód poprzecinane są siecią rzek i potoków będących dopływami Sanu i Wiaru. Przez południowo-wschodnią część Parku przechodzi granica głównego europejskiego działu wód, oddzielającego zlewnie Bałtyku i Morza Czarnego. Wody do Morza Czarnego z terenu Polski zbiera Strwiąż, wypływający ze stoków góry Berdo, doprowadzając je do Dniestru. Na terenie parku gospodarują 4 Nadleśnictwa: Brzozów, Ustrzyki Dolne, Bircza oraz Lesko.

Osobliwością parku są licznie występujące na tym terenie słone źródła (Góry Słonne), największe ich zgęszczenie występuje w okolicy szczytu Na Opalonym. Pod powierzchnią ziemi kryją się nie tylko solanki, tereny te znane są również ze złóż ropośnych eksploatowanych od 1886 roku, obecnie są one na wyczerpaniu.

Nadzór nad parkiem sprawuje Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lesko Park Krajobrazowy Gór Słonnych zajmuje powierzchnię 4 659,78 ha, w tym powierzchnia w zarządzie to 2 305,77 ha.

Tab. 16. Park Krajobrazowy Gór Słonnych na terenie Nadleśnictwa Lesko.

Leśnictwo	Wydziały
Czarny Dział	1 a-f; 34 a-f; 35 a-b; 36 a-b; 37 a-f; 38 a-c; 39 a-b; 40 a-b; 41 a-d; 42 a-c; 43 a-d; 44 a; 45 a-h; 46 a-f; 47 a-g; 48 a-l; 49 a-i; 50 a-b; 51 a-g; 55 a-b; 57 a-k; 58 a-m; 59 a-m; 60 a; 61 a-n; 62 a-i; 63 a-f; 65 a-f; 69 a; 70 a-c; 71 a-c; 72 a-d; 73 a-i; 74 a,d-f,i-j;
Uherce	52 a-i; 53 a-l; 54 a-m; 56 a-m; 64 a-b; 66 a-b; 67 a-j; 68 a-k;
Manasterzec	2 a-d; 3 a-c; 4 a-g; 5 a-c; 6 a-b; 7 a-b; 8 a-d; 9 a-c; 10 a-b; 11 a-c; 12 a-d; 13 a-h; 14 a-g; 15 a; 16 a-f; 17 a-b; 18 a-h; 19 a-g; 20 a-s,fx-gx; 21 a-n; 22 a-d; 23 a-d; 24 a-c; 25 a-g; 26 a-c; 27 a-b; 28 a-f; 29 a-d; 30 a-c;
Glinne	75 a-j;

4.2.3. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu – utworzono na mocy Rozporządzenia Wojewody Krośnieńskiego Nr 10 z dnia 2 lipca 1998 roku (Dz. Urz. Województwa Krośnieńskiego Nr 17/98 poz. 223).

Aktualnie obowiązującym aktem prawa jest uchwała nr XLVIII/998/14 Sejmiku województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podk. z 10 lipca 2014 r. poz. 1951 ze zm.).

Obszar prawie w całości położony jest w Beskidach Wschodnich, jedynie północno-zachodni fragment leży na Pogórzu Dynowskim. Administracyjnie WOChK znajduje się na terenie gmin: Baligród, Brzozów, Czarna, Dydnia, Komańcza, Lesko, Lutowiska, Olszanica, Nozdrzec, Sanok, Solina, Zagórz, Ustrzyki Dolne.

Całkowita powierzchnia Obszaru wynosi 99 911 ha, z czego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lesko leży 22 004,04 ha, a 8 610,51 ha stanowią grunty Nadleśnictwa. W jego skład wchodzi następujące wydzielania:

Tab. 17. Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu na terenie Nadleśnictwa Lesko.

Obręb	Wydzielania
Lesko	20 t-dx,hx; 31 a-d,j-p; 33 a-l; 54 n; 74 b-c,g-h; 76 a-g; 77 a-c; 78 a-g; 79 a-h; 80 a-d; 81 a-f; 82 a-f; 83 a-f; 84 a-g; 85 a-f; 86 a-d; 99 a-j; 100 a-c; 101 a-h; 102 a; 102A a-gx; 103 a-b; 104 a-b; 105 a-d; 106 a-d; 107 a-c; 108 a-h; 109 a-i; 110 a-h; 111 a-d; 112 a-d; 113 a-b; 114 a-bx; 115 a-j; 116 a-h; 117 a-o; 118 a-g; 119 a-b; 120 a-d; 121 a-j; 122 a-g; 123 a-d; 124 a-i; 125 a-b; 126 a-g; 127 a-k; 128 a-f; 129 a-h; 130 a-d; 131 a-h; 132 a-h; 133 a-d; 133A a; 134 a-g; 135 a-b; 136 a-k; 137 a-f; 138 a-d; 139 a-i; 140 a-c; 141 a-b; 142 a-c; 143 a-c; 144 a-d; 145 a-b; 146 a-c; 147 a-f; 148 a-c; 149 a-b; 150 a-g; 150A a-l; 151 a-h; 152 a-g; 153 a-d; 154 a-i; 155 a-j; 156 a-d; 157 a-k; 158 a-k; 159 a-c; 160 a-c; 160A a-m; 161 a-c; 161A a-g; 162 a-g; 163 a-c; 164 a-h; 165 a-f; 166 a-d; 167 a-d; 168 a-d; 169 a-d; 170 a-f; 171 a-j; 172 a-i; 172A a-l; 173 a-h; 174 a-g; 175 a-g; 176 a-d; 177 a-c; 178 a; 179 a-b; 180 a-f; 181 a-b; 182 a-d; 183 a-i; 184 a-d; 185 a-d; 186 a-f; 187 a-l; 188 a-c; 189 a-c; 190 a-i; 191 a-d; 192 a-h; 193 a-f; 194 a-b; 195 a-g; 196 a-m; 197 a-d; 198 a-b; 199 a-i; 200 a-d; 201 a-f; 202 a-k; 203 a-h; 204 a; 205 a; 206 a-b; 207 a-b; 208 a; 209 a-j; 210 a-h; 211 a-b; 212 a-d; 213 a-p; 214 a-f; 215 a-h; 216 a-b; 217 a-h; 218 a-h; 219 a-m; 220 a-d; 221 a-n; 222 a-c.
Zagórz	1 a-i; 2 a-g; 3 a-f; 4 a-j; 5 a-j; 6 a-n; 7 a-j; 8 a-h; 10 a-m; 13 h,j-k; 14 o-r; 51A a-w; 62 a-d,m; 65 g-j; 66 a-d; 67 a-c; 68 a-d; 69 a-i; 70 a-c; 71 a-g; 72 a-d; 73 a-g; 74 a-j; 75 a-c; 76 a-f; 76A a-l; 77 a-g; 78 a-b; 79 a-l; 80 a-j; 81 a-i; 82 a-ax; 83 a-g; 84 a-h; 84A a-c; 85 a-i; 86 a-b; 87 a-g; 88 a-h; 89 a-g; 90 a-b; 91 a-g; 92 a-f; 93 a-i; 93A a-c; 94 a-h; 95 a-j; 96 a-d; 97 a-j; 98 a-d; 99 a-g; 100 a-d; 101 a-h; 102 a-f; 103 a-h; 104 a-f; 105 a-d; 106 a-f; 107 a-g; 108 a-h; 109 a-j; 110 a-f; 111 a-d; 112 a-k; 113 a-f; 114 a-c; 115 a-c; 116 a-d; 116A a-f; 155A b-g; 156 a-m; 157 a-g; 158 a-h; 159 a-k; 160 a-f; 161 a-n; 162 a-g; 163 a-g; 163A a-c; 164 a-i; 165 a-f; 165A a-i; 166 a-j; 167 a-d; 168 a-j; 169 a-b; 170 a-d; 170A a-j; 171 a-c; 172 a-f; 173 a-i; 174 a-c; 175 a-g; 176 a-c; 176A a-o; 177 a-l; 178 a-d; 179 a-d; 180 a-d; 181 a-h; 182 a-p; 183 a-c; 184 a-b; 185 a-f; 186 a-f; 187 a-h; 188 a-g.

Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego – utworzony został rozporządzeniem Nr 2 Wojewody Krośnieńskiego z dnia 27 lutego 1991 roku w sprawie ochrony terenów województwa krośnieńskiego posiadających walory wypoczynkowe i krajobrazowe przed ich niszczeniem bądź utratą tych walorów (Dz. Urz. Województwa Krośnieńskiego Nr 3 z 1991 r. poz. 14 i Nr 17 z 1991 r. poz. 223). Początkowo jego powierzchnia wynosiła 114 870 ha. Po zmianie podziału administracyjnego kraju OChK Beskidu Niskiego „zamykający się” w granicach województwa podkarpackiego, zajmuje pow. 81 962 ha. Natomiast zachodnia część OChK Beskidu Niskiego (w województwie małopolskim) weszła do noszącego dziś nazwę Południowomałopolskiego OChK.

Następnym aktem prawnym dotyczącym tego obszaru było rozporządzenie Nr 10 Wojewody Krośnieńskiego z dnia 2 lipca 1998 roku (Dz. Urz. Woj. Kroś. z 1992 r. Nr 7 poz.74).

Aktualny przebiegu granic i powierzchni zatwierdzono Uchwałą nr XLVIII/997/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego (Dz. Urz. Woj. Podk. z dnia 10 lipca 2014 r. poz. 1950 ze zm.).

W wyniku tych zmian powierzchnia tego obszaru wynosi 82 436 ha. Obejmuje obszary położone w południowo zachodniej części województwa podkarpackiego oraz południowo wschodnie województwa małopolskiego. Administracyjnie Obszar leży na terenie gmin: Besko, Bukowsko, Dębowiec, Dukla, Iwonicz, Komańcza, Lipinki, Miejsce Piastowe, Nowy Żmigród, Osiek Jasielski, Rymanów, Sanok, Zagórz, Zarszyn.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lesko leży 19 546,41 ha, a z tego 6 099,00 ha stanowią grunty będące w zarządzie Nadleśnictwa. W jego skład wchodzi następujące wydzielania:

Tab. 18. Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego na terenie Nadleśnictwa Lesko.

Obręb	Wydzielania
Zagórz	19 d-f; 22 a-f; 24 a-f; 25 a-b; 26 a-b; 27 a-b; 28 a-c; 29 a-l; 30 a-g; 31 a-f; 32 a-g; 33 a-b; 34 a-d; 35 a-j; 36 a-b; 37 a-i; 38 a-f; 39 a-i; 40 a-l; 41 a-g; 42 a-f; 43 a-d; 44 a-i; 45 a-c; 46 a-d; 47 a-ax; 50 a-g; 51 a-p; 52 a-m; 53 a-d; 54 a-o; 55 a-g; 56 a-f; 57 a-d; 58 a-m; 59 a-i; 60 a-k; 61 a-j; 117 a; 118 a; 119 a-f; 120 a-h; 121 a-b; 121A a; 122 a-d; 123 a-g; 124 a-c; 125 a-b; 126 a-g; 127 a-c; 127A a-c; 128 a; 128A a; 129 a-b; 130 a-c; 130A a-f; 131 a-b; 132 a-d; 133 a-h; 134 a-h; 135 a-f; 136 a-b; 137 a-d; 138 a-c; 139 a-f; 140 a-g; 141 a-d; 142 a-d; 142A a-c; 142B a-f; 142C a; 143 a-d; 144 a-h; 150 a-g; 151 a-h; 151A a; 152 a-i; 153 a-j; 154 a-h; 154A a-h; 155 a-j; 155A a; 189 a-r; 190 a-i; 191 a-i; 192 a-b; 193 a-f; 193A a-f; 194 a-k; 195 a-l; 196 a-h; 197 a-b; 198 a-n; 199 a-i; 199A a-c; 200 a-b; 200A a-l; 201 a-j; 202 a-i; 203 a-f; 204 a-b; 205 a-k; 206 a-c; 207 a-n; 208 a-f; 209 a-c; 210 a-d; 211 a-m; 212 a-i; 212A a-x; 213 a-j; 213A a-l; 214 a-i; 215 a-m; 216 a-i; 217 a-g; 218 a-c; 219 a-f; 220 a-l; 221 a-i; 222 a-k; 223 a-d; 224 a-d; 225 a-c; 226 a-c; 227 a-g; 228 a-k; 229 a-k; 230 a-d; 231 a-f; 232 a-h; 233 a-b; 233A a-b; 234 a-h; 235 a-d; 236 a-b; 237 a-f; 238 a-c; 239 a-f; 239A a-g; 240 a-h; 241 a-d; 242 a-j; 243 a-b; 243A a-g; 244 a-c; 245 a-f; 246 a-g; 247 a-f; 248 a-f; 249 a-b; 250 a-d; 251 a-i; 252 a-f; 253 a-d; 254 a-g; 255 a-g; 256 a-g; 257 a-c; 258 a-g; 259 a-h; 260 a-f; 261 a-k.

4.2.4. OBSZARY NATURA 2000

Sieć Natura 2000 tworzy się w celu zachowania składników różnorodności biologicznej danego regionu biogeograficznego. Stanowiące ją obszary wyznacza się na podstawie Ustawy o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.

Sieć obszarów Natura 2000, zgodnie z ww. ustawą, obejmuje:

Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO);

Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO);

Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW) – projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk, zatwierdzone przez Komisję Europejską w drodze decyzji.

Tab. 19. Zestawienie powierzchni obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym i na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Obszar Natura 2000	Na gruntach Nadleśnictwa	Poza gruntami Nadleśnictwa w zasięgu terytorialnym	Razem
	[ha]	[ha]	[ha]
OSO NA i POZA TERENIE NADLEŚNICTWA			
OSO Beskid Niski PLB 180002	2 420,71	394,01	2 814,72
OSO Góry Słonne PLB 180003	2 302,11	1 935,53	4 237,64
Razem OSO	4 722,82	2 329,54	7 052,36
OZW NA i POZA TERENIA NADLEŚNICTWA			
OZW Ostoja Góry Słonne PLH 180013	3 017,34	1 339,53	4 356,87
OZW Dorzecze Górnego Sanu PLH 180021	468,38	979,72	1 448,10
Razem OZW	3 485,72	2 319,25	5 804,97
OZW POZA TERENEM NADLEŚNICTWA			
OZW "Sanisko w Bykowcach" PLH 180045	-	15,98	15,98

Dokładny opis obszarów Natura 2000 Beskid Niski PLB 180002, Góry Słonne PLB 180003, Ostoja Góry Słonne PLH 180013, Dorzecze Górnego Sanu PLH 180021 – znajduje się w rozdziale 7 niniejszego opracowania, w którym ustalono zadania ochronne dla części wymienionych obszarów leżących na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Obszar o znaczeniu dla wspólnoty "Sanisko w Bykowcach" PLH 180045

Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L33/146 z 8 lutego 2011 r.). Powierzchnia 79,8 ha.

Według ostatniej Decyzji Komisji Europejskiej z 3 grudnia 2014 r. w sprawie przyjęcia ósmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenia dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L18/1 z dnia 23.01.2015 r.), powierzchnia obszaru wynosi 79,77 ha. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajduje się 15,98 ha i nie obejmuje gruntów będących w zarządzie.

Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 8 listopada 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Podk. z 8 listopad 2016 r. poz. 3449).

Tab. 20. Typy siedlisk przyrodniczych wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony wg SDF, w obszarze "Sanisko w Bykowcach" PLH180045.

Lp.	Kod	Nazwa
1	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne
2	6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)
3	6510	Nniżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
4	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)

*- priorytetowe siedliska przyrodnicze

Tab. 21. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony wg SDF w obszarze "Sanisko w Bykowcach" PLH180045.

Lp.	Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska
1	1061	<i>Misgurnus fossilis</i>	Piskorz
2	1168	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta

4.2.5. SIEDLISKA PRZYRODNICZE PODLEGAJĄCE OCHRONIE

W 2017 roku, w ramach sporządzania planu urządzania lasu, skorygowano zasięg siedlisk przyrodniczych w oparciu o materiały zebrane do zakresu zadań ochronnych w ramach pul dla obszarów Natura 2000 oraz inwentaryzację leśną, wykonaną w ramach pul dla pozostałych gruntów.

Tab. 22. Rodzaje siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych w obszarach Natura 2000 oraz poza nimi na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Lesko wraz z podziałem na stan ich zachowania.

Kod siedliska	Stan A	Stan B	Stan C	Razem
	pow. [ha]	pow. [ha]	pow. [ha]	pow. [ha]
Ostoja Góry Słonne PLH180013				
9130	384.74	1 185.60	25.00	1 595.34
9170	31.02	283.22	23.36	337.60
9180*		4.32		4.32
Razem	415.76	1 473.14	48.36	1 937.26
Dorzecze Górnego Sanu PLH 180021				
9110	2.11	17.47		19.58
9130	31.76	211.89	10.18	253.83
9170		16.16	9.17	25.33
9180*	0.70	3.69		4.39
91E0*	6.78	1.36	8.89	17.03
Razem	41.35	250.57	28.24	320.16
Grunty Nadleśnictwa poza obszarami Natura 2000				
6510	46.13	86.86	2.59	135.58
9110	4.61	78.28	44.52	127.41
9130	793.74	4 423.71	1 362.93	6 580.38
9170	2.22	167.27	61.92	231.41
9180*	0.56	0.00	0.00	0.56
91E0*	0	12.94	1.75	14.69
91P0	47.89	46.27	45.26	139.42
Razem	895.15	4 815.33	1 518.97	7 229.45
Siedliska łącznie w całym Nadleśnictwie				
6510	46.13	86.86	2.59	135.58
9110	6.72	95.75	44.52	146.99
9130	1 210.24	5 821.20	1 398.11	8 429.55
9170	33.24	466.65	94.45	594.34
9180*	1.26	8.01	0.00	9.27
91E0*	6.78	14.30	10.64	31.72
91P0	47.89	46.27	45.26	139.42
Razem	1 352.26	6 539.04	1 595.57	9 486.87

Siedlisko 7220* - występuje punktowo.

Łącznie siedliska przyrodnicze na terenie Nadleśnictwa zajmują 9 486,87 ha. Ogółem na terenie Nadleśnictwa stwierdzono 7 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy siedliskowej, wśród nich, jako najszerzej rozprzestrzenioną, wykazano żyzną buczynę karpacką.

4.2.6. POMNIKI PRZYRODY

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko znajduje się aktualnie 16 obiektów objętych ochroną w formie pomników przyrody.

Tab. 23. Wykaz istniejących pomników przyrody zlokalizowanych na terenie Nadleśnictwa Lesko.

Lp.	Akt ustanawiający	Oddz., wydz.	Gmina, leśnictwo	Rodzaj	Wiek [lat]	obw. [cm]	H [m]	stan zdr.*	Uwagi
1	Uchwała Nr XXVI/205/2017 Rady Gminy Olszanica z dnia 29 marca 2017	79b, (dz. nr 142)	Olszanica, Glinne	Jodła pospolita	ok. 150	350	32	2	
2	Uchwała Nr XL/230/2017 Rady Gminy Bukowsko z dnia 29 października 2017	213Ah (dz nr 36)	Bukowsko, Przybyszów	Jesion wyniosły		470	23	1	
3	Uchwała Nr XL/231/2017 Rady Gminy Bukowsko z dnia 29 października 2017	213Ag (dz nr 7/1)	Bukowsko, Przybyszów	Lipa drobnolistna		440	27	1	
4	Uchwała Nr XL/232/2017 Rady Gminy Bukowsko z dnia 23 października 2017	213Ag (dz nr 7/1)	Bukowsko, Przybyszów	Topola biała		400	29	1	
5	Uchwała Nr XL/233/2017 Rady Gminy Bukowsko z dnia 23 października 2017	211i (dz nr 1/2)	Bukowsko, Przybyszów	Wiąz górski		370	31	1	
6	Uchwała Nr XLIX/310/2017 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 30 października 2017	87b (dz nr 1517/10)	Lesko Glinne	Wiśnia ptasia		270	24	1	
7	Uchwała Nr XLIX/310/2017 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 30 października 2017	87b (dz nr 1517/10)	Lesko Glinne	Modrzew europejski		315	34	1	
8	Uchwała Nr XLIX/310/2017 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 30 października 2017	94a (dz nr 1596)	Lesko Uherce	Wiąz górski		470	36	1	

Lp.	Akt ustanawiający	Oddz., wydz.	Gmina, leśnictwo	Rodzaj	Wiek [lat]	obw. [cm]	H [m]	stan zdr.*	Uwagi
9	Uchwała Nr XLIX/310/2017 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 30 października 2017	31k (dz. nr 414/1)	Lesko Manasterzec	Dąb szypułkowy		447	35	1	
10	Uchwała Nr XLIX/310/2017 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 30 października 2017	20o (dz. nr 476)	Lesko Manasterzec	Grusza pospolita		263	17	1	
11	Uchwała Nr XLIX/310/2017 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 30 października 2017	20l (dz. nr 476)	Lesko Manasterzec	Wierzba krucha		442	34	1	
12	Uchwała Nr XLIX/310/2017 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 30 października 2017	114r (dz. nr 344/3)	Lesko Gruszka	Dąb szypułkowy		472	31	1	
13	Uchwała Nr XLIX/310/2017 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 30 października 2017	114r (dz. nr 344/3)	Lesko Gruszka	Dąb szypułkowy		470	32	1	
14	Uchwała Nr XLIX/310/2017 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 30 października 2017	114r (dz. nr 344/3)	Lesko Gruszka	Dąb szypułkowy		511	34	1	
15	Uchwała Nr XLIX/310/2017 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 30 października 2017	114r (dz. nr 344/3)	Lesko Gruszka	Dąb szypułkowy		430	30	2	
16	Uchwała Nr XLIX/310/2017 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 30 października 2017	114r (dz. nr 344/3)	Lesko Gruszka	Dąb szypułkowy		411	131	1	

* Pięciostopniowa skala Pacyniaka (zmodyfikowana) do określania zdrowotności drzew:

- 1 – drzewo zdrowe, bez szkodników, ubytki korony do 10%;
- 2 – ubytki korony od 10-30% i niewielkie ubytki pnia; pojedyncze osobniki szkodników owadzych;
- 3 – drzewa z koroną lub pniem obumarłym w 30-50%, w znacznym stopniu zaatakowane przez owady;
- 4 – drzewa z koroną lub pniem obumarłym w 50-70% i dużymi ubytkami tkanki drzewnej;
- 5 – korona obumarła w ponad 70%, pień z licznymi dziuplami.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa (poza gruntami w zarządzie) wg aktów prawnych znajduje się 50 pomników przyrody.

4.2.7. UŻYTKI EKOLOGICZNE

Aktualnie na terenie Nadleśnictwa znajdują się dwa użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 4,27 ha, utworzone Uchwałą Nr XVII/96/2011 Rady Miejskiej w Zagórz (z dnia 28 września 2011r.). Są to: „Stanowisko jęczynika zwyczajnego w lesie Huteńskim” i „Stanowisko jęczynika zwyczajnego i tojadu wiechowatego w lesie Zahutyńskim” położone w leśnictwie Zahutyń.

Tab. 24. Zestawienie użytków ekologicznych, na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Tab. 24. Zestawienie azylów ekologicznych, na gruncach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.					
Lp.	Akt ustanawiający	Gmina leśnictwo	Oddz. poddz.	Pow. [ha]	Nazwa/Opis
1	Uchwała Nr XVII/96/2011 Rady Miejskiej w Zagórz z dnia 28 września 2011r.	Zagórz, Obr.ew. Zahutyń L-ctwo: Zahutyń	17h	2,15	„Stanowisko jęczynika zwyczajnego w lesie Huteńskim”– miejsce występowania jęczynika zwyczajnego na skarpie o nachyleniu 60°
2		Zagórz, Obr.ew. Zahutyń L-ctwo: Zahutyń	17a	2,12	„Stanowisko jęczynika zwyczajnego i tojadu wiechowatego w lesie Zahutyńskim” – miejsce występowania jęczynika zwyczajnego i tojadu wiechowatego
Razem				4,27	

Fot. 10. Jęczynik zwyczajny *Phyllitis scolopendrium* w wydzielaniu 17h.

W zasięgu terytorialnym, na gruntach nie będących w zarządzie Nadleśnictwa Lesko znajduje się jeden użytek ekologiczny (bez nazwy), obejmuje on fragment pozostałości dawnego zespołu dworsko-parkowego.

Podstawa prawna utworzenia: Rozporządzenie Nr 30 Wojewody Krośnieńskiego z 21.12.1998 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny obszaru położonego na terenie Województwa Krośnieńskiego (Dz. Urz. Woj. Krośn. z 31.12.1998r. Nr 32, poz. 410).

4.2.8. STANOWISKA DOKUMENTACYJNE

Na gruntach Zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko utworzono dotąd jedno stanowisko dokumentacyjne noszące nazwę „Na Oszczaczu”. Jest to miejsce występowania formacji geologicznej, w postaci nagromadzeń skamieniałości, to jest dużych głazów z porastającymi je gatunkami roślin zarodnikowych. Teren porasta zbiorowisko roślinne jaworzyny z jęczynikiem zwyczajnym *Phyllitido-Aceretum*.

Tab. 25. Zestawienie stanowisk dokumentacyjnych, na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Lp.	Akt ustanawiający	Gmina leśnictwo	Oddz. poddz.	Pow. [ha]	Nazwa/Opis
1	Uchwała Nr VII/59/99 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 31 maja 1999r. zmieniona uchwałą Nr LIX/382/18 Rady Miejskiej w Lesku z dnia 04 czerwca 2018r.	Lesko, Obr.ew. Lesko – Wola Postołowa L-ctwo: Wielopole	65a;k	10,02	„Na Oszczaczu” – miejsce występowania unikalnej formacji geologicznej, w postaci nagromadzeń skamieniałości, to jest dużych głazów z porastającymi je gatunkami roślin zarodnikowych.
Razem				10,02	

Fot. 11. Fragment stanowiska dokumentacyjnego z licznie występującym jęczynikiem zwyczajnym.

Na gruntach położonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa, nie będących w jego zarządzie znajduje się jedno stanowisko dokumentacyjne - Progi skalne i przełom na potoku Tarnawka w Łukowem. Stanowisko obejmuje progi skalne tworzące małe wodospady oraz malowniczy przełom z widocznymi odkrywkami fliszu karpackiego.

Podstawa prawna utworzenia: Uchwała Nr XVII/95/2011 Rady Miejskiej w Zagórzcu z dnia 28 września 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Podk. Z 2011 poz. 2442).

4.2.9. ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

Na terenie Nadleśnictwa Lesko nie znajduje się żaden zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

4.2.10. OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN, GRZYBÓW, POROSTÓW I ZWIERZĄT

Ochronę gatunkową określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142, 10 z późn zm.) oraz rozporządzenia określające chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt; Dz. U. poz. 2183).

Zestawienia gatunków chronionych wykonano na podstawie ankiet, lustracji terenowej, monitoringu przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, ogólnodostępnych publikacji oraz poprzedniego programu ochrony przyrody.

Do programu ochrony przyrody dodano chronione gatunki roślin odnotowane podczas „Powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów oraz parametryzacji wybranych cech biotopów, mających znaczenie dla oceny stanu lasów oraz prognozowania zmian w ekosystemach leśnych” przeprowadzonej na terenie RDLP w Krośnie.

Zestawienia w rozdziale 4.2.10 dotyczą gatunków występujących na terenie Nadleśnictwa Lesko, jak i w jego zasięgu terytorialnym.

4.2.10.1. ROŚLINY CHRONIONE

Na terenie Nadleśnictwa Lesko i w jego zasięgu stwierdzono występowanie wielu gatunków roślin, w tym:

Ochrona ścisła

Tab. 26. Wykaz gatunków roślin objętych ochroną ścisłą.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
na gruntach Nadleśnictwa - z dokładną lokalizacją na mapach przeglądowych walorów przyrodniczo-kulturowych		
1.	Buławnik mieczolistny	<i>Cephalanthera longifolia</i>
2.	Buławnik wielkokwiatowy	<i>Cephalanthera damasonium</i>
3.	Ciemieżyca biała (1)	<i>Veratrum album</i>
4.	Jęczyznik zwyczajny	<i>Phyllitis scolopendrium</i>
5.	Kłokoczka południowa (3)	<i>Staphylea pinnata</i>
6.	Kruszczyk błotny	<i>Epipactis palustris</i>
7.	Kruszczyk siny	<i>Epipactis purpurata</i>
8.	Kukułka (storeczyk) Fuchsa (1)	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>
9.	Lilia złotogłów	<i>Lilium martagon</i>
10.	Paprotnik Brauna	<i>Polystichum braunii</i>
11.	Paprotnik kolczysty	<i>Polystichum aculeatum</i>
12.	Storeczyk męski (1)	<i>Orchis mascula</i>
13.	Storeczyk sp.	<i>Orchis sp.</i>
14.	Tojad moldawski	<i>Aconitum moldavicum</i>
15.	Tojad wiechowaty (3)	<i>Aconitum paniculatum</i>
16.	Widłoząb zielony (2)	<i>Dicranum viride</i>
w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa - bez dokładnej lokalizacji		
17.	Bezlist okrywowy (2) (3)	<i>Buxbaumia viridis</i>
18.	Gółka długoostrogowa (1)	<i>Gymnadenia conopsea</i>
19.	Obuwik pospolity (1) (2) (3)	<i>Cypripedium calceolus</i>

Oznaczenia (wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 9.10.2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin):

- (1) - gatunki wymagające ochrony czynnej,
- (2) – gatunki, których dotyczy zakaz transportu okazów gatunków roślin dziko występujących, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia oraz nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 3.
- (3) - nie dotyczy zwolnienie z zakazów, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1-3, w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej, jeśli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie tych zakazów.

Ochrona częściowa

Tab. 27. Wykaz gatunków roślin objętych ochroną częściową.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
na gruntach Nadleśnictwa - z dokładną lokalizacją na mapach przeglądowych walorów przyrodniczo-kulturowych		
1.	Bielistka siwa	<i>Leucobryum glaucum</i>
2.	Brodawkowiec czysty	<i>Pseudoscleropodium purum</i>
3.	Cebulica dwulistna (oszloch)	<i>Scilla bifolia</i>
4.	Centuria pospolita (centuria zwyczajna)	<i>Centaurium erythraea</i>
5.	Ciemieżyca (ciemierzycza) zielona	<i>Veratrum lobelianum</i>
6.	Cis pospolity	<i>Taxus baccata</i>
7.	Czosnek niedźwiedzi	<i>Allium ursinum</i>

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
8.	Dziewięsił bezłodygowy	<i>Carlina acaulis</i>
9.	Dzióbekowiec Zetterstedta	<i>Eurhynchium angustirete</i>
10.	Fałdownik nastroszony	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>
11.	Fałdownik trzyczędowy	<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>
12.	Gajnik lśniący	<i>Hylocomium splendens</i>
13.	Gnieźnik leśny	<i>Neottia nidus-avis</i>
14.	Goryczka trojeściowa (goryczka trojeściowata)	<i>Gentiana asclepiadea</i>
15.	Goryczuszka (goryczka) orzęsiona	<i>Gentianella ciliata</i>
16.	Groszek wschodniokarpacki	<i>Lathyrus laevigatus</i>
17.	Gruszyca okrągłolistna	<i>Pyrola rotundifolia</i>
18.	Kruszczyk sp.	<i>Epipactis sp.</i>
19.	Kruszczyk szerokolistny	<i>Epipactis helleborine</i>
20.	Listera jajowata	<i>Listera ovata</i>
21.	Lulecznica kraińska	<i>Scopolia carniolica</i>
22.	Naparstnica zwyczajna	<i>Digitalis grandiflora</i>
23.	Obrazki alpejskie	<i>Arum alpinum</i>
24.	Orlik pospolity	<i>Aquilegia vulgaris</i>
25.	Parzydło leśne	<i>Aruncus sylvestris</i>
26.	Pierwiosnek (pierwiosnka) wyniosły	<i>Primula elatior</i>
27.	Płonnik pospolity	<i>Polytrichum commune</i>
28.	Pióropusznik strusi	<i>Matteucia struthiopteris</i>
29.	Podkolan biały	<i>Platanthera bifolia</i>
30.	Podkolan zielonawy	<i>Platanthera chlorantha</i>
31.	Podrzeń żebrowiec	<i>Blechnum spicant</i>
32.	Pokrzyk wilcza-jagoda	<i>Atropa belladonna</i>
33.	Skosatka zanokcicowata	<i>Plagiochila asplenoides</i>
34.	Śnieżyca wiosenna	<i>Leucoium vernum</i>
35.	Śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i>
36.	Tojad dzióbaty	<i>Aconitum variegatum</i>
37.	Tojad sp.	<i>Aconitum sp.</i>
38.	Torfowiec błotny	<i>Sphagnum palustre</i>
39.	Torfowiec kończysty	<i>Sphagnum fallax</i>
40.	Tujowiec tamaryszkowaty	<i>Thuidium tamariscinum</i>
41.	Wawrzynek wilczelyko	<i>Daphne mezereum</i>
42.	Widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i>
43.	Widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>
44.	Widłoząb miotłowy	<i>Dicranum scoparium</i>
45.	Zimowit jesienny	<i>Colchicum autumnale</i>
w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa - bez dokładnej lokalizacji		
46.	Kukułka (storcek) plamista	<i>Dactylorhiza maculata</i>
47.	Kukułka (storcek) szerokolistna	<i>Dactylorhiza majalis</i>
48.	Rokietnik pospolity	<i>Pleurozium schreberi</i>
49.	Wroniec widlasty (widlak wroniec)	<i>Huperzia selago</i>

Stanowiska chronionych gatunków roślin, dla których podana jest dokładna lokalizacja przedstawiono na „Mapie przeglądowej walorów przyrodniczo-kulturowych” w skali 1:25000.

Zgodnie z § 8.1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, zakazy, o których mowa w § 6 pkt 1–3, w stosunku do gatunków dziko występujących roślin, objętych ochroną gatunkową, z wyjątkiem gatunków wymienionych w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenia oznaczonych symbolem (3), nie dotyczą wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej, jeżeli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie zakazów.

Na terenie Nadleśnictwa tylko do 2 stanowisk roślin nie stosuje się § 8.1:

Tab. 28. Zestawienie gatunków roślin, dla których nie stosuje się § 8.1.

Gatunek	Wskazanie gosp.	Adres leśny
Kłokoczka południowa <i>Staphylea pinnata</i>	IVD; AGROT; ODN-ZŁOŻ	04-14-2-10-146 -d -00
	TP; CP	04-14-2-19-213A -h -00
Tojad wiechowaty <i>Aconitum paniculatum</i>	BRAK WSK	04-14-2-20-17 -a -00

Dla ułatwienia dalszych analiz w tabeli XXII oraz w prognozie oddziaływania na środowisko, w tabeli poniżej, zestawiono gatunki niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Lesko w 3 grupy:

Tab. 29. Zbiornicze zestawienie roślin wg. siedlisk.

1	<u>Gatunki roślin i grzybów związanych ze środowiskiem leśnym.</u> Bielistka siwa <i>Leucobryum glaucum</i>, Brodawkowiec czysty <i>Pseudoscleropodium purum</i>, Buławnik mieczolistny <i>Cephalanthera longifolia</i>, Buławnik wielkokwiatowy <i>Cephalanthera damasonium</i>, Cebulica dwulistna <i>Scilla bifolia</i>, Ciemiężca zielona <i>Veratrum lobelianum</i>, Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>, Czosnek niedźwiedzi <i>Allium ursinum</i>, Dzióbekowiec Zetterstedta <i>Eurhynchium angustirete</i>, Fałdownik trzyczędowy <i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>, Gajnik lśniący <i>Hylocomium splendens</i>, Gnieźnik leśny <i>Neottia nidus-avis</i>, Goryczka trojeściowa <i>Gentiana asclepiadea</i>, Groszek wschodniokarpacki <i>Lathyrus laevigatus</i>, Gruszyca okrągłolistna <i>Pyrola rotundifolia</i>, Jęczmieniec zwyczajny <i>Phyllitis scolopendrium</i>, Kłokoczka południowa <i>Staphylea pinnata</i>, Kruszczyk siny <i>Epipactis purpurata</i>, Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i>, Kukułka Fuchsa <i>Dactylorhiza fuchsii</i>, Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>, Listera jajowata <i>Listera ovata</i>, Lulecznica kraińska <i>Scopolia carniolica</i>, Naparstnica zwyczajna <i>Digitalis grandiflora</i>, Orlik pospolity <i>Aquilegia vulgaris</i>, Paprotnik Brauna <i>Polystichum braunii</i>, Paprotnik kolczysty <i>Polystichum aculeatum</i>, Parzydło leśne <i>Aruncus sylvestris</i>, Pierwiosnek wyniosły <i>Primula elatior</i>, Pióropusznik strusi <i>Matteucia struthiopteris</i>, Podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i>, Podkolan zielonawy <i>Platanthera chlorantha</i>, Podrzeń żebrowiec <i>Blechnum spicant</i>, Pokrzywa wilcza-jagoda <i>Atropa belladonna</i>, Skosatka zanokcicowata <i>Plagiochila asplenoides</i>, Śnieżyca wiosenna <i>Leucoium vernalis</i>, Śnieżyca przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>, Tojad dziobaty <i>Aconitum variegatum</i>, Tojad moldawski <i>Aconitum moldavicum</i>, Tojad wiechowaty <i>Aconitum paniculatum</i>, Tujowiec tamaryszkowaty <i>Thuidium tamariscinum</i>, Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>, Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>, Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>, Widłoząb miotłowy <i>Dicranum scoparium</i>,
	<u>Gatunki roślin związane z terenami otwartymi</u> Centuria pospolita <i>Centaurea erythraea</i>, Dziewięciśł bezłodygowy <i>Carlina acaulis</i>, Fałdownik nastroszony <i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>, Goryczuska orzęsiona <i>Gentianella ciliata</i>, Storzyczek męski <i>Orchis mascula</i>, Zimowit jesienny <i>Colchicum autumnale</i>
	<u>Gatunki roślin związane z terenami podmokłymi i zabagnionymi</u> Ciemiężca biała <i>Veratrum album</i>, Kruszczyk błotny <i>Epipactis palustris</i>, Obrázky alpejskie <i>Arum alpinum</i>, Płonnik pospolity <i>Polytrichum commune</i>, Torfowiec kończysty <i>Sphagnum fallax</i>, Torfowiec błotny <i>Sphagnum palustre</i>

4.2.10.2. GRZYBY I POROSTY CHRONIONE

Grzyby objęte ochroną częściową zestawiono na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów.

Ochrona częściowa

Tab. 30. Wykaz gatunków grzybów objętych ochroną częściową.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
na gruntach Nadleśnictwa - z dokładną lokalizacją na mapach przeglądowych walorów przyrodniczo-kulturowych		
1.	Szyszkowiec łuskowaty	<i>Strobilomyces strobilaceus</i>
w zasięgu administracyjnym - brak dokładnej lokalizacji.		
2.	Soplówka jodłowa	<i>Hericum flagellum</i>
3.	Smardz jadalny	<i>Morchella esculenta</i>

4.2.10.3. ZWIERZĘTA CHRONIONE

Na terenie Nadleśnictwa Lesko i w jego zasięgu stwierdzono występowanie wielu gatunków zwierząt chronionych, w tym:

- 1 gatunek małża,
- 1 gatunek ślimaka
- 12 gatunków owadów
- 9 gatunków ryb
- 12 gatunków płazów;
- 5 gatunków gadów,
- 161 gatunków ptaków,
- 30 gatunki ssaków

Poniżej przedstawiono listy zwierząt stwierdzonych na terenie oraz w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa z uwzględnieniem kategorii ochronności z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Wykaz oznaczeń:

X – gatunki wymagające ochrony czynnej.

Małże

Tab. 31. Wykaz gatunków małży objętych ochroną ścisłą.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1.	Skójką gróboskorupowa	<i>Unio crassus</i>

Ślimaki

Tab. 32. Wykaz gatunków ślimaków objętych ochroną częściową.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1.	Ślimak winniczek	<i>Helix pomatia</i>

Owady

Tab. 33. Wykaz gatunków owadów objętych ochroną ścisłą.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1.	Biegacz urozmaicony	<i>Carabus variolosus</i>
2.	Biegacz Zawadzkiego	<i>Carabus zawadzkii</i>
3.	Krasopani hera	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>
4.	Zagłębek bruzdkowany	<i>Rhysodes sulcatus</i>
5.	Zgniotek cynobrowy	<i>Cucujus cinnaberinnus</i>

Tab. 34. Wykaz gatunków owadów objętych ochroną częściową.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1.	Mrówka rudnica	<i>Formica rufa</i>
2.	Paż żeglarz	<i>Iphiclides podalirius</i>
3.	Trzmiel gajowy	<i>Bombus lucorum</i>
4.	Trzmiel kamiennik	<i>Bombus lapidarius</i>
5.	Trzmiel leśny	<i>Bombus pratorum</i>
6.	Trzmiel rudy	<i>Bombus pascuorum</i>
7.	Trzmiel ziemny	<i>Bombus terrestris</i>

Dla ułatwienia dalszych analiz w tabeli XXII oraz w prognozie oddziaływania na środowisko, w tabeli poniżej, zestawiono gatunki niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Lesko w 2 grupy:

Tab. 35. Zbiorcze zestawienie owadów.

1.	<u>MOTYLE:</u> Paż żeglarz <i>Iphiclides podalirius</i>
2.	<u>TRZMIELE, CHRZASZCZE, BŁONKÓWKI</u> Trzmiel gajowy <i>Bombus lucorum</i> , Trzmiel kamiennik <i>Bombus lapidarius</i> , Trzmiel leśny <i>Bombus pratorum</i> , Trzmiel rudy <i>Bombus pascuorum</i> , Trzmiel ziemny <i>Bombus humilis</i> , Mrówka rudnica <i>Formica rufa</i>

Ryby

Tab. 36. Wykaz gatunków ryb objętych ochroną ścisłą.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
w zasięgu administracyjnym - poza gruntami Nadleśnictwa		
1.	Koza złotawa	<i>Sabanejewia aurata</i>

Tab. 37. Wykaz gatunków ryb objętych ochroną częściową.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
w zasięgu administracyjnym - poza gruntami Nadleśnictwa		
1.	Brzanka	<i>Barbus peloponnesiu</i>
2.	Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>
3.	Głowacz przegopłetwy	<i>Cottus poecilopus</i>
4.	Kiełb białopłetwy	<i>Romanogobio albipinnatus</i>
5.	Kiełb Kesslera	<i>Romanogobio kessleri</i>
6.	Piekielnica	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
7.	Różanka pospolita	<i>Rhodeus Amarus</i>
8.	Śliz pospolity	<i>Barbatula barbatula</i>

Plazy

Tab. 38. Wykaz gatunków płazów objętych ochroną ścisłą.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1.	Kumak górski X	<i>Bombina variegata</i>
2.	Traszka grzebieniasta X	<i>Triturus cristatus</i>
3.	Traszka karpacka X	<i>Lissotriton montandoni</i> (<i>Triturus montandoni</i>)
4.	Ropucha zielona	<i>Pseudepidalea viridis</i> (<i>Bufo viridis</i>)
5.	Rzekotka drzewna X	<i>Hyla arborea</i>

Tab. 39. Wykaz gatunków płazów objętych ochroną częściową.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1.	Traszka górską	<i>Ichthyosaura alpestris</i>
2.	Traszka zwyczajna	<i>Lissotriton vulgaris</i>
3.	Ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>
4.	Salamandra płamista	<i>Salamandra salamandra</i>
5.	Żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>
6.	Żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>
7.	Żaba wodna	<i>Pelophylax esculentus</i> (<i>Rana esculenta</i>),

Dla ułatwienia dalszych analiz w tabeli XXII oraz w prognozie oddziaływania na środowisko, w tabeli poniżej, zestawiono gatunki niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Lesko w jedną grupę:

Tab. 40. Zbiorcze zestawienie płazów.

PŁAZY niebędące przedmiotami ochrony

Rzekotka drzewna *Hyla arborea*, Ropucha szara *Bufo bufo*, Ropucha zielona *Pseudepidalea viridis*, Salamandra płamista *Salamandra salamandra*, Traszka górską *Ichthyosaura alpestris*, Traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, Żaba moczarowa *Rana arvalis*, Żaba trawna *Rana temporaria*, Żaba wodna *Pelophylax esculentus* (*Rana esculenta*),

Gady

Tab. 41. Wykaz gatunków gadów objętych ochroną częściową.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
w zasięgu administracyjnym - brak dokładnej lokalizacji		
1.	Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>
2.	Jaszczurka żyworodna	<i>Lacerta vivipara</i>
3.	Padalec zwyczajny	<i>Anguis fragilis</i>
4.	Zaskroniec zwyczajny	<i>Natrix natrix</i>
5.	Żmija zygzakowata	<i>Vipera berus</i>

Ptaki

Najliczniejszą grupę kręgowców na gruntach Nadleśnictwa i w jego zasięgu terytorialnym stanowią ptaki. Można je spotkać we wszystkich biotopach, wykazują aktywność zarówno dzienną jak i nocną.

Tab. 42. Wykaz gatunków ptaków objętych ochroną ścisłą.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1.	Bączek	<i>Ixobrychus minutus</i>
2.	Białorzytka	<i>Oenanthe oenanthe</i>
3.	Bielaczek	<i>Mergus albellus</i>
4.	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>
5.	Błotniak łąkowy X	<i>Circus pygargus</i>
6.	Błotniak stawowy X	<i>Circus aeruginosus</i>
7.	Błotniak zbożowy X	<i>Circus cyaneus</i>
8.	Bocian biały X	<i>Ciconia ciconia</i>
9.	Bocian czarny X	<i>Ciconia nigra</i>
10.	Bogatka	<i>Parus major</i>
11.	Brodzicz piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>
12.	Brzegówka	<i>Riparia riparia</i>
13.	Brzeczka	<i>Locustella luscinioides</i>
14.	Cierniówka	<i>Sylvia communis</i>
15.	Cyranka	<i>Anas querquedula</i>
16.	Czajka X	<i>Vanellus vanellus</i>
17.	Czapla biała	<i>Ardea alba</i>
18.	Czapla nadobna	<i>Egretta garzetta</i>
19.	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>
20.	Czarnogłówka	<i>Poecile montanus</i>
21.	Czubatka	<i>Lophophanes cristatus</i>
22.	Czyż	<i>Spinus spinus</i>
23.	Derkacz X	<i>Crex crex</i>
24.	Drozd obrożny	<i>Turdus torquatus</i>
25.	Droździk	<i>Turdus iliacus</i>
26.	Dudek X	<i>Upupa epops</i>
27.	Dymówka	<i>Hirundo rustica</i>
28.	Dzięcioł białogrzbiety X	<i>Dendrocopos leucotos</i>
29.	Dzięcioł białoszyi	<i>Dendrocopos syriacus</i>
30.	Dzięcioł czarny X	<i>Dryocopus martius</i>
31.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>
32.	Dzięcioł średni X	<i>Dendrocopos medius</i>
33.	Dzięcioł trójpalczasty X	<i>Picoides tridactylus</i>

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
34.	Dzięcioł zielonosiwy X	<i>Picus canus</i>
35.	Dzięcioł zielony X	<i>Picus viridis</i>
36.	Dzięciołek	<i>Dendrocopos minor</i>
37.	Dziwonia	<i>Carpodacus erythrinus</i>
38.	Dzwoniec	<i>Chloris chloris</i>
39.	Gajówka	<i>Sylvia borin</i>
40.	Gawron	<i>Corvus frugilegus</i>
41.	Gągoł	<i>Bucephala clangula</i>
42.	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>
43.	Gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>
44.	Grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>
45.	Hełmiatka	<i>Netta rufina</i>
46.	Jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>
47.	Jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>
48.	Jemiołuszka	<i>Bombycilla garrulus</i>
49.	Jer	<i>Fringilla montifringilla</i>
50.	Jerzyk X	<i>Apus apus</i>
51.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>
52.	Kawka	<i>Corvus monedula</i>
53.	Kłaskawka	<i>Saxicola rubicola</i>
54.	Kobuz X	<i>Falco subbuteo</i>
55.	Kokoszka wodna	<i>Gallinula chloropus</i>
56.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>
57.	Kos	<i>Turdus merula</i>
58.	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>
59.	Krakwa	<i>Anas strepera</i>
60.	Krętogłów	<i>Jynx torquilla</i>
61.	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>
62.	Krzyżodziób świerkowy	<i>Laxia curvirostra</i>
63.	Kukułka	<i>Cuculus canorus</i>
64.	Kulczyk	<i>Serinus serinus</i>
65.	Kwiczół	<i>Turdus pilaris</i>
66.	Lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>
67.	Łabędź krzykliwy	<i>Cygnus cygnus</i>
68.	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>
69.	Łozówka	<i>Acrocephalus palustris</i>
70.	Makolągwa	<i>Linaria cannabina</i>
71.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>
72.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>
73.	Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>
74.	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>
75.	Muchołówka szara	<i>Muscicapa striata</i>
76.	Muchołówka żałobna	<i>Ficedula hypoleuca</i>
77.	Mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>
78.	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>
79.	Myszołów włochaty	<i>Buteo lagopus</i>
80.	Nurogęs	<i>Mergus merganser</i>
81.	Oknówka	<i>Delichon urbica</i>
82.	Orlik krzykliwy X	<i>Clanga pomarina (Aquila pomarina)</i>
83.	Orzechówka	<i>Nucifraga caryocatactes</i>
84.	Orzeł przedni	<i>Aquila chrysaetos</i>
85.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>
86.	Pelzacz leśny	<i>Certhia familiaris</i>

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
87.	Pełzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>
88.	Perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>
89.	Perkoz rdzawoszyi	<i>Podiceps grisegena</i>
90.	Perkoz zausznik	<i>Podiceps grisegena</i>
91.	Perkozek	<i>Tachybaptus ruficollis</i>
92.	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>
93.	Pieczę	<i>Sylvia curruca</i>
94.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>
95.	Pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
96.	Pliszka górska	<i>Motacilla cinerea</i>
97.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>
98.	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>
99.	Pluszcz	<i>Cinclus cinclus</i>
100.	Płomykówka	<i>Tyto alba</i>
101.	Podgorzałka	<i>Aythya nyroca</i>
102.	Poklaskwa	<i>Saxicola rubetra</i>
103.	Pokrzywnica	<i>Prunella modularis</i>
104.	Potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>
105.	Pójdźka X	<i>Athene noctua</i>
106.	Przepiórka	<i>Coturnix coturnix</i>
107.	Puchacz X	<i>Bubo bubo</i>
108.	Pustułka X	<i>Falco tinnunculus</i>
109.	Puszczyk	<i>Strix aluco</i>
110.	Puszczyk uralski	<i>Strix uralensis</i>
111.	Raniuszek	<i>Aegithalos caudatus</i>
112.	Remiz	<i>Remiz pendulinus</i>
113.	Rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
114.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>
115.	Rybitwa białoskrzydła	<i>Chlidonias leucopterus</i>
116.	Rybitwa czarna	<i>Chlidonias niger</i>
117.	Rybołów	<i>Pandion haliaetus</i>
118.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>
119.	Sieweczka rzeczna	<i>Charadrius dubius</i>
120.	Sikora uboga (szarytko)	<i>Poecile palustris</i>
121.	Siniak	<i>Columba oenas</i>
122.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>
123.	Słowiak szary	<i>Luscinia luscinia</i>
124.	Sokół wędrowny	<i>Falco peregrinus</i>
125.	Sosnowka	<i>Periparus ater</i>
126.	Sowa uszata	<i>Asio otus</i>
127.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>
128.	Sóweczka	<i>Glaucidium passerinum</i>
129.	Srokoż	<i>Lanius excubitor</i>
130.	Strumieniówka	<i>Locustella fluviatilis</i>
131.	Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>
132.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>
133.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>
134.	Śmieszka	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>
135.	Śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>
136.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>
137.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>
138.	Świerszczak	<i>Locustella naevia</i>
139.	Świstun	<i>Anas penelope</i>
140.	Świstunka leśna	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
141.	Trzciniak	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>
142.	Trzcinniczek	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>
143.	Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>
144.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>
145.	Turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>
146.	Uhla	<i>Melanitta fusca</i>
147.	Wilga	<i>Oriolus oriolus</i>
148.	Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>
149.	Wodnik	<i>Rallus aquaticus</i>
150.	Wróbel X	<i>Passer domesticus</i>
151.	Zaganiacz	<i>Hippolais icterina</i>
152.	Zielonka	<i>Porzana parva</i>
153.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>
154.	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>
155.	Zniczek	<i>Regulus ignicapilla</i>
156.	Żuraw	<i>Grus grus</i>

X – gatunki wymagające ochrony czynnej.

Tab. 43. Wykaz gatunków ptaków objętych ochroną częściową.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1.	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>
2.	Kormoran czarny	<i>Phalacrocorax carbo</i>
3.	Kruk	<i>Corvus corax</i>
4.	Sroka	<i>Pica pica</i>
5.	Wrona siwa	<i>Corvus cornix</i>

Tab. 44. Wykaz gatunków ptaków łownych.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1.	Bażant	<i>Phasianus colchicus</i>
2.	Jarząbek	<i>Bonasa bonasi</i>
3.	Grzywacz	<i>Columbus palumbus</i>

Dla ułatwienia dalszych analiz w tabeli XXII oraz w prognozie oddziaływania na środowisko, w tabeli poniżej, zestawiono gatunki niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Lesko w 3 grupy. Podziału dokonano ze względu na cechy siedlisk jakie preferują gatunki chronione:

Tab. 45. Zbiorcze zestawienie ptaków wg. siedlisk.

1.	<u>Gatunki ptaków związane ze środowiskiem leśnym:</u> bogatka <i>Parus major</i>, czarnogłówka <i>Poecile montanus</i>, czyż <i>Carduelis spinus</i>, czubotka <i>Lophophanes cristatus</i>, dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i>, dzięcioł zielony <i>Picus viridis</i>, dzięciołek <i>Dendrocopos minor</i>, gajówka <i>Sylvia borin</i>, gil <i>Pyrrhula pyrrhula</i>, grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i>, jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>, jemiołuszka <i>Bombycilla garrulus</i>, jer <i>Fringilla montifringilla</i>, kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>, kobuz <i>Falco subbuteo</i>, kos <i>Turdus merla</i>, kowalik <i>Sitta europaea</i>, krętogłów <i>Jynx torquilla</i>, krogulec <i>Accipiter nisus</i>, kruk <i>Corvus corax</i>, krzyżodziób świerkowy <i>Loxia curvirostra</i>, kukulka <i>Cuculus canorus</i>, kwiczoł <i>Turdus pilaris</i>, modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>, muchołówka żałobna <i>Ficedula hypoleuca</i>, muchołówka szara <i>Muscicapa striata</i>, mysikrólik <i>Regulus regulus</i>, myszołów <i>Buteo buteo</i>, orzechówka <i>Nucifraga caryocatactes</i>, paszkot <i>Turdus viscivorus</i>, pełzacz leśny <i>Certhia familiaris</i>, piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i>, pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i>, pokrzywnica <i>Prunella modularis</i>, puszczyk <i>Strix aluco</i>, raniuszek <i>Aegithalos caudatus</i>, rudzik <i>Erithacus rubecula</i>, sikora uboga <i>Poecile palustris</i>, siniak <i>Columba oenas</i>, sosnówka <i>Periparus ater</i>, sójka <i>Garrulus glandarius</i>, strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>, szpak <i>Sturnus vulgaris</i>, śpiewak <i>Turdus philomelos</i>, świergotek drzewny <i>Anthus trivialis</i>, świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i>, turkawka <i>Streptopelia tortur</i>, uszatka <i>Asio otus</i>, wilga <i>Oriolus oriolus</i>, zięba <i>Fringilla coelebs</i>, zniczek <i>Regulus ignicapilla</i>
2.	<u>Gatunki ptaków związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi:</u> białorzytka <i>Oenanthe oenanthe</i>, brzegówka <i>Riparia riparia</i>, cierniówka <i>Sylvia communis</i>, czajka <i>Vanellus vanellus</i>, drożdżik <i>Turdus iliacus</i>, dudek <i>Upupa epos</i>, dymówka <i>Hirundo rustica</i>, dzwonek <i>Chloris chloris</i>, gawron <i>Corvus corax</i>, jerzyk <i>Apus apus</i>, kawka <i>Corvus monedula</i>, kłaskawka <i>Saxicola rubicola</i>, kopciuszek <i>Phoenicurus phoenicurus</i>, kuleczyk <i>Serinus serinus</i>, makolągwa <i>Carduelis cannabina</i>, mazurek <i>Passer montanus</i>, myszołów włochaty <i>Buteo lagopus</i>, oknówka <i>Delichon urbicum</i>, pełzacz ogrodowy <i>Certhia brachydactyla</i>, piegża <i>Sylvia curruca</i>, pleszka <i>Phoenicurus phoenicurus</i>, pliszka siwa <i>Motacilla alba</i>, pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>, pliszka górska <i>Motacilla cinerea</i>, płomykówka <i>Tyto alba</i>, pokląskwa <i>Saxicola rubetra</i>, pójdzka <i>Athene noctua</i>, przepiórka <i>Coturnix coturnix</i>, pustułka <i>Falco tinnunculus</i>, sierpówka <i>Streptopelia decaocto</i>, skowronek polny <i>Alauda arvensis</i>, słowik szary <i>Luscinia luscinia</i>, sroka <i>Pica pica</i>, srokosz <i>Lanius excubitor</i>, szczygieł <i>Carduelis carduelis</i>, świergotek łąkowy <i>Anthus pratensis</i>, świerszczak <i>Locustella naevia</i>, trznadel <i>Emberiza citrinella</i>, wrona siwa <i>Corvus corone</i>, wróbel <i>Passer domesticus</i>, zaganiacz <i>Hippolais icterina</i>
3.	<u>Gatunki ptaków związane ze środowiskiem wodnym:</u> brodziec piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>, brzęczka <i>Locustella luscinioides</i>, cyranka <i>Anas querquedula</i>, czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>, dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>, gągoł <i>Bucephala clangula</i>, helmiatka <i>Netta rufina</i>, kokoszka wodna <i>Gallinula chloropus</i>, krakwa <i>Anas strepera</i>, łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>, łozówka <i>Acrocephalus palustris</i>, nurogęs <i>Mergus merganser</i>, perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>, perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>, perkoz zausznic <i>Podiceps grisegena</i>, perkoz <i>Tachybaptus ruficollis</i>, pluszcz <i>Cinclus cinclus</i>, potrzos <i>Emberiza schoeniclus</i>, remiz <i>Remiz pendulinus</i>, rokitniczka <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>, rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>, sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>, strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i>, śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i>, świstun <i>Anas penelope</i>, trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i>, trzcinniczek <i>Acrocephalus scirpaceus</i>, uhla <i>Melanitta fusca</i>, wodnik <i>Rallus aquaticus</i>.

Gatunki ptaków wymagające ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania w zasięgu terytorialnym i na terenie Nadleśnictwa Lesko:

Dla orlika krzykliwego oraz bociana czarnego – wyznaczono strefy patrz pkt. 4.2.10.4. „Strefy ochrony.”

Puchacz, sóweczka, włośnatka – gatunki obserwowane na terenie Nadleśnictwa lub podawane w literaturze ogólnej z tego terenu, lecz do tej pory nie udało się zlokalizować miejsc gniazdowania.

Bielik, Orzeł przedni - zalatują sporadycznie w zasięg terytorialny Nadleśnictwa, gniazdowania nie stwierdzono.

W razie znalezienia miejsc gniazdowania gatunków wymagających ustanowienia stref, w trakcie prowadzenia corocznego monitoringu przez pracowników Nadleśnictwa, zgodnie z Instrukcją ochrony lasu, należy je zgłosić do odpowiednich organów.

Ssaki

Tab. 46. Wykaz gatunków ssaków objętych ochroną ścisłą.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	Gacek brunatny X	<i>Plecotus auritus</i>
2	Gacek szary X	<i>Plecotus austriacus</i>
3	Koszatka X	<i>Dryomys nitedula</i>
4	Mopek zachodni X	<i>Barbastella barbastellus</i>
5	Mroczek późny X	<i>Eptesicus serotinus</i>
6	Niedźwiedź brunatny X	<i>Ursus arctos</i>
7	Nocek Bechsteina X	<i>Myotis bechsteinii</i>
8	Nocek duży X	<i>Myotis myotis</i>
9	Nocek rudy	<i>Myotis daubentonii</i>
10	Orzesznica	<i>Muscardinus avellanarius</i>
11	Ryś X	<i>Lynx lynx</i>
12	Smużka leśna	<i>Scista betulina</i>
13	Wilk X	<i>Canis lupus</i>
14	Żbik X	<i>Felis silvestris</i>
15	Żubr X	<i>Bison bonasus</i>

Tab. 47. Wykaz gatunków ssaków objętych ochroną częściową.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	Badylarka	<i>Micromys minutus</i>
2	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>
3	Gronostaj	<i>Mustela erminea</i>
4	Jeż wschodni	<i>Erinaceus concolor</i>
5	Karczownik ziemnowodny	<i>Arvicola terrestris</i>
6	Kret	<i>Talpa europaea</i>
7	Łasica	<i>Mustela nivalis</i>
8	Mysz zaroślowa	<i>Apodemus sylvaticus</i>
9	Popielica	<i>Glis glis</i>
10	Ryjówka aksamitna	<i>Sorex araneus</i>
11	Ryjówka malutka	<i>Sorex minutus</i>
12	Rzęsorek rzeczek	<i>Neomys fodiens</i>
13	Wiewiórka pospolita	<i>Sciurus vulgaris</i>
14	Wydra	<i>Lutra lutra</i>
15	Zębielek karliczek	<i>Crocidura suaveolens</i>

Gatunki ssaków wymagające ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania na terenie Nadleśnictwa Lesko:

- nietoperze – nie zlokalizowano na terenie Nadleśnictwa, miejsc hibernacji nietoperzy, w których liczba osobników przekraczałaby 200 szt. (stanowiska nie spełniają kryterium ilościowego wyznaczania strefy),
- wilk, ryś – nie zlokalizowano miejsc rozrodu na terenie Nadleśnictwa,
- niedźwiedź - nie zlokalizowano miejsc gawrowania na terenie Nadleśnictwa.

Nadleśnictwo Lesko uczestniczy w projekcie „Kompleksowy projekt ochrony żubra przez Lasy Państwowe”. Działania wykonywane przez Nadleśnictwo polegają na dokarmianiu oraz na bieżącym monitoringu gatunku.

Dla ułatwienia późniejszego przedstawiania w tabelach gatunków ssaków, niebędących przedmiotami ochrony zestawiono je w 3 grupy ze względu na siedliska przez nie zajmowane:

Tab. 48. Zbiorcze zestawienie ssaków wg. siedlisk.

1.	<u>Gatunki ssaków związane ze środowiskiem leśnym:</u> Gacek brunatny <i>Plecotus auritus</i> , Mopek zachodni <i>Barbastella barbastellus</i> , Nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i> , Nocek duży <i>Gronostaj Mustela erminea</i> , Jeż wschodni <i>Erinaceus concolor</i> , Łasica łąska <i>Mustela nivalis</i> , Koszatka <i>Dryomys nitedula</i> , Kret <i>Talpa europaea</i> , Popielica <i>Glis glis</i> , Ryjówka aksamitna <i>Sorex araneus</i> , Ryjówka malutka <i>Sorex minutus</i> , Smużka leśna <i>Sicista betulina</i> , Wiewiórka pospolita <i>Sciurus vulgaris</i> , Orzesznica <i>Muscardinus avellanarius</i> , Żbik <i>Felis silvestris</i>
2.	<u>Gatunki ssaków związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi:</u> Badyłarka <i>Micromys minutus</i> , Gacek szary <i>Plecotus austriacus</i> , Mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i> , Nocek duży <i>Myotis myotis</i> , Mysz zaroślowa <i>Apodemus sylvaticus</i> , Zębiałek karliczek <i>Crocidura suaveolens</i>
3.	<u>Gatunki ssaków związane ze środowiskiem wodnym:</u> Karczownik ziemnowodny <i>Arvicola terrestris</i> , Rzęsorek rzeczek <i>Neomys fodiens</i> ,

4.2.10.4. STREFY OCHRONY

Zwierzęta

Wg art. 60 ust. 6 Ustawy o ochronie przyrody, bez zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska zabrania się:

- zakaz przebywania osób, z wyjątkiem właściciela nieruchomości objętej strefą ochrony oraz osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą;
- zakaz wycinania drzew lub krzewów;
- zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą ochrony poszczególnych gatunków;
- zakaz wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji.

Ogółem na dzień 1.01.2019 r. w Nadleśnictwie zatwierdzono 10 stref ochrony miejsc rozrodu i regularnego przebywania, o łącznej powierzchni 153,44 ha, w tym powierzchnia strefy ochrony całorocznej obejmuje 30,46 ha, a strefa ochrony okresowej 122,98 ha. W strefach całorocznych żadnych zabiegów nie planowano.

Tab. 49. Strefy ochrony na terenie Nadleśnictwa Lesko.

Nr gniazda	Gatunek	Strefa ochr. całorocznej		Strefa ochr. okresowej		Powierzchni całkowita strefy	Obowiązujące zarządzenia i decyzje
		Lokalizacja	Pow. [ha]	Lokalizacja	Pow. [ha]		
1	2	3	4	5	6	7	8
Strefy ochrony poza obszarem Natura 2000 Beskid Niski PLB180002							
1	Orlik krzykliwy	31m,n	2,02	31k,l,o,p	16,21	18,23	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie WPN.6442.49.2016.UJ.5 z dnia 23 grudnia 2016 r.
2	Orlik krzykliwy	191d	1,35	191a	3,53	4,88	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie ŚR.V-6631/1/11/05 z dnia 21 marca 2005 r.
3	Orlik krzykliwy	77f	2,62	77d, 78b	17,90	20,52	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie ŚR.V-6631/1/11/05 z dnia 21 marca 2005 r.
4	Bocian czarny	120h	1,75	120b	6,70	8,45	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie ŚR.V-6631/1/11/05 z dnia 21 marca 2005 r.
5	Orzeł przedni	175g	3,10	175b	16,81	19,91	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie ŚR.V-6631/1/11/05 z dnia 21 marca 2005 r.
6	Orlik krzykliwy	191c	1,93	191b,d	5,33	7,26	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie WPN.6442.15.2014.RN-2 z dnia 6 listopada 2014 r.
Strefy ochrony w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002							
7	Orlik krzykliwy	228b, 229h,k	2,26	228c,f,i 229d,g	7,87	10,13	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie WPN.6442.15.2014.RN-2 z dnia 6 listopada 2014 r.
8	Orlik krzykliwy	207i,j	3,92	207h,k	7,52	11,44	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie WPN.6442.15.2014.RN-2 z dnia 6 listopada 2014 r.
9	Orlik krzykliwy	251h, 252f	4,89	251c,d,i 252b	15,63	20,52	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie WPN.6442.15.2014.RN-2 z dnia 6 listopada 2014 r.
10	Orlik krzykliwy	207a,b	6,62	207c,d,f,l,m,n	25,48	32,10	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie WPN.6442.63.2017.WCy.5 z dnia 23 lutego 2018 r.
			30,46		122,98	153,44	

Strefy ochrony, które są obecnie w trakcie procedowania po uprawnieniu się decyzji zostaną ujęte w ramach corocznej aktualizacji SILP.

Tab. 50. Wskazania gospodarcze w strefach ochrony okresowej wokół gniazd.

Numer gniazda	Rodzaj strefy	Adres leśny	Wskazanie gospodarcze	Powierzchnia [ha]
1	całoroczna	04-14-1-06-31 -m -00	BRAK WSK;	1,54
	całoroczna	04-14-1-06-31 -n -00	BRAK WSK;	0,48
	okresowa	04-14-1-06-31 -k -00	TP;PIEL;	10,57
	okresowa	04-14-1-06-31 -l -00	BRAK WSK;	1,76
	okresowa	04-14-1-06-31 -o -00	BRAK WSK;	0,67
	okresowa	04-14-1-06-31 -p -00	BRAK WSK;	3,21
1 Suma				18,23
2	całoroczna	04-14-1-08-191 -d -00	BRAK WSK;	1,35
	okresowa	04-14-1-08-191 -a -00	TP;	3,53
2 Suma				4,88
3	całoroczna	04-14-2-17-77 -f -00	BRAK WSK;	2,62
	okresowa	04-14-2-17-77 -d -00	TP;	14,02
	okresowa	04-14-2-17-78 -b -00	IVD;AGROT;ODN-ZŁOŻ;CP;	3,88
3 Suma				20,52
4	całoroczna	04-14-2-13-120 -h -00	BRAK WSK;	1,75
	okresowa	04-14-2-13-120 -b -00	TP;	6,70
4 Suma				8,45
5	całoroczna	04-14-2-16-175 -g -00	BRAK WSK;	3,10
	okresowa	04-14-2-16-175 -b -00	IVD;	16,81
5 Suma				19,91
6	całoroczna	04-14-2-19-191 -c -00	BRAK WSK;	1,93
	okresowa	04-14-2-19-191 -b -00	IVD;CP;	2,86
	okresowa	04-14-2-19-191 -d -00	IVD;CP;	2,47
6 Suma				7,26
7	całoroczna	04-14-2-10-228 -b -00	BRAK WSK;	0,32
	całoroczna	04-14-2-10-229 -h -00	BRAK WSK;	0,40
	całoroczna	04-14-2-10-229 -k -00	BRAK WSK;	1,54
	okresowa	04-14-2-10-228 -c -00	BRAK WSK;	0,43
	okresowa	04-14-2-10-228 -f -00	BRAK WSK;	0,23
	okresowa	04-14-2-10-228 -i -00	TP;	6,01
	okresowa	04-14-2-10-229 -d -00	BRAK WSK;	0,37
	okresowa	04-14-2-10-229 -g -00	BRAK WSK;	0,83
7 Suma				10,13
8	całoroczna	04-14-2-19-207 -i -00	BRAK WSK;	2,21
	całoroczna	04-14-2-19-207 -j -00	BRAK WSK;	1,71
	okresowa	04-14-2-19-207 -h -00	IVD;AGROT;ODN-ZŁOŻ;	5,80
	okresowa	04-14-2-19-207 -k -00	BRAK WSK;	1,72
8 Suma				11,44
9	całoroczna	04-14-2-11-251 -h -00	BRAK WSK;	3,93
	całoroczna	04-14-2-11-252 -f -00	BRAK WSK;	0,96
	okresowa	04-14-2-11-251 -c -00	TP;	4,27
	okresowa	04-14-2-11-251 -d -00	TP;	1,81

Numer gniazda	Rodzaj strefy	Adres leśny	Wskazanie gospodarcze	Powierzchnia [ha]
	okresowa	04-14-2-11-251 -i -00	IVD;AGROT;ODN-ZŁOŻ;	2,59
	okresowa	04-14-2-11-252 -b -00	IVD;AGROT;ODN- ZŁOŻ;	6,96
9 Suma				20,52
10	całoroczna	04-14-2-19-207 -a -00	BRAK WSK;	2,05
	całoroczna	04-14-2-19-207 -b -00	BRAK WSK;	4,57
	okresowa	04-14-2-19-207 -c -00	IVD;PIEL;CP;	12,17
		04-14-2-19-207 -d -00	BRAK WSK;	4,57
		04-14-2-19-207 -f -00	CP;CW;PRZEST;	4,70
		04-14-2-19-207 -l -00	IVD;AGROT;ODN- ZŁOŻ;	1,74
		04-14-2-19-207 -m -00	BRAK WSK;	0,12
		04-14-2-19-207 -n -00	TP;	2,18
10 Suma				32,1
Suma końcowa				153,44

4.3. WALORY PRZYRODNICZO LEŚNE

4.3.1. WALORY KRAJOBRAZU

4.3.1.1. KLIMAT

Klimat Polski kształtowany jest przez różne masy powietrza. Zwany jest najczęściej przejściowym. Zasadniczo na warunki pogodowe w Polsce – z jednej strony - ma wpływ tzw. klimat kontynentalny, gdzie występują duże amplitudy dobowe temperatur powietrza, lata są suche oraz gorące, zaś zimy surowe. Z drugiej strony wpływ ma tzw. klimat morski, o małych amplitudach dobowych, chłodnych i deszczowych latach oraz łagodnych zimach. Nakładają się na to różne kierunki zmian. Pewnym wydaje się być niewielkie ocieplenie, jednak mimo wieloletnich badań stan wiedzy o zmienności zjawisk klimatycznych jest niewystarczający.

Takiemu oddziaływaniu mas powietrza na Polskę sprzyja jej centralne położenie na kontynencie a także równoleżnikowy układ krain geograficznych. Południowo-wschodnie tereny Polski położone są w -Karpatach - stąd klimat nabiera cech górskich.

Według Romera (1949), teren Nadleśnictwa leży w **strefie klimatów górskich i podgórskich** w typie klimatu górskiego, w którym wyróżniają się dwa podtypy: podtyp górski oraz podtyp kotlin śródgórskich.

Za Okołowiczem (1978), teren Nadleśnictwa znajduje się w **karpackim regionie klimatycznym**.

Na terenie Nadleśnictwa średnia roczna temperatura powietrza wynosi około +8,2 °C. Przedstawione dane pochodzą ze Stacji Hydrologiczno-Meteorologicznej w Lesku z lat 2000 – 2015. (Stacja Lesko 420 m n.p.m.). Zakładając występujący zakres wysokości 290 - 770 m n.p.m. oraz przeciętny spadek temperatury 0,55°/100m (Puchalski, Prusinkiewicz), wartość średniej temperatury powinna zamykać się w przedziale +6,28°C – +8,92°C. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń – -2,3 °C

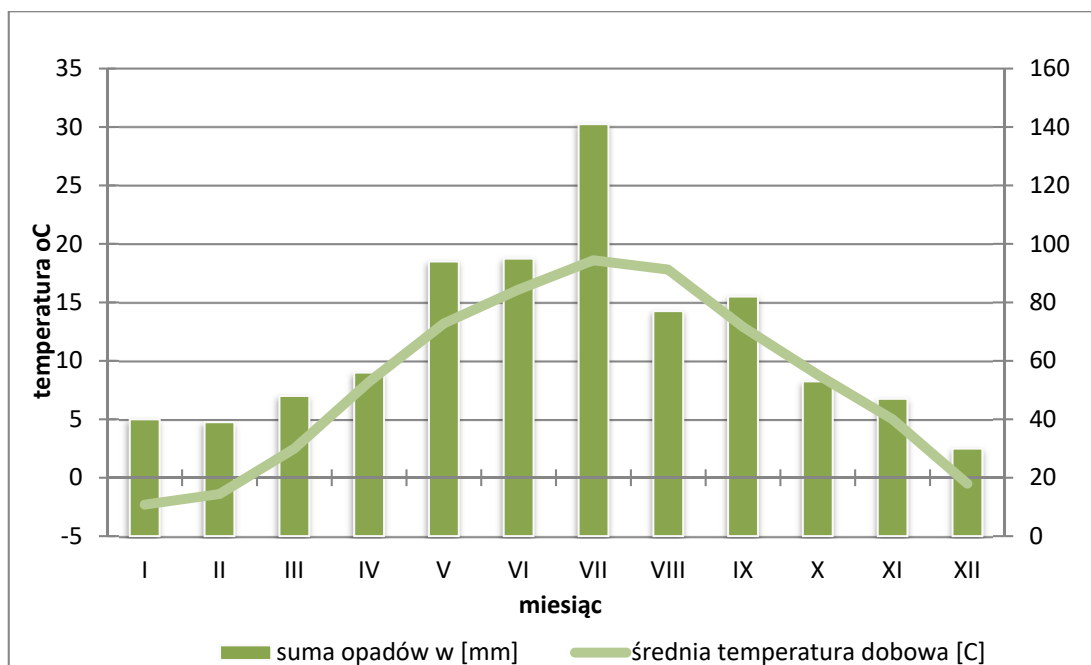
zaś najcieplejszym lipiec $+18,6^{\circ}\text{C}$. Długość okresów bezprzymrozkowych waha się w granicach od 152-196 dni (średnio 173 dni w roku). Pierwsze przymrozki występują z początkiem października, a ostatnie nawet w połowie maja.

Na obszarze Nadleśnictwa Lesko wielkość opadu atmosferycznego (Stacja Lesko 420 m n.p.m - opad roczny 801,4 mm) powinna zawierać się w przedziale 704 do 1064 mm. Przedstawiony zakres wielkości opadów wynika z założenia, że na każde 100 m wysokości opad wzrasta przeciętnie o 75 mm. Powyższa kalkulacja oparta jest o dane ze Stacji Hydrologiczno-Meteorologicznej w Lesku z lat 2000 – 2015. Średnia krajowa ilość opadów to ok 600 mm na rok. Na terenie Nadleśnictwa suma opadów jest znacznie wyższa, jednak nie należy zapominać, że w warunkach górskich oraz podgórskich następuje szybszy spływ.

Liczba dni z pokrywą śnieżną w ciągu roku jest zmienna. W warunkach Polski na zachodzie średnio wynosi 90 do 100 dni i rośnie w kierunku wschodnim oraz górach. Największą grubość osiąga w lutym. Na każde 100 m wysokości długość zalegania pokrywy wydłuża się o 8-10 dni. Przy tych samych wysokościach, w formach wklęsłych terenu, utrzymuje się o 5 dni dłużej niż na wypukłych.

Istotnym czynnikiem wpływającym na warunki klimatyczne jest tu ukształtowanie terenu. W związku ze znacznym obniżeniem bariery Karpat występują tu wiatry typu fenowego, wiejące z południa lub południowego zachodu wzdłuż ciągów dolin. Są to wiatry bardzo silne, z prędkością nierzadko dochodzącą do 20 m/s, podnoszące temperaturę. W czasie ich trwania (od 2 do 7 dni) następuje spadek ciśnienia i wilgotności powietrza.

W wielu rejonach, w dolinach i górskich kotlinach, można zaobserwować znaczne odchylenia klimatyczne spowodowane lokalnymi mikroklimatami.

Ryc. 3. Diagram pluwiotermiczny dla regionu.

Scharakteryzowane powyżej warunki klimatyczne są bardziej surowe dla gór (południowa część obszaru), mniej surowe dla wyżyn (część podgórska).

Duże wahania temperatur oraz częste spóźnione i wczesne przymrozki, utrudniają prowadzenie prac, głównie odnowieniowych. Silne wiatry południowe typu fenowego powodują częste uszkodzenia drzewostanów.

Duża ilość opadów przy żyznych siedliskach stwarza dobre warunki dla naturalnych odnowień i rozwoju górskich gatunków lasotwórczych (buk i jodła).

4.3.1.2. BUDOWA GEOLOGICZNA I RZEŻBA TERENU

Nadleśnictwo Lesko leży na obszarze jednej dużej jednostki tektonicznej, jaką są Karpaty Zewnętrzne nazywane także fliszowymi. Flisz karpacki składa się z piaskowców, łupków, margli i zlepieńców różnej odporności na wietrzenie. Ruchy fałdowe i płaszczowinowe nastąpiły tu w późnym trzeciorzędzie. Karpaty Zewnętrzne obejmują kilka jednostek tektonicznych, przy czym obszar Nadleśnictwa niemal w całości należy do jednego elementu strukturalnego, jakim jest płaszczowina śląska. Jedynie najdalej na północ wysunięta część obrębu Zagórz leży w zasięgu jednostki skolskiej i oddzielającej ją od jednostki śląskiej wąskim pasem, jednostki podśląskiej. Utwory budujące jednostkę śląską powstały w paleogenie w okresie oligocenu, a ich miąższość rzadko przekracza 1000 m. Kulminacje i obrzeża dolinne budowane są głównie przez różnej postaci cienko- i średnioławicowe piaskowce i łupki warstw krośnieńskich dolnych. Utwory budujące jednostkę skolską powstały w okresie od dolnej kredy po miocen, a ich miąższość przekracza 4,5 km. Najwyższe wzniesienia tej jednostki tworzone są przez oligoceńskie piaskowce i łupki warstw krośnieńskich górnych. Jednostka podśląska reprezentowana jest głównie przez paleogeńskie, paleoceńskie pstre łupki godulskie zalegające na górnokredowych zielonych łupkach radiolariowych. Obok nich występują tu oligoceńskie piaskowce i łupki oraz rogowce warstw menilitowych oraz eoceńskie piaskowce i łupki warstw hieroglifowych okresu paleogenu.

Ciekawa budowa geologiczna obszaru Nadleśnictwa, znajduje swój wyraz m.in. w bogactwie form skalnych zlokalizowanych na jego terenie. Są to najczęściej wychodnie skalne odsłaniające fragmenty odpornych na wietrzenie warstw, które grupują się najczęściej w partiach grzbietowych bądź na stromych stokach o znacznym nachyleniu. Podłoże geologiczne odsłania się często również w korytach rzek i potoków, tworząc malownicze progi skalne.

W obrębie Zagórz na szczególną uwagę zasługują:

- formy skalne występujące na terenie rezerwatu „Kamień nad Rzepedzią” (wydz.: 237d, 238b, 245f, d). Skałki są naturalnymi wychodniami kompleksu piaskowców i łupków warstw hieroglifowych i piaskowców przybyszowskich sfałdowanych w eocenie. Kompleks ten wyróżnia się zróżnicowaną budową litologiczno-sedymentacyjną, czego efektem jest urozmaicona rzeźba skałek. Większość z nich jest oryginalnie wymodelowana, posiada również bogatą ornamentację spowodowaną wietrzeniem. Okazałość i fantastyczne kształty form skalnych występujących wśród starodrzewi nadają szczytowym partiom góry Kamień charakter uroczyska.

- niewielkie odsłonięcia i strome ściany z rumoszem skalnym obecne są na terenie leśnictwa Zahutyń (wydz. 17a,h), gdzie występuje bogate stanowisko jęczynika zwyczajnego *Phyllitis scolopendrium*. Fragment ten stanowi stromy stok o wystawie północno-wschodniej schodzący w dolinę płynącą poniżej Sanu.
- odsłonięcia skalne i niewielkie osuwiska pojawiające się w dolinie Oslawy. Znajdują się one głównie poniżej Mokrego, gdzie rzeka ta tworzy piękny odcinek przełomowy między wzgórzami Kiczery i Sokolisk. Przełom obejmuje oddz. 102, 103, 104, 109, 113, 122, 123, 126 leśnictwa Mokre. Posiada on bardzo duże walory krajobrazowe – Oslawa tworzy tu szerokie zakole, a w jej korycie pojawiają się malownicze progi skalne.

W obrębie Lesko warto wymienić:

- wychodnie i odsłonięcia skalne reprezentujące flisz karpacki serii śląskiej oraz strome ściany, nierzadko z rumoszem. Pojawiają się one w oddz. 140-141;143-145 leśnictwa Myczków (w granicach rezerwatu „Nad Jeziolem Myczkowieckim”) oraz 159, 168 leśnictwa Myczków (w granicach rezerwatu „Przełom Sanu pod Grodziskiem”).
- liczne, choć niewielkie powierzchniowo osuwiska powstające na bardzo stromych stokach schodzących w bezpośrednie sąsiedztwo Sanu. Spotkać je można m.in. na masywie Czulni podmywanym od południowo-zachodu przez wody Sanu (leśnictwa: Uherce - oddz. 95, 96, 97, 98). Wielkość osuwisk nie przekracza z reguły 1-2 arów.

W bezpośrednim sąsiedztwie gruntów Nadleśnictwa, przy południowo-wschodniej granicy wydz. 32b, znajduje się widoczna z daleka, niezwykle malownicza stroma ściana skalna. Położona jest na prawym brzegu Sanu, schodzi w bezpośrednie sąsiedztwo rzeki (uksztaltowana w dużej mierze przez jej erozyjną działalność). Przytoczyć warto więcej informacji dotyczących tego obiektu. Dolina Sanu, gdzie dziś rozlewają się wody Jeziora Solińskiego i Myczkowskiego, tworzyła na wielu odcinkach piękne przełomy, zwane niekiedy kanionem Sanu (Michalak 1996). W chwili obecnej w całej krasie zachowały się jedynie poniżej zapory w Myczkowcach, przy zakolu rzeki (istniejący pomnik przyrody - ściana skalna w Myczkowcach) i pod Leskiem. Określa się je mianem tzw. Walońskich Skał, zaś omawiana ściana skalna jest jednym z piękniejszych ich fragmentów. Ściana w przewadze porośnięta jest przez zbiorowiska leśne i zaroślowe, reprezentujące fragmentami rzadko spotykane na tym terenie: sucholubne bądź ciepłolubne podzespoły grądu i podobne w swym charakterze zarośla z klasy *Rhamno-Prunetea*. Stwierdzono tu obecność licznej grupy roślin kserotermicznych z klasy *Festuco-Brometea*, znajdujących na nasłonecznionej skarpie idealne warunki ekologiczne. Część ściany pozostaje niezarośnięta – odsłaniają się na niej, wygładzone wskutek erozyjnej działalności wielu czynników (głównie wody), piaskowce reprezentujące jedną z warstw fliszu karpackiego serii śląskiej. Odsłonięć tych, o różnej powierzchni, na całej długości ściany pojawia się kilka.

Źródła mineralne

Lesko – źródło zboczowe „Julian” zlokalizowane około 1 km od centrum miasta, w głęboko wciętej dolinie przy ul. Źródlanej, jako pierwsze obok altany przy utwardzonej drodze, którą biegnie równocześnie czerwony szlak turystyczny. Warstwą wodonośną są piaskowce i łupki warstw krośnieńskich; oligocen. Ujęte betonową obudową, woda wypływa przez rurkę do kraty ściekowej, na której widoczne są białe nitki bakterii.

Woda typu $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg}$, H_2S ; mineralizacja 0,5 g/dm³; wydajność 0,5 l/min; pH 7,9; temperatura 9,9°C (VIII 1998); H_2S 2,5 mg/dm³.

Lesko – źródło zboczowe „Jadwiga”. Lokalizacja około 1 km od centrum miasta, w głęboko wciętej dolinie przy ul. Źródlanej, po wschodniej stronie drogi za źródłem „Julian”, obok źródła „Mieczysław”. Warstwą wodonośną są piaskowce i łupki warstw krośnieńskich; oligocen. Misa ujęta betonową obudową, woda wypływa przez rurkę do kraty ściekowej, na której widoczne są białe nitki bakterii.

Woda typu $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg}$, H_2S ; mineralizacja 0,4 g/dm³; wydajność 1 l/min; pH 8; temperatura 10,9°C; H_2S 1,2 mg/dm³.

Lesko – źródło zboczowe „Józef”. Lokalizacja około 1 km od centrum miasta, w głęboko wciętej dolinie przy ul. Źródlanej, pierwsze źródło po zachodniej stronie drogi. Warstwą wodonośną są piaskowce i łupki warstw krośnieńskich; oligocen. Misa obudowana betonem, woda wypływa przez rurkę do kraty ściekowej.

Woda typu $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg}$, H_2S ; mineralizacja 0,5 g/dm³; wydajność 1 l/min; pH 7,3; temperatura 11,4°C (VII 1998); H_2S 1 mg/dm³.

Lesko – źródło zboczowe „Antoni”. Lokalizacja około 1 km od centrum miasta, w głęboko wciętej dolinie przy ul. Źródlanej, po zachodniej stronie drogi za źródłem „Józef”. Warstwą wodonośną są piaskowce i łupki warstw krośnieńskich; oligocen. Misa obudowana betonem, woda wypływa przez rurkę, na drodze odpływu pojedyncze żyłki białych bakterii.

Woda typu $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg}$, H_2S ; mineralizacja 0,5 g/dm³; wydajność 1 l/min; pH 7,5; temperatura 9,5°C (VII 1998); H_2S 1 mg/dm³.

Jankowce k. Leska – źródło przykorytowe. Lokalizacja w odległości 30 metrów od drogi przez wieś w kierunku tunelu, na lewym brzegu potoku. Warstwą wodonośną są piaskowce i łupki warstw krośnieńskich; oligocen. Misa ujęta kręgiem betonowym i przykryta pokrywą z blachy, woda wypływa przez rurkę.

Woda typu $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg}$, H_2S ; mineralizacja 0,6 g/dm³; wydajność 10 l/min; pH 7,3; temperatura 10,9°C (VII 1999); H_2S 1,2 mg/dm³.

Średnia Wieś k. Hoczwi – źródło podstokowe, przykorytowe. Lokalizacja: na prawym brzegu potoku poniżej domu nr 47. Warstwą wodonośną są piaskowce i łupki warstw krośnieńskich; oligocen. Misa owalna o średnicy około 0,25 m, pokryta białym pajęczynowatym osadem bakterii siarkowych.

Woda typu $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg}$, H_2S ; mineralizacja 0,9 g/dm³; wydajność 1 l/min; pH 7,07; temperatura 15,2°C (VII 1999); H_2S 3,4 mg/dm³.

Glinne k. Leska – źródło przykorytowe, szczelinowe „Wojciech”. Lokalizacja: od „Kamienia Leskiego” około 0,5 km w dół potoku, na jego prawym brzegu. Warstwą wodonośną są piaskowce i łupki warstw krośnieńskich; oligocen. Misa owalna o średnicy około 0,3 m, zasypana obrywem, brzegi umocnione fragmentami piaskowca.

Woda typu $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg}$, H_2S ; mineralizacja 0,5 g/dm³; wydajność 1 l/min; pH 7,5; temperatura 9,9°C (VII 1999); H_2S 1,4 mg/dm³.

Poraż – źródło dolinne, podzboczowe. Lokalizacja za domem nr 3 około 300 m w dolinie potoku na jego prawym brzegu. Warstwą wodonośną są piaskowce i łupki warstw krośnieńskich; oligocen. Misa ujęta kręgiem betonowym z pokrywą, woda jest doprowadzona do domu i wykorzystywana

Woda typu $\text{HCO}_3\text{-Ca-Mg}$, H_2S ; mineralizacja 0,7 g/dm³; wydajność 2 l/min; pH 7,3; temperatura 11°C (VII 1998); H_2S 1,2 mg/dm³.

Zagórz Nowy – źródło podzboczowe „Kolejarzy”. Lokalizacja na dworcu PKP, naprzeciw nastawni. Warstwą wodonośną są piaskowce i łupki warstw krośnieńskich; oligocen. Misa ujęta obudową z cegły w kształcie czworoboku o boku około 1 m, głębokości 0,7 m. Na obudowie pod lustrem wody i na drodze odpływu widoczne pojedyncze nitki białych bakterii.

Woda typu $\text{HCO}_3\text{-SO}_4\text{-Ca-Mg}$, H_2S ; mineralizacja 0,6 g/dm³; wydajność 0,5 l/min; pH 7,2; temperatura 11,8°C (VIII 1998); H_2S 4,2 mg/dm³.

Źródło danych: Rajchel L. 2000: Źródła wód siarczkowych w Karpatach Polskich. Geologia, tom 26, zesz. 3. AGH Kraków.

Wymienione obiekty nie wyczerpują całej listy interesujących elementów przyrody nieożywionej, bowiem obszar Nadleśnictwa obfituje w z reguły niewielkie powierzchniowo odsłonięcia warstw stratygraficznych (często są to strome zbocza podmywane przez potoki), wychodnie skalne, źródłiska itp., co warunkuje głównie jego budowa geologiczna i geomorfologiczna.

4.3.1.3. WODY POWIERZCHNIOWE

Teren Nadleśnictwa oraz obszar w jego zasięgu terytorialnym charakteryzuje urozmaicony system hydrograficzny. Składa się na niego gęsta sieć cieków, małe oczka wodne, liczne bagienka, młaki, źródłiska i wysięki wód oraz źródła wód mineralnych.

Główną oś hydrograficzną omawianego obszaru stanowi rzeka San, która wraz ze swym głównym dopływem Oslawą odwadnia niemal cały teren Nadleśnictwa. Dorzecze Sanu jest tutaj rozwinięte wybitnie asymetrycznie, z przewagą południowych lewobrzeżnych dopływów, z których największe to: Bereźnica, Hoczewka i Oslawa z Kalniczką. Jedynym z większych dopływów prawobrzeżnych jest Dyrbek. Cieki te mają zdecydowanie górski charakter, płyną krętymi, głęboko wciętymi dolinami o stromych zboczach i dużym spadku. Charakterystyczna jest dla nich duża nierównomierność przepływów, wynikająca m.in. ze zmienności zasilania opadami i warunków terenowych. Intensywne opady

atmosferyczne, przy znacznych spadkach rzek, stwarzają dobre warunki szybkiego odpływu. Z uwagi na mało przepuszczalne podłoże spływ odbywa się w znacznym stopniu powierzchniowo, wskutek czego w okresach posuchy występują bardzo małe przepływy, a w okresach deszczowych pojawiają się gwałtowne i wielkie wezbrania. W ciągu roku maksymalny odpływ występuje w miesiącach marzec-kwiecień, natomiast minimum odpływu obserwowane jest najczęściej w miesiącu wrześniu.

Wody płynące, głównie potoki znajdujące się pod bezpośrednim zarządem Nadleśnictwa, zajmują powierzchnię 12,42 ha (8,87 ha w obrębie Lesko; 3,55 ha w obrębie Zagórz), są to potoki uwidocznione w powszechnej ewidencji jak również potoki na gruntach leśnych związane z gospodarką leśną. Zaslugują one na szczególną uwagę. Duża część z nich w lasach Nadleśnictwa ma swoje źródłiska. Tu biorą swój początek m.in. potoki: Dyrbek, Brodek, Głęboki, Modrza, Płonka, Bukowiec, Dziurdziówka, Jasielnica i wiele innych dopływów Sanu i Oślawy.

Elementem wód powierzchniowych są również źródła, wypływające zwykle ze szczelin skalnych, bądź z pokryw zwietrzelinowych, ale ich wydajność jest mała i bardzo zmienna, na ogół nie przekracza 0,3 l/s. Najczęściej usytuowane są na stokach i zboczach, gdzie tworzą się liczne młaki, wycieki i wysięki. Bez wątpienia obecność obszarów źródłiskowych potoków górskich decyduje o bardzo dużym znaczeniu terenów Nadleśnictwa dla zasobów wód powierzchniowych.

Elementem wyróżniającym rzekę San są znajdujące się na niej dwa zbiorniki zaporowe: Solina i Myczkowce, które w sposób istotny wpływają na jej charakterystykę hydrologiczną.

Zbiornik Solina powstał w 1968 roku w wyniku spiętrzenia wód rzeki San zaporą betonową typu ciężkiego w km 325,2 jej biegu. Akwen o powierzchni 21,05 km² i długości wzdłuż Sanu 22 km, gromadzi przy maksymalnym piętrzeniu - 503,97 mln m³ wody. Całkowita zlewnia zbiornika obejmująca swym zasięgiem wszystkie jego dopływy zajmuje powierzchnię 1174,5 km², natomiast zlewnia bezpośrednia przyległa do linii brzegowej zbiornika – 83,9 km². Ma ona charakter górski. Jest największym pod względem objętości zbiornikiem zaporowym w Polsce. Głębokość przy zaporze wynosi 61,5 m (średnia 22,4 m). Wraz z niżej położonym zbiornikiem wyrównawczym w Myczkowcach, gromadzi ponad 18% ogółu retencjonowanych wód w kraju. Dzięki atrakcyjnemu położeniu zbiornik stał się ośrodkiem rekreacji i sportów wodnych. W okresie letnim w Solinie i Polańczyku funkcjonują wyznaczone kąpieliska. Na prawym brzegu zbiornika, niedaleko zapory znajduje się przystań dla statków spacerowych.

Zbiornik Myczkowce położony poniżej zbiornika Solina jest częścią kaskady hydrotechnicznej górnego Sanu. Wykonany został w celu wyrównania dobowych wahań przepływów wywołanych nieciągłą pracą elektrowni. Zapora typu ziemnego znajduje się na 318,9 km Sanu, tworząc zbiornik o powierzchni 2 km² i pojemności przy maksymalnym piętrzeniu 10,57 mln m³. Głębokość przy zaporze wynosi 12 m, średnia głębokość 4,3 m, natomiast długość linii brzegowej 14,2 km. Zbiornik posiada zlewnię bezpośrednią, o powierzchni 66 km². Poniżej zbiornika w Zwierzyniu znajduje się elektrownia wodna zasilana odpływem ze zbiornika przez sztolnię energetyczną w masywie góry Grodzisko. Zbiornik zasilany jest odpływem z górnego zbiornika oraz niewielkimi dopływami naturalnymi (potoki: Łobozewski, Wołczy, Zabrodzie i Bereznica).

4.3.1.4. WODY PODZIEMNE

Wody podziemne na omawianym terenie występują w trzech horyzontach wodonośnych: czwartorzędowym, trzeciorzędowym oraz kredowym i pozostają w ścisłym związku hydraulicznym. Wody zbiornika kredowego nie mają większego znaczenia, natomiast pozostałe z uwagi na zasobność, jakość i znaczenie dla gospodarki, zostały włączone do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

Znajdują się tutaj dwa z głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce: zbiornik czwartorzędowy - „Dolina rzeki San”; (GZWP nr 430) i zbiornik trzeciorzędowy „Zbiornik warstw Krosno” (Bieszczady – GZWP nr 431).

Wody zbiornika czwartorzędowego mają charakter porowy, jest to poziom przypowierzchniowy, pozostający w bezpośrednim kontakcie z powierzchnią, reagujący wprost na istniejące warunki hydrologiczne. Zbiornik ten jest słabo izolowany od powierzchni gruntu i jest narażony na zanieczyszczenia z powierzchni ziemi. Stąd też zbiornik ten wymaga szczególnej ochrony.

Wody zbiornika trzeciorzędowego występują w ośrodku szczelinowym i szczelinowo-porowym, w utworach, w których zlokalizowane warstwy wodonośne charakteryzują się dużą zmiennością warunków hydrogeologicznych na niewielkich przestrzeniach. Znajduje to odzwierciedlenie w głębokościach zalegania zwierciadła wód warstwy wodonośnej. Nie stanowią one głównego źródła zaopatrzenia, ale wykorzystywane są lokalnie jako użytkowe.

Odrębną a zarazem specyficzną grupę wód podziemnych stanowią wody mineralne. W zasięgu działania Nadleśnictwa zasoby wód mineralnych rozpoznano w miejscowości Lesko i Polańczyk. Bogate złoża wód mineralnych i swoisty mikroklimat spowodowały, że miejscowość Polańczyk uznana została za uzdrowisko, a tutejsze wody, głównie wodorowęglanowo-sodowe, wodorowęglanowo-chlorkowo-sodowe, bromkowe, jodkowe, żelaziste oraz borowe, wykorzystywane są do celów leczniczych. Jedno ze źródeł wody mineralnej znajduje się w leśnictwie Szczawne przy granicy oddziałów 170 i 171, u źródeł potoku Luktyk, w obniżeniu pomiędzy wzniesieniami 665 m n.p.m i 667 m n.p.m na tzw. Jałowym. Jest to źródło siarczkowe wysokozmineralizowane, wyróżniające się charakterystycznym zapachem i swoistymi parametrami fizykochemicznymi.

Zagadnienia dotyczące wód mineralnych występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa zostały omówione w rozdziale 4.3.1.2

4.3.1.5. EKOSYSTEMY WODNO-BŁOTNE

Ekosystemy wodno-błotne Nadleśnictwa to fragmenty roślinności łęgowej lub bagiennej, występujące w dolinach rzek lub w niższych partiach stoków. Są to z reguły niewielkie powierzchnie o charakterze śródleśnych, lokalnych zabagnień, bardzo cenne z punktu widzenia bioróżnorodności i retencji wodnej. Na terenie Nadleśnictwa występują również zbiorniki wodne, są to najczęściej sztucznie powstałe elementy, ale stanowią siedlisko zupełnie odmiennej flory i fauny, lokalnie wzbogacając bioróżnorodność i pełniąc istotną rolę w retencji wodnej.

19 obiektów zostało ujęte jako odrębne wydzielienia, pozostałe ujęte są jako bagna nie tworzące wydzieleń (22 sztuk).

Ogółem zajmują 11,69 ha. Z uwagi na niewielką powierzchnię i cenne walory przyrodnicze zostały wyłączone z użytkowania.

Tab. 51. Wykaz ekosystemów wodno-błotnych na terenie Nadleśnictwa.

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia (ha)
Wyłączenia		
04-14-1-02-48 -c -00	URZ WOD	1,62
04-14-1-02-48 -d -00	RETENCJA	1,34
04-14-1-04-53 -l -00	RETENCJA	0,60
04-14-1-04-93 -c -00	URZ WOD	0,19
04-14-1-05-114 -h -00	ZBIORNIK	0,72
04-14-1-06-20 -bx -00	ZBIORNIK	0,30
04-14-1-07-150A -f -00	URZ WOD	0,98
04-14-1-07-161A -f -00	URZ WOD	1,54
04-14-1-07-161A -g -00	URZ WOD	0,22
04-14-1-08-199 -h -00	URZ WOD	0,14
04-14-1-09-88 -g -00	URZ WOD	0,52
04-14-2-10-214 -c -00	URZ WOD	0,12
04-14-2-10-214 -h -00	URZ WOD	0,07
04-14-2-10-214 -i -00	URZ WOD	0,06
04-14-2-11-189 -k -00	BAGNO	0,07
04-14-2-18-21 -c -00	ZBIORNIK	0,26
04-14-2-19-212A -j -00	BAGNO	0,01
04-14-2-19-212A -l -00	BAGNO	0,01
04-14-2-20-47 -l -00	ZBIORNIK	0,05
Powierzchnie niestanowiące wyłączeń		
04-14-1-02-50 -a -00	BAGNO	0,15
04-14-1-02-50 -a -00	BAGNO	0,15
04-14-1-02-51 -g -00	BAGNO	0,17
04-14-1-02-55 -a -00	BAGNO	0,08
04-14-1-02-57 -a -00	BAGNO	0,02
04-14-1-06-28 -c -00	BAGNO	0,06
04-14-1-06-29 -b -00	BAGNO	0,09
04-14-1-07-150 -g -00	BAGNO	0,32
04-14-1-07-158 -a -00	BAGNO	0,10
04-14-1-07-158 -c -00	BAGNO	0,19
04-14-1-07-171 -d -00	BAGNO	0,07
04-14-1-09-76 -d -00	BAGNO	0,02
04-14-2-10-226 -a -00	BAGNO	0,08
04-14-2-11-198 -f -00	BAGNO	0,23
04-14-2-11-200A -a -00	BAGNO	0,22
04-14-2-11-248 -a -00	BAGNO	0,20
04-14-2-13-101 -c -00	BAGNO	0,30

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia (ha)
04-14-2-16-181 -d -00	BAGNO	0,20
04-14-2-17-84 -b -00	BAGNO	0,09
04-14-2-18-19 -d -00	BAGNO	0,06
04-14-2-18-19 -d -00	BAGNO	0,02
04-14-2-18-19 -f -00	BAGNO	0,05
Razem		11,69

4.3.1.6. GLEBY

Powierzchnię i udział procentowy typów i podtypów gleb w Nadleśnictwie Lesko, zestawione na podstawie bazy opisowej programu TAKSATOR, zamieszczono w poniższej tabeli.

Tab. 52. Zestawienie gleb Nadleśnictwa.

Podtyp gleby	Obręb LESKO		Obręb ZAGÓRZ		Nadleśnictwo Lesko	
	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %
Gleby inicjalne rumoszowe	0,70	0,01	-	-	0,70	0,00
Rankery brunatne	2,14	0,03	-	-	2,14	0,01
Gleby brunatne właściwe	367,79	5,16	1 185,46	11,18	1 553,25	8,76
Gleby brunatne wylugowane	1 615,97	22,68	6 451,94	60,86	8 067,91	45,52
Gleby brunatne kwaśne	5 100,27	71,60	2 618,67	24,70	7 718,94	43,55
Gleby brunatne bielcowe	-	-	3,42	0,03	3,42	0,02
Gleby płowe właściwe	-	-	43,11	0,41	43,11	0,24
Gleby płowe brunatne	-	-	212,42	2,00	212,42	1,20
Gleby gruntowoglejowe właściwe	-	-	8,49	0,08	8,49	0,05
Gleby gruntowoglejowe torfowe	-	-	1,11	0,01	1,11	0,01
Gleby gruntowoglejowe mułowe	-	-	0,59	0,01	0,59	0,00
Gleby opadowoglejowe właściwe	3,26	0,05	2,97	0,03	6,23	0,04
Mady rzeczne właściwe	-	-	9,21	0,09	9,21	0,05
Mady rzeczne próchniczne	2,12	0,03	4,03	0,04	6,15	0,03
Mady rzeczne brunatne	31,41	0,44	56,59	0,53	88,00	0,50
Gleby deluwialne brunatne	-	-	3,34	0,03	3,34	0,02
Razem grunty leśne	7 123,66	100,00	10 601,35	100,00	17 725,01	100,00

Na omawianym terenie grunty leśne związane są głównie z glebami brunatnymi – łącznie 97,85% (tj. 17 343,52 ha). Gleby te reprezentują podtypy: gleb brunatnych wylugowanych (BRwy) 45,52% oraz gleb brunatnych kwaśnych (BRk) 43,55%. Uzupełniają je gleby brunatne właściwe (BRw) zajmujące 1 553,25 ha co stanowi 8,76%. Gleby brunatne bielcowe stwierdzono na niewielkiej powierzchni, tylko w leśnictwie Jawornik (oddz. 246d). Gleby brunatne wytworzyły się ze zwietrzliny trzeciorzędowych piaskowców i łupków, sporadycznie margli niekiedy zalegających na utworach kredowych. W mniejszym stopniu gleby brunatne zlokalizowano na utworach deluwialnych czy koluwiach osuwiskowych, a sporadycznie na plejstocenijskich utworach rzecznych. Gleby te wykazują uziarnienie głównie glin i pyłów często kamienistych, całkowitych lub podścielonych utworami kamienistymi bądź kamienisto gliniastymi.

W obrębie Lesko przeważają gleby brunatne kwaśne, które stanowią 71,60% (5 100,27 ha) powierzchni leśnej, zaś w obrębie Zagórz głównie występują gleby brunatne wylugowane stanowiące 60,86% (6 451,94 ha) powierzchni leśnej.

Gleby płowe reprezentowane przez dwa podtypy: płowe właściwe (Pw) i płowe brunatne (Pbr), zajmują niewielką powierzchnię i zlokalizowane są wyłącznie w obrębie Zagórz, głównie na Pogórze Bukowskim.

Niewielkie powierzchnie zajmują gleby gruntowoglejowe (w podtypach gruntowoglejowych właściwych Gw, gruntowoglejowych torfowych Gt oraz gruntowoglejowych mułowych Gmł) oraz gleby opadowoglejowe właściwe (OGw)

Mady rzeczne reprezentują trzy podtypy: mady rzeczne właściwe (MDw), mady rzeczne próchniczne (MDp) oraz mady rzeczne brunatne (MDbr), a ich występowanie związane jest z dolinami rzek i potoków. Łącznie zajmują 103,36 ha. Zupełnie marginalne znaczenie mają gleby deluwialne brunatne (Dbr), rankery brunatne (RNbr) oraz gleby inicjalne rumoszone (IR).

4.3.2. TYPY SIEDLISKOWE LASU

Typy siedliskowe lasu opracowano na podstawie operatu glebowo-siedliskowego dla Nadleśnictwa, a zestawiono w oparciu o bazę opisów taksacyjnych. Udział siedliskowych typów lasu w ujęciu powierzchniowym i procentowym przedstawiono poniżej.

Tab. 53. Udział siedliskowych typów lasu w powierzchni Nadleśnictwa.

Typ siedliskowy lasu	Obręby				Nadleśnictwo	
	Lesko		Zagórz			
	Pow. (ha)	Udział (%)	Pow. (ha)	Udział (%)	Pow. (ha)	Udział (%)
LMWYŻŚW	1,97	0,03	96,57	0,91	98,54	0,56
LWYŻŚW	3 194,84	44,85	2 977,01	28,08	6 171,85	34,82
LWYŻW	55,14	0,77	32,33	0,30	87,47	0,49
OLJWYŻ	4,76	0,07	4,71	0,04	9,47	0,05
LŁWYŻ	23,78	0,33	36,33	0,34	60,11	0,34
LMGŚW	-	0,00	55,10	0,52	55,10	0,31
LGŚW	3 824,45	53,69	7 201,51	67,94	11 025,96	62,21

Typ siedliskowy lasu	Obręby				Nadleśnictwo	
	Lesko		Zagórz			
	Pow. (ha)	Udział (%)	Pow. (ha)	Udział (%)	Pow. (ha)	Udział (%)
LGW	13,73	0,19	167,30	1,58	181,03	1,02
LŁG	4,99	0,07	27,13	0,26	32,12	0,18
OLJG	-	0,00	3,36	0,03	3,36	0,02
Razem	7 123,66	100,00	10 601,35	100,00	17 725,01	100,00

Podstawowe znaczenie gospodarcze w Nadleśnictwie Lesko ma siedlisko lasu górskiego świeżego (LGŚW) i lasu wyżynnego świeżego (LWYŻŚW) zajmujące łącznie 97,03% powierzchni leśnej zalesionej. Pozostałe typy siedliskowe lasu zajmują łącznie 2,97% powierzchni leśnej zalesionej z czego największy udział ma siedlisko LGW (1,02%).

4.3.3. CHARAKTERYSTYKA LEŚNYCH ZBIOROWISK ROŚLINNYCH

Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę najważniejszych zbiorowisk roślinnych omawianego terenu. Prace fitosocjologiczne, w ujęciu IUL na tym terenie nie były prowadzone, stąd też dokładnej charakterystyki zbiorowisk nie podawano.

Dentario glandulosae - Fagetum - żyzna buczyna karpacka

Na terenie Nadleśnictwa Lesko buczyna karpacka jest dominującym zespołem leśnym. Gleby buczyny karpackiej powstają na podłożu zawierającym chociażby niewielkie ilości węglanu wapnia. Wytwarzają się one ze zwietrzliny piaskowców i łupków fliszowych. W drzewostanie buczyny karpackiej może panować buk lub buk z domieszką jaworu. Najczęściej jednak jest to las mieszany z udziałem jodły.

Luzulo luzuloidis-Fagetum - kwaśna buczyna górska

Występuje w postaci niewielkich płatów. Porasta gleby brunatne kwaśne w wyższych partiach zboczy i na grzbietach górskich. Drzewostan tworzy buk o niskiej bonitacji, sporadycznie z domieszką jodły.

Tilio cordatae-Carpinetum - grąd subkontynentalny

Grąd subkontynentalny jest zbiorowiskiem typowym dla pogórza. Drzewostan grądów współtworzy grab; dąb; buk i jawor. Inne gatunki – jodła pospolita, olsza szara, trześnia i brzoza pełnią rolę domieszki w drzewostanie.

Abietetum polonicum – Jodłowy bór świętokrzyski

Jodłowy bór świętokrzyski zajmuje niewielki obszar, wykształca się na glebach brunatnych kwaśnych w różnych warunkach topograficznych. Drzewostan zespołu *Abietetum polonicum* zdominowany jest przez jodłę pospolitą. Jako domieszka pojawia się sosna zwyczajna świerk pospolity, dąb szypułkowy, oraz modrzew europejski. W niższych, warstwach lasu podobnie jak w drzewostanie dominuje jodła pospolita, występuje także buk, rzadziej pojawia się jarząb pospolity, brzoza brodawkowata i kruszyna pospolita. W runie ciężko wyznaczyć gatunki charakterystyczne czy wyróżniające. Dominują tu gatunki z klasy *Vaccinio-Piceetea* oraz pojawiają się gatunki z klasy *Quercio-Fagetea*.

Phyllitido-Aceretum – jaworzyna górska z jęczynikiem zwyczajnym

Jaworzyna górska z jęczynikiem jest siedliskiem, dla którego rośliną charakterystyczną jest paproć – jęczyznik zwyczajny *Phyllitis scolopendrium*. Na obszarze Polski jęczyznik masowo rośnie niemal wyłącznie w tym zespole. Płaty jaworzyny z jęczynikiem zajmują zwykle strome i trudno dostępne miejsca, pełniąc niezwykle ważną glebochronną rolę.

Alnetum incanae – nadrzeczna olszyna górska

Nadrzeczne olszyny górskie wykształciły się na terasach zalewowych rzek górskich i podgórskich. Lasy *Alnetum incanae* podlegają okresowym zalewom wodami rzecznyymi, które warunkują stan podłoża i strukturę roślinności. Siedlisko rozwinęło się na madach właściwych i brunatnych. W typowej postaci drzewostan nadrzecznej olszyny górskiej jest jednowarstwowy i całkowicie zdominowany przez olszę szarą *Alnus incana*.

Caltho laetae-Alnetum - bagienna olszyna górska

Bagienna olszyna górska wykształciła się na tarasach zalewowych przykrytych utworami organicznymi lub u podnóża stoków a także na samych madach. Siedlisko to wykształciło się też na glebach gruntowo-glejowych lub torfowo-glejowych, stosunkowo zasobnych w azot. Jest to łęgowo-bagienny las olszy szarej *Alnus incana*, o charakterze „olsy górskiego”, o kompozycji florystycznej pośredniej między zbiorowiskami łęgowymi i olsowymi.

4.3.4. LASY OCHRONNE

Zasięg i lokalizację lasów uznanych za ochronne przyjęto zgodnie z decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 4 stycznia 1999 r. (znak: DLOPiK.Lp-0233-27/99) w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, wchodzących w skład Nadleśnictwa Lesko w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie.

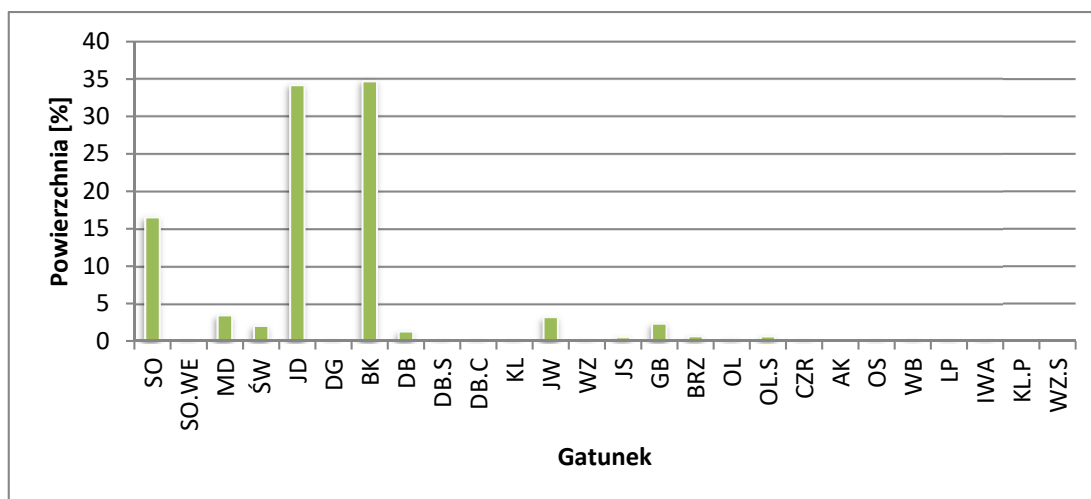
Tab. 54. Zestawienie powierzchni gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności

Lp.	Kategorie ochronności	Obr. Lesko	Obr. Zagórz	Nadleśnictwo Lesko	
		pow. [ha]	pow. [ha]	pow. [ha]	%
1	2	3	4	5	6
1	Rezerваты	457,85	219,63	677,48	3,82
2	Lasy ochronne - razem	6 654,10	10 365,10	17 019,20	96,02
3	Lasy wielofunkcyjne (gospodarcze)	11,71	16,62	28,33	0,16
4	Razem:	7 123,66	10 601,35	17 725,01	100,00

4.3.5. CHARAKTERYSTYKA DRZEWOSTANÓW

4.3.5.1. BOGACTWO GATUNKOWE I STRUKTURA

Skład gatunkowy

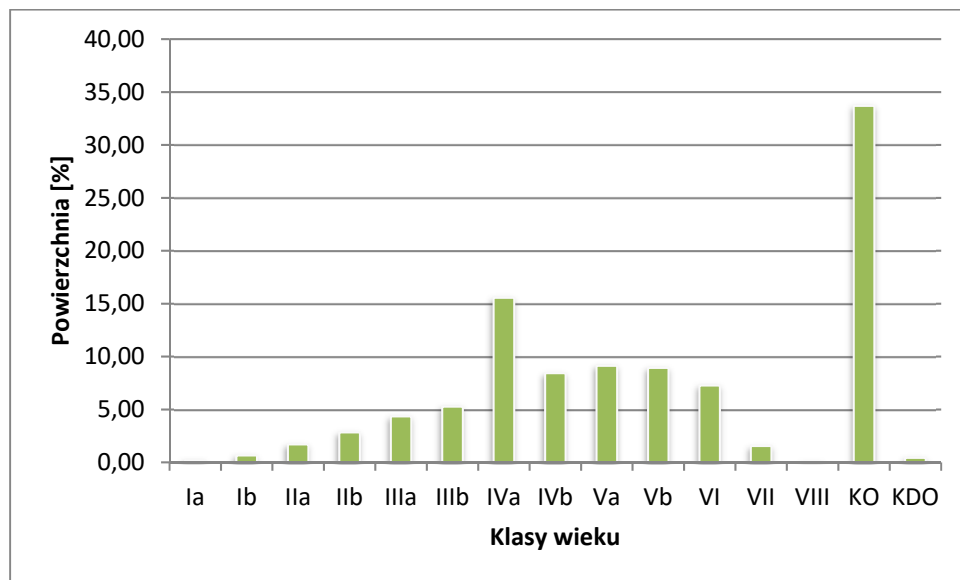

Ryc. 4. Rzeczywistych udział powierzchniowy gatunków w Nadleśnictwie Lesko.

Trzon drzewostanów Nadleśnictwa Lesko budują buk (34,70% rzeczywistego udziału powierzchniowego), wraz z jodłą (34,19%). Znaczny udział ma też sosna (16,51 %), głównie na gruntach porolnych.

Struktura wiekowa

Drzewostany Nadleśnictwa odznaczają się znacznym zróżnicowaniem wiekowym. Największy rzeczywisty udział powierzchniowy wykazują drzewostany w klasie odnowienia – 33,47% oraz w IVa klasie wieku – 15,44%.

Ryc. 5. Powierzchniowy udział klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w Nadleśnictwie Lesko w okresie obowiązywania Planu.

Poniżej zestawiono powierzchniowy udział drzewostanów pod względem liczby tworzących je gatunków.

Tab. 55 Zestawienie powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa wg grup wiekowych i różnorodności gatunkowej.

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Lesko	jednogatunkowe	67,23	151,05	745,84	964,12	13,61
	dwugatunkowe	185,97	255,42	1 485,02	1 926,41	27,20
	trzygatunkowe	79,82	638,23	1 238,21	1 956,26	27,62
	cztero i więcej gatunkowe	175,51	1 152,55	907,13	2 235,19	31,56
Razem obręb Lesko		508,53	2 197,25	4 376,20	7 081,98	100,00
Obręb Zagórz	jednogatunkowe	78,05	555,77	538,97	1 172,79	11,15
	dwugatunkowe	140,29	1 482,86	2 487,37	4 110,52	39,08
	trzygatunkowe	84,67	1 472,11	1 045,97	2 602,75	24,74
	cztero i więcej gatunkowe	161,70	1 876,74	593,96	2 632,40	25,03
Razem obręb Zagórz		464,71	5 387,48	4 666,27	10 518,46	100,00

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Lesko	jednogatunkowe	145,28	706,82	1 284,81	2 136,91	12,14
	dwugatunkowe	326,26	1 738,28	3 972,39	6 036,93	34,30
	trzygatunkowe	164,49	2 110,34	2 284,18	4 559,01	25,90
	cztero i więcej gatunkowe	337,21	3 029,29	1 501,09	4867,59	27,66
Razem Nadleśnictwo		973,24	7 584,73	9 042,47	17 600,44	100,00

Drzewostany Nadleśnictwa odznaczają się złożoną budową gatunkową. Największy udział powierzchniowy mają bowiem drzewostany dwu oraz cztero i więcej gatunkowe – łącznie 61,96%. Znaczący jest również udział drzewostanów trzygatunkowych – 25,90%.

Tab. 56. Charakterystyka struktury piętrowej drzewostanów.

Obręb, Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednos tka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb LESKO	jednopiętrowe	ha	502,21	1 079,53	2 249,08	3 830,82	54,10
	dwupiętrowe	ha	0,00	305,83	57,44	363,27	5,10
	wielopiętrowe	ha	1,87	9,96	57,64	69,47	1,00
	przerębowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	w KO i KDO	ha	4,45	801,93	2 012,04	2 818,42	39,80
	łącznie	ha	508,53	2 197,25	4 376,20	7 081,98	100,00
Obręb ZAGÓRZ	jednopiętrowe	ha	442,33	3 985,67	2 260,37	6 688,37	63,60
	dwupiętrowe	ha	0,00	457,73	90,20	547,93	5,20
	wielopiętrowe	ha	0,00	75,80	20,10	95,90	0,90
	przerębowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	w KO i KDO	ha	22,38	868,28	2 295,60	3 186,26	30,30
	łącznie	ha	464,71	5 387,48	4 666,27	10 518,46	100,00
Nadleśnictwo LESKO	jednopiętrowe	ha	944,54	5 065,20	4 509,45	10 519,19	59,80
	dwupiętrowe	ha	0,00	763,56	147,64	911,20	5,20
	wielopiętrowe	ha	1,87	85,76	77,74	165,37	0,90
	przerębowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	w KO i KDO	ha	26,83	1 670,21	4 307,64	6 004,68	34,10
	łącznie	ha	973,24	7 584,73	9 042,47	17 600,44	100,00

Z powyższych danych wynika, że w Nadleśnictwie Lesko przeważającą powierzchnię zajmują drzewostany o strukturze jednopiętrowej – 59,8% powierzchni. Drzewostany w trakcie przemiany pokoleń (KO) stanowią – 34,2% powierzchni. Drzewostany wielopiętrowe zajmują łącznie 0,9% powierzchni, natomiast drzewostany dwupiętrowe zajmują 5,2%. Drzewostany o strukturze przerębowej nie występują.

4.3.5.2. POCHODZENIE DRZEWOSTANÓW

Drzewostany Nadleśnictwa Lesko pochodzą głównie z odnowienia naturalnego (60,13%). Znacznie mniej jest drzewostanów pochodzących z odnowienia sztucznego (39,84%). Są to głównie drzewostany sadzone w ramach przebudowy drzewostanów sosnowych na gruntach porolnych.

Tab. 57. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg rodzajów, pochodzenia oraz grup wiekowych.

Rodzaj i pochodzenia drzewostanów	Jedn,	Wiek			Ogółem	
		do 40 lat	41-80 lat	>80 lat	ha	%
Obręb Lesko						
plantacje drzew szybko rosnących	[ha]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
odroślowe	[ha]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z samosiewu	[ha]	146,23	451,45	4 059,18	4 656,86	65,80
z sadzenia	[ha]	362,30	1 745,80	317,02	2 425,12	34,20
brak informacji	[ha]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem obręb	[ha]	508,53	2 197,25	4 376,20	7 081,98	100,00
Obręb Zagórz						
plantacje drzew szybko rosnących	[ha]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
odroślowe	[ha]	0,00	0,00	4,61	4,61	0,00
z samosiewu	[ha]	131,37	1 540,69	4 258,31	5 930,37	56,40
z sadzenia	[ha]	333,34	3 846,79	403,35	4 583,48	43,60
brak informacji	[ha]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem obręb	[ha]	464,71	5 387,48	4 666,27	10 518,46	100,00
Nadleśnictwo Lesko						
plantacje drzew szybko rosnących	[ha]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
odroślowe	[ha]	0,00	0,00	4,61	4,61	0,00
z samosiewu	[ha]	277,60	1 992,14	8 317,49	10 587,23	60,20
z sadzenia	[ha]	695,64	5 592,59	720,37	7 008,60	39,80
brak informacji	[ha]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem Nadleśnictwo	[ha]	973,24	7 584,73	9 042,47	17 600,44	100,00

4.3.5.3. ZGODNOŚĆ SKŁADU GATUNKOWEGO Z SIEDLISKIEM

Poniżej przedstawiono powierzchnię i udział procentowy drzewostanów według stopni zgodności składu gatunkowego, a właściwie z typem drzewostanu na poszczególnych siedliskowych typach lasu.

Tab. 58. Zestawienie powierzchni drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z typem drzewostanu (TD)

Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym						
		zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym		razem
		ha	%	ha	%	ha	%	ha
Obwód Lesko								
LGŚW	BK	744,52	99,20	6,38	0,80			750,90
	BK JD	967,54	54,20	819,16	45,80			1 786,70
	BK JW	4,32	88,50	0,56	11,50			4,88
	JD	112,10	100,0					112,10
	JD BK	642,03	55,70	511,08	44,30			1 153,11
	JW JD BK			4,47	100,00			4,47
	LP GB DB			3,17	100,00			3,17
LGW	BK JD			1,86	100,00			1,86
	BK JW			0,70	100,00			0,70
	JD	5,02	48,80	5,27	51,20			10,29
	LP GB DB			0,37	100,00			0,37
LŁG	OL.S			0,17	100,00			0,17
LŁWYŻ	JW OL.S	0,40	100,00					0,40
	OL.S	3,70	26,80	10,11	73,20			13,81
LMWYŻŚW	JD	1,97	100,00					1,97
LWYŻŚW	BK	370,52	86,30	58,70	13,70			429,22
	BK JD	864,31	55,10	704,12	44,90			1 568,43
	DB BK JD	10,07	24,50	31,08	75,50			41,15
	JD	338,70	93,10	25,16	6,90			363,86
	JD BK	124,18	34,90	231,98	65,10			356,16
	JW JD BK			22,12	100,00			22,12
	LP GB DB	32,56	8,00	374,21	92,00			406,77
LWYŻW	BK JD	7,32	100,00					7,32
	DB JD			0,85	100,00			0,85
	JD	11,01	31,90	23,51	68,10			34,52
	LP GB DB			4,56	100,00			4,56
OLJWYŻ	OL.S			2,12	100,00			2,12
Razem		4 240,27		2 841,71		0,00		7 081,98
Obwód Zagórz								
LGŚW	BK	623,46	97,10	18,73	2,90			642,19
	BK JD	1 144,27	30,30	2 629,08	69,70			3 773,35
	JD	258,43	90,60	26,72	9,40			285,15
	JD BK	1 238,42	50,30	1 225,18	49,70			2 463,60
	LP GB DB			4,79	100,00			4,79
LGW	BK JD			17,94	100,00			17,94
	JD	25,21	19,20	105,86	80,80			131,07
LŁG	OL.S	8,95	63,50	5,15	36,50			14,10
LŁWYŻ	JW OL.S	3,10	16,30	15,97	83,70			19,07
	OL.S	0,86	8,70	9,05	91,30			9,91
LMGŚW	BK	46,88	100,00					46,88

Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym						
		zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym		razem
		ha	%	ha	%	ha	%	ha
	BK JD			8,22	100,00			8,22
LMWYŻŚW	JD	77,13	79,90	19,44	20,10			96,57
LWYŻŚW	BK	60,16	65,40	31,86	34,60			92,02
	BK JD	575,51	37,10	975,25	62,90			1 550,76
	DB BK JD	15,95	27,90	41,24	72,10			57,19
	JD	174,66	95,00	9,24	5,00			183,90
	JD BK	554,01	59,60	376,13	40,40			930,14
	LP GB DB	12,29	7,80	144,72	92,20			157,01
LWYŻW	BK JD	6,12	100,00					6,12
	DB JD			6,83	100,00			6,83
	JD	3,83	23,60	12,37	76,40			16,20
OLJG	OL.S	0,74	100,00					0,74
OLJWYŻ	WZ JW OL.S			4,71	100,00			4,71
Razem		4 829,98		5 688,48		0,00	0,00	10 518,46
Nadleśnictwo Lesko								
LGŚW	BK	1 367,98	98,20	25,11	1,80			1 393,09
	BK JD	2 111,81	38,00	3 448,24	62,00			5 560,05
	BK JW	4,32	88,50	0,56	11,50			4,88
	JD	370,53	93,30	26,72	6,70			397,25
	JD BK	1 880,45	52,00	1 736,26	48,00			3 616,71
	JW JD BK			4,47	100,00			4,47
	LP GB DB			7,96	100,00			7,96
LGW	BK JD			19,80	100,00			19,80
	BK JW			0,70	100,00			0,70
	JD	30,23	21,40	111,13	78,60			141,36
	LP GB DB			0,37	100,00			0,37
LŁG	OL.S	8,95	62,70	5,32	37,30			14,27
LŁWYŻ	JW OL.S	3,50	18,00	15,97	82,00			19,47
	OL.S	4,56	19,20	19,16	80,80			23,72
LMGŚW	BK	46,88	100,00					46,88
	BK JD			8,22	100,00			8,22
LMWYŻŚW	JD	79,10	80,30	19,44	19,70			98,54
LWYŻŚW	BK	430,68	82,60	90,56	17,40			521,24
	BK JD	1 439,82	46,20	1 679,37	53,80			3 119,19
	DB BK JD	26,02	26,50	72,32	73,50			98,34
	JD	513,36	93,70	34,40	6,30			547,76
	JD BK	678,19	52,70	608,11	47,30			1 286,30
	JW JD BK			22,12	100,00			22,12
	LP GB DB	44,85	8,00	518,93	92,00			563,78
LWYŻW	BK JD	13,44	100,00					13,44
	DB JD			7,68	100,00			7,68
	JD	14,84	29,30	35,88	70,70			50,72
	LP GB DB			4,56	100,00			4,56
OLJG	OL.S	0,74	100,00					0,74
OLJWYŻ	OL.S			2,12	100,00			2,12
	WZ JW OL.S			4,71	100,00			4,71
Razem		9 070,25		8 530,19		0,00		17 600,44

Stan siedlisk leśnych

Tab. 59. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg stanu lasu i grup wiekowych w Nadleśnictwie Lesko.

Stan siedliska	Gatunek panujący	Wiek			Suma końcowa	%
		<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
N1 naturalne		34,90	639,52	3 160,94	3 835,36	21,79
N2 zbliżone do naturalnego		224,98	1 157,71	5 454,12	6 836,81	38,84
Z1 zniekształcone	BK	54,59	136,34	50,37	241,30	1,37
	BRZ	3,44	27,96		31,40	0,18
	CZR		0,02		0,02	0,00
	DB	3,46	18,27		21,73	0,12
	DG		1,61		1,61	0,01
	GB	0,21	85,92		86,13	0,49
	JD	362,68	331,82	26,08	720,58	4,09
	JS	21,25	13,75		35,00	0,20
	JW	33,33	155,39		188,72	1,07
	KL		3,82		3,82	0,02
	LP		2,93		2,93	0,02
	MD	33,44	304,93	130,10	468,47	2,66
	OL	4,90	17,34		22,24	0,13
	OL.S	106,75	19,44		126,19	0,72
	SO	6,58	4 529,73	199,96	4 736,27	26,91
	ŚW	76,98	137,93	20,90	235,81	1,34
	WB	4,94	0,30		5,24	0,03
	WZ	0,81			0,81	0,01
Z1 Suma		713,36	5 787,50	427,41	6 928,27	39,37
Suma końcowa		973,24	7 584,73	9 042,47	17 600,44	100,00

Na terenie Nadleśnictwa Lesko największy udział mają siedliska w stanie zbliżonym do naturalnego, które zajmują 38,84% powierzchni leśnej. Duży udział mają także lasy w stanie naturalnym, łącznie z lasami o stanie zbliżonym do naturalnego zajmują 60,63%. Tworzą je głównie drzewostany pochodzące z odnowienia naturalnego, o składach gatunkowych zgodnych z docelowym, dostosowane do potencjalnych warunków siedliskowych.

Spośród drzewostanów na siedliskach zniekształconych największą grupę stanowią drzewostany sosnowe na gruntach porolnych (68,35% ogólnej powierzchni drzewostanów zniekształconych Nadleśnictwa). Większość tych drzewostanów poddana jest przebudowie, która obecnie jest mocno zaawansowana. W wyniku prowadzonych prac powstały drzewostany w klasie odnowienia, z dobrze rozwiniętym podrostem.

4.3.5.4. FORMY DEGRADACJI LASU

Borowacenie

Na terenie Nadleśnictwa z uwagi na bardzo wysokie właściwości buforowe gleb brunatnych, wynikające z ich żyzności, nie obserwuje się zmian degradacyjnych siedlisk spowodowanych borowaceniem.

Neofityzacja

Neofityzację, wynikającą ze sztucznej uprawy lub samoistnego wnikania do drzewostanów obcych gatunków drzew i krzewów, wyróżnia się w przypadku, gdy gatunek obcy jest panujący w wyłączeniu oraz gdy jest w składzie lub stanowi domieszkę w drzewostanie.

Na terenie Nadleśnictwa Lesko zjawisko neofityzacji drzewostanów występuje w bardzo niewielkim zakresie. Powierzchnia rzeczywista gatunków obcych w górnej warstwie drzewostanu wynosi około 50 ha.

Tylko w czterech niewielkich wydzieleniach panują gatunki obce: sosna wejmutka, dąb czerwony, daglezwia, łączna powierzchnia tych wydzieli wynosi 13,79 ha. Drzewostany te nie stanowią żadnego problemu hodowlanego.

Poza wyżej wymienionymi gatunkami na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko, spośród gatunków obcych występuje robinia akacyjowa.

Monotypizacja

Zjawisko monotypizacji, tj. ujednolicenia składu gatunkowego lub wiekowego drzewostanu, na terenie Nadleśnictwa nie występuje.

4.3.5.5. MARTWE DREWNO

Obecnie w trakcie prac inwentaryzacyjnych zasoby martwego drewna określono średnio na poziomie **23,58m³/ha**. Jest to większy zasób niż średnia w RDLP w Krośnie **21,5m³/ha** i w Lasach Państwowych - **6,7 m³/ha** (WISL 2013-2017, BULiGL).

Tab. 60. Zestawienie ilości martwego drewna z uwzględnieniem typów siedliskowych lasu.

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m3/ha	m3	m3/ha	m3	m3/ha	m3
Obręb Lesko							
LGŚW	3 770,08	6,59	24 863	14,68	55 338	21,27	80 201
LGW	13,22	27,63	365	15,38	203	43,01	569
LŁG	0,17	0,00	0	0,00	0	0	0
LŁWYŻ	13,22	4,85	64	48,66	643	53,51	707
LMWYŻŚW	1,97	6,70	13	5,38	11	12,08	24
LWYŻŚW	3 125,85	6,35	19 839	15,24	47 625	21,59	67 464
LWYŻW	42,94	4,79	206	55,20	2 370	59,99	2 576
OLJWYŻ	2,12	50,89	108	0,00	0	50,89	108
Razem obręb Lesko	6 969,57	6,52	45 458	15,24	106 191	21,76	151 649
Obręb Zagórz							
LGŚW	7 048,85	7,66	53 977	16,87	118 892	24,53	172 870
LGW	142,16	11,14	1 584	14,55	2 069	25,69	3 653
LŁG	14,10	3,51	50	3,90	55	7,41	105
LŁWYŻ	28,98	3,48	101	7,20	209	10,68	310
LMGŚW	55,10	1,06	58	13,40	738	14,46	797
LMWYŻŚW	96,57	20,07	1 938	34,50	3 332	54,57	5 270
LWYŻŚW	2 935,49	8,18	24 013	16,73	49 098	24,91	73 111
LWYŻW	23,43	10,12	237	14,59	342	24,71	579
OLJG	0,74	3,67	3	3,34	2	7,01	5
OLJWYŻ	4,71	11,55	54	9,34	44	20,89	98
Razem obręb Zagórz	10 350,13	7,92	82 015	16,89	174 782	24,81	256 797
Ogółem N-ctwo	17 319,70	7,36	127 473	16,22	280 973	23,58	408 446

4.3.6. ZADRZEWIENIA I ZAKRZEWIENIA

Wykaz występujących w Nadleśnictwie Lesko zadrzewień na gruntach nieleśnych przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 61. Zbiornice zestawienie zadrzewień w Nadleśnictwie Lesko.

Lp.	Adres leśny	Powierz- chnia [ha]	Rodzaj powierzchni	Skład gatunkowy
1	04-14-1-02-73 -g -00	0,04	LZR-PS	CZR 60; DB 80; JW 50;
2	04-14-1-04-102A -cx -00	0,10	LZR-PS	WB;
3	04-14-1-04-102A -bx -00	0,16	LZR-PS	WB;
4	04-14-1-04-102A -gx -00	0,25	LZR-PS	WB;JW;GB;
5	04-14-1-04-102A -dx -00	0,01	LZR-PS	
6	04-14-1-04-33 -k -00	0,01	LZR-PS	LSZ;JW;WB;
7	04-14-1-06-21 -m -00	0,14	LZR-PS	
8	04-14-1-06-21 -k -00	0,12	LZR-PS	
9	04-14-1-06-21 -i -00	0,03	LZR-PS	
10	04-14-1-08-213 -j -00	0,04	LZR-PS	WB;OL.S;
11	04-14-1-08-213 -f -00	0,15	LZR-PS	WB;
12	04-14-1-08-213 -d -00	0,26	LZR-PS	JW 35; SO 30;
13	04-14-1-08-210 -g -00	0,18	LZR-PS	LSZ;
14	04-14-1-08-210 -f -00	0,45	LZR-R	LSZ;
15	04-14-1-08-210 -b -00	0,07	LZR-PS	LSZ;
16	04-14-1-08-195 -b -00	0,21	LZR-PS	OL.S 35; JS 35;
17	04-14-1-08-184 -d -00	0,04	LZR-PS	OL.S 25; WB 25; DB 35; CZR 35;
18	04-14-2-10-215 -f -00	0,04	LZR-PS	JB 20;
19	04-14-2-10-232 -a -00	0,90	LZR-PS	GR 35; OL 25;
20	04-14-2-12-10 -m -00	0,04	LZR-PS	
21	04-14-2-12-12 -b -00	0,36	LZR-PS	BRZ 15; IWA 15; OS 15; DB 15;
22	04-14-2-13-51 -o -00	0,12	LZR-PS	DB 90; CZR 60;
23	04-14-2-14-58 -b -00	0,26	LZR-PS	JB 50; ŚL 50;
24	04-14-2-19-212A -n -00	0,01	LZR-PS	ŚL.T;
25	04-14-2-19-212A -w -00	0,03	LZR-PS	
26	04-14-2-17-79 -b -00	0,27	LZR-R	JD 65; BK 65; SO 65; IWA 35;
27	04-14-2-16-176A -f -00	0,68	LZR-Ł	WB 60; KL 60; OL.S 20;
28	04-14-2-16-176A -l -00	0,24	LZR-PS	WB;LSZ;IWA;
29	04-14-2-18-76A -h -00	0,32	LZR-Ł	OL 50; OL 35;
30	04-14-2-18-76A -j -00	0,18	LZR-Ł	SO 70;
31	04-14-2-18-76A -i -00	0,03	LZR-Ł	10 OL 15;
32	04-14-2-18-76A -g -00	1,46	LZR-PS	SO 50; CZR 30; OL 30;
33	04-14-2-18-76A -l -00	0,38	LZR-PS	MD 26; ŚW 26; SO 26;
34	04-14-2-20-47 -s -00	0,04	LZR-R	
35	04-14-2-20-47 -j -00	0,03	LZR-Ł	
36	04-14-2-20-47 -o -00	0,03	LZR-R	

Lp.	Adres leśny	Powierzchnia [ha]	Rodzaj powierzchni	Skład gatunkowy
37	04-14-2-20-47 -n -00	0,01	LZR-Ł	
38	04-14-2-16-176A -m -00	0,49	LZR-R	WB 60;
39	04-14-2-16-176A -o -00	0,15	LZR-PS	WB;LSZ;IWA;
40	04-14-2-16-182 -j -00	0,33	LZR-PS	WB;
41	04-14-1-08-213 -p -00	0,01	LZR-PS	
42	04-14-1-08-210 -c -00	0,04	LZR-R	LSZ;
43	04-14-1-02-73 -f -00	0,08	LZR-R	GB 45; BRZ 25; OS 25; SO 20;
	Razem	8,79		

4.3.7. WALORY KULTUROWE

4.3.7.1. ZABYTKI KULTURY I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo zinwentaryzowano wiele obiektów kultury materialnej prezentujących duże wartości historyczne i zasługujących na szczególną ochronę. Spośród nich na pierwsze miejsce wysuwa się zamek Kmitów położony na górze Sobień w oddz. 20f leśnictwa Manasterzec. Tą wzniesioną z kamienia, mającą duże walory obronne budowlę zbudowano na przełomie XIV i XV wieku. Pełniła ona rolę siedziby Kmitów nad górnym Sanem. Zamek został zburzony podczas najazdu Węgrów w 1474 r., po czym jego znaczenie stopniowo malało. Dziś malowniczo położone ruiny (na wzniesieniu o stromych stokach, od południa podcinanym przez wody Sanu), cieszą się dużym zainteresowaniem turystów oglądających stąd panoramę doliny Sanu, oddalone Lesko i szczyty Bieszczadów na horyzoncie. Obserwację znacznie ułatwia zbudowana przez Nadleśnictwo platforma widokowa.

Kolejną, niezwykle wartościową grupę stanowią cmentarzyska kurhanowe. Na masywie Gruszki (leśnictwo Wielopole) znajduje się wczesnośredniowieczne cmentarzysko składające się z kilkudziesięciu kopców owalnych. Na górze Czulnia (leśnictwo Uherce, oddz. 81b), położone jest z kolei średniowieczne cmentarzysko, składające się z kilkudziesięciu kopców owalnych i okrągłych. Wymienione wyżej cmentarzyska oraz zamek wpisane są do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków.

Ważną grupą obiektów kulturowych na terenie Nadleśnictwa są miejsca martyrologii narodu polskiego z okresu II wojny światowej. Znajdują się one w leśnictwie Malinki (oddz. 13r) – „Hanusiska” oraz w leśnictwie Gruszka (oddz. 126f). Ostatni z obiektów obejmuje pomnik ku czci 115 Polaków przywiezionych tu z więzienia w Sanoku i zamordowanych przez hitlerowców w 1940 r. oraz przyległy cmentarz.

Na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo położone są również grunty nieistniejącej wsi Bereźnica Niżna. Wieś lokowali przed 1580 r. na prawie wołoskim Balowie z Hoczwi pod nazwą "Braznicza". Zachowały się tu ślady dawnego życia ludzkiego. Zarys wioski, osadzonej niegdyś wzdłuż potoku, znaczą widoczne gdzieś tam podmurówki (fundamenty) domów, zagłębione w gruncie kamienne piwnice oraz stare, zdziczałe drzewa owocowe. Do najcenniejszych elementów

kulturowych zaliczyć należy resztki murowanej kaplicy oraz cmentarz grekokatolicki (pow. 0,14 ha) z kilkoma nagrobkami (znajdujące się na gruntach niebędących w zarządzie Lasów Państwowych).

Na omawianym terenie znajdują się umocnienia obronne z drugiej wojny światowej tzw. „Linii Mołotowa”. Umocnienia tej linii są jednymi z najciekawszych i największych tego typu w Europie.

Wykaz obiektów historycznych i kulturowych przedstawia poniższa tabela.

Tab. 62. Wykaz ważniejszych obiektów kultury materialnej występujących na gruntach Nadleśnictwa Lesko.

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo oddz. pododdz.	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Uwagi
1	2	3	4	5
Obręb Lesko				
1	Cmentarzisko kurhanowe na masywie góry Czulnia	Uherce 81b	Średniowieczne cmentarzisko kurhanowe, składające się z kilkudziesięciu kopców owalnych i okrągłych. Obiekt wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Nr II 680/121/69 z dnia 15 grudnia 1969 r. pod numerem A-508.	
2	Zamek Kmitów	Manasterzec 20f	Obronny, wzniesiony z kamienia (przełom XIV i XV wieku) zamek, pełniący rolę ośrodka dóbr Kmitów nad górnym Sanem. Zdobyty i zburzony w roku 1474 r. podczas najazdu Węgrów na ziemię sanocką i biecką. Na początku XVI wieku wzniesiono duży zamek w Lesku, dokąd Kmitowie przenieśli swoją siedzibę. Obiekt wpisany do rejestru zabytków pod numerem A-464.	Obiekt leży w granicach rezerwatu „Góra Sobień”.
3	Schrony bojowe	Manasterzec 20d, 31b Gruszka 114f	Schrony bojowe „linii Mołotowa”.	
4	Okopy	Manasterzec 23b, 31k Myczków 138d, 168d, 172a	Wyraźne ślady okopów	
5	Ślady po dawnej cegielni	Manasterzec 20c	Pozostałości wypalanej cegły z wyraźnymi śladami pracy ręcznej	
6	Pomnik - miejsce martyrologii narodu polskiego	Gruszka 126f	Miejsce rozstrzelania 115 więźniów z sanockiego więzienia, upamiętnione pomnikiem.	
7	Kapliczka	Myczków 135a	Drewniana kapliczka, w której wnętrzu znajduje się kamienna figurka Matki Bożej.	Zadbana
8	Kapliczka	Czarny Dział 43b	Murowana kapliczka, ogrodzona drewnianym płotem	Zadbana

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo oddz. pododdz.	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Uwagi
10	Mogiła	Uherce 52c Myczków 139f		
11	Pozostałości starej zabudowy	Myczków 150g, 150Ab, 151a, 154a, 155h, 161Aa, 161Ab, 161Ac	Ruiny starych budynków, piwnic, studnie itp.	
OBRĘB ZAGÓRZ				
1	Cmentarzysko kurhanowe na masywie góry Gruszka	Wielopole 71g	Prawdopodobnie wczesnośredniowieczne cmentarzysko kurhanowe składające się z kilkudziesięciu kopców owalnych. Obiekt wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Nr II 680/121/69 z dnia 15 grudnia 1969 r. pod numerem A-507.	
2	Pomnik - miejsce martyrologii narodu polskiego „Hanusiska”	Malinki 13r	Pomnik upamiętniający zamordowanych Polaków w czasie II wojny światowej.	
3	Okopy	Malinki 16d Przybyszów 202d, 203b, 205f	Wyraźne ślady okopów	
5	Krzyż	Przybyszów 235b	Krzyż wykonany z piaskowca obsadzony lipami	
6	Krzyż	Zahutyń 50a	Stary cmentarz choleryczny	
7	Kapliczka murowana	Średnie Wielkie 94b	Murowana, pod opieką	
8	Kapliczka murowana	Średnie Wielkie 80f	Murowana, utrzymana, wdzięczynna	
9	Obelisk	Zahutyń 17k	Pamięci poległych w walce z okupantem hitlerowskim 1940-1941 w okresie utrwalania władzy ludowej	
11	Pozostałości starej zabudowy	Jawornik 246b Mokre 155Aa Przybyszów 202c, 203c, 212Aa, 213Af, 213Ag, 235c	Ruiny starych budynków, piwnic, studnie itp.	

Należy dodać, iż bardzo duża liczba obiektów historycznych znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa. Są to m.in.:

- zabytkowe cerkwie w Żernicy Wyżnej (1800 r.), Pielni (1805 r.), Rzepedzi (1824 r.), Szczawnem (1888-1889), Turzańsku (1801-1803), Dolinie (1836 r.), Sanoczku (1863 r.), Rudence (1843 r.), Berezce (1879 r.), Bereźnicy Wyżnej (1839 r.), Myczkowie (1900 r.), Polańczyku (1907 r.), Woli Matiaszowej (rok ?), Zabrodziu (1912 r.), Czaszynie (1800-1825 r.), Łukowem (1828 r.), Morochowie (1837 r.), Olchowej (1840 r.), Tarnawie Górnej (1817 r.), Zagórze (1836 r.), Zagórze Wielopole (1865 r.), Bezmiechowej Górnej (1830 r.), Dziurdziowie (1889 r.), Manastercu (1820 r.) i Zwierzyniu (1750-1799) – są to najczęściej obiekty wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków,
- kościoły parafialne w Lesku, Porażu, Bukowsku, Tarnawie Górnej, Zagórze, Hoczwi, Średniej Wsi,
- klasztor, kościół, wozownia, brama, stajnia, kordegarda i inne elementy wchodzące w skład zespołu klasztornego Karmelitów w Zagórze,
- ratusz, synagoga, zamek Kmitów, fortyfikacje ziemne, spichlerz i wiele domów w Lesku,
- piwnica dworska w Niebieszczanach,
- pałac i spichlerz dworski w Pisarowcach,
- dwór w Sanoczku,
- zabytkowe cmentarze (głównie grekokatolickie) w Żerdence, Żernicy Niżnej i Wyżnej, Rzepedzi, Szczawnem, Turzańsku, Wysoczanach, Rudence, Bereźnicy Wyżnej, Woli Matiaszowej, Zabrodziu, Łukowem, Morochowie, Zagórze,
- cmentarz żydowski w Lesku.

4.3.7.2. PARKI I OGRODY PODWORSKIE

Spośród około 170 zabytkowych parków i ogrodów położonych na terenie dawnego województwa krośnieńskiego (Piórecki 1998) oraz kilkunastu w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lesko żaden nie znajduje się w bezpośrednim zarządzie Nadleśnictwa.

Parki zabytkowe znajdujące się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa reprezentują m.in.: dobrze zachowane obiekty w Lesku - wokół zamku Kmitów i w centralnej części miasta, park w Posadzie Leskiej, Średniej Wsi, Bezmiechowej Górnej, Dziurdziowie, Olchowej, Berezce, Myczkowie, Niebieszczanach, Pisarowcach i Bukowsku. Wiele z nich jest zaniedbanych, z niektórych pozostały jedynie pojedyncze drzewa.

4.4. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA LEŚNEGO

4.4.1. STAN POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I ŹRÓDŁA JEGO ZANIECZYSZCZENIA

Nadleśnictwo położone jest w słabo uprzemysłowionym rejonie kraju przez co stopień zanieczyszczenia powietrza jest stosunkowo niewielki. Zanieczyszczenia pochodzą przede wszystkim z tzw. „niskiej emisji”, powstającej głównie w procesie energetycznego spalania paliw. Jej źródłem są małe zakłady przemysłowe, lokalne kotłownie oraz indywidualne systemy grzewcze mieszkańców. Według „Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej” (Rzeszów 2016 r.) w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa nie ma wielkich sieci ciepłowniczych natomiast w przyległych regionach są to:

- Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.;
- Sanockie Zakłady Przemysłu Gumowego Stomil Sanok S.A.;
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Ustrzyki Dolne.

Drugim zasadniczym czynnikiem generującym zanieczyszczenia jest ruch samochodowy. Substancje wprowadzane do powietrza w tym wypadku to: tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, sadza, pyły zawierające metale ciężkie, m.in. ołów oraz pyły gumowe. Emisja ma miejsce przede wszystkim w obrębie głównych arterii komunikacyjnych, do których na terenie Nadleśnictwa należy droga krajowa nr 84 z Sanoka do przejścia granicznego w Krościenku. Na pozostałych drogach ruch jest znacznie mniejszy.

Wielkości stężeń średniorocznych zanieczyszczeń powietrza na terenie Nadleśnictwa Lesko wynoszą:

- stężenie pyłów PM10 kształtowało się na poziomie do 1600 Mg/rok;
- stężenie dwutlenku azotu NO₂ wynosiło do 300 Mg/rok;
- stężenie dwutlenku siarki SO₂ wynosiło do 1500 Mg/rok;
- stężenie benzenu wynosiło 0,116-0,482 Mg/rok.

Określono na podstawie Raportu o stanie środowiska w woj. podkarpackim w 2016 roku" (WIOŚ Rzeszów 2017).

4.4.2. STAN WÓD I ŹRÓDŁA ICH ZANIECZYSZCZEŃ

Wg „Raportu o stanie środowiska w woj. podkarpackim w 2016 roku” (WIOŚ Rzeszów 2017) stan wód jednolitej części wód (JCWP) na terenie Nadleśnictwa został określony jako:

- JCWP „Kalnica” (kod PLRW2000122289)
 - stan ekologiczny: umiarkowany;
 - stan chemiczny: dobry.
- JCWP „Osława od Rzepedki do ujścia” (kod PLRW2000142299)
 - stan ekologiczny: umiarkowany;
 - stan chemiczny: dobry.

- JCWP „Zbiornik Solina do zapory w Myczkowcach” (kod PLRW20000221559), (Polańczyk)
 - stan ekologiczny: nie badano;
 - stan chemiczny: dobry.
- JCWP „Zbiornik Solina do zapory w Myczkowcach” (kod PLRW20000221559), (Ujęcie)
 - stan ekologiczny: nie badano;
 - stan chemiczny: poniżej stanu dobrego.
- JCWP „San od zb. Myczkowce do Tyrawki” (kod PLRW200015223319)
 - stan ekologiczny: nie badano;
 - stan chemiczny: poniżej stanu dobrego.

Wody podziemne

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajduje się jeden zbiornik wód podziemnych. Jest to JCWPd PLGW2000168

- klasa jakości w punktach monitoringowych: Zabrodzie, Bezmiechowa Górna, Zwierzyń: II (wody dobrej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby, wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych);
- klasa jakości w punkcie monitoringowym Lesko: III (wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka);

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych wiąże się przede wszystkim z rozwiązaniem problemu ścieków, czyli budową kanalizacji sanitarnej i połączeniem jej ze skutecznym systemem oczyszczalni ścieków. Inwestycje te powinny być uzupełnione budową przepompowni ścieków do obsłużenia terenów trudnodostępnych dla systemu spływu grawitacyjnego oraz wyposażeniem kolektorów burzowych w urządzenia oczyszczające wody opadowe.

Ścieki z budynku Nadleśnictwa są odprowadzane do sieci kanalizacyjnej, natomiast z osad leśnych i kancelarii do zbiorników bezodpływowych, z których są odbierane przez odpowiednie firmy usługowe.

4.4.3. ODPADY KOMUNALNE

Odpady komunalne pochodzące z budynku Nadleśnictwa i osad leśnych zbierane są do kontenerów i wywożone przez firmy usługowe pracujące w poszczególnych gminach.

4.4.4. HAŁAS JAKO CZYNNIK ZANIECZYSZCZENIA ŚRODOWISKA

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa nie ma znaczących źródeł hałasu. Stan środowiska akustycznego kształtowany jest głównie przez ruch komunikacyjny.

4.4.5. INWESTYCJE SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE DLA ŚRODOWISKA

W trakcie prac nad PUL nie pojawiły się informacje na temat inwestycji szczególnie uciążliwych dla środowiska, które objęły by teren Nadleśnictwa.

4.4.6. ZAGROŻENIA EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH

Tab. 63. Powierzchnia uszkodzeń wg przyczyn w stopniach uszkodzeń

Obręb	Przyczyna uszkodzenia	Stopień uszkodzenia			Powierzchnia razem [ha]
		1	2	3	
Lesko	GRZYBY	390,34	60,07	10,62	461,03
	KLIMAT	9,06			9,06
	OWADY	32,10	3,43		35,53
	ZWIERZ	46,38	4,94		51,32
Razem Lesko		477,88	68,44	10,62	556,94
Zagórz	ANTROP	38,65	131,39		170,04
	GRZYBY	390,28	104,79	6,69	501,76
	KLIMAT	1,15			1,15
	OWADY	10,42			10,42
	ZWIERZ	58,57	9,65		68,22
Razem Zagórz		499,07	245,83	6,69	751,59
Nadleśnictwo Lesko	ANTROP	38,65	131,39		170,04
	GRZYBY	780,62	164,86	17,31	962,79
	KLIMAT	10,21			10,21
	OWADY	42,52	3,43		45,95
	ZWIERZ	104,95	14,59		119,54
Razem Nadleśnictwo		976,95	314,27	17,31	1 308,53

4.4.6.1. CZYNNIKI ABIOTYCZNE

Szkody od wiatru i śniegu – powtarzające się chronicznie szkody od wiatru (złomy, wywroty) i śniegu (okiść) występują z reguły w formie rozproszonej, mają charakter pojedynczy, co najwyżej grupowy. Obniżona podatność starszych drzewostanów na szkody od wiatru i śniegu związana jest z występowaniem raków na strzałach (Jd), zgnilizn odziomkowych i wewnętrznych strzał i kłód wywołanych obecnością hub pniowych (Bk, Jd). Szkody od okiści występują każdej zimy w formie rozproszonej, głównie w drzewostanach na gruntach porolnych. W warunkach Nadleśnictwa Lesko średniorocznie z tytułu uszkodzeń od okiści

śniegowej pozyskiwano około 3000 m³ uszkodzonego surowca w ramach użytków przygodnych, nie było szkód o charakterze klęskowym od wiatrów.

Przymrozki najbardziej zagrażają sztucznie zakładanym uprawom. Silne mrozy powodują liczne pęknięcia i listwy mrozowe w drzewostanach liściastych, trwale obniżając wartość surowca drzewnego.

Osuwiska

Na terenie Nadleśnictwa tereny osuwiskowe występują wyspowo i w rozproszaniu, w większości wypadków są to osuwiska zamarłe i utrwalone przez las.

Zakłócenia stosunków wodnych – pojawiające się ostatnio dłuższe okresy suszy i związane z nimi obniżenie poziomu wód gruntowych mają lokalnie niekorzystny wpływ na fizjologiczne procesy gospodarki wodnej drzew, prowadząc do okresowego osłabienia drzewostanów z udziałem buka i dębu widoczne na niewielkiej powierzchni w ograniczonym zakresie. Problem ten znacząco dotyka drzewostanów świerkowych, czego konsekwencją jest pojawianie się szkodników owadzych, a w kolejnym etapie następuje masowe zamieranie drzew i wydzielanie się znacznych ilości posuszu. Zachwianie w bilansie wodnym powoduje, że drzewa już na przełomie lipca i sierpnia zrzucają liście, co znajduje swoje odzwierciedlenie w przyroście surowca drzewnego.

Pozyskanie posuszu za ostatnie 10 lat średniorocznie wynosiło 1300 m³, natomiast za trzy ostatnie lata na poziomie około 1600 m³/rok.

4.4.6.2. CZYNNIKI BIOTYCZNE

Szkody od zwierzyny stanowią istotną część wszystkich uszkodzeń i występują głównie w młodszych klasach wieku oraz w podokapowych podsadzeniach i podrostach. Obejmują one zgryzanie młodego pokolenia drzew, spalowanie oraz wydeptywanie upraw. Tendencja nasilenia szkód od kilku lat, jest malejąca. Jest to efektem zarówno kontroli liczebności stanów zwierzyny w ramach prowadzonej gospodarki łowieckiej, jak i stosowania zabezpieczeń. Zabezpieczenie mechaniczne upraw przed zwierzyną dokonuje się na powierzchni 25,86 ha (2012-2018).

Uciążliwe, choć lokalne stają się również szkody powodowane przez bobry, zarówno podtopienia jak i zgryzanie.

Zagrożenia od chorób grzybowych. W trakcie prac terenowych najczęściej odnotowywane choroby grzybowe dotyczyły raka jodły, przede wszystkim w jedlinach średnich i starszych klas wieku. W starszych drzewostanach bukowych sporadycznie pojawiają się huby pniowe (huba pospolita oraz obrzeżona). Na szkody od huby korzeniowej i opieńki narażone są drzewostany rosnące na gruntach porolnych. Istotne zagrożenie ze strony grzybów występuje w drzewostanach świerkowych (opieńka) i olszowych (zgnilizna drewna, mursz i opieńka).

W drzewostanach z udziałem jesionu (43,67 ha) ciągle groźne jest zamieranie drzew we wszystkich klasach wieku będące wynikiem patologicznej działalności

grzyba *Chalara fraxinea*. W starszych drzewostanach przybiera postać choroby wieloczynnikowej, a możliwości działań ochronnych przed tą chorobą są w dalszym ciągu bardzo ograniczone.

Zagrożenia od owadów. Na terenie Nadleśnictwa zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych jest niewielkie, jak również ze strony szkodników wtórnych. Mając jednak na uwadze szkodliwość tej grupy owadów, prowadzony jest bieżący monitoring drzewostanów w tym zakresie. W drzewostanach jodłowych średnich klasy wieku widoczna jest obecność obłąki korowej, a w drzewostanach świerkowych wyraźnie widoczna jest działalność kornika drukarza. Bardzo stare egzemplarze buka i jodły zagrożone są od szkodników technicznych (rytel pospolity, drwalnik bukowiec, drwalnik paskowany).

4.4.6.3. CZYNNIKI ANTROPOGENICZNE

Na gruntach Nadleśnictwa inwentaryzowano drzewostany „postrzelane” w wyniku działań wojennych. Stanowią je 23 wydzielania zlokalizowane w leśnictwie Zahutyń na powierzchni 170,04 ha. Z czynników antropogenicznych uciążliwym problemem dla Nadleśnictwa jest zaśmiecanie lasów, szczególnie wzdłuż szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych oraz przy drogach publicznych, zwłaszcza w okresie wakacyjnym.

4.5. PLAN DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZYRODY KRAJOBRAZU I WARTOŚCI KULTUROWYCH

4.5.1. KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH

Jednym z podstawowych czynników decydujących o trwałości lasów jest ograniczenie w nich procesów degradacji stosunków wodnych.

Stosunki wodne na omawianym obszarze są korzystnie ukształtowane. Wilgotność gleb na ogół jest umiarkowana, jedynie fragmentarycznie spotkać można gleby wilgotne lub silnie wilgotne (źródłiska potoków, tereny obniżone, podmokłe).

Drzewostany występujące na tym terenie bardzo korzystnie wpływają na kształtowanie się bilansu wodnego oraz w znacznym stopniu opóźniają erozję gleb.

Kształtowanie korzystnych stosunków wodnych powinno obejmować następujące działania:

- zachowanie lasów łęgowych i olsów, jako naturalnych regulatorów wilgotności;
- na siedliskach łęgowych (w tym siedliskach przyrodniczych 91E0) należy zachować bez użytkowania wyznaczone fragmenty lasu (tzw. strefy przypotokowe) wokół potoków (Zarządzenie nr 28/2014 z późn. zm.);
- nie należy prowadzić zrywki korytem potoku (cieku stałego), zrywka w poprzek potoków (cieków stałych) może być dopuszczona tylko w miejscach do tego przystosowanych (np.: przepusty, brody itp.)

lub w okresie zimowym przy zamarzniętym lustrze wody i dużej pokrywie śnieżnej (Zarządzenie nr 28/2014 z późn. zm.);

- kontynuowanie sposobów zagospodarowania dostosowanych do potrzeb maksymalizacji funkcji lasów wodochronnych (Zasady postępowania w lasach ochronnych reguluje rozporządzenie MOŚZNiL z dnia 25 sierpnia 1992 r. (Dz. U. Nr 67 z 1992 r. poz. 337), w szczególności poprzez zachowanie trwałości lasów w drodze:
 - ograniczania regulacji stosunków wodnych do prac uzasadnionych potrzebami odnowienia lasu oraz użytkowania sąsiadujących z lasami ochronnymi gruntów nieleśnych;
 - pozostawianie bez ingerencji powierzchni sklasyfikowanych, jako bagna; niedopuszczanie do ich odwodnienia, zanieczyszczenia, itp.;
 - zachowania w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak np.: trzęsawiska, mszary, torfowiska, wrzosowiska, wraz z ich florą i fauną, w celu ochrony pełnej różnorodności przyrodniczej;
 - dopuszczenia na potokach do samorzutnego formowania się naturalnych tam z powalonych drzew lub fragmentów kłód sprzyjających ograniczaniu erozji wodnej z wyłączeniem sytuacji mogących zagrażać bezpieczeństwu publicznemu.

W lasach wodochronnych należy kształtować dostosowaną do siedliska, bogatą strukturę gatunkową i warstwową drzewostanów, która zapewni korzystny wpływ na klimat wnętrza lasu oraz lepsze warunki glebowe i usprawni obieg biogenów.

Strefy przypotokowe wzdłuż potoków umieszczono na mapie walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1 : 25000 oraz w wykazie w załącznikach.

4.5.2. KSZTAŁTOWANIE STREFY EKOTONOWEJ

Ważnym zadaniem realizowanym zgodnie z założeniami strategii ochrony bioróżnorodności w lasach jest zagospodarowanie stref przejściowych (ekotonów), tzn. granicy lasu z innymi ekosystemami, zwłaszcza polnymi, łąkowymi, wodnymi i bagiennymi oraz wzdłuż dróg, linii podziału powierzchniowego, energetycznych linii przesyłowych, strumieni, rowów, itp.

Ze względu na dużą żyźność tutejszych siedlisk strefa ekotonowa wytworzyła się w sposób naturalny. Nadleśnictwo powinno dążyć jedynie do utrzymania tego stanu. Szczególne znaczenie ma utrzymanie stref ekotonowych wzdłuż dróg o znacznym natężeniu ruchu.

4.5.3. ZACHOWANIE RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Ochrona różnorodności biologicznej w RDLP w Krośnie realizowana jest na podstawie obowiązujących aktów prawnych, uszczegółowieniem, których jest zakres zadań ochronnych w PUL, Instrukcja ochrony lasu oraz zarządzenie 28/2014 z późn. zm. Zarządzenie nr 28 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie z dnia 02 grudnia 2014 r. z uwzględnieniem zmian wynikających z zarządzenia nr 14 Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 28 grudnia 2016 r. wprowadza do stosowania „Wytyczne w sprawie sposobów uwzględniania wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenie RDLP w Krośnie”. Celem opracowanych wytycznych jest:

- wdrożenie we wszystkich nadleśnictwach jasnych i precyzyjnych procedur służących uwzględnieniu wymogów ochrony przyrody podczas realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej;
- zwiększenie różnorodności biologicznej, szczególnie o organizmy związane ekologicznie z obecnością rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych;
- podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu ochrony gatunków zwierząt, roślin i grzybów chronionych oraz ich siedlisk, a także siedlisk przyrodniczych, zwłaszcza priorytetowych, o których mowa w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, jak również kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.

4.5.3.1. ZACHOWANIE RÓŻNORODNOŚCI GENETYCZNEJ

Zasadniczym celem zachowania różnorodności genetycznej jest ochrona możliwie dużej liczby genotypów rodzimych gatunków drzew i krzewów oraz ich lokalnych populacji. Rozszerzeniem strategii ochrony leśnej różnorodności genetycznej są odnowienia naturalne, grupowe cięcia pielęgnacyjne, utrzymywanie w lesie drzew zamierających i martwych.

4.5.3.2. ZACHOWANIE RÓŻNORODNOŚCI GATUNKOWEJ

Dla zachowania leśnej różnorodności gatunkowej właściwe jest:

- stopniowa eliminacja gatunków obcych geograficznie - dzikich gatunków leśnej flory;
- właściwe kształtowanie struktury fitocenozy leśnej, jako elementu decydującego o składzie gatunkowym całej biocenozy, oznacza to przede wszystkim dążenie do zgodności składu gatunkowego z potencjalną roślinnością naturalną;

- kształtowanie i ochrona siedlisk i środowisk życia gatunków związanych z lasem oraz gatunków stref przejściowych między innymi biocenozami;
- kształtowanie mozaiki faz rozwojowych drzewostanów;
- różnicowanie warunków świetlnych, wilgotnościowych, termicznych oraz struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów;
- pozostawianie drzew biocenotycznych zgodnie z IOL i zarządzeniem 28/2014 z późn. zm.

Dążenie do różnorodności gatunkowej w granicach określonych uwarunkowaniami glebowo-siedliskowymi stanowi element podstawowej zasady hodowli lasu. Dużą uwagę poświęca się rozbudowie struktury wiekowej i przestrzennej. Powyższe wskazówki są realizowane w codziennej praktyce Nadleśnictwa i w dalszym ciągu winny być kontynuowane.

4.5.3.3. ZACHOWANIE RÓŻNORODNOŚCI EKOSYSTEMOWEJ

Dla ochrony leśnej różnorodności ekosystemów właściwe jest:

- zachowanie lasów nadrzecznych (łęgów),
- utrzymywanie stref przejściowych (ekotonowych),
- utrzymywanie różnorodności biologicznej wnętrza lasu poprzez ochronę biotopów wnętrza lasu i odpowiednie zagospodarowanie stref przejściowych,
- kontynuowanie tzw. naturalnego kierunku hodowli lasu, czyli gospodarka leśna prowadzona w oparciu o składy gatunkowe drzewostanu odpowiadające w pełni warunkom siedliskowym, naturalne odnowienie lasu oraz stosownie złożonych rębni, przede wszystkim rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej. Rębnia ta, oprócz zapewnienia warunków dla naturalnego odnowienia dla gatunków cieniowytrzymałych, stwarza także możliwości odnowienia gatunków bardziej światłożądnych. Sprzyja ona także przestrzennemu zróżnicowaniu struktury drzewostanu.

Przedmiotem ochrony na poziomie ekosystemalnym są przede wszystkim siedliska leśne zaś najistotniejszą kwestią jest zgodność składu gatunkowego z siedliskiem (patrz rozdz. 4.3.5.3).

4.5.3.4. ZACHOWANIE RÓŻNORODNOŚCI KRAJOBRAZOWEJ

Na obszarach leśnych utrzymanie walorów krajobrazowych sprowadza się do prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej warunkującej trwałość ekosystemów leśnych.

4.5.4. ZADANIA DOTYCZĄCE FORM OCHRONY PRZYRODY

Nadleśniczy jako zarządca terenu zobowiązany jest do sprawowania opieki nad formami ochrony przyrody znajdującymi się na gruntach nadleśnictwa oraz monitorowania ich stanu.

4.5.4.1 REZERWATY PRZYRODY

W odniesieniu do znajdujących się na terenie Nadleśnictwa rezerwatów przyrody Nadleśnictwo, jest zobowiązane do:

- monitorowania stanu środowiska przyrodniczego rezerwatów zgodnie z IOL, w przypadku stwierdzenia niewłaściwego stanu zachowania głównego przedmiotu ochrony należy poinformować RDOŚ w Rzeszowie, opisując zagrożenie oraz proponowane zabiegi (Zarządzenie 28/2014 z późn. zm.).

4.5.4.2. PARKI KRAJOBRAZOWE ORAZ OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

W odniesieniu do znajdujących się na terenie Nadleśnictwa parków krajobrazowych należy:

- stosować zalecenia wg. aktów prawnych ustanawiających daną formę ochrony,
- prowadzić zrównoważoną gospodarkę leśną.

4.5.4.3. POMNIKI PRZYRODY, STANOWISKA DOKUMENTACYJNE, UŻYTKI EKOLOGICZNE, ZESPOŁY PRZYRODNICZO KRAJOBRAZOWE

W odniesieniu do istniejących form ochrony przyrody Nadleśnictwo jest zobowiązane do stosowania zaleceń według aktów prawnych ustanawiających daną formę ochrony przyrody oraz IOL i zarządzenia 28/2014 z późn. zm.

4.5.4.4. OBSZARY NATURA 2000

Na gruntach Nadleśnictwa Lesko występują gatunki roślin, zwierząt oraz siedliska przyrodnicze wyszczególnione na listach Załączników do Dyrektywy Siedliskowej i Ptasiej. Listę gatunków oraz zakres zadań ochronnych przedstawia rozdz. 7.

Do zadań służb Nadleśnictwa należy obserwowanie stanu zachowania gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla których został utworzony obszar Natura 2000, oraz informowanie organu sprawującego nad nim nadzór o zauważonych niepokojących zjawiskach i zagrożeniach (IOL).

4.5.4.5. OCHRONA GATUNKOWA ROŚLIN

W myśl Ustawy o ochronie przyrody, ochrona gatunkowa roślin ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących gatunków roślin oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Szczegółowe ramy dotyczące ochrony gatunkowej roślin określa rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej roślin.

Poniżej zamieszczono ogólne zalecenia ochronne dla poszczególnych grup roślin związanych z określonymi siedliskami. Część z tych działań można z powodzeniem wykonać w ramach prowadzonych prac związanych z gospodarką leśną. Inne wymagają dodatkowych nakładów pracy i środków finansowych. Działania wymagające zapewnienia dodatkowych źródeł finansowania należą do zadań fakultatywnych, możliwych do wykonania po zapewnieniu środków zewnętrznych.

W przypadku gatunków roślin związanych z siedliskami leśnymi, występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa należy w miarę możliwości:

- wykorzystywać stałe szlaki operacyjno-zrywkowe w celu ograniczenia zasięgu szkód powodowanych w czasie pozyskiwania drewna,
- sporządzać szkice terenowe dla wszystkich pozycji rębnych oraz tych pozycji przedrębnych, na których zostały zinwentaryzowane chronione gatunki roślin, a następnie przekazywać je wykonawcy prac przed rozpoczęciem robót zgodnie z zarządzeniem 28/2014 z późn. zm.
- zaleca się prowadzenie w Nadleśnictwie monitoringu istniejących stanowisk oraz inwentaryzację nowych stanowisk chronionych gatunków roślin zgodnie z IOL.

W zakresie ochrony gatunków roślin związanych z siedliskami nieleśnymi należy:

- przeciwdziałać sukcesji wtórnej na siedliskach nieleśnych, z wykorzystaniem funduszy PROW,
- zaleca się prowadzenie w Nadleśnictwie monitoringu istniejących stanowisk oraz inwentaryzację nowych stanowisk chronionych gatunków roślin zgodnie z IOL.

4.5.4.6. OCHRONA GATUNKOWA ZWIERZĄT

W myśl Ustawy o ochronie przyrody ochrona gatunkowa zwierząt ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi. Celem ochrony gatunkowej zwierząt jest także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Wykaz zwierząt objętych ochroną oraz szczegółowe ramy dotyczące postępowania z nimi określa rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

W celu pełniejszego poznania walorów Nadleśnictwa zalecane jest prowadzenie monitoringu istniejących oraz inwentaryzacji nowych stanowisk gatunków zwierząt chronionych z uwzględnieniem miejsca i sposobu występowania.

Zaleca się, aby w Nadleśnictwie gromadzić informacje na temat stanu obiektu (gniazda ptaków, zasiedlonych nor). Służy do tego obserwacja całoroczna, a szczególnie obserwacja w okresie lęgowym (ptaki) zakończona notatką sporządzaną przez leśniczego na koniec roku i przekazaną do nadleśnictwa, według ustalonego przez RDLP wzoru.

Leśniczy powinien na bieżąco informować Nadleśnictwo o doraźnych zdarzeniach mających istotne znaczenie dla chronionego gatunku.

Posiadanie kompletnej informacji pozwoli zarządzającemu na przygotowanie stosownych wniosków do organu ochrony przyrody o zezwolenie na wykonanie prac lub likwidację strefy (zgodnie z IOL).

Ochrona bezkręgowców

Do głównych zadań ochrony bezkręgowców należą:

- ochrona mrowisk i zakaz ich niszczenia (IOL),
- pozostawianie do naturalnego rozpadu ok 5% powierzchni drzewostanów osiagających w planie urządzenia lasu wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym, zarówno na obszarach sieci Natura 2000 jak i poza nimi. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczone w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów) (Zarządzenie 28/2014 z późn. zm.),
- kontynuacja pozostawiania drzew biocenotycznych (IOL).

Szczegółowe zalecenia ochronne zawiera tabela XXII.

Ochrona ryb i minogów

W stosunku do ryb i minogów zaleca się:

- stosowanie zapisów Zarządzenia nr 28/2014 z późn. zm. w zakresie ochrony potoków.

Ochrona płazów i gadów

Do najciekawszych biotopów z herpetologicznego punktu widzenia należą niewielkie oczka wodne, mokradła, torfowiska i in.

W stosunku do płazów i gadów zaleca się:

- ochronę zgodnie z rozdziałem o ochronie stosunków wodnych.
- pozostawianie martwego drewna zgodnie z Zarządzeniem nr 28/2014 z późn. zm.

Szczegółowe zalecenia ochronne zawiera tabela XXII.

Ochrona ptaków

Zdecydowana większość ptaków występujących na omawianym terenie to gatunki krajobrazu leśnego, dla których konieczna jest właściwa ochrona poprzez odpowiednie gospodarowanie zasobami przyrody.

Szczególnie w odniesieniu do gatunków ptaków wymagających ochrony czynnej oraz wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej konieczna jest ich ochrona i towarzyszących im siedlisk oraz właściwe kształtowanie wszystkich typów krajobrazu.

Właściwa ochrona ptaków powinna polegać na:

- przestrzeganiu ochrony strefowej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt,
- nie zalesianie bagien, mokradeł i torfowisk leśnych, które są miejscem rozrodu i stałego przebywania wielu gatunków ptaków wodno-błotnych,
- zachowaniu śródleśnych zbiorników i potoków,
- niezalesianiu polan śródleśnych.

Szczegółowe zalecenia ochronne zawiera tabela XXII.

Ochrona ssaków

W stosunku do ssaków zaleca się:

- przestrzeganie ochrony strefowej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

W przypadku nietoperzy zalecenia ochronne obejmują:

- utrzymanie zadrzewień w najbliższym sąsiedztwie jaskiń umożliwiający swobodny dołot i rojenie. W przypadku konieczności usunięcia drzew nie należy dopuścić do nadmiernego rozrzedzenia korony drzew prowadzących do powstania luk większych niż 10-15 metrów.

Szczegółowe zalecenia ochronne zawiera tabela XXII.

4.5.4.7. OCHRONA GATUNKOWA GRZYBÓW

Ochrona dziko występujących grzybów polega w szczególności na:

- zachowanie różnego rodzaju podłoża, na którym rozwijają się chronione gatunki grzybów, w szczególności:
 - rozkładającego się drewna,
 - skał i głazów;
- edukacji służb Nadleśnictwa w zakresie sposobów ochrony i rozpoznawania gatunków chronionych;

Do zadań służb Nadleśnictwa, oprócz właściwej ochrony stanowisk zwierząt, roślin i grzybów, obserwowania i zgłaszania zagrożeń, należy gromadzenie informacji o nowych miejscach ich występowania. Informację taką leśniczy przekazuje do nadleśnictwa na bieżąco, jednak nie rzadziej niż raz w roku, w terminie do 30 września. Informacje te są przechowywane w kronice programu ochrony przyrody i systematycznie wprowadzane do SILP (IOL).

4.5.4.8. ZESTAWIENIE SIEDLISK PRZYRODNICZYCH I GATUNKÓW CHRONIONYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE NADLEŚNICTWA LESKO

Tabela XXII Zestawienie siedlisk przyrodniczych, gatunków chronionych z załącznika I i II Dyrektywy Rady 92/43/WE i gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE oraz gatunków chronionych według prawa krajowego występujących na terenie Nadleśnictwa Lesko niebędących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
Gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE niebędące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 na terenie Nadleśnictwa Lesko					
1	A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A082 Błotniak zbożowy <i>Circus cyaneus</i> A094 Rybołów <i>Pandion haliaetus</i> A127 Żuraw grus grus	W zasięgu Nadleśnictwa, gatunki zalatujące lub obserwowane w trakcie przelotów.	Gatunki nie bytują na terenie Nadleśnictwa.	Brak	Brak
2	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	Tereny otwarte, poza lasami.	Brak	Brak

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
3	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	Teren Nadleśnictwa	Gatunki związane z lasami liściastymi i mieszanymi.	Niszczenie schronień przez usuwanie martwego drewna.	Stosowanie rębni złożonych z długim i bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym oraz ostoi ksylobiontów i stref przypotokowych, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów).
4	A307 Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i>	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	Otwarty krajobraz rolniczy o zróżnicowanej strukturze, posiadający zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne.	Zaprzestanie użytkowania kośnego Zmiana sposobu użytkowania gruntu. Zalesianie terenów otwartych	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
5	A022 Bączek - <i>Ixobrychus minutus</i> A027 Czapla biała <i>Egretta alba</i> A026 Czapla nadobna <i>Egretta garzetta</i> A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus sygnus</i> A060 Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i> A068 Bielaczek - <i>Mergus albellus</i> A120 Zielonka - <i>Porzana parva</i> A197 Rybitwa czarna - <i>Chlidonias Niger</i> A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	Zbiorniki wodne, ciekі wodne, tereny wodnoblotne	Brak	<i>PUL</i> nie formuluje zadań z tego zakresu.

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
Gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE niebędące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 na terenie Nadleśnictwa Lesko					
6	A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A082 Błotniak zbożowy <i>Circus cyaneus</i> A094 Rybołów <i>Pandion haliaetus</i> A103 Sokół wędrowny <i>Falco peregrinus</i>	W zasięgu Nadleśnictwa, gatunki zalatujące lub obserwowane w trakcie przelotów.	Gatunki nie bytują na terenie Nadleśnictwa.	Brak	Brak
7	A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	Tereny otwarte, poza lasami.	Brak	Brak

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
8	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	Teren Nadleśnictwa	Gatunek związany z lasami liściastymi i mieszanymi, w których spotyka się choćby pojedyncze martwe lub zamierające drzewa.	Niszczenie schronień przez usuwanie martwego drewna.	Stosowanie rębni złożonych z długim i bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawienie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym oraz ostoi ksylobiontów i stref przypotokowych, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów).
9	A429 Dzięcioł białoszyi <i>Dendrocopos syriacus</i>	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.	Zadrzewienia, ogrody, sady, szpalery drzew, stare parki.	Brak	PUL nie formułuje zadań z tego zakresu.

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
10	A022 Bączek - <i>Ixobrychus minutus</i> A027 Czapla biała <i>Egretta alba</i> A026 Czapla nadobna <i>Egretta garzetta</i> A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus sygnus</i> A060 Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i> A068 Bielaczek - <i>Mergus albellus</i> A120 Zielonka - <i>Porzana parva</i> A197 Rybitwa czarna - <i>Chlidonias Niger</i> A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	Zbiorniki wodne, cieki wodne, tereny wodnoblótne	Brak	PUL nie formułuje zadań z tego zakresu.
11	A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	Teren Nadleśnictwa	Drzewostany o luźnym zwarcu. Lasy przylegające do łąk, pól, polan, młodników.	Brak	Brak

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
Pozostałe ptaki niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa					
12	<u>Gatunki ptaków związane ze środowiskiem leśnym</u> (szczegóły rozdz. 4.2.9)	Teren Nadleśnictwa	Występowanie siedlisk leśnych.	Niszczenie schronień przez usuwanie martwego drewna. Zniekształcona struktura pionowa drzewostanów, którą tworzą drzewostany o małym zróżnicowaniu wiekowym.	Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiągniętych w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębnego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym oraz ostoi ksylobiontów i stref przypotokowych, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów).
13	<u>Gatunki ptaków związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi</u> (szczegóły rozdz. 4.2.9)	Teren Nadleśnictwa	Tereny otwarte, poza lasami.	Zaprzestanie użytkowania kośnego Zmiana sposobu użytkowania gruntu. Zalesianie terenów otwartych	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
14	<u>Gatunki ptaków związane ze środowiskiem wodnym</u> (szczegóły rozdz. 4.2.9)	Zasięg terytorialny Nadleśnictwa	Rzeki, potoki, zbiorniki wodne i ich obrzeża.	Głównym zagrożeniem jest zanikanie środowisk wodnych.	PUL nie formułuje zadań z tego zakresu.
Owady niebędące przedmiotami ochrony					
15	<u>Motyle</u> (szczegóły w POP rozdz. 4.2.10)	Teren Nadleśnictwa	Tereny otwarte, poza lasami.	Zaprzestanie użytkowania kośnego. Zmiana sposobu użytkowania gruntu. Zalesianie terenów otwartych.	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.
16	<u>Trzmiele, mrówki</u> (szczegóły w POP rozdz. 4.2.10)	Teren Nadleśnictwa	Lasy i obrzeża lasów.	Brak	Brak
Płazy z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/WE niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Lesko					
17	1193 Kumak górski <i>Bombina variegata</i> 2001 Traszka karpacka <i>Lissotriton montandoni</i>	Teren Nadleśnictwa poza obszarem Natura 2000 Ostoja Góry Słonne	Utrzymanie bagien, niewielkich zbiorników, a także niewielkich okresowych zlewnisk wodnych.	Brak	Brak

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
Płazy niebędące przedmiotami ochrony					
18	<u>PŁAZY</u> (szczegóły rozdz. 4.2.10)	Teren Nadleśnictwa	Utrzymanie bagien, niewielkich zbiorników, a także niewielkich okresowych zlewk wodnych.	Brak	Brak
Gady niebędące przedmiotami ochrony					
19	<u>Gady</u> (szczegóły rozdz. 4.2.10)	Teren Nadleśnictwa	Odpowiednia ilość schronień, drzewa martwe.	Niszczenie schronień przez usuwanie martwego drewna.	Stosowanie rębni złożonych z długim i bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiągniętych w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym oraz ostoi ksylobiontów i stref przypotokowych, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów).

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
Ssaki z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/WE niebędące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Lesko					
20	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Teren Nadleśnictwa (poza obszarem Natura 2000 Ostoja Góry Słonne)	Zdrzewienia i zakrzewienia nad rzekami i potokami.	Brak	Brak
21	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	Teren Nadleśnictwa (poza obszarem Natura 2000 Ostoja Góry Słonne)	Duże kompleksy leśne o zróżnicowanej strukturze oraz łączące je korytarze ekologiczne.	Brak	Brak
22	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Teren Nadleśnictwa (poza obszarami Natura 2000: Ostoja Góry Słonne, Dorzecze Górnego Sanu)	Zdrzewienia i zakrzewienia nad rzekami i zbiornikami wodnymi.	Brak	Brak
23	1361 Ryś <i>Lynx lynx</i>	Teren Nadleśnictwa (poza obszarem Natura 2000 Ostoja Góry Słonne)	Duże kompleksy leśne o zróżnicowanej strukturze oraz łączące je korytarze ekologiczne.	Brak	Brak

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
Ssaki niebędące przedmiotami ochrony występujące na terenie Nadleśnictwa					
24	<u>Gatunki ssaków związane ze środowiskiem leśnym:</u> (szczegóły w rozdz. 4.2.10)	Teren Nadleśnictwa	Odpowiednia ilość schronień, drzewa martwe.	Niszczenie schronień przez usuwanie martwego drewna. Zniekształcona struktura pionowa drzewostanów, którą tworzą drzewostany o małym zróżnicowaniu wiekowym.	Stosowanie rębni złożonych z długim i bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym oraz ostoi ksylobiontów i stref przypotokowych, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów).
25	<u>Gatunki ssaków związane z terenami rolniczymi, zakrzaczonymi i zabudowanymi.</u> (szczegóły w rozdz. 4.2.11)	Teren Nadleśnictwa	Tereny otwarte, zakrzaczone.	Zaprzestanie użytkowania kośnego Intensywne koszenie lub intensyfikacja użytkowania	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
26	<u>Gatunki ssaków związane ze środowiskiem wodnym</u> (szczegóły w rozdz. 4.2.12)	Teren Nadleśnictwa	Rzeki, potoki i ich obrzeża.	Brak	Brak
Rośliny i grzyby niebędące przedmiotami ochrony					
27	Kłokoczka południowa <i>Staphylea pinnata</i>	Lokalizacja wg bazy SILP	Wymaga prześwietlenia drzewostanu.	Nadmierne zacienienie w drzewostanie.	Należy prześwietlać drzewostany, w których występuje gatunek. W bezpośrednim rejonie występowania gatunku cięcia należy wykonywać ostrożnie, aby nie niszczyć roślin.

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
28	<u>Gatunki roślin i grzybów związanych ze środowiskiem leśnym.</u> (szczegóły rozdz. 4.2.9)	Teren Nadleśnictwa	Lasy.	Brak	Stosowanie rębni złożonych z długim i bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawienie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym oraz ostoi ksylobiontów i stref przypotokowych, zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów). sporządzanie szkiców terenowych dla wszystkich pozycji rębnych oraz tych pozycji przedrębnych, na których zostały zinwentaryzowane gatunki chronione.
29	<u>Gatunki roślin związane z terenami otwartymi</u> (szczegóły rozdz. 4.2.9)	Teren Nadleśnictwa	Utrzymanie terenów otwartych.	Zaprzestanie użytkowania kośnego. Zmiana sposobu użytkowania gruntu. Zalesianie terenów otwartych.	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
30	<u>Gatunki roślin związane z terenami zabagnionymi</u> (szczegóły rozdz. 4.2.9)	Teren Nadleśnictwa	Utrzymanie bagien i niewielkich zbiorników wodnych.	Głównym zagrożeniem jest zanikanie środowisk wodnych.	<i>Plan</i> nie formułuje zadań z tego zakresu.
Rodzaje siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/WE niebędące przedmiotami ochrony poza siedliskowymi obszarami Natura 2000 na terenie Nadleśnictwa Lesko					
31	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Teren Nadleśnictwa (poza obszarami Natura 2000: Ostoja Góry Słonne, Dorzecze Górnego Sanu) Lokalizacja wg bazy SILP.	Użytkowanie kośne	Zaprzestanie użytkowania kośnego Szkody wyrządzane przez dziki. Intensywne koszenie lub intensyfikacja użytkowania	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
32	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Teren Nadleśnictwa (poza obszarami Natura 2000: Ostoja Góry Słonne, Dorzecze Górnego Sanu) Lokalizacja wg bazy SILP.	Złożona struktura drzewostanu, z obecnością starych drzew i występującymi lukami, odpowiednia ilość drewna martwego.	Prowadzenie gospodarki niezgodnie z ZHL. Wprowadzanie obcych gatunków ekologicznie.	Zakładanie upraw zgodnie z przyjętymi TD. Preferowanie odnowień naturalnych. Zmniejszanie ilości gatunków obcych ekologicznie w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych. Stosowanie rębni złożonych z długim i bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego oraz ostoj ksylobiontów i stref przypotokowych. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów).

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
33	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Teren Nadleśnictwa (poza obszarami Natura 2000: Ostoja Góry Słonne, Dorzecze Górnego Sanu) Lokalizacja wg bazy SILP.	Złożona struktura drzewostanu, z obecnością starych drzew i występującymi lukami, odpowiednia ilość drewna martwego.	Prowadzenie gospodarki niezgodnie z ZHL. Wprowadzanie obcych gatunków ekologicznie.	Zakładanie upraw zgodnie z przyjętymi TD. Preferowanie odnowień naturalnych. Zmniejszanie ilości gatunków obcych ekologicznie w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych. Stosowanie rębni złożonych z długim i bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego oraz ostoji ksylobiontów i stref przypotokowych. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów).

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
34	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Teren Nadleśnictwa (poza obszarami Natura 2000: Ostoja Góry Słonne, Dorzecze Górnego Sanu) Lokalizacja wg bazy SILP.	Złożona struktura drzewostanu, z obecnością starych drzew i występującymi lukami, odpowiednia ilość drewna martwego.	Prowadzenie gospodarki niezgodnie z ZHL. Wprowadzanie obcych gatunków ekologicznie.	Zakładanie upraw zgodnie z przyjętymi TD. Preferowanie odnowień naturalnych. Zmniejszanie ilości gatunków obcych ekologicznie w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych. Stosowanie rębni złożonych z długim i bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłeskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego oraz stref przypotokowych. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów).
35	9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	Teren Nadleśnictwa (poza obszarami Natura 2000: Ostoja Góry Słonne, Dorzecze Górnego Sanu) Lokalizacja wg bazy SILP.	Złożona struktura drzewostanu, brak gatunków inwazyjnych w runie oraz obcych gatunków w drzewostanie.	Nadmierne przerzedzanie warstwy drzew, w wyniku czego następuje dominacja w runie gatunków porębowych.	Utrzymanie siedliska poprzez pozostawienie go bez użytkowania gospodarczego.

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
36	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Teren Nadleśnictwa (poza obszarami Natura 2000: Ostoja Góry Słonne, Dorzecze Górnego Sanu) Lokalizacja wg bazy SILP.	Zachowanie morfologii koryt rzecznych, ochrona warunków wodnych.	Zrywka drewna poza wyznaczonymi szlakami zrywkowymi.	Remont istniejących i ewentualna budowa nowych szlaków umożliwiających zrywkę drzew przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami. Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne.

Lp.	Nazwa i kod siedliska lub gatunku	Orientacyjna lokalizacja siedliska lub gatunku	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony siedliska lub gatunku	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony siedliska lub gatunku	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami siedliska lub gatunku
1	2	3	4	5	6
Rodzaje siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/WE niebędące przedmiotami ochrony na terenie Nadleśnictwa Lesko.					
37	91P0 Jodłowy bór świętokrzyski (<i>Abietetum polonicum</i>)	Teren Nadleśnictwa Lokalizacja wg bazy SILP.	Złożona struktura drzewostanu, z obecnością starych drzew i występującymi lukami, odpowiednia ilość drewna martwego.	Zniekształcona struktura gatunkowa drzewostanu. Zniekształcona struktura pionowa drzewostanów, którą tworzą drzewostany o małym zróżnicowaniu wiekowym.	Zakładanie upraw zgodnie z przyjętymi TD. Preferowanie odnowień naturalnych. Zmniejszanie ilości gatunków obcych ekologicznie w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych. Stosowanie rębni złożonych z długim i bardzo długim okresem odnowienia. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłeskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). Pozostawianie drzew biocenotycznych. Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego oraz ostoji ksylobiontów i stref przypotokowych. Pozostawianie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów może być wyznaczane w dowolnej liczbie powierzchni (pojedyncza powierzchnia nie mniejsza niż 6 arów).

5. MAPY

Zgodnie z Instrukcją urządzania lasu (cz. I, §111) do Programu opracowano Mapę przeglądową walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:25000.

Zawiera ona:

- rezerwat przyrody;
- pomniki przyrody;
- miejsca występowania lokalnych osobliwości przyrodniczych i kulturowych;
- stanowiska roślin i zwierząt chronionych;
- cenne elementy środowiska przyrodniczego (m.in. bagna, źródła, grunty przeznaczone do sukcesji naturalnej, lasy na siedliskach łągowych i bagiennych itp.);
- miejsca historyczne;
- miejsca kultu religijnego;
- zabytki kultury materialnej;
- obiekty pamięci narodowej;
- elementy zagospodarowania turystycznego (szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe itd.);
- obiekty edukacji przyrodniczo-leśnej (ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne).

6. EDUKACYJNA ROLA PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY I UDOSTĘPNIANIE TERENU

Zasady udostępniania lasów formalizuje ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach w art. 26. Ustanowienie jest następujące: „Lasy stanowiące własność skarbu państwa, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 są dostępne dla ludności”.

6.1. PROGRAM EDUKACJI LEŚNEJ SPOŁECZEŃSTWA

Nadleśnictwo posiada opracowany i zatwierdzony, zgodnie z Zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 r., *Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Lesko na lata 2019-2028*.

Zgodnie z tym programem edukacja leśna społeczeństwa będzie realizowana poprzez:

- Kontynuację kilkunastoletniej współpracy przy organizacji „Święta Drzewa” i „Dnia Ziemi” – S.P. w Łukowem.
- Odnowienie spalonej w pożarze uprawy jodłowej w Leśnictwie Wielopole prowadzonej przez Koło L.O.P. przy Szkole Podstawowej w Łukowem.
- Organizację plenerów malarskich o tematyce przyrodniczej we współpracy z Bieszczadzkim Domem Kultury w Lesku oraz Liceum Plastycznym działającego przy ZTSiA w Lesku.
- Szeroko pojętą współpracę przy organizacji działań edukacyjnych i konkursów z dziedziny szeroko pojętego bezpieczeństwa z Komendą Powiatową Policji w Lesku.
- Współorganizację konkursów przyrodniczych i zajęć edukacyjnych dla dzieci w okresie wakacji, współorganizacja pleneru malarskiego z Ośrodkiem Kultury i Biblioteką Publiczną w Szczawnem
- Podjęcie próby przeprowadzenia kilku prelekcji w szkołach z przedstawicielem Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze.
- Współuczestnictwo pracowników nadleśnictwa w zajęciach terenowych prowadzonych przez wykładowców P.W.S.Z. na terenie Nadleśnictwa, udostępnianie materiałów edukacyjnych Szkole – dla zajęć inicjowanych przez studentów.
- Prelekcje i zajęcia edukacyjne w szkołach i przedszkolach na obszarze działania Nadleśnictwa w zależności od potrzeb zgłaszanych przez poszczególne placówki.
- Zajęcia edukacyjne na szkółce leśnej w leśnictwie Glinne w miarę zgłaszanego zapotrzebowania przez placówki oświatowe.
- Edukację na dużej imprezie plenerowej jaką są targi „Agrobieszczady” w Lesku.
- Edukowanie szerszych grup społecznych w zakresie gospodarki leśnej i roli drewna w ramach „Międzynarodowych Zawodów Drwali Uczniów Szkół Leśnych – Młodzi Drwale Karpat”

- Współpracę z Zakładem Karnym w Uhercach, przy realizowaniu imprez o charakterze akcji.
- Współpracę z O.R.W. „Caritas” Myczkowce, szczególnie w okresie wakacyjnym.

Obiekty edukacji leśnej na terenie Nadleśnictwa Lesko:

Ścieżki edukacyjno-przyrodnicze:

Na terenie Nadleśnictwa Lesko znajdują się dwie ścieżki edukacyjno-przyrodnicze. Trasy są dobrze oznakowane w terenie. Wędrując ścieżkami można poznać ciekawostki ze świata roślin i zwierząt, a także zapoznać się z ekologicznymi aspektami funkcjonowania lasu.

Wytyczone ścieżki to:

- **ścieżka przyrodniczo-edukacyjna „Kostryń” w Leśnictwie Glinne** – długość ścieżki to około 700m. Na ścieżce znajduje się 10 tablic pokazujących ekologiczne aspekty funkcjonowania lasu, na jednej z nich opisano krajowe gatunki gadów. W bliskim sąsiedztwie ścieżki znajduje się wiata edukacyjna przy której można zapalić ognisko.
- **ścieżka przyrodnicza „Na tropie mieszkańców karpackiej puszczy”** - długość ścieżki to około 3,5km, czas przejścia około 2 godziny. Ścieżka rozpoczyna się i kończy przy Muzeum Przyrodniczo-Łowieckim „Knieja” w Nowosiólkach. Oznakowanie ścieżki to biały kwadrat z zielonym paskiem, a także tabliczki kierunkowe wskazujące kierunek marszu. Ścieżka prezentuje karpackie lasy, osobliwości przyrodnicze w postaci dużej fauny oraz gospodarkę leśną. Na trasie znajduje się wiata oraz wieża widokowa, z której rozciąga się widok na dolinę Hoczewki.

Po zakończeniu remontu planuje się od nowa urządzić „Izbę edukacji leśnej” w biurowcu Nadleśnictwa.

6.2. WALORY TURYSTYCZNE

SZLAKI TURYSTYCZNE

Tab. 64. Szlaki turystyczne na obszarze oraz w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lesko

Lp.	Rodzaj szlaku	Długość	Przebieg w zasięgu
1	2	3	4
PIESZE SZLAKI TURYSTYCZNE			
1	GŁÓWNY SZLAK BESKIDZKI im. Kazimierza Sosnowskiego znakowany kolorem czerwonym	7,29 km	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa szlak wchodzi w południowo-zachodniej części obrębu Zagórz zalesionym grzbiecie Bukowicy, osiągając punkt widokowy na Tokarni (777m). Dalej szlak kieruje się w stronę rezerwatu „Kamień nad Rzepedzią”, gdzie opuszcza teren Nadleśnictwa.
2	ZIELONY SZLAK TURYSTYCZNY Zagórz-Krysowa Znakowany kolorem zielonym	32,02 km	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa szlak wiedzie z Zagórz przez Lesko, Jankowce, leśnictwo Glinne, Myczków do Polańczyka, gdzie opuszcza teren Nadleśnictwa.
3	NIEBIESKI SZLAK TURYSTYCZNY Sanok – Chryszczata Znakowany kolorem niebieskim	22,16 km	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa szlak biegnie od miejscowości Stróże Wielkie przez Stróżowskie Łazy, Morochów, Brzozowiec, Sulikę, teren leśnictwa Szczawne gdzie opuszcza teren Nadleśnictwa.
4	ŻÓŁTY SZLAK TURYSTYCZNY Wola Piotrowa – Kanasiówka Znakowany kolorem żółtym	3,87 km	W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa szlak biegnie od okolic Tokarni do miejscowości Wola Piotrowa.
5	ZIELONY SZLAK TURYSTYCZNY Ruiny zamku Sobień – Przysłup (658 m)	0,64 km	Szlak bierze swój początek przy rezerwacie „Góra Sobień”, skąd biegnie w kierunku północnym przez fragment leśnictwa Manasterzec, z którego przechodzi na teren Nadleśnictwa Brzozów.
6	CZERWONY SZLAK PRZEMYSKO-SANOCKI Przemyśl – Sanok znakowany kolorem czerwonym	2,33 km	Na terenie Nadleśnictwa Lesko szlak przebiega północnym skrajem leśnictwa Manasterzec, do którego wchodzi z Nadleśnictwa Ustrzyki Dolne i wychodzi na teren nadleśnictwa Brzozów.

Przebieg szlaków turystycznych zaznaczono na „Mapie przeglądowej walorów przyrodniczo-kulturowych Nadleśnictwa” w skali 1: 25 000.

SZLAKI TEMATYCZNE I ŚCIEŻKI SPACEROWE

Obok szlaków wyznaczonych przez PTTK, na terenie Nadleśnictwa funkcjonują również inne trasy turystyczne uzupełniające istniejącą sieć. Mogą one mieć charakter dłuższych szlaków turystycznych lub krótkich tras spacerowych wyznaczanych w obrębie miejscowości wypoczynkowych lub uzdrowiskowych bądź miejsc interesujących pod względem krajobrazowym lub przyrodniczym.

Szlak „Śladami Dobrego Wojaka Szwejka” przeznaczony jest dla turystów pieszych, rowerowych i samochodowych, bowiem szlaki są dwa - jeden rowerowo-drogowy, drugi pieszy. Ich trasa jest podobna, bo obydwie zaczynają się na przejściu granicznym w Radoszycach. Wiodą między innymi przez Komańczę, Szczawne,

Zagórz, Sanok, Góry Słonne aż do Przemyśla. Długość odcinka pieszego na terenie Polski wynosi ok. 200 km. Trasa rowerowa od Słowacji do Ukrainy liczy około 180 km. Znakowany kolorem żółto – czarnym. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa biegnie od południowej granicy Leśnictw Jawornik i Przybyszów następnie przez miejscowości Szczawne, Kulaszne, Mokre, Morochów, Poraż, Stróże Wielkie.

Ścieżka spacerowa „Zielone wzgórza nad Soliną”: Polańczyk – Solina, znakowana biało-czerwonymi kwadratami, czas przejścia około 5 godzin. Niezwykle widokowa, poprowadzona głównie ścieżkami leśnymi w obrębie leśnictwa Myczków.

Ścieżka spacerowa „Niebieska lezka”: Początek i koniec ścieżki znajduje się przy przystanku PKS w Solinie. Trasa wiedzie wokół Jeziora Myczkowieckiego, czas przejścia to około 5 godzin. Znakowanie ścieżki to niebieska łąka na białym tle.

Ścieżka dydaktyczna „Szlakiem dawnych osad” początek ścieżki znajduje się przy Ośrodku Rekolekcyjnym Caritas w Zboiskach, a kończy przy cmentarzu żydowskim w Bukowsku. Długość trasy to 15km, oznakowano ją kolorem żółtym (żółte kółko), jej celem jest pokazanie walorów kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych gminy Bukowsko. Ścieżka składa się z 12 przystanków, przy siódmym znajduje się wiata spoczynkowa.

Ścieżka historyczno-dydaktyczna „Buczyna Karpacka” ścieżka biegnie od Woli Piotrowej przez szczyt Bukowica-Tokarnia w okolice Kowalowa. Długość ścieżki w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wynosi 5km. Ścieżka znakowana drewnianymi tabliczkami.

Szlak im. Marii Czerkawskiej wytyczony przez Naukowe Koło Geodetów GLOB z Politechniki Rzeszowskiej. Szlak ma początek i koniec przy AOS Bezmiechowa, biegnie przez Bezmiechową Górą, Rudenkę. Szlak znakowany szachownicą o polach białych i czerwonych.

Szlak Rektorski wytyczony przez Naukowe Koło Geodetów GLOB z Politechniki Rzeszowskiej. Szlak ma początek i koniec przy AOS Bezmiechowa, biegnie Szczytem Gór Słonnych, później schodzi w okolice ruin zamku Sobień, następnie przez Manasterzec wraca do szybowiska. Szlak znakowany szachownicą o polach białych i niebieskich.

Trasy turystyczne OWR Caritas w Myczkowcach:

1. Wycieczka wokół "Myczkowieckich Skłatek" – długość trasy ok. 3km, znakowanie: czerwona skała na białym tle.
2. Wycieczka do rezerwatu krajobrazowego "Przełom Sanu pod Zwierzyniem" - długość trasy ok. 8,5 km, znakowanie: zielone serce na białym tle.
3. Wycieczka do skałek ukrytych w zwierzynieckim lesie - długość trasy ok. 4,2km, znakowanie: zielona skała na białym tle.
4. Wycieczka do ostańca zwanego "Kamieniem Leskim" - długość trasy ok. 12km, znakowanie: niebieska skała na białym tle.

5. Wycieczka w lasy masywu Czulni - długość trasy ok.7km, znakowanie: niebieski trójkąt na białym tle.
6. Wycieczka nad Jeziorem Myczkowieckim do Soliny - długość trasy ok. 16,3km, znakowanie: niebieskie serce na białym tle.
7. Wycieczka do Źródełka i przełomu Sanu w Zwierzyniu - długość trasy ok. 5,2km, znakowanie: czerwone koło na białym tle.

Dobre praktyki postępowania w rejonie szlaków turystycznych w trakcie realizacji PUL:

1. Po pracach zrębowych uprzątnąć teren.
2. Unikać ścinania drzew z oznaczeniami szlaków turystycznych.
3. O prowadzeniu prac w rejonie szlaków turystycznych informować odpowiednie oddziały PTTK.
4. Unikać zrywki szlakami turystycznymi, a w razie braku innych możliwości, należy doprowadzić je do stanu pierwotnego.
5. Wycinać drzewa mogące zagrozić życiu i zdrowiu przemieszczających się po nich turystów.
6. W razie możliwości odpowiednio prowadzonymi cięciami odsłaniać miejsca widokowe.

Ponadto zgodnie z zapisem protokołu KZP „*Wzdłuż szlaków turystycznych w odległości 2 średnich wysokości drzewostanów, cięcia związane z pozyskaniem należy wykonywać w I i IV kwartale roku. Na trasach szlaków usuwanie pojawiających się złomów i wywrotów uniemożliwiających poruszenie się*”.

PUNKTY WIDOKOWE

Obszar Nadleśnictwa z racji ukształtowania terenu, obfituje w miejsca, z których można podziwiać krajobraz Bieszczadów Niskich, a w niektórych przypadkach również odległe szczyty Bieszczadów Wysokich. Są one zlokalizowane głównie poza gruntami Lasów Państwowych, zwykle na nie zalesionych szczytach, górujących nad wsiami. Jednakże i na gruntach Nadleśnictwa można znaleźć miejsca, z których roztaczają się niezapomniane widoki, są to:

- Oddz. 20d Leśnictwa Manasterzec – platforma widokowa w rezerwacie przyrody „Góra Sobień”
- Oddz. 199Ac Leśnictwa Jawornik – niezalesiony szczyt góry Tokarnia

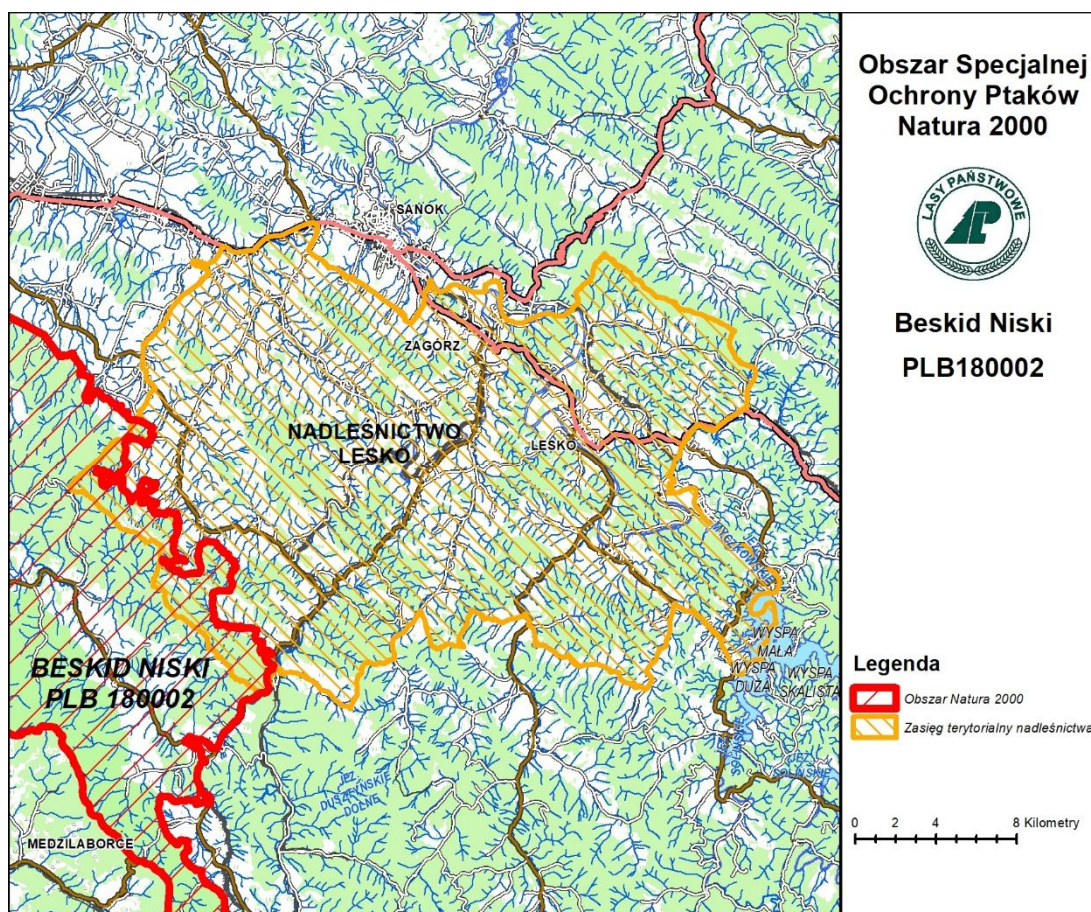
7. ZADANIA OCHRONNE DLA OBSZARÓW NATURA 2000

7.1. ZAKRES ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 BESKID NISKI PLB180002

7.1.1. INFORMACJE O OBSZARZE NATURA 2000 BESKID NISKI PLB180002

7.1.1.1. OPIS GRANIC OBSZARU NATURA 2000 BESKID NISKI PLB180002

Opis granic części obszaru położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko w postaci współrzędnych punktów załamania w układzie PUWG 1992 oraz warstwy shp., zamieszczono na nośniku DVD, stanowiącym załącznik do tego opracowania. Dodatkowo wykonano dedykowaną mapę w skali 1:25000 zawierającą przebieg granic obszaru.

Ryc. 7. Mapa obszaru Natura 2000

7.1.1.2. INFORMACJE O OBSZARZE NATURA 2000 BESKID NISKI PLB180002

Teren objęty planem

Tab. 65. Zestawienie powierzchni obszaru Natura 2000 PLB180002 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Nazwa	Procent powierzchni obszaru, dla którego sporządza się zakres zadań ochronnych w ramach PUL		Powierzchnia wg ewidencji [ha]	Powierzchnia geometryczna [ha]
	Powierzchnia ewidencyjna	Powierzchnia geometryczna		
Zakres zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB 180002 na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko	1,59	1,59	2410,28	2409,50

7.1.1.3. OPIS GRUNTÓW I PRZEDMIOTÓW OCHRONY

Opis obszaru

Obszar Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275).

Aktualnie powierzchnia obszaru, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.), wynosi 151966,61 ha i obejmuje teren położony w dwóch województwach na terenie gmin:

- w województwie małopolskim: Gorlice – gmina wiejska (1849,4 ha), Lipinki (999,9 ha), Ropa (2643,6 ha), Sękowa (18126,8 ha), Uście Gorlickie (28626,8 ha), Grybów – gmina wiejska (1702,3 ha), Kamionka Wielka (1247,3 ha), Krynica Zdrój (6230,9 ha), Łabowa (3149,3 ha) i Nawojowa (418,3 ha);
- w województwie podkarpackim: Dębowiec (1931,7 ha), Krempna (20373,1 ha), Nowy Żmigród (4364,5 ha), Osiek Jasielski (1706,4 ha), Dukla (26098,0 ha), Iwonicz Zdrój (249,8), Rymanów (6524,6 ha), Bukowsko (3755,4 ha), Komańcza (20750,4 ha) i Zarszyn (1218,1 ha).

PUL zawierający zakres PZO, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) obejmuje wszystkie grunty w zarządzie Nadleśnictwa Lesko w zasięgu obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB180002.

Przedmioty ochrony wg SDF

Tab. 66. Gatunki ptaków wymienione w SDF jako przedmioty ochrony na terenie obszaru Beskid Niski PLB180002.

Lp.	KOD	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	A030	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>
2	A072	Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>
3	A089	Orlik krzykliwy	<i>Clanga pomarina (Aquila pomarina)</i>
4	A091	Orzeł przedni	<i>Aquila chrysaetos</i>
5	A103	Sokół wędrowny	<i>Falco peregrinus</i>
6	A104	Jarząbek	<i>Bonasa banasia</i>
7	A122	Derkacz	<i>Crex crex</i>
8	A168	Brodziec piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>
9	A215	Puchacz	<i>Bubo bubo</i>
10	A217	Sóweczka	<i>Glaucidium passerinum</i>
11	A220	Puszczyk uralski	<i>Strix uralensis</i>
12	A224	Lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>
13	A223	Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>
14	A229	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>
15	A234	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>
16	A239	Dzięcioł białogrzbiety	<i>Dendrocopos leucotos</i>
17	A241	Dzięcioł trójpalczasty	<i>Picoides tridactylus</i>
18	A261	Pliszka górska	<i>Motacilla cinerea</i>
19	A264	Pluszcz	<i>Cinclus cinclus</i>
20	A282	Drozd obrożny	<i>Turdus torquatus</i>
21	A320	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>
22	A321	Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>
23	A338	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>
24	A429	Dzięcioł białoszyi	<i>Dendrocopos syriacus</i>

Zgodnie z § 6 pkt. 1 rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014 r. poz. 1713) przedmiotami ochrony w obszarze specjalnej ochrony ptaków mogą być tylko te gatunki, które są wymienione w Załączniku 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.), pod warunkiem spełniania jednego z kryteriów przytoczonych ww. przepisie.

Tab. 67. Gatunki ptaków wymienione w SDF jako przedmioty ochrony, które nie występują na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002.

Lp.	KOD	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	A030	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>
2	A091	Orzeł przedni	<i>Aquila chrysaetos</i>
3	A103	Sokół wędrowny	<i>Falco peregrinus</i>
4	A168	Brodziec piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>
5	A215	Puchacz	<i>Bubo bubo</i>
6	A224	Lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>
7	A223	Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>
8	A429	Dzięcioł białoszyi	<i>Dendrocopos syriacus</i>
9	A229	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>
10	A261	Pliszka górska	<i>Motacilla cinerea</i>
11	A264	Pluszcz	<i>Cinclus cinclus</i>

7.1.1.4. PRZEDMIOTY OCHRONY W OBSZARZE NATURA 2000 BESKID NISKI PLB180002 NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

Tab. 68. Gatunki ptaków wymienione w SDF jako przedmioty ochrony, występujące na terenie obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Lp.	KOD	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	A072	Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>
2	A089	Orlik krzykliwy	<i>Clanga pomarina (Aquila pomarina)</i>
3	A122	Derkacz	<i>Crex crex</i>
4	A217	Sóweczka	<i>Glaucidium passerinum</i>
5	A220	Puszczyk uralski	<i>Strix uralensis</i>
6	A234	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>
7	A239	Dzięcioł białogrzbiety	<i>Dendrocopos leucotos</i>
8	A241	Dzięcioł trójpalczasty	<i>Picoides tridactylus</i>
9	A282	Drozd obrożny	<i>Turdus torquatus</i>
10	A320	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>
11	A321	Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>
12	A104	Jarząbek	<i>Bonasa banasia</i>
13	A338	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>

7.1.1.5. INFORMACJE O ZASTOSOWANEJ METODYCE UŻYTEJ DO OCENY GATUNKÓW PTAKÓW BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY W OBSZARZE NATURA 2000 BESKID NISKI PLB 180002 NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

W ramach prac nad PUL w zakresie zadań ochronnych przeprowadzono inwentaryzację 18 gatunków: trzmielojada, jarzębka, derkacza, puchacza, sóweczki, puszczyka uralskiego, włochatki, dzięciołów białogrzbietego, trójpalczastego, białoszyjnego oraz zielonosiwego, muchołówki małej, muchołówki białoszyjej, gąsiorka, brodzień piskliwego, pliszki górskiej, pluszcza oraz drozda obrożnego.

Inwentaryzację przeprowadzono w oparciu o metodykę zalecaną w „Monitoringu ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny” tj. praca zbiorowa pod redakcją Przemysława Chylareckiego, Arkadiusza Sikory, Zdzisława Ceniana i Tomasza Chodkiewicza, wydanie drugie uzupełnione 2015 rok, jak również w oparciu o publikacje: Biblioteka Monitoringu Środowiska oraz Monitoring Rzadkich Dzięciołów. Wykorzystano również Instrukcja prac terenowych Państwowy Monitoring Środowiska (Ł. Kajtoch, D. Nowak 2009 r.) z modyfikacjami.

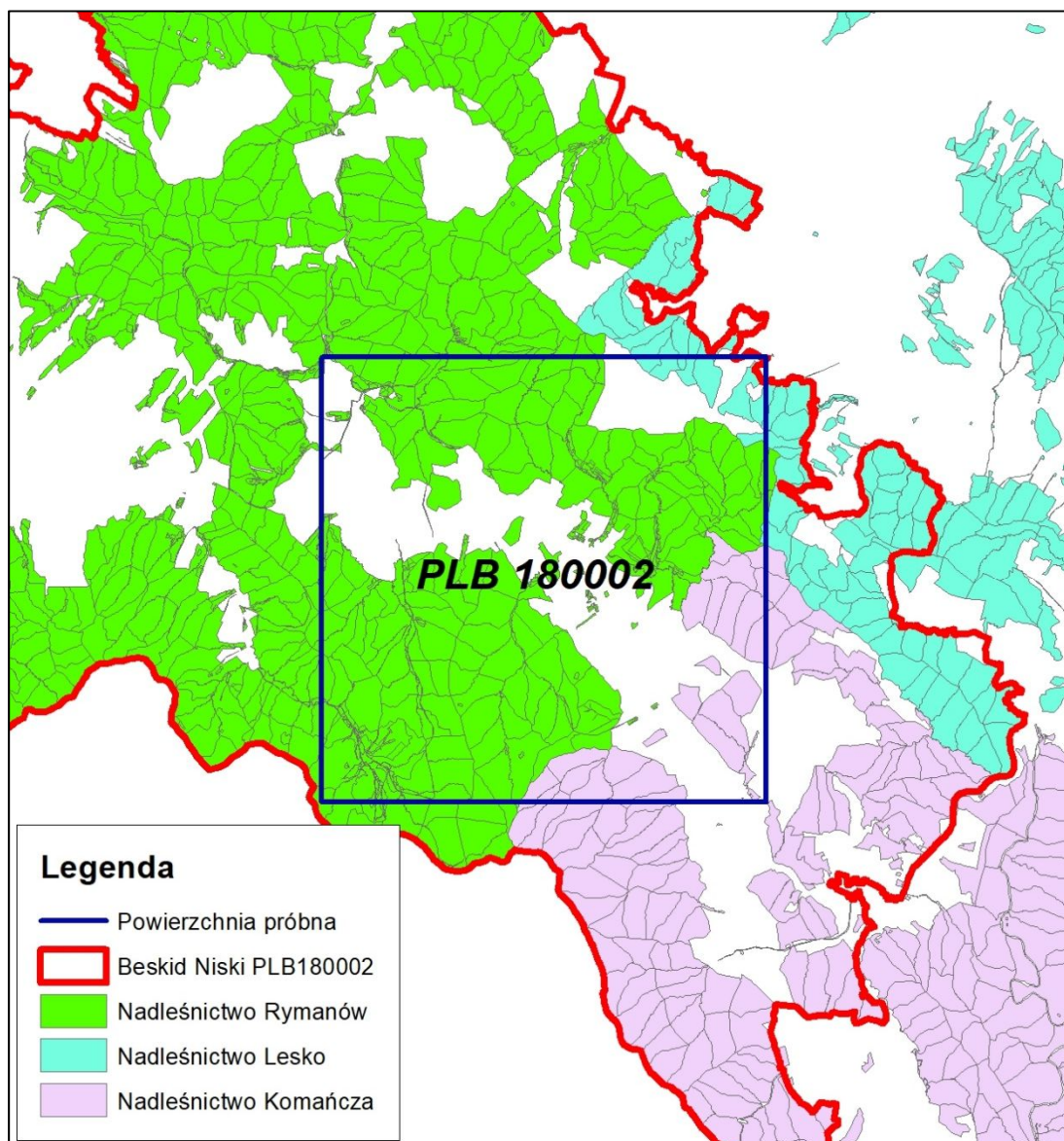
W przypadku oceny przedmiotów ochrony wymienionych w SDF dla obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 posłużono się wynikami z wcześniejszych badań, zawartych w opracowaniach udostępnionych przez RDOŚ w Rzeszowie oraz analizami drzewostanów i użytków zielonych.

Przy określaniu liczebności gatunków uwzględniano także wyniki inwentaryzacji wskaźnikowej przeprowadzonej na terenie RDLP w Krośnie.

A072 Trzmielojad *Pernis apivorus*

Prace inwentaryzacyjne trzmielojada do celów zadań ochronnych wykonywanych w ramach PUL dla Nadleśnictwa Lesko zostały przeprowadzone na jednej powierzchni próbnej, o powierzchni 100 km², w kształcie kwadratu 10 x 10 km, ulokowanej na gruntach 3 Nadleśnictwach: Lesko, Komańcza, Rymanów. Wyznaczono 10 punktów obserwacyjnych w wyniesionych miejscach otwartych i szerokich dolinach, umożliwiających objęcie obserwacją całości wyznaczonej powierzchni próbnej. Rozmieszczenie punktów i lokalizację powierzchni próbnych przedstawiają ryciny poniżej.

Na każdym punkcie obserwacyjnym wykonano dwie kontrole: pierwsza do pierwszej połowy czerwca, zaś druga w drugiej połowie lipca. Na powierzchni próbnej jednocześnie prace prowadziło dwóch doświadczonych ornitologów. Liczenia wykonywane były synchronicznie, by unikać podwójnego liczenia przemieszczających się ptaków. Każdy z obserwatorów indywidualnie typował 5 punktów obserwacyjnych (widokowych), z których prowadzono dwugodzinne obserwacje. Rozpoczęcie obserwacji następowało między godziną szóstą a siódmą rano. Podczas obserwacji posługiwano się lornetką o 10 – krotnym powiększeniu oraz lunetą o powiększeniu 20-60 x. Wszelkie spostrzeżenia notowano na mapach i raptularzach terenowych. W sprawozdaniach z prac terenowych dla każdej powierzchni próbnej ornitolodzy byli zobligowani do podania terminów kontroli, określenia warunków pogodowych (zachmurzenie, wiatr, deszcz) i wyników liczenia.

Ryc. 8. Rozmieszczenie powierzchni próbnych w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002.

A2122 Derkacz *Crex crex*

Inwentaryzacją ornitologiczną objęto część obszaru Natura 2000, położonego na terenie Nadleśnictwa Lesko. Inwentaryzacja dotyczy gruntów Skarbu Państwa pozostających w zarządzie wymienionego wyżej nadleśnictwa.

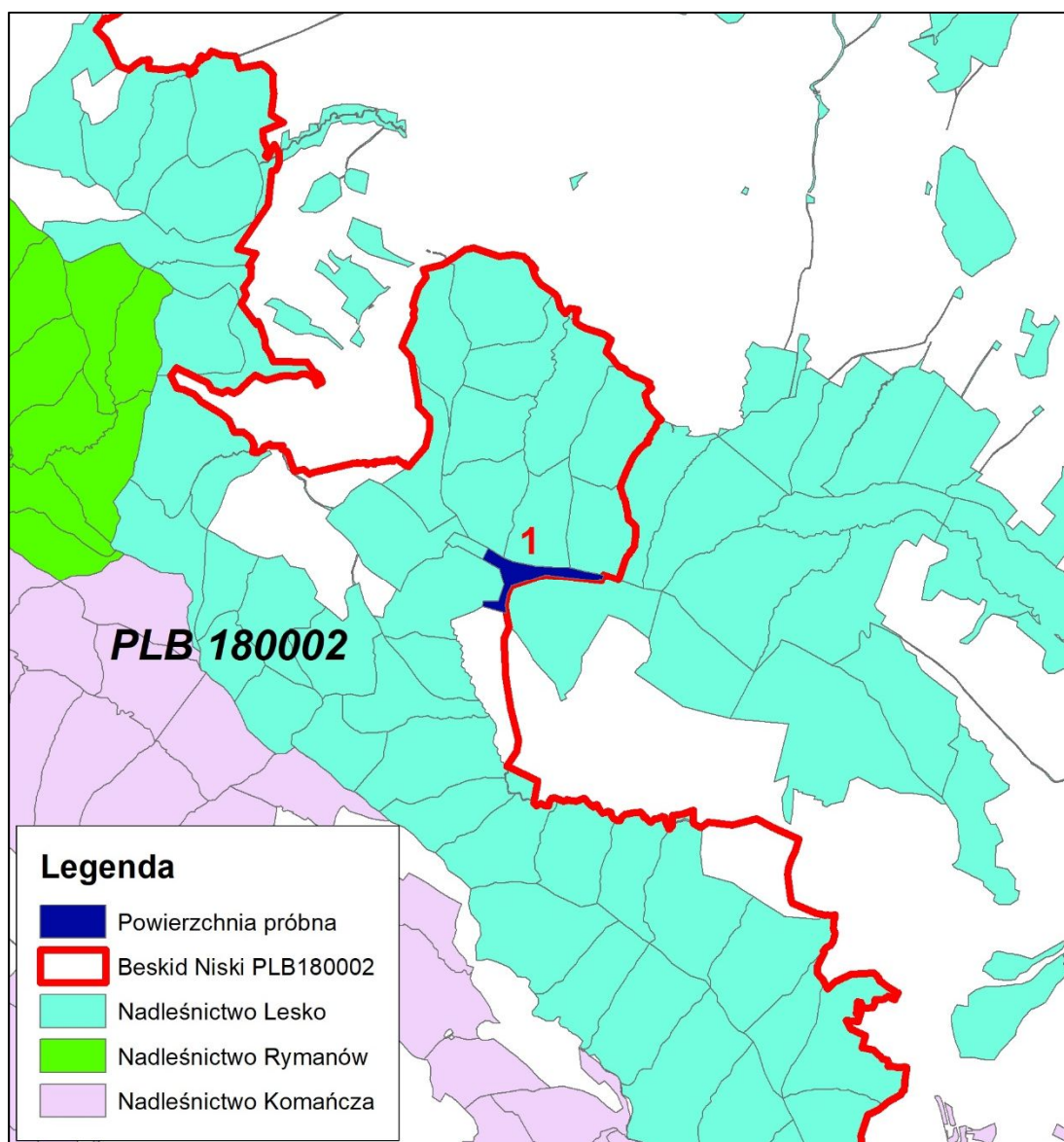
Prace inwentaryzacyjne przeprowadzono wzorując się na ogólnych zasadach inwentaryzacji gatunków leśnych ptaków określonej w publikacji - Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny (Chylarecki i in. 2015, Biblioteka Monitoringu Środowiska).

Obserwacje prowadzono na wybranych konturach powierzchni nieleśnych. W każdym z konturów obserwator wyznaczał powierzchnie nasłuchu: w małych zwartych konturach wyznaczono jedną powierzchnię nasłuchu usytuowaną centralnie, w większych lub wydłużonych – większą ich liczbę, kierując się zasadą utrzymywania, w miarę możliwości 250 m odległości od granic powierzchni i około 500 m odległości pomiędzy punktami nasłuchu. W kolejnych latach nasłuch będzie prowadzony w tych samych punktach.

Na każdym punkcie wykonano nasłuch trwający co najmniej 5 minut. Podczas nasłuchu zanotowano azymut oraz szacunkową odległość w przedziałach: 1-50 m, 50-200 m, 200-500 m, > 500 m do każdego odzywającego się samca derkacza. Późniejsze naniesienie azymutów na mapę oraz określenie miejsc ich przecięcia pozwoliło na wyznaczenie punktów, w których znajdowały się poszczególne samce. Każdą z powierzchni próbnych skontrolowano dwukrotnie, podczas kontroli nocnych: I kontrola - od 15 maja do 10 czerwca, II kontrola – od 15 do 30 czerwca, w krótkich odstępach czasu (7 – 14 dni). Liczenia wykonano w nocy, w czasie największej aktywności głosowej derkaczy, przypadającej na godziny od 22.00 (pierwsze liczenie) lub 23.00 (drugie liczenie) do około 4.00 rano, notując w formularzu terenowym i na mapie topograficznej oraz za pomocą odbiornika GPS wszystkie stwierdzenia inwentaryzowanych samców. Stymulacja głosową stosowano jedynie w momencie rozpoczęcia kontroli, poprzez odtwarzanie terytorialnego głosu derkacza przez około 30 sekund (głośność około 95 dB mierzona w odległości 1 km).

Tab. 69. Wyniki inwentaryzacji BULiGL – 2018 rok.

Nr powierzchni	Gatunki inwentaryzowane
	Liczba samców (terytoriów lęgowych)
	Derkacz
	<i>Crex crex</i>
1	2
Średnio na 1 pow.	2

Ryc. 9. Rozmieszczenie powierzchni próbnych w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002.

A215 Puchacz *Bubo bubo***A217 Sóweczka *Glaucidium passerinum*****A220 Puszczyk uralski *Strix uralensis*****A223 Włochatka *Aegolius funereus***

Prace inwentaryzacyjne zostały przeprowadzone na obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 na gruntach Nadleśnictw Lesko, na transektach punktowych stosowanych w Monitoringu Lęgowych Sów Leśnych (MLSL), prowadzonego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz wytycznych do monitoringu i inwentaryzacji populacji lęgowych sów (Mikusek 2005, 2009), z podanymi niżej modyfikacjami.

Inwentaryzację przeprowadzono na jednej kwadratowej powierzchni próbnej o boku 4 km x 4 km, wyznaczonej bez względu na jej optymalność dla badanych gatunków sów. W praktyce badane siedliska leśne reprezentują wszystkie typy drzewostanów, wszystkie klasy wieku, a także te drzewostany.

W granicach powierzchni zlokalizowano w sposób systematyczny 9 punktów nasłuchowych w odległościach 1250 m od siebie i 750 m od granic kwadratu. Ich położenie mogło być modyfikowane przez obserwatora w trakcie pierwszej kontroli w terenie, z uwagi na typ biotopu (punkty muszą być rozmieszczone w lesie) oraz warunki terenowe (dostępność miejsca liczenia i bezpieczeństwo pracy). Należało jednak zachować priorytet równomiernego rozmieszczenia, objęcia nasłuchem całego obszaru lasów na powierzchni oraz by punkty nie były położone zbyt blisko siebie (nie bliżej niż 1000 m). W punktach nasłuchu rejestrowano wymienione wyżej cztery kluczowe gatunki oraz dodatkowo także pozostałe gatunki sów.

Dla zwiększenia prawdopodobieństwa wykrycia w punktach nasłuchu stosowano stymulację głosową, polegającą na odtwarzaniu kolejno głosów terytorialnych: sóweczki, włochatki, puszczyka uralskiego i puchacza, rozdzielone przerwami na nasłuch. Zawsze zachowując podaną kolejność wabienia gatunków. Łącznie na stymulację i nasłuch na pojedynczym punkcie przeznaczano 20 minut.

Dla wszystkich stwierdzeń sów notowano: gatunek, liczebność, płeć i wiek (o ile dało się ją ustalić), a także szczegóły pomocne w ustaleniu lokalizacji osobnika (azymut i szacunkową odległość w linii prostej). Sowy wykryte podczas przemieszczania się pomiędzy punktami wabień odnotowywano oddzielnie i rejestrowano dla nich analogiczne informacje.

Kontrole przeprowadzono w terminach:

- dla sóweczki dwie kontrole: od drugiej dekady marca do połowy kwietnia; występują dwa szczyty aktywności głosowej – wieczorna (od zachodu słońca do całkowitego zapadnięcia zmroku oraz poranna (od pierwszych oznak świtu do wschodu słońca). W przypadku spontanicznej nocnej aktywności głosowej sóweczki kontrolę można kontynuować bez przerwy, bez stosowania symulacji głosowej. Kolejne kontrole sóweczki mogą się odbyć w krótkich odstępach czasu (np. w kolejnych dniach);

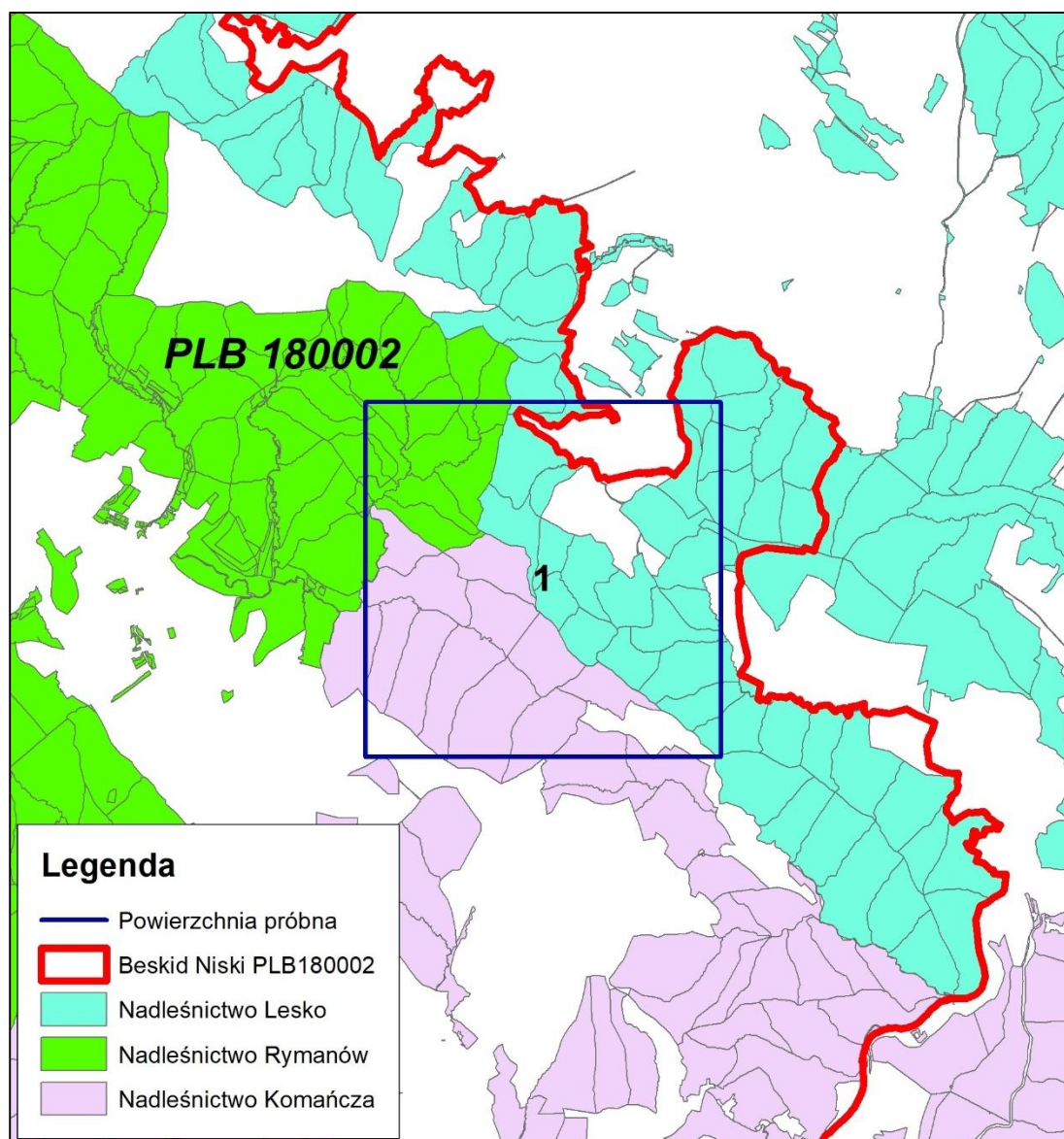
- dla włochatki dwie kontrole: I kontrola w dniach od 25 marca do 10 kwietnia, II kontrola w dniach od 15 do 30 maja (w górach dopuszcza się

przesunięcie tych terminów maksymalnie o 15 dni). Kontrole od jednej godziny po zachodzie słońca do świtu;

- dla puszczyka uralskiego dwie kontrole: od 1 marca do 15 maja; pierwszy szczyt aktywności głosowej między całkowitym zapadnięciem zmroku a godziną 24.00 oraz drugi między 2.00 do 3.00 nad ranem;

- dla puchacza: jedna kontrola od końca lutego przez cały marzec; występują dwa szczyty aktywności głosowej: od 2 godzin po zachodzie słońca do 23.00 oraz drugi – na około 1,5-2 godzin przed jego wschodem. Kontrola może być kontynuowana przez całą noc w przypadku wyjątkowej aktywności głosowej.

Obserwacje prowadzono w sprzyjających warunkach pogodowych. Kolejność kontrolowania punktów wabień na powierzchniach 4x4 km była odmienna w poszczególnych kontrolach. Daty kolejnych kontroli (wyjawszy odstępstwa podane wyżej) były rozdzielone okresem co najmniej 10 dni.

Ryc. 10. Rozmieszczenie powierzchni próbnych w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002.

Tab. 70. Wyniki inwentaryzacji BULiGL – 2018 rok.

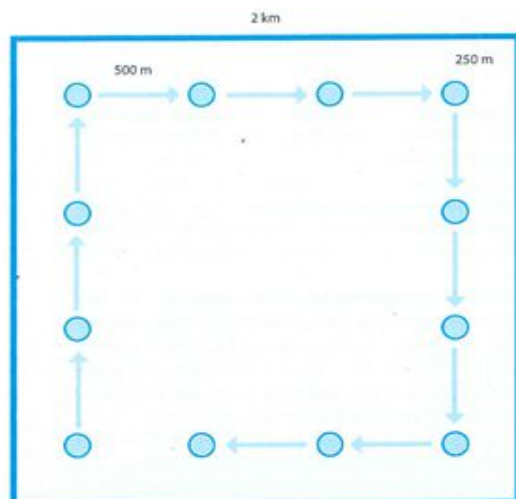
Nr powierzchni 4x4 km	Gatunki inwentaryzowane			
	Liczba par (terytoriów lęgowych)			
	Puchacz	Sóweczka	Puszczyk uralski	Włochatka
	<i>Bubo bubo</i>	<i>Glaucidium passerinum</i>	<i>Strix uralensis</i>	<i>Aegolius funereus</i>
1	0	1	2	0
Średnio na 1 pow.	0	1	2	0
Średnio na 1 km ²	0	0,0625	0,125	0

A234 Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus***A239 Dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos*****A241 Dzięcioł trójpalczasty *Picoides tridactylus***

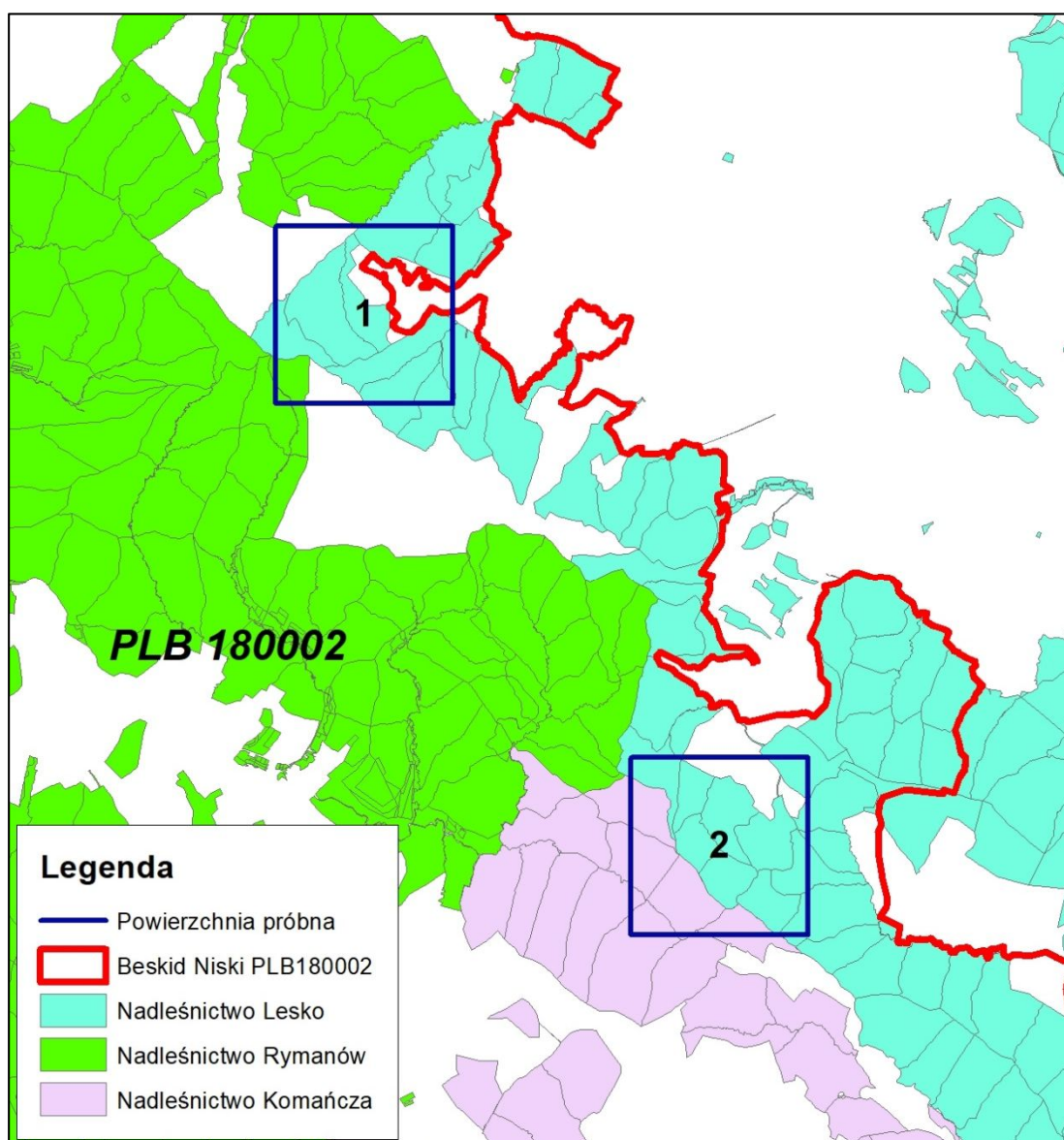
W 2018 r prace związane z inwentaryzacją dzięciołów na obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 na gruntach Nadleśnictwo Lesko zostały przeprowadzone w oparciu o wybrane losowo, metodą statystyczną, powierzchnie próbne.

Powierzchnie zostały wytypowane w drzewostanach bez względu na ich optymalność dla badanych gatunków dzięciołów. Powierzchnie próbne wylosowano spośród kwadratów, w których siedliska leśne zajmowały co najmniej 70% powierzchni. W praktyce badane siedliska leśne reprezentują wszystkie typy drzewostanów znajdujących się na terenie obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB180002, wszystkie klasy wieku, a także te drzewostany, które są objęte ochroną w ramach rezerwatów przyrody.

Łącznie w obszarze w roku 2018 założono 2 powierzchnie próbne. Na każdej powierzchni na transekcie zgodnym z metodyką Chylarecki i in. 2015 zlokalizowano 12 punktów wabień. Rozmieszczenie punktów przedstawia ryc.1. Wabienia dokonywano za pomocą urządzeń audio wyposażonych w głośnik zapewniający odpowiednią jakość i głośność dźwięku. Odtwarzanie głosów i bębnienia dzięciołów było przeprowadzane dla każdego z gatunków osobno. Aby zminimalizować zafałszowanie wyników z powodu ciągnięcia zwabionych osobników za obserwatorem zaniechano wabienia wykrytego gatunku na punktach położonych w pobliżu. Dla ujednolicenia wyników badań, a także wyeliminowania czynnika rozproszenia danych, na każdym z punktów wabień dokonywano trzech kontroli w odstępie kilkunastu dni od końca marca/początku kwietnia do końca maja. W raportach terenowych ornitolodzy byli zobligowani do określenia warunków pogodowych (zachmurzenie, wiatr, deszcz) oraz wykonania skróconego opisu drzewostanu. Rozmieszczenie inwentaryzacyjnych powierzchni próbnych przedstawia rycina poniżej.

Ryc. 11. Schemat rozmieszczenia 12 punktów wabienia oraz trasy przejścia obserwatora pomiędzy punktami na powierzchni próbnej do inwentaryzacji dzięciolów.

Ryc. 12. Rozmieszczenie powierzchni próbnych w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002.

Wyniki kontroli zostały pogrupowane kryteriami obserwacji (Chylarecki i in. 2015) i lęgowości. Na podstawie obserwacji wzrokowej określano gatunek dzięcioła, płeć (jeżeli istniała taka możliwość), wiek (podlot), ślady żerowania. Wyróżniono 3 kategorie lęgowości:

- R0 - jednorazowa obserwacja pojedynczego ptaka (np. żerującego, przelatującego, głos kontaktowy),
- R1 - obserwacje wskazujące na prawdopodobnie zajęte terytorium (werblowanie, para ptaków, ptak(i) zaniepokojone, tokujące, kopulacja),
- R2 - obserwacje wskazujące z dużym prawdopodobieństwem na lęg w okolicy, której dokonano stwierdzenia lub potwierdzające gniazdowanie (kucie dziupli, ptaki wlatujące/wylatujące z dziupli, dziupla z pisklętami, podloty poza dziuplą, także w towarzystwie ptaków dorosłych).

Tab. 71. Wyniki inwentaryzacji BULiGL – 2018 rok.

Nr powierzchni 2x2 km	Gatunki inwentaryzowane											
	Liczba par (terytoriów lęgowych)											
	wg. kategorii lęgowości											
	Dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>				Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>				Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>			
	R0	R1	R2	r-m	R0	R1	R2	r-m	R0	R1	R2	r-m
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
2	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
Razem	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1
Średnio na 1 pow.	1,0				1,0				1,0			
Średnio na 1 km ²	0,25				0,25				0,25			

A429 Dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus*

Z uwagi na przywiązanie dzięcioła białoszyjowego do środowisk odmiennych niż leśne: różnorodne obszary zadrzewione o charakterze antropogenicznym oraz małą powierzchnię krajobrazu rolniczego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko, odnotowywano przygodne spostrzeżenia gatunku między 20 kwietnia a 20 maja 2018 r. przez wszystkie osoby prowadzące obserwacje ornitologiczne na terenie Nadleśnictwa Lesko. W przypadku dokonania identyfikacji gatunku, obserwator zapisuje za pomocą GPS współrzędne geograficzne, datę i godzinę, płeć oraz zachowania lęgowe. Uznanie stanowiska za lęgowe możliwe jest jedynie na podstawie obserwacji pary ptaków lub naprzemiennie samca i samicy.

A320 Mucholówka mała *Ficedula parva***A321 Mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis***

Inwentaryzacją ornitologiczną objęto część obszaru Natura 2000, położonego na terenie Nadleśnictwa Lesko. Inwentaryzacja dotyczy gruntów Skarbu Państwa pozostających w zarządzie wymienionego wyżej nadleśnictwa.

Prace inwentaryzacyjne przeprowadzono wzorując się na ogólnych zasadach inwentaryzacji gatunków leśnych ptaków określonej w publikacji - Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny (Chylarecki i in. 2015, Biblioteka Monitoringu Środowiska).

Metodyka prac to metoda transektu punktowego, z podanymi niżej modyfikacjami.

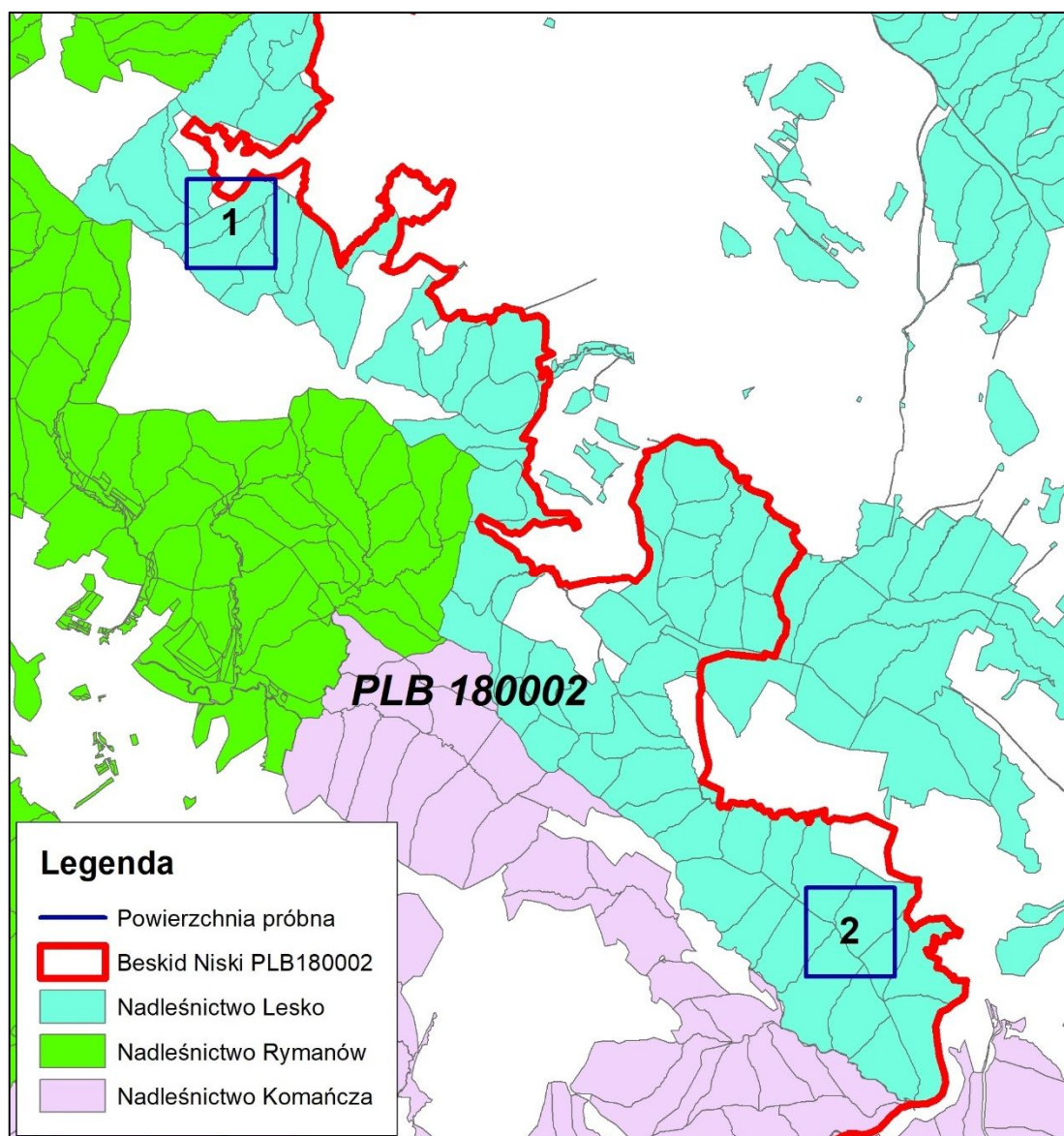
Celem inwentaryzacji było oszacowanie liczby rewirów lęgowych w obrębie 11 powierzchni 1x1 km na podstawie rejestracji osobników z punktów obserwacyjnych rozmieszczonych co 300 m i interpretacji ich zachowania.

Powierzchnie zostały wytypowane w drzewostanach bez względu na ich optymalność dla badanych gatunków. W praktyce badane siedliska leśne reprezentują wszystkie typy drzewostanów znajdujących się na terenie obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB180002, wszystkie klasy wieku.

W granicach tych powierzchni zlokalizowano w sposób systematyczny punkty nasłuchowe. Ich położenie mogło być modyfikowane przez obserwatora w trakcie pierwszej kontroli w terenie, z uwagi na typ biotopu (punkty muszą być rozmieszczone w lesie) oraz warunki terenowe (dostępność miejsca liczenia i bezpieczeństwo pracy). Należy jednak zachować priorytet równomiernego rozmieszczenia, objęcia nasłuchem całego obszaru lasów na powierzchni 1x1 km oraz by punkty nie były położone zbyt blisko siebie (nie bliżej niż 300 m).

W punktach nasłuchu należało rejestrować liczbę stwierdzonych (śpiewających) samców. Długość nasłuchu dla każdego gatunku na punkcie nasłuchowym wynosiła 5 minut. Kierunek przemarszu należało różnicować pomiędzy kontrolami, aby zminimalizować błąd związany z wpływem pory dnia na aktywność ptaków.

Wykonano trzy kontrole w terminach: I kontrola – w okresie od 25 kwietnia do 5 maja (liczenie samców mucholówki białoszyjej), II kontrola – w okresie od 6 maja do 15 maja (liczenie samców obu gatunków), III kontrola – w okresie 16 do 25 maja (liczenia samców mucholówki małej). Liczenia prowadzono w godzinach od 5.00 do 12.00.

Ryc. 13. Rozmieszczenie powierzchni próbnych w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002

Tab. 71. Wyniki inwentaryzacji BULiGL – 2018 rok.

Nr powierzchni 1x1 km	Gatunki inwentaryzowane	
	Liczba par (terytoriów lęgowych)	
	Mucholówka mała	Mucholówka białoszyja
	<i>Ficedula parva</i>	<i>Ficedula albicollis</i>
1	1	1
2	1	0
Średnio na 1 pow.	1	0,5
Średnio na 1 km ²	1	0,5

A338 Gąsiorek *Lanius collurio*

Inwentaryzacją ornitologiczną objęto część obszaru Natura 2000, położonego na terenie Nadleśnictwa Lesko. Inwentaryzacja dotyczy gruntów Skarbu Państwa pozostających w zarządzie wymienionego wyżej nadleśnictwa.

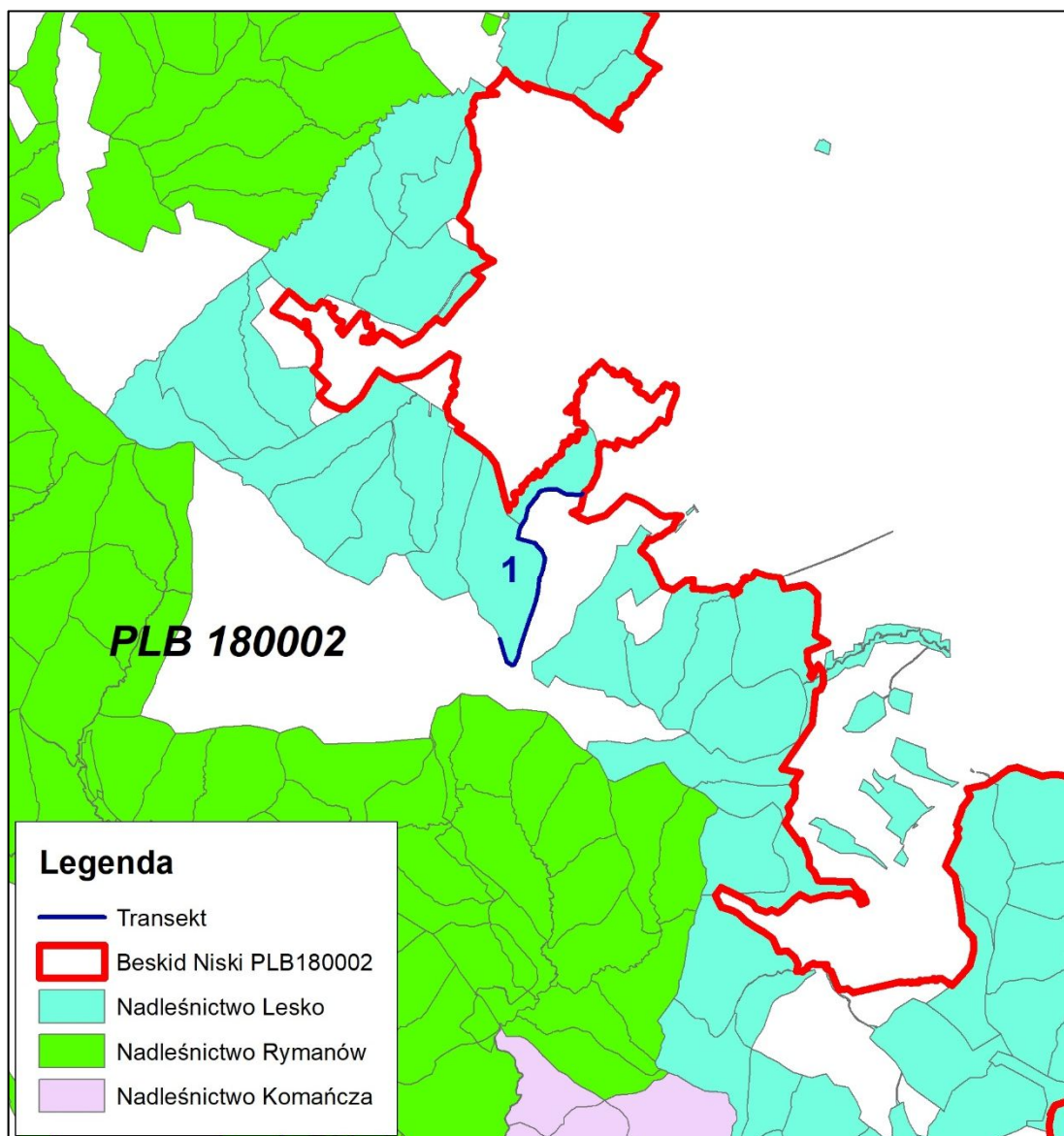
Prace inwentaryzacyjne przeprowadzono wzorując się na ogólnych zasadach inwentaryzacji gatunków leśnych ptaków określonej w publikacji - Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny (Chylarecki i in. 2015, Biblioteka Monitoringu Środowiska).

Metodyka prac to metoda transektu. Na transekcje, długości 2 km każdy, obserwator przemieszczał się pieszo, uważnie kontrolując także fragmenty bezdrzewne. Na 1 kontrolę 1 km trasy przeznaczono około 1-2 godzin.

Transekty wyznaczono po granicy gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Lesko, dlatego też odnotowywano obecność gąsiorka na tej granicy oraz na przyległych gruntach PGL, pomijając osobniki obserwowane na gruntach obcych.

Odnotowano wszystkie gąsiorki widziane lub słyszane podczas przejścia zaplanowaną trasą, ze szczególnym uwzględnieniem równoczesnych stwierdzeń samców, określając (w miarę możliwości ich wiek, płeć i kryterium lęgowości oraz zaznaczając na formularzu zasięg przemieszczeń.

Każdy z transektów był skontrolowany dwukrotnie w okresie wiosennym, w formularzu terenowym i na mapie topograficznej oraz za pomocą odbiornika GPS odnotowywano wszystkie stwierdzenia inwentaryzowanego gatunku. Pora kontroli to godziny poranne (od 6.00 do 10.00). Druga kontrola, kiedy ptaki mają zaawansowane lęgi, mogła być prowadzona w godzinach późniejszych.

Ryc. 14. Rozmieszczenie powierzchni próbnych w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002

Tab. 73. Wyniki inwentaryzacji BULiGL – 2018 rok

Nr powierzchni Transekt 500 m	Gatunki inwentaryzowane
	Liczba par (terytoriów lęgowych)
	Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>
1	0
Średnio na 1 pow.	0

A282 Drozd obrożny *Turdus torquatus*

Inwentaryzacją ornitologiczną objęto część obszaru Natura 2000, położoną na terenie Nadleśnictwa Lesko. Inwentaryzacja dotyczy gruntów Skarbu Państwa pozostających w zarządzie wymienionego wyżej nadleśnictwa.

Prace inwentaryzacyjne przeprowadzono wzorując się na ogólnych zasadach inwentaryzacji gatunków leśnych ptaków określonej w publikacji - Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny (Chylarecki i in. 2015, Biblioteka Monitoringu Środowiska).

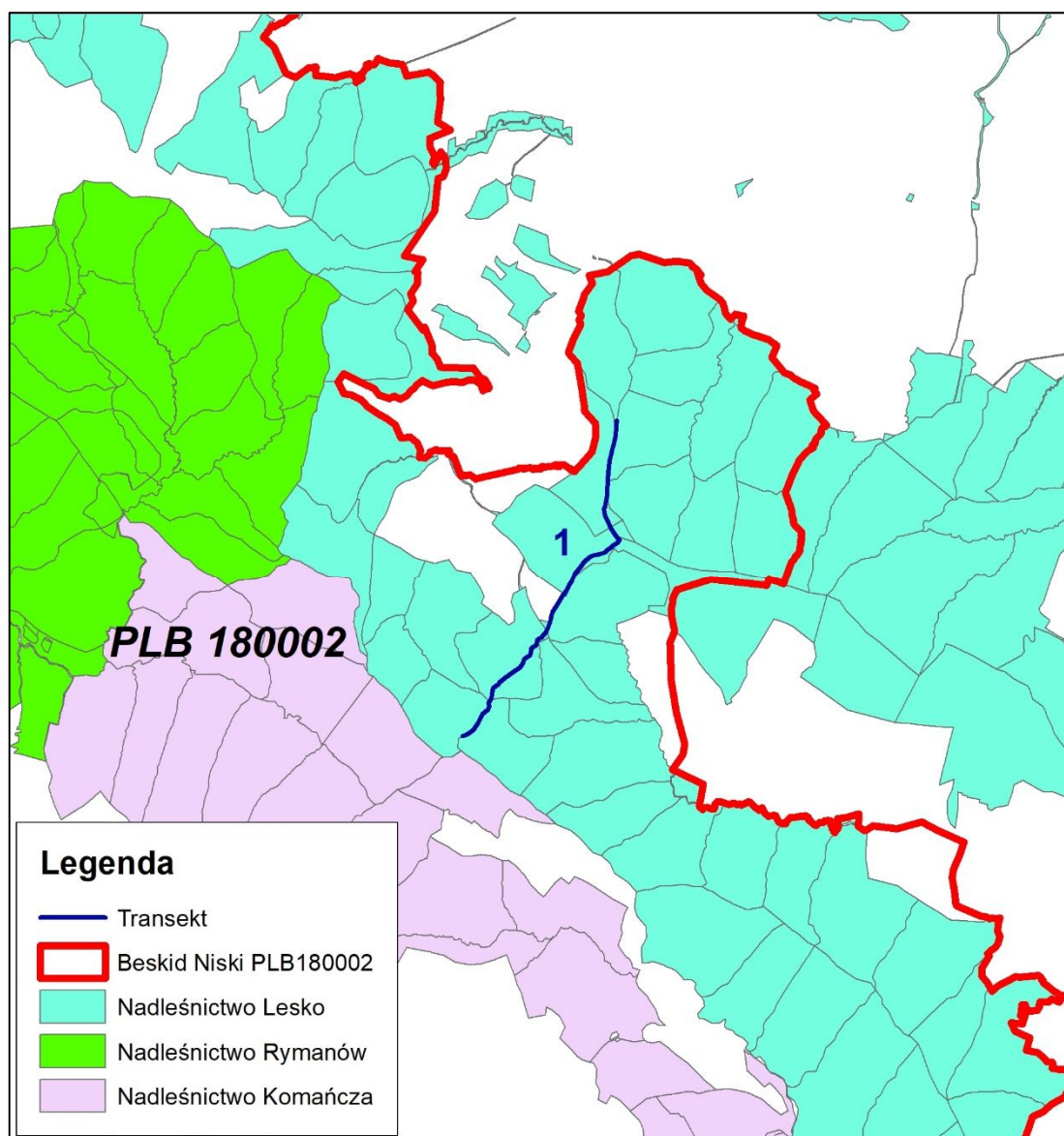
Inwentaryzację wykonano za pomocą 1 transektu liniowego, o długości 3 km umiejscowionego w drzewostanie.

Każdy z transektów kontrolowano dwukrotnie, w terminach: I kontrola – w okresie od 15 kwietnia do 5 maja, II kontrola – w okresie od 6 maja do 25 maja. Liczenia prowadzono od wschodu słońca do godziny 11.00, notując w formularzu terenowym i na mapie topograficznej wszystkie stwierdzenia drozdów obrożnych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań terytorialnych/lęgowych.

Położenie transektów mogło być modyfikowane przez obserwatora w trakcie pierwszej kontroli terenie, tak aby transekty stanowiły w przybliżeniu linię prostą, o takiej samej długości, a przebieg dostosowany był do warunków lokalnych. Trasa liczeń powinna być taka sama w kolejnych kontrolach.

Obserwator rejestrował każdorazowo liczbę osobników, płeć, przemieszczanie i inne spostrzeżenia umożliwiające określenie kryterium lęgowości. Ptaki należało odnotowywać po obu stronach transektu, a spostrzeżenia przypisywać do klas odległości (do 25 m, 25-10 m, powyżej 100 m).

Transekt pokonywano pieszo, przy czym kierunek przemieszczania się obserwatora w drugiej kontroli był odwrotny niż w pierwszej. W zależności od warunków terenowych kontrola całego transektu odbywała się w czasie porannej aktywności ptaków i trwała do trzech godzin (średnia prędkość przemieszczania się po transekcie to 1-2 km/h). Szczególnie cenne są stwierdzenia równoczesne samców, par oraz interakcje na granicach terytoriów.

Ryc. 15. Rozmieszczenie powierzchni próbnych w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002

Tab. 74. Wyniki inwentaryzacja BULiGL – 2018 rok.

Nr powierzchni Transekt 3000 m	Gatunki inwentaryzowane
	Liczba par (terytoriów lęgowych)
	Drozd obrożny <i>Turdus torquatus</i>
1	1
Średnio na 1 pow.	1

A104 Jarząbek *Bonasa banasia*

Inwentaryzacją ornitologiczną objęto część obszaru Natura 2000, położonego na terenie Nadleśnictwa Lesko. Inwentaryzacja dotyczy gruntów Skarbu Państwa pozostających w zarządzie wymienionego wyżej nadleśnictwa.

Prace inwentaryzacyjne przeprowadzono wzorując się na ogólnych zasadach inwentaryzacji gatunków leśnych ptaków określonej w publikacji - Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny (Chylarecki i in. 2015, Biblioteka Monitoringu Środowiska).

Metodyka prac to metoda transektu punktowego w kwadratach 2x2 km z podanymi niżej modyfikacjami.

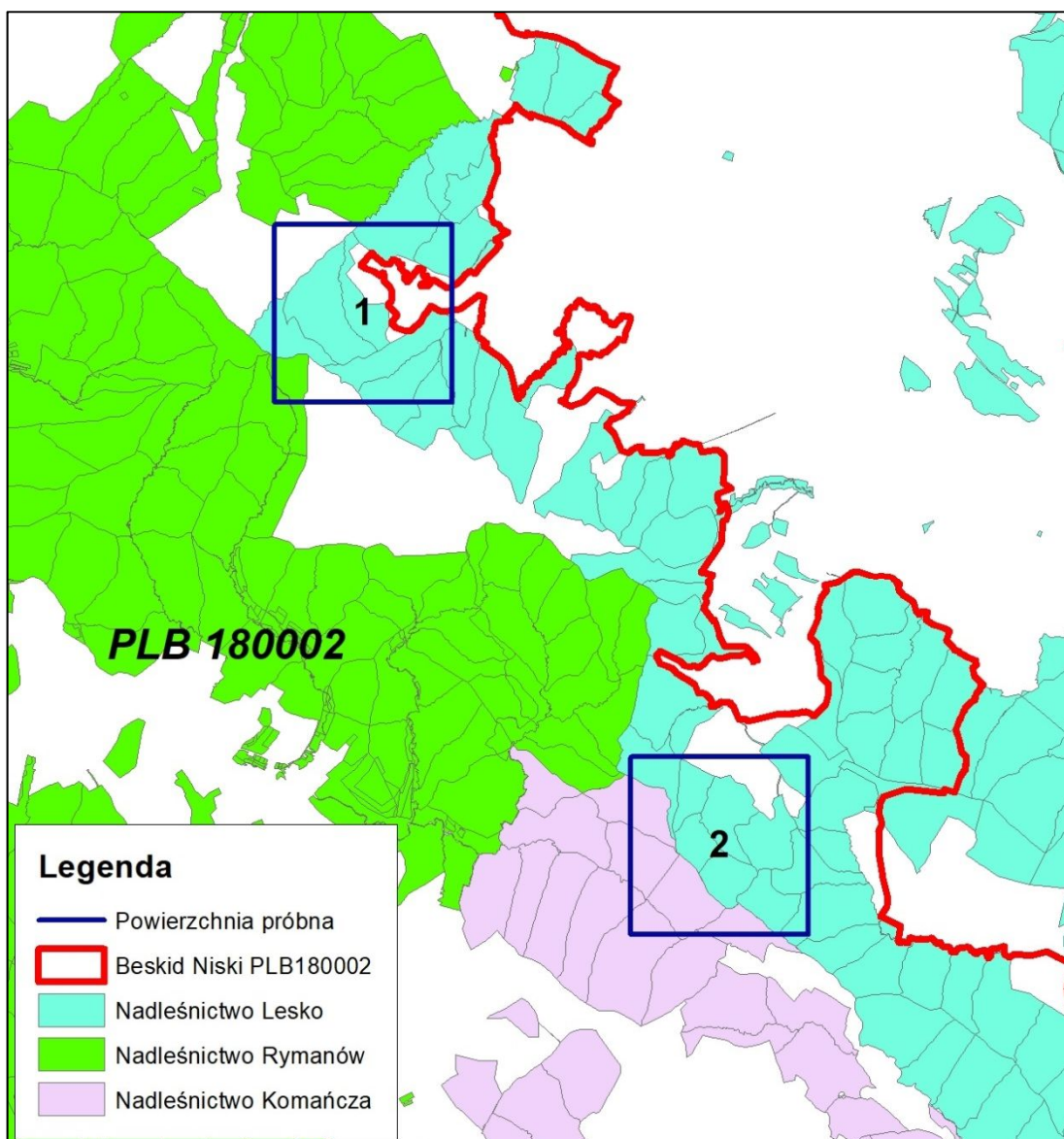
Celem inwentaryzacji było oszacowanie liczby rewirów lęgowych w obrębie transektów zlokalizowanych na 2 powierzchni 2x2 km na podstawie rejestracji osobników z punktów obserwacyjnych/wabień i interpretacji ich zachowań. Punkty nasłuchu na transekcje, zlokalizowane wstępnie co 250 m, należało ustalić w terenie i określić ostateczne położenie za pomocą odbiornika GPS (tzw. waypoint-y). Ich lokalizacja powinna być taka sama w kolejnych kontrolach.

Technika wabienia: obserwator, po zatrzymaniu się w punkcie wabienia i odczekaniu minimum 2 minut, przez kolejną 1 minutę wabi głosem godowym jarzábka, następnie prowadzi nasłuch przez 2 minuty. Obserwator notował liczbę ptaków, kierunek z jakiego nastąpiła reakcja lub pojawienie się ptaka (przelot albo ciche przejście), jak również przelot z charakterystycznym trzepotem skrzydeł.

Jednostką liczenia jest samiec odzywający się głosem terytorialnym – „śpiewający” w czasie toków wiosennych. Liczba zarejestrowanych samców jest indeksem liczebności lokalnej populacji.

Transekt pokonywano pieszo, przy czym kierunek przemieszczania się obserwatora w drugiej kontroli był odwrotny niż w pierwszej. W zależności od warunków terenowych kontrola całego transektu powinna się odbyć w czasie porannej aktywności ptaków (od godziny po wschodzie słońca do południa), w miarę możliwości w korzystnych warunkach pogodowych (bez opadów atmosferycznych, bez wiatru, bez zachmurzenia oraz w temperaturze od +1 do +10 stopni Celsjusza).

Wykonano dwie kontrole w terminie od 10 kwietnia do 10 maja w odstępach 2-3 tygodniowych, połączone ze stymulacją głosową.

Ryc. 16. Rozmieszczenie powierzchni próbnych w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002

Tab. 75. Wyniki inwentaryzacji BULiGL – 2018 rok.

Nr powierzchni 2x2 km	Gatunki inwentaryzowane
	Liczba par (terytoriów lęgowych)
	Jarząbek <i>Bonasa banasia</i>
1	0
2	1
Średnio na 1 pow.	0,5
Średnio na 1 km ²	0,125

**7.1.1.6. GATUNKI PTAKÓW BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY WYSTĘPUJĄCE
W CZĘŚCI OBSZARU NATURA 2000 BESKID NISKI PLB 180002
NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO**

1. A072 Trzmielojad *Pernis apivorus*

Charakterystyka gatunku:

Trzmielojad występuje w całym kraju, przeważnie jako gatunek bardzo nieliczny lub nielicznie lęgowy. Trzmielojad najliczniej występuje na wschodzie i północnym wschodzie kraju. (Zawadzka D. i in. 2013.).

Trzmielojad gnieździ się głównie w dużych kompleksach leśnych, na obszarach przylegających do terenów otwartych. Występuje również w śródpolnych niewielkich lasach. Preferuje lasy liściaste i mieszane oraz bory mieszane (Zawadzka D. i in. 2013.).

Trzmielojad jest gatunkiem umiarkowanie terytorialnym, a rewiry sąsiadujących ze sobą par nakładają się. Broniony fragment areału (terytorium) jest niewielki i ogranicza się do najbliższej okolicy gniazda (500 m, a nawet do 2 km). Centra sąsiadujących rewirów oddalone są od siebie przeciętnie o 2,7 km (2,2–3,6 km) (Chyralecki i in. 2015). Zazwyczaj ptaki budują każdego roku nowe gniazdo, choć niekiedy wykorzystują również gniazda innych gatunków szponiastych (Zawadzka D. i in. 2013.).

Jest gatunkiem wędrownym. Pierwsze osobniki przylatują do Polski na przełomie kwietnia i maja, wyjątkowo wcześniej. Rozpoczynanie lęgów ma miejsce od trzeciej dekady maja do połowy czerwca. Wysiadywanie trwa 30-37 dni. Młode przebywają w gnieździe ok. 35–40 dni. Wylot z gniazda następuje w końcu lipca i na początku sierpnia. Przez następne dwa-trzy tygodnie rodzina przebywa w rewirze lęgowym (Zawadzka D. i in. 2013.). Dietę stanowią owady, przede wszystkim osy i szerszenie. Zjada on zarówno larwy, poczwarki, jak i owady dorosłe. Żywi się także trzmielami, chrząszczami oraz innymi owadami. Poluje też na kręgowce, takie jak jaszczurki czy gryzonie, wybiera chętnie pisklęta ptaków z gniazd. Zjada również jagody i inne owoce [Gromadzki M. (red.) 2004].

Na zimowiska odlatuje od końca sierpnia do października, większość ptaków opuszcza nasz kraj do połowy września (Zawadzka D. i in. 2013.).

Trzmielojad jest gatunkiem trudnym do obserwowania, a tym samym do określenia lokalizacji zajętych rewirów czy nawet potwierdzenia obecności na badanym obszarze. Prowadzi raczej skryty tryb życia, a w niektórych latach bywa wręcz niewidoczny na zajmowanym terytorium. Ponadto niewprawni obserwatorzy mogą mieć trudności z odróżnieniem trzmielojadów od myszołowów – różnice zauważalne w warunkach terenowych są dość subtelne. Trzmielojad unika sąsiedztwa jastrzębia, który zabija zarówno jego pisklęta, jak i osobniki dojrzałe (Chyralecki i in. 2015).

Liczebność populacji w kraju:

2700-4900 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

40-65 pary (dane z badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

1,39 % krajowej populacji trzmiełojada.

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002: 1 para (dane na podstawie inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu zachowania trzmiełojada zamieszczono w załączniku nr 7.1.8_1_2.

2. A089 Orlik krzykliwy *Clanga pomarina***Charakterystyka gatunku:**

Zwarty areal lęgowy obejmuje północno-wschodnią i wschodnią część kraju: Warmię, Mazury, Nizinę Podlaską, Lubelszczyznę i Karpaty Wschodnie (Chyralecki i in. 2015).

Orlik krzykliwy gniazduje w lasach przylegających do terenów otwartych zarówno w dużych kompleksach, jak i nawet kilkuhektarowych laskach. Ważnym elementem terytorium, nierzadko decydującym o atrakcyjności danego miejsca i rozmiarach rewiru, jest żerowisko. W Polsce orliki krzykliwe najchętniej polują w mozaikowo ukształtowanym krajobrazie rolniczym lub na rozległych obszarach łąk (np. w dolinach rzecznych), a wyraźnie unikają jednolitych monokultur upraw. Gatunek preferuje drzewostany o zróżnicowanym skraju, na których obrzeżach zachował się pas lub płyty nieużytków lub ekstensywnie użytkowanych łąk. (Chyralecki i in. 2015).

Samce orlika są terytorialne i bronią zajętego rewiru przed innymi samcami własnego gatunku. W sprzyjających warunkach żerowiskowych granice rewirów mogą jednak na siebie nachodzić. (Chyralecki i in. 2015).

Orlik krzykliwy jest gatunkiem wędrownym, spędzającym okres zimowy głównie w południowej i środkowej Afryce. W pierwszej i drugiej dekadzie września większość orlików rozpoczyna jesienną migrację na zimowiska. Do Polski orliki wracają w pierwszej i drugiej dekadzie kwietnia, choć pierwsze osobniki mogą pojawiać się już pod koniec marca. Pisklęta opuszczają gniazda najczęściej na przełomie lipca i sierpnia, ale po tym okresie ptaki mogą jeszcze powracać do gniazda na karmienie (Zawadzka D. i in. 2013.).

Pokarm orlika krzykliwego stanowią głównie gryzonie (najczęściej norniki), uzupełniane innymi drobnymi ssakami, pisklętami ptaków, płazami, gadami oraz owadami [Gromadzki M. (red.) 2004].

Orlik krzykliwy często zmienia gniazda, szczególnie jeśli w poprzednim sezonie nastąpiła strata lęgu. W jednym rewirze może funkcjonować 1–5 gniazd, naprzemiennie wykorzystywanych w różnych latach. nierzadko orliki zasiedlają porzucone gniazda myszołówów lub jastrzębi (Chyralecki i in. 2015).

Liczebność populacji w kraju:

2300-2700 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

130 - 175 par (dane z badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

6,10 % krajowej populacji orlika krzykliwego.

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

2 pary (dane na podstawie zasiedlonych stref ochrony).

Ocenę stanu ochrony orlika krzykliwego zamieszczono w załączniku nr 7.1.8_2_2

3. A122 Derkacz *Crex crex***Charakterystyka gatunku:**

Derkacz jest gatunkiem regularnie gnieźdzącym się w Polsce. Występuje na obszarze całego kraju, lecz dość nierównomiernie. Wyższe zagęszczenia notowane są na północy i wschodzie Polski niż na południu i zachodzie. (Chyralecki i in. 2015).

Derkacz występuje głównie na łąkach o różnym stopniu uwilgotnienia. Preferuje nieużytki, turzycowiska, ziołorośla oraz ekstensywnie użytkowne łąki. Jest gatunkiem regularnie gnieźdzącym się w Polsce. Gatunek o aktywności przede wszystkim nocnej. Samce derkacze wykazują silne zachowania terytorialne (Chyralecki i in. 2015).

Derkacz jest gatunkiem migrujący, przylatuje na krajowe lęgowiska od początku maja. W ciągu sezonu może wyprowadzić 2 lęgi w okresie od połowy maja do końca lipca. Gniazdo buduje na ziemi lub tuż nad nią w wysokich trawach lub krzewach, w zniesieniu znajduje się 8-11 jaj. Przez kolejne 16-19 dni wysiaduje je samica. Pisklęta opuszczają gniazdo najpóźniej następnego dnia i samodzielnie zdobywają pokarm by po 35 dniach uzyskać zdolność do lotu. Na zimowiska odlatuje we wrześniu i październiku. (Chyralecki i in. 2015). Zimą spędza w południowo-wschodniej Europie i wschodniej Afryce [Gromadzki M. (red.) 2004].

Głównym składnikiem pokarmu na lęgowiskach są owady uzupełniane ślimakami, drobnymi kręgowcami oraz zielonymi częściami roślin. W okresie wędrówki odżywiają się niemal wyłącznie pokarmem roślinnym [Gromadzki M. (red.) 2004].

Liczebność populacji w kraju:

30000-48000 samców (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

300 - 600 samców (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.)

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

1,15 % krajowej populacji derkacza

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002: 2 - 3 samców (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyśle, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu zachowania derkacza zamieszczono w załączniku nr 7.1.8_3_2.

4. A217 Sóweczka *Glaucidium passerinum***Charakterystyka gatunku:**

W Polsce jest nielicznym ptakiem lęgowym, którego występowanie ogranicza się głównie do obszarów północno-wschodnich, a także pasma Sudetów i Karpat. Sóweczka jest gatunkiem terytorialnym. W zimie koczuje wokół miejsc lęgów. Zamieszkuje lasy iglaste, głównie świerkowe, a w górach także jodłowe. Spotkać ją można również w drzewostanach mieszanych i liściastych, ale ze znacznym udziałem gatunków iglastych. Sóweczka preferuje drzewostany o zróżnicowanej strukturze wiekowej. Szczyt aktywności gatunku przypada na godziny poranne i wieczorne. Poluje głównie na ptaki i drobne gryzonie.

Sóweczka jest dziuplakiem wtórnym. Najczęściej gniazduje w dziuplach dzięcioła dużego. Nie wykazuje preferencji w wysokości umieszczenia dziupli oraz w wyborze gatunku drzewa. W górach najczęściej lęgi umieszczone są w świerkach, a na Pogórzu Przemyskim w osikach. Jedna dziupla zwykle wykorzystywana jest przez dwa lata. W kwietniu sóweczka składa od 2 do 7 jaj. Inkubacja trwa około 28 dni. W trakcie karmienia piskląt samica czyści regularnie dziuplę z piór i resztek pokarmu, który można znaleźć pod dziupłami lęgowymi oraz okolicznymi drzewami. Pisklęta opuszczają gniazdo po około 28-32 dniach i przez kolejny miesiąc przebywają w pobliżu dziupli lęgowej.

Liczebność populacji w kraju:

1000-1500 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

11-14 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

1,04 % krajowej populacji sóweczki

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002: 1 para (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyślu, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej). Podczas prac nie określono lokalizacji miejsc gniazdowania (dziupli) sóweczki.

Ocenę stanu ochrony sóweczki zamieszczono w załączniku nr 7.1.8_4_2.

5. A220 Puszczyk uralski *Strix uralensis*

Charakterystyka gatunku:

W Polsce jego zasięg obejmuje dwa obszary: Karpaty i otaczające je wyżyny, gdzie występuje bardzo silna populacja oraz północno-wschodnia Polska, gdzie gatunek ten jest skrajnie nieliczny. Puszczyk uralski jest gatunkiem osiadłym i terytorialnym. Młode ptaki po opuszczeniu terytoriów rodziców mogą koczować i przemieszczać się w poszukiwaniu wolnych rewirów nawet do 200 km. Puszczyk uralski, gatunek typowo leśny, zasiedla wszystkie typy drzewostanów do wysokości piętra regla dolnego w górach. W obszarach górskich preferuje lite buczyny oraz drzewostany jodłowo-bukowe. Poluje głównie na drobne gryzonie wykorzystując otwartą przestrzeń łąk i polan, jak i pobocza dróg leśnych, uprawy leśne oraz składy na drewno.

W obszarach górskich puszczyk uralski odbywa lęgi głównie w dziuplach i niszach drzew oraz we wnętrzu złamanych pni (tzw. kominy). W sztucznych drzewostanach porolnych oraz na nizinach lokuje lęgi w gniazdach ptaków drapieżnych. Wszędzie może korzystać z wyłożonych przez człowieka skrzynek, a także zdarzały się przypadki lokowania gniazd w ambonach myśliwskich. Przystępowanie do lęgów jest uzależnione od obfitości pokarmu. W latach o niskiej liczebności gryzoni może w ogóle nie dochodzić do lęgów. W marcu samica znosi 2-4 jaja i wysiaduje je 27-29 dni. Po około miesiącu pisklęta opuszczają gniazdo i przebywają w jego otoczeniu. Jesienią są przez parę rodzicielską przeganiane z terytorium.

Liczebność populacji w kraju:

1300-1800 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

400-420 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

26,45 % krajowej populacji puszczyka uralskiego.

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002: 2-3 par (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych

przez BULiGL Oddział w Przemyśle, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony puszczyka uralskiego zamieszczono w załączniku nr 7.1.8_5_2.

6. A234 Dzieciół zielonosiwy *Picus canus*

Charakterystyka gatunku:

W Polsce zamieszkuje południową i północno-wschodnią część kraju. W górach występuje do wysokości 850 m n.p.m. tylko pojedyncze przypadki stwierdzano wyżej tj. do wysokości 1200 m n.p.m. Jest gatunkiem osiadłym, pokonującym tylko niewielkie odległości w okresie zimowym w poszukiwaniu pokarmu (do 150 km). Zasiedla lasy, parki i zadrzewienia (Gromadzki M. (red.) 2004, Tomiałojć i Stawarczyk 2003).

W lasach polskich Karpatach siedliskiem dziecięcia zielonosiwego są lasy liściaste i mieszane głównie lasy łęgowe w dolinach rzek i potoków i buczyny i lasy mieszane z udziałem buka. Ważnym elementem środowiska dziecięcia zielonosiwego jest sąsiedztwo lasów z terenami otwartymi (Wilk T., Bobrek R., Pępkowska-Król A., Neubauer G., Kosicki J.Z. (red.) 2016).

Sezon łęgowy dziecięcia obejmuje okres od połowy kwietnia do początku sierpnia. Szacowana wielkość terytorium łęgowego pojedynczej pary w Polsce wynosi od 100 do 200 ha. Gnieździ się w dziuplach, którą wykuwają ptaki najchętniej w martwym lub zamierającym drzewie liściastym. W trakcie łęgów samica znosi od 7 do 9 jaj. Wyprowadza jeden łęg w roku.

W skład diety dziecięcia zielonosiwego wchodzi owady, głównie mrówki w różnych fazach rozwojowych. Korzysta również z pokarmu roślinnego nasion i owoców. Najczęściej żeruje na ziemi, gdzie sonduje ziemię dziobem, ale również na drzewach (Gromadzki M. (red) 2004).

Liczebność populacji w kraju:

3000-5000 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

90-120 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOS w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

2,63 % krajowej populacji dziecięcia zielonosiwego

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002: 1-6 par (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyśle, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony dziecięcia zielonosiwego zamieszczono w załączniku nr 7.1.8_6_2

7. A239 Dzieciół białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*

Charakterystyka gatunku:

W Polsce zasiedla Karpaty, wyżyny i północno-wschodnią część kraju. Jest stwierdzany w górach i na pogórzu od 350 m n.p.m. do 1200 m n.p.m. (Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Piotrowska i Wesołowski 2007). Jest gatunkiem osiadłym, związanym z tym samym obszarem leśnym cały rok (Gromadzki M. (red.) 2004).

W Polskich Karpatach największy udział stanowisk dziecięcia białogrzbietego stwierdzono w lasach liściastych (buczyny) i mieszanych z udziałem buka jak również w drzewostanach liściastych o zróżnicowanej strukturze gatunkowej. Wg literatury czynnikiem warunkującym obecność dziecięcia białogrzbietego jest dostępność drzew zamierających oraz martwego drewna, zarówno stojącego, jak i leżaniny (Wilk T., Bobrek R., Pępkowska-Król A., Neubauer G., Kosicki J.Z. (red.) 2016).

Sezon lęgowy gatunku obejmuje okres od końca lutego do czerwca. Szacowana wielkość terytorium dla jednej pary lęgowej waha się od kilkudziesięciu do kilkuset hektarów i uzależniona jest od zagęszczenia zamierających drzew i martwego drewna (Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013).

Gnieździ się w dziuplach wykutych w martwych pniach i konarach drzew liściastych. Samica składa od 3 do 5 jaj. Wyprowadza jeden lęg w roku.

W skład diety dziecięcia białogrzbietego wchodzi głównie larwy owadów związane z obumierającym drzewami i martwym drewnem. Żeruje na pniach i konarach drzew stojących jak również na leżaninie. Jako jedyny z rodzimych gatunków dziecięciół piskłeta karmi larwami owadów żyjących w martwym drewnie (Gromadzki M. (red.) 2004).

Liczebność populacji w kraju:

1000-1300 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

250-270 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

22,61 % krajowej populacji dziecięcia białogrzbietego

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002: 1-3 pary (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyśle, na potrzeby niniejszego opracowania, przeanalizowanych statystycznie oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony dziecięcia białogrzbietego zamieszczono w załączniku nr 7.1.8_7_2

8. A241 Dzieciół trójpalczasty *Picoides tridactylus*

Charakterystyka gatunku:

W Polsce zasiedla Karpaty i północny-wschód kraju natomiast w Sudetach pojawia się jedynie efemerycznie. Gatunek występujący w górach prawie wyłącznie powyżej 650 m n.p.m., najliczniej na wysokości 1000-1400 m n.p.m., jedynie nieliczne stanowiska stwierdzano na pogórzu na wysokości 400-600 m n.p.m. (Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Piotrowska i Wesołowski 2007). Jest gatunkiem osiadłym, wykorzystującym zajmowane siedlisko leśne cały rok.

W górach dzieciół trójpalczasty zasiedla przede wszystkim górnoreglowe bory świerkowe, a także (mniej licznie) dolnoreglowe bory mieszane i jodłowe, bory i lasy bagienne oraz dolnoreglowe lasy bukowo-jodłowe ze znaczącym udziałem jodły bądź świerka. Wg literatury czynnikiem warunkującym obecność dziecięcia trójpalczastego w siedlisku jest dostępność drzew zamierających oraz martwego drewna.

Sezon lęgowy gatunku trwa od końca marca do czerwca. Dziuple lęgowe wykuwa para w spróchniałych drzewach. Raz w roku samica znosi od 3 do 6 jaj. Wielkość rewiru wykorzystywanego przez dziecięcia waha się od kilkudziesięciu do kilkuset hektarów.

Dziecięcia trójpalczastego jest gatunkiem wąsko wyspecjalizowanym. Żeruje na obumarłych pniach drzew, głównie świerków, lokalnie na innych gatunkach iglastych. Pokarm dziecięcia stanowią larwy, poczwarki i imago chrząszczy (głównie kornikowate) (Gromadzki M. (red.), Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013).

Liczebność populacji w kraju:

500-800 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

30-40 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

5,38 % krajowej populacji dziecięcia trójpalczastego

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002: 1-3 pary (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyślu, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony dziecięcia trójpalczastego zamieszczono w załączniku nr 7.1.8_8_2.

9. A282 Drozd obrożny *Turdus torquatus*

Charakterystyka gatunku:

Drozd obrożny jest gatunkiem migrującym, spędzający zimę w Europie Południowej, w Azji Mniejszej oraz w Afryce Południowej. Do Polski przylatuje w okolicach kwietnia, a odlatuje w okresie wrzesień-październik. W okresie lęgowym gatunek terytorialny, wyprowadza 1-2 lęgi w roku. Gniazdo buduje samica, umieszcza je zazwyczaj na drzewach iglastych, w rozwidleniu gałęzi blisko pnia. W zniesieniu znajduje się od 3 do 6 jaj, które przez 12-14 dni wysiaduje wyłącznie samica. Pisklęta po wykluciu są ogrzewane jeszcze przez około tydzień, w karmieniu uczestniczą oboje rodzice. Potomstwo osiąga zdolność lotu po 14-16 dniach, a dojrzałość płciową w drugim roku życia. Gatunek w kraju występuje głównie w Karpatach, zasiedla różne typy lasów od 250m n.p.m po górną granicę lasu, pojawiając się także w paśmie kosodrzewiny. Pożywienie gatunku stanowią drobne owady i ich larwy oraz inne drobne bezkręgowce a także jagody.

Liczebność populacji w kraju:

1600-3600 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

10-20 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.)

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

0,57 % krajowej populacji drozda obrożnego

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002: 1 para (dane na podstawie transektów monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyślu, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu zachowania drozda obrożnego zamieszczono w załączniku nr 7.4.8. _9_2.

10. A320 Mucholówka mała *Ficedula parva*

Charakterystyka gatunku:

W Polsce jest gatunkiem umiarkowanie rozpowszechnionym. Największe zagęszczenia osiąga w pasie od Pomorza przez Warmię i Podlasie oraz na krańcach południowo-wschodnich. Jest migrantem dalekodystansowym. Polskę opuszcza w sierpniu-wrześniu i spędza zimę w południowej Azji. Mucholówka mała występuje w szerokim spektrum siedlisk leśnych.

W Polsce zasiedla najczęściej dwa główne typy drzewostanów: na nizinach i pogórzach – grądy, w warunkach górskich przede wszystkim buczyny, a także grądy

i jaworzyny. Preferuje chłodne, cieniste drzewostany z małą ilością podszytu. Jej pokarmem są owady, które łowi głównie w locie.

Jako miejsca lęgowe muchołówki małe wybierają tzw. półdziuple – płytkie dziuple o dużych otworach umieszczone dość nisko nad ziemią (zwykle do 6m) lub szczyty złamanych cienkich drzew, szczeliny w pniach lub za odstającą korą. Najczęściej z ziemi widać wysiadującą jaja samicę. Do lęgów wykorzystywane są gatunki drzew liściastych. Około 30% z nich to drzewa martwe. Mucholówka mała składanie jaj rozpoczyna na początku maja. Wielkość zniesienia zwykle wynosi 5-7 jaj. Inkubacja trwa 13-14 dni. Pisklęta opuszczają gniazdo po około 2 tygodniach.

Liczebność populacji w kraju:

27000-68000 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

400-450 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

0,96 % krajowej populacji muchołówki małej

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002: 1-21 pary (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyśle, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony muchołówki małej zamieszczono w załączniku nr 7.1.8_10_2

11. A321 Mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis*

Charakterystyka gatunku:

W Polsce jest gatunkiem nielicznym, lokalnie średnio liczny o umiarkowanym rozpowszechnieniu. Najliczniej występuje w Puszczy Białowieskiej, Niepołomickiej, w Grądach Odrzańskich oraz na krańcach południowo-wschodnich. Zimą spędza na obszarze Afryki subsaharyjskiej. Siedliska lęgowe muchołówki białoszyjej w Polsce to przede wszystkim lasy liściaste: na nizinach i pogórzach – grądy, w warunkach górskich przede wszystkim buczyny, a także grądy i łęgi. Unika lasów z gęstym podszytem, który prawdopodobnie ogranicza jej żerowanie. Jej pokarmem są owady, które łowi głównie w locie.

Mucholówki białoszyje gniazdują głównie w dziuplach zlokalizowanych w żywych drzewach. Preferują dziuple naturalne niż te wykute przez dzięcioły. Do lęgów wykorzystywane są gatunki drzew liściastych. Chętnie zasiedlają też budki lęgowe wywieszane przez człowieka. Mucholówka białoszyja składanie jaj rozpoczyna na początku maja. Wielkość zniesienia zwykle wynosi 5-8 jaj. Inkubacja trwa 12-14 dni. Pisklęta opuszczają gniazdo po około 15-18 dniach.

Liczebność populacji w kraju:

25000-46000 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

600-1600 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

1,26 % krajowej populacji muchołówki białoszyjej

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002: 21-24 pary (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyśle, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony muchołówki białoszyjej zamieszczono w załączniku nr 7.1.8_11_2

12. A104 Jarząbek *Bonasa bonasia***Charakterystyka gatunku:**

W Polsce jarząbek występuje w rozległych kompleksach leśnych północno-wschodniej i południowo-wschodniej części kraju. Lokalnie może zasiedlać także niewielkie, izolowane lasy (np. na pogórzach) (Zawadzka D. i in. 2013.).

Jarząbki jest gatunkiem leśnym zasiedlającym różnego typu drzewostany, głównie mieszane (grądowe z udziałem świerka i/lub sosny na niżu, bukowo-jodłowe i świerkowe z domieszką gatunków liściastych w górach). Warunkiem występowania jarząbka jest istnienie w obrębie terytorium wysokiego stopnia zróżnicowania (heterogenności) zarówno składu gatunkowego, a także obecność bogatego podszytu (leszczyna, jarzębina, olsza, wierzba, osika jako baza pokarmowa, gatunki iglaste — głównie świerk bądź jodła jako osłona) i runa (*Ericaceae* i *Rubus* spp. jako baza pokarmowa). Jarząbki preferują zróżnicowane ukształtowanie terenu (np. obecność dolin — osłona), sąsiedztwo polan (borówczyska — baza pokarmowa, częste miejsca zaśnieżania), obecność leżaniny i wykrotów (schronienia, paprzyska) oraz występowanie kopców mrówek (paprzyska) (Zawadzka D. i in. 2013).

Jarząbek jest gatunkiem terytorialnym i osiadłym. Terytoria zasiedla jesienią (wrzesień –październik), po rozpadzie stadek rodzinnych. Areał życiowy jarząbka zamyka się w około 10-30 ha w zależności od rodzaju siedliska i pory roku (Chyralski i in. 2015).

Okres lęgowy rozpoczyna od marca - kwietnia do czerwca bądź lipca-sierpnia a koniec przypadku powtórnego zniesienia po stracie pierwszego lęgu. Po okresie lęgowym (wrzesień, październik) następuje rozpad stadek rodzinnych (Zawadzka D. i in. 2013.).

Głównym pokarmem jarząbka są rośliny. Zjada liście, pędy, owoce, nasiona, pączki kwiatowe i liściowe wielu gatunków roślin. Szczególnie preferowane są

leszczyna, brzoza, buk, jarzębina, malina i borówka czernica. W okresie przed lęgowym i pisklęcym ważnym składnikiem pokarmu są bezkręgowce [Gromadzki M. (red.) 2004].

Liczebność populacji w kraju:

15000-20000 samców (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

400-450 samców (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

2,42 % krajowej populacji jarząbka.

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002: 2-3 samce (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyśle, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony jarząbka zamieszczono w załączniku nr 7.1.8_12_2.

13. A328 Gąsiorek *Lanius collurio*

Charakterystyka gatunku:

W górach występuje do wysokości 800-1100 m n.p.m. Gatunek zasiedlający krajobraz rolniczy o zróżnicowanej strukturze zadrzewień i zakrzaczeń. W lasach gniazduje głównie na ich obrzeżach oraz na zrębach i uprawach. Nie występuje we wnętrzu kompleksów leśnych.

Gąsiorek jest ptakiem terytorialnym. Wielkość terytorium jest zmienna i zależy m.in. od zagęszczenia par lęgowych, zasobów pokarmowych i liczby czatowni. W optymalnych biotopach wynosi ona 0,08–1,52 ha, a w mniej odpowiednich sięga nawet 8 ha. Obszar zdobywania pokarmu jest jednocześnie terytorium, w którym gąsiorki budują gniazdo (Chylarecki i in. 2009)

Początek okresu lęgowego rozpoczyna się od połowy maja i może trwać do połowy lipca. Gąsiorek żywi się większymi owadami. Dietę uzupełniają pająki, ślimaki, dżdżownice i drobne kręgowce (w tym pisklęta ptaków).

Liczebność populacji w kraju:

740000-1100000 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002:

1000-1400 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002 w stosunku do populacji w kraju:

0,13 % krajowej populacji gąsiorka

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Beskid Niski PLB180002: 1-4 pary (dane na podstawie inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony gąsiorka zamieszczono w załączniku nr 7.1.8_13_2.

7.1.2. ISTNIEJĄCE I POTENCJALNE ZAGROŻENIA DLA ZACHOWANIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY PTAKÓW BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY ORAZ ICH SIEDLISK W OBSZARZE NATURA 2000 BESKID NISKI PLB 180002 NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

Lp.	Przedmiot ochrony Kod, nazwa	Zagrożenia	
		Istniejące	Potencjalne
1	A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	1. Nazwa zagrożenia: Zaprzestanie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego Opis zagrożenia: Zaprzestanie użytkowania kośnego spowodowałoby uruchomienie dynamicznego procesu sukcesji wtórnej, która w szybkim tempie doprowadziłaby do całkowitego zaniku siedliska (Kod: A03.03 Zaniechanie / brak koszenia). 2. Nazwa zagrożenia: Zalesianie terenów otwartych, istotnych dla gatunku Opis zagrożenia: Utrata siedlisk żerowiskowych związana z zalesianiem terenów otwartych (Kod: B01.01 Zalesianie terenów otwartych - drzewa rodzime)
2	A089 Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	1. Nazwa zagrożenia: Zaprzestanie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego Opis zagrożenia: Zaprzestanie użytkowania kośnego spowodowałoby uruchomienie dynamicznego procesu sukcesji wtórnej, która w szybkim tempie doprowadziłaby do całkowitego zaniku siedliska (Kod: A03.03 Zaniechanie / brak koszenia). 2. Nazwa zagrożenia: Zalesianie terenów otwartych, istotnych dla gatunku Opis zagrożenia: Utrata siedlisk żerowiskowych związana z zalesianiem terenów otwartych (Kod: B01.01 Zalesianie terenów otwartych - drzewa rodzime)
3	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	1. Nazwa zagrożenia: Zaprzestanie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego Opis zagrożenia: Zaprzestanie użytkowania kośnego spowodowałoby uruchomienie dynamicznego procesu sukcesji wtórnej, która w szybkim tempie doprowadziłaby do całkowitego zaniku siedliska (Kod: A03.03 Zaniechanie / brak koszenia).

Lp.	Przedmiot ochrony Kod, nazwa	Zagrożenia	
		Istniejące	Potencjalne
			2. Nazwa zagrożenia: Zmiana sposobu użytkowania gruntu. Opis zagrożenia: Trwała zamiana łąk na grunty orne powoduje utratę miejsc lęgowych (Kod: A02.03 Zamiana na grunty orne). 3. Nazwa zagrożenia: Zalesianie terenów otwartych, istotnych dla gatunku. Opis zagrożenia: Utrata siedlisk żerowiskowych związana z zalesianiem terenów otwartych (Kod: B01.01 Zalesianie terenów otwartych - drzewa rodzime)
4	A217 Sóweczka <i>Glaucidium passerinum</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
5	A220 Puszczyk uralski <i>Strix uralensis</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	1. Nazwa zagrożenia: Zaprzestanie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego Opis zagrożenia: Zaprzestanie użytkowania kośnego spowodowałoby uruchomienie dynamicznego procesu sukcesji wtórnej, która w szybkim tempie doprowadziłaby do całkowitego zaniku siedliska (Kod: A03.03 Zaniechanie / brak koszenia) 2. Nazwa zagrożenia: Zalesianie terenów otwartych, istotnych dla gatunku Opis zagrożenia: Utrata siedlisk żerowiskowych związana z zalesianiem terenów otwartych (Kod: B01.01 Zalesianie terenów otwartych - drzewa rodzime)
6	A234 Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)

Lp.	Przedmiot ochrony Kod, nazwa	Zagrożenia	
		Istniejące	Potencjalne
7	A239 Dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
8	A241 Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
9	A282 Drozd obrożny <i>Turdus torquatus</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
10	A320 Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
11	A321 Mucholówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
12	A104 Jarząbek <i>Bonasa banasia</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
13	A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)

7.1.3. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Lp	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia założonego celu ochrony
1	A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.
2	A089 Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.
3	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.
4	A217 Sóweczka <i>Glaucidium passerinum</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.
5	A220 Puszczyk uralski <i>Strix uralensis</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.
6	A234 Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.
7	A239 Dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.
8	A241 Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.
9	A282 Drozd obrożny <i>Turdus torquatus</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.
10	A320 Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.
11	A321 Mucholówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.
12	A104 Jarząbek <i>Bonasa banasia</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.
13	A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrażona w trakcie realizacji PUL.

7.1.4. DZIAŁANIA OCHRONNE

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne							
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk						
1	A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	A1	Utrzymanie użytków zielonych i tradycyjnego sposobu ich zagospodarowania	Obligatoryjne: prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego. Fakultatywne: użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska. Dopuszcza się pozostawianie do 15% zakrzewień i zadrzewień na gruntach wymienionych w załączniku 7.8_1	Załącznik nr 7.8._1	W całym okresie obowiązywania Planu	Nie wydzielone	Nadleśnictwo Lesko	
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych						
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1500 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP	
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
		C1	Nie planuje się						
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk						

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
2	A089 Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i>	A1	Utrzymanie użytków zielonych i tradycyjnego sposobu ich zagospodarowania	Obligatoryjne: prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego. Fakultatywne: użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska. Dopuszcza się pozostawianie do 15% zakrzewień i zadrzewień na gruntach wymienionych w załączniku 7.8_1.	Załącznik nr 7.8._1	W całym okresie obowiązywania Planu	Nie wydzielone	Nadleśnictwo Lesko
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	1500 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C1	Nie planuje się					
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk					
3	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	A1	Utrzymanie użytków zielonych i tradycyjnego sposobu ich zagospodarowania	Obligatoryjne: prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego.	Załącznik nr 7.8._1	W całym okresie obowiązywania Planu	Nie wydzielone	Nadleśnictwo Lesko.

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				Fakultatywne: użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska. Dopuszcza się pozostawianie do 15% zakrzewień i zadrzewień na gruntach wymienionych w załączniku 7.8_1.				
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Użytki zielone w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C1	Nie planuje się					
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk					
4	A217 Sóweczka <i>Glaucidium passerinum albicollis</i>	A1	Nie planuje się					
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1500 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
5	A220 Puszczyk uralski <i>Strix uralensis</i>	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony				
		C1	Nie planuje się				
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk				
		A1	Utrzymanie użytków zielonych i tradycyjnego sposobu ich zagospodarowania Obligatoryjne: prowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego. Fakultatywne: użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska. Dopuszcza się pozostawianie do 15% zakrzewień i zadrzewień na gruntach wymienionych w załączniku 7.8_1.	Załącznik nr 7.8._1	W całym okresie obowiązywania Planu	Nie wydzielone	Nadleśnictwo Lesko.
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych				
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1500 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony				
		C1	Nie planuje się				

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		Nr	<i>Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk</i>				
6	A234 Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	A1	Nie planuje się				
		Nr	<i>Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych</i>				
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe PGL LP
		Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>				
		C1	Nie planuje się				
		Nr	<i>Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk</i>				
7	A239 Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	A1	Nie planuje się				
		Nr	<i>Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych</i>				
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe PGL LP
		Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>				
		C1	Nie planuje się.				

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne							
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk						
8	A241 Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>	A1	Nie planuje się						
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych						
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP	
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
		C1	Nie planuje się						
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk						
9	A282 Drozd obrożny <i>Turdus torquatus</i>	A1	Nie planuje się						
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych						
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	600 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP	
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
		C1	Nie planuje się						
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk						

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
10	A320 Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	A1	Nie planuje się					
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C1	Nie planuje się					
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk					
11	A321 Mucholówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	A1	Nie planuje się					
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C1	Nie planuje się					
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk					
12		A1	Nie planuje się					

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	A104 Jarząbek Bonasa banasia	Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C1	Nie planuje się					
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk					
13	A338 Gąsiorek Lanius collurio	A1	Nie planuje się					
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	600 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C1	Nie planuje się					

7.1.5. WSKAZANIA DO ZMIAN W OBOWIĄZUJĄCYCH DOKUMENTACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Lp	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (<i>Art. 28 ust 10 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody</i>)
1.	brak	brak

7.1.6. PROPOZYCJA WERYFIKACJI SDF OBSZARU I JEGO GRANIC

1. Zmiana granicy obszaru wynika z doprecyzowania przebieg granicy do działek ewidencyjnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

7.1.7. PRZESŁANKI DO SPORZĄDZENIA PLANU OCHRONY

Brak konieczności opracowania planu ochrony.

7.1.8. ZAŁĄCZNIKI DO ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 BESKID NISKI PLB180002

Załącznik nr 7.8._1 .

Użytki zielone

Adres leśny	Powierzchnia [ha]
04-14-2-19-234 -h -00	10,42
04-14-2-19-239A -a -00	0,68
04-14-2-19-239A -c -00	8,67
04-14-2-19-243A -g -00	10,43
Razem	29,52

Oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony.

1. A072 Trzmielojad *Pernis apivorus*

Załącznik nr 7.1.8_1_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 1 para (dane na podstawie danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Ocena dotyczy wielkości i jakości siedliska lęgowego z uwagi na fakt, że w części obszaru objętej PUL jest znikoma powierzchnia łąk (siedlisk żerowiskowych). Powierzchnia siedliska lęgowego – drzewostany liściaste lub mieszane (minimum 40% gatunków liściastych), w wieku powyżej 70 lat, z obecnością w kompleksie niewielkich powierzchni otwartych wynosi - 667,07 ha
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku			FV		Brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości. Zachowanie gatunku w perspektywie obowiązywania PUL jest niemal pewne.

2. A089 Orlik krzykliwy *Clanga pomarina*

Załącznik nr 7.1.8_2_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A089 Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 2 pary (dane na podstawie zasiedlonych stref ochrony).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Ocena dotyczy wielkości i jakości siedliska lęgowego z uwagi na fakt, że w części obszaru objętej PUL jest znikoma powierzchnia łąk (siedlisk żerowiskowych). Powierzchnia siedliska lęgowego – drzewostany o złożonej strukturze pionowej, z udziałem drzew powyżej 60 lat, z pojedynczymi drzewami ponad 100 lat, oddalone od żerowisk do 1000 m wynosi - 1663,86 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku			FV		Brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości. Zachowanie gatunku w perspektywie obowiązywania PUL jest niemal pewne.

3. A122 Derkacz *Crex crex*

Załącznik nr 7.1.8_3_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 2 - 3 samców. (dane z powierzchni monitoringowych wykonanych na siedliskach potencjalnych przez BULiGL Oddział w Przemyśle, na potrzeby niniejszego opracowania oraz inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		W części obszaru objętego <i>PUL</i> znajdują się preferowane przez derkacza zakrzaczenia, łąki nieużytkowane oraz łąki użytkowane ekstensywnie (6510).
		Powierzchnia siedliska	U1			Ocena wskaźnika <i>powierzchnia siedliska</i> nie przesądza o ocenie parametru <i>siedlisko</i> z uwagi na fakt, że w części obszaru objętej <i>PUL</i> dla Nadleśnictwa Lesko znajduje się około 29,52 ha koszonych łąk, natomiast większość znajduje się w części obszaru nieobjętej <i>PUL</i> .
	Szanse zachowania gatunku					FV

4. A217 Sóweczka *Glaucidium passerinum*

Załącznik nr 7.1.8_4_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A217 Sóweczka <i>Glaucidium passerinum</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 1 para. (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyślu, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej). Brak lokalizacji miejsc gniazdowania (dziupli).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkości i jakości siedliska odpowiednia dla gatunku. Łączna wielkość powierzchni odpowiedniej dla gatunku: a) z dużą ilością jodły lub świerka (minimum 40%), w wieku powyżej 80 lat, udziałem podszytu i podrostu maksymalnie 40%. b) drzewostany jodłowe i świerkowe powyżej 100 lat bez ograniczeń udziału podszytu i podrostu wynosi - 375,66 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			Brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości. Zachowanie gatunku w perspektywie obowiązywania PUL jest niemal pewne.
	Szanse zachowania gatunku					FV

5. A220 Puszczyk uralski *Strix uralensis*

Załącznik nr 7.1.8_5_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A220 Puszczyk uralski <i>Strix uralensis</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 2-3 pary (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyślu, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Ocena dotyczy wielkości i jakości siedliska lęgowego z uwagi na fakt, że w części obszaru objętej PUL jest znikoma powierzchnia łąk (siedlisk żerowiskowych). Poza terenem Nadleśnictwa siedlisk żerowiskowych jest odpowiednia ilość.
		Powierzchnia siedliska	FV			

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
						Powierzchnia siedliska gatunku w drzewostanach o złożonej strukturze wiekowej, z 20% udziałem buków starszych niż 60 lat, w odległości od terenów otwartych do 500 m wynosi – 509,59 ha.
	Szanse zachowania gatunku			FV		Brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości. Zachowanie gatunku w perspektywie obowiązywania PUL jest niemal pewne.

6. A234 Dzieciół zielonosiwy *Picus canus*

Załącznik nr 7.1.8_6_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A234 Dzięciół zielonosiwy <i>Picus canus</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 1-6 par (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemysłu na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Ocena dotyczy wielkości i jakości siedliska lęgowego z uwagi na fakt, że w części obszaru objętej PUL jest znikoma powierzchnia otwartych przestrzeni. Natomiast w areale bytowania gatunku otwartych przestrzeni jest duża ilość. Powierzchnia siedliska gatunku z martwym drewnem powyżej 20 m³/ha (w przypadku N-ctwa Lesko wynosi 23,17 m³/ha), drzewostany z udziałem gatunków liściastych oraz z udziałem ponad 30% drzew w wieku powyżej 90 lat, graniczące z mozaiką siedlisk otwartych użytkowanych ekstensywnie wynosi – 670,27 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku					FV

7. A239 Dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*

Załącznik nr 7.1.8_7_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A239 Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 1-3 par (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemysłu na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkość i jakość siedliska odpowiednia gatunku. Powierzchnia siedliska gatunku z martwym drewnem powyżej 20 m³/ha (w przypadku N-ctwa Lesko wynosi 22,35 m³/ha), drzewostany z przewagą gatunków liściastych (minimum 50%) oraz z udziałem ponad 30% drzew w wieku powyżej 80 lat wynosi – 196,13 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku					FV

8. A241 Dzięcioł trójpalczasty *Picoides tridactylus*

Załącznik nr 7.1.8_8_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A241 Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 1-3 pary (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemysłu na terenie ostoi, przeanalizowanych statystycznie, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkość i jakość siedliska odpowiednia gatunku.
		Powierzchnia siedliska	FV			Powierzchnia siedliska gatunku z martwym drewnem powyżej 20 m³/ha (w przypadku N-ctwa Lesko wynosi 39,92 m³/ha) oraz z udziałem jodły lub świerka minimum 50%, w wieku ponad 60 lat wynosi – 618,40 ha.

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
	Szanse zachowania gatunku			FV		Brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości. Zachowanie gatunku w perspektywie obowiązywania PUL jest niemal pewne.

9. A282 Drozd obrożny *Turdus torquatus*

Załącznik nr 7.1.8_9_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A282 Drozd obrożny <i>Turdus torquatus</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 1 para. (dane na podstawie transektów monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyślu, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkość i jakość siedliska odpowiednia gatunku. Powierzchnia siedliska gatunku z udziałem gatunków jodły lub świerka w wieku powyżej 80 lat, minimum 70%, w odległości do 200 m od otwartych przestrzeni wynosi – 78,62 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku					FV

10. 320 Mucholówka mała *Ficedula parva*

Załącznik nr 7.1.8_10_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A320 Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 2-21 par (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemysłu na terenie ostoi, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkość i jakość siedliska odpowiednia gatunku. Powierzchnia siedliska gatunku z udziałem gatunków liściastych powyżej 50%, w wieku średnim powyżej 80 lat, z udziałem podszytu i podrostu maksymalnie 30%. wynosi – 259,30 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku					FV

11. A321 Mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis*

Załącznik nr 7.1.8_11_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A321 Mucholówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 21-24 pary (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemysłu na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkość i jakość siedliska odpowiednia gatunku. Powierzchnia siedliska gatunku z udziałem gatunków liściastych powyżej 50%, w wieku średnim powyżej 80 lat wynosi – 409,63 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku					FV

12. A104 Jarząbek *Bonasa banasia*

Załącznik nr 7.8.1_12_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A104 Jarząbek <i>Bonasa banasia</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 2-3 samce. (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemysłu na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkości i jakości siedliska odpowiednia dla gatunku. Powierzchnia siedliska gatunku z różnowiekowymi drzewostanami, z udziałem: - minimum 40% gatunków iglastych, - minimum 40% podszytu i podrostu, - minimum 20% drzew powyżej 80 lat wynosi – 403,01 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku					FV

13. A338 Gąsiorek *Lanius collurio*

Załącznik nr 7.8.1_13_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

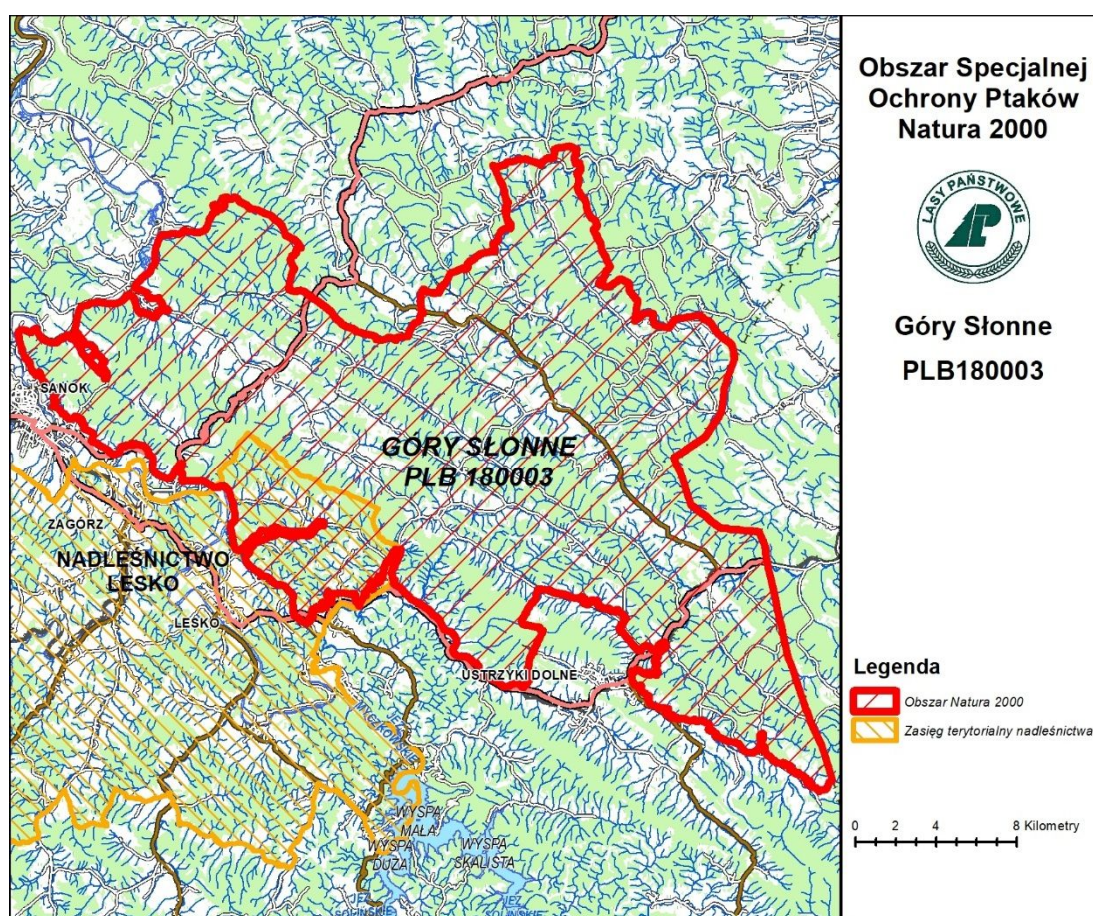
Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźn ika	Ocena paramer tru	Ocena ogólna	Uwagi
A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 1-4 pary (dane na podstawie inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkość i jakość siedliska odpowiednia gatunku. W drzewostanach N-ctwa dobrze wykształcone ekotony.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku					FV

7.2. ZAKRES ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 GÓRY SŁONNE PLB180003

7.2.1. INFORMACJE O OBSZARZE NATURA 2000 GÓRY SŁONNE PLB180003

7.2.1.1. OPIS GRANIC OBSZARU NATURA 2000 GÓRY SŁONNE PLB180003

Opis granic części obszaru położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko w postaci współrzędnych punktów załamania w układzie PUWG 1992 oraz warstwy *shp.*, zamieszczono na nośniku DVD, stanowiącym załącznik do tego opracowania. Dodatkowo wykonano dedykowaną mapę w skali 1:25000 zawierającą przebieg granic obszaru.

Ryc. 17. Mapa obszaru Natura 2000

7.2.1.2. INFORMACJE O OBSZARZE NATURA 2000 GÓRY SŁONNE PLB180003**Teren objęty planem**

Tab. 78. Zestawienie powierzchni obszaru Natura 2000 PLB180003 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Nazwa	Procent powierzchni obszaru, dla którego sporządza się zakres zadań ochronnych w ramach PUL		Powierzchnia wg ewidencji [ha]	Powierzchnia geometryczna [ha]
	Powierzchnia ewidencyjna	Powierzchnia geometryczna		
Zakres zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko	4,18	4,18	2301,79	2302,45

7.2.1.3. OPIS GRUNTÓW I PRZEDMIOTÓW OCHRONY**Opis obszaru**

Obszar Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275).

Aktualnie powierzchnia obszaru, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.), wynosi 55 036,8 ha i obejmuje teren położony w województwie podkarpackim na terenie gmin: Bircza (0,2 ha), Fredropol (0,4 ha), Lesko (2 989,1 ha), Olszanica (5 934,3 ha), Sanok — gmina miejska (1 347,1 ha), Sanok — gmina wiejska (5 305,5 ha), Tyrawa Wołoska (6 924,6 ha), Ustrzyki Dolne (32 535,6 ha).

PUL zawierający zakres PZO, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) obejmuje wszystkie grunty w zarządzie Nadleśnictwa Lesko w zasięgu obszaru Natura 2000 Góry Słonne PLB180003.

Przedmioty ochrony wg SDF

Tab. 79. Gatunki ptaków wymienione w SDF jako przedmioty ochrony na terenie obszaru Góry Słonne PLB180003.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	A030	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>
2	A072	Trzmiełojad	<i>Pernis apivorus</i>
3	A089	Orlik krzykliwy	<i>Clanga pomarina (Aquila pomarina)</i>
4	A091	Orzeł przedni	<i>Aquila chrysaetos</i>
5	A104	Jarząbek	<i>Bonasa bonasia</i>
6	A122	Derkacz	<i>Crex crex</i>
7	A127	Żuraw	<i>Grus grus</i>
8	A215	Puchacz	<i>Bubo bubo</i>
9	A217	Sóweczka	<i>Glaucidium passerinum</i>
10	A220	Puszczyk uralski	<i>Strix uralensis</i>
11	A223	Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>
12	A229	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>
13	A234	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>
14	A239	Dzięcioł białogrzbiety	<i>Dendrocopos leucotos</i>
15	A241	Dzięcioł trójpalczasty	<i>Picoides tridactylus</i>
16	A307	Jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>
17	A320	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>
18	A321	Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>
19	A338	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>
20	A282	Drozd obrożny	<i>Turdus torquatus</i>

Zgodnie z § 6 pkt. 1 rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014 r. poz. 1713) przedmiotami ochrony w obszarze specjalnej ochrony ptaków mogą być tylko te gatunki, które są wymienione w Załączniku 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.), pod warunkiem spełniania jednego z kryteriów przytoczonych ww. przepisie.

Należy podkreślić, że jednym z kryteriów uznawania danego gatunku ptaka za przedmiot ochrony jest regularne występowanie co najmniej 1% lęgowej populacji krajowej gatunku, o którym mowa w § 6 pkt. 1 lit. a. Wszystkie gatunki wymienione w SDF powinny spełniać ten warunek.

Tab. 80. Gatunki ptaków wymienione w SDF jako przedmioty ochrony, które nie występują na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	A122	Derkacz	<i>Crex crex</i>
2	A127	Żuraw	<i>Grus grus</i>
3	A215	Puchacz	<i>Bubo bubo</i>
4	A223	Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>
5	A229	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>
6	A307	Jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>
7	A338	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>

7.2.1.4. PRZEDMIOTY OCHRONY W OBSZARZE NATURA 2000 GÓRY SŁONNE PLB180003 NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

Tab. 81. Gatunki ptaków wymienione w SDF jako przedmioty ochrony, które występują na terenie obszaru Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	A030	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>
2	A072	Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>
3	A089	Orlik krzykliwy	<i>Clanga pomarina (Aquila pomarina)</i>
4	A091	Orzeł przedni	<i>Aquila chrysaetos</i>
5	A104	Jarząbek	<i>Bonasa bonasia</i>
6	A217	Sóweczka	<i>Glaucidium passerinum</i>
7	A220	Puszczyk uralski	<i>Strix uralensis</i>
8	A234	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>
9	A239	Dzięcioł biało grzbiety	<i>Dendrocopos leucotos</i>
10	A241	Dzięcioł trójpalczysty	<i>Picoides tridactylus</i>
11	A320	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>
12	A321	Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>
13	A282	Drozd obrożny	<i>Turdus torquatus</i>

7.2.1.5. INFORMACJE O ZASTOSOWANEJ METODYCE UŻYTEJ DO OCENY GATUNKÓW PTAKÓW BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY W OBSZARZE NATURA 2000 GÓRY SŁONNE PLB180003 NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

W ramach prac nad PUL przeprowadzono inwentaryzację trzech gatunków dzięciołów: biało grzbiatego, trójpalczastego oraz zielonosiwego, gdyż gatunki te związane są ze środowiskiem leśnym i przypisuje się im ścisły związek z występowaniem martwego drewna w lasach. Poza tym zinwentaryzowano również trzmielojada, ponieważ liczebność jego populacji podana w wynikach inwentaryzacji przekazanej przez RDOŚ w Rzeszowie budziła wątpliwości.

Inwentaryzację przeprowadzono w oparciu o metodykę zalecaną w „Monitoringu ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny” tj. praca zbiorowa pod redakcją Przemysława Chylareckiego, Arkadiusza Sikory, Zdzisława Ceniana i Tomasza Chodkiewicza. Wydanie drugie uzupełnione 2015 rok, jak również w oparciu o publikacje: Biblioteka Monitoringu Środowiska oraz Monitoring Rzadkich Dzięciołów. Wykorzystano również Instrukcja prac terenowych Państwowy Monitoring Środowiska (Ł. Kajtoch, D. Nowak 2009 r) z modyfikacjami.

W przypadku bociana czarnego, orlika krzykliwego, orła przedniego, jarząbka, derkacza, żurawia, puchacza, sóweczki, puszczyka uralski, włochatki, zimorodka, jarzębatki, muchołówki małej, muchołówki białoszyjej, gąsiorka i drozda obrożnego, przedmiotów ochrony wymienionych w SDF dla obszaru Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 przyjęto wyniki z wcześniejszych badań, zawartych w opracowaniach udostępnionych przez RDOŚ w Rzeszowie. Dla trzmielojada inwentaryzację wykonano w trakcie opracowania zadań ochronnych dla gruntów w zarządzie PGL LP Nadleśnictw Bircza i Brzozów położonych w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003. Dla określenia stanu siedlisk gatunków analizowano drzewostany oraz użytki zielone.

Przy określaniu liczebności gatunków uwzględniano także wyniki inwentaryzacji wskaźnikowej przeprowadzonej na terenie RDLP w Krośnie.

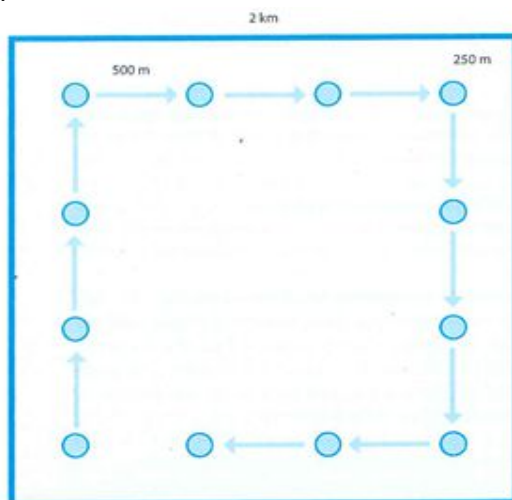
A234 Dzięciol zielonosiwy *Picus canus*

A239 Dzięciol białogrzbisty *Dendrocopos leucotos*

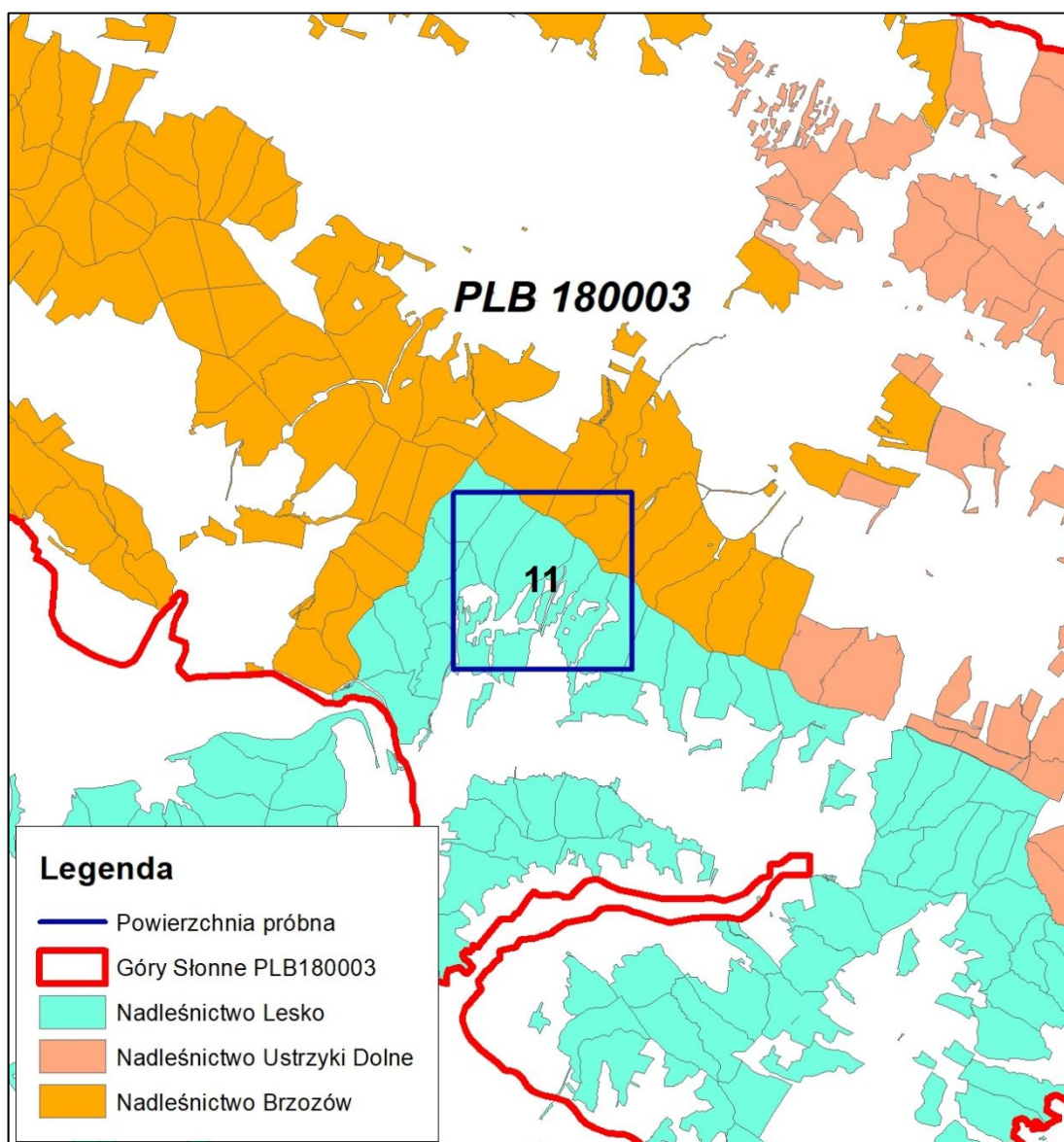
A241 Dzięciol trójpalczasty *Picoides tridactylus*

W 2018 r prace związane z inwentaryzacją dzięciołów na obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 na gruntach Nadleśnictwa Lesko zostały przeprowadzone w oparciu o wybraną losowo, metodą statystyczną, powierzchnię próbną. Powierzchnie zostały wytypowane w drzewostanach bez względu na ich optymalność dla badanych gatunków dzięciołów. Powierzchnie próbne wylosowano spośród kwadratów, w których siedliska leśne zajmowały co najmniej 70% powierzchni. W praktyce badane siedliska leśne reprezentują wszystkie typy drzewostanów znajdujących się na terenie obszaru Natura 2000 Góry Słonne PLB180003, wszystkie klasy wieku, a także te drzewostany, które są objęte ochroną w ramach rezerwatów przyrody.

W roku 2018 założono 1 powierzchnię próbną, na której zgodnie z metodyką Chylarecki i in. 2015 zlokalizowano 12 punktów wabień. Rozmieszczenie punktów przedstawia ryc.1. Wabienia dokonywano za pomocą urządzeń audio wyposażonych w głośnik zapewniający odpowiednią jakość i głośność dźwięku. Odtwarzanie głosów i bębnienia dzięciołów było przeprowadzane dla każdego z gatunków osobno. Aby zminimalizować zafałszowanie wyników z powodu ciągnięcia zwabionych osobników za obserwatorem zaniechano wabienia wykrytego gatunku na punktach położonych w pobliżu. Dla ujednolicenia wyników badań, a także wyeliminowania czynnika rozproszenia danych, na każdym z punktów wabień dokonywano trzech kontroli w odstępie kilkunastu dni od końca marca/początku kwietnia do końca maja. W raportach terenowych ornitologów byli zobligowani do określenia warunków pogodowych (zachmurzenie, wiatr, deszcz) oraz wykonania skróconego opisu drzewostanu. Rozmieszczenie inwentaryzacyjnych powierzchni próbnych przedstawia rycina poniżej.

Ryc. 18. Schemat rozmieszczenia 12 punktów wabienia oraz trasy przebiegu obserwatora pomiędzy punktami na powierzchni próbnej do inwentaryzacji dzięciołów.

Ryc. 19. Rozmieszczenie powierzchni próbnych w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003.

Wyniki kontroli zostały pogrupowane kryteriami obserwacji (Chylarecki i in. 2015) i lęgowości. Na podstawie obserwacji wzrokowej określano gatunek dzięcioła, płeć (jeżeli istniała taka możliwość), wiek (podlot), ślady żerowania. Wyróżniono 3 kategorie lęgowości:

- R0 - jednorazowa obserwacja pojedynczego ptaka (np. żerującego, przelatującego, głos kontaktowy),
- R1 - obserwacje wskazujące na prawdopodobnie zajęte terytorium (werblowanie, para ptaków, ptak(i) zaniepokojone, tokujące, kopulacja),
- R2 - obserwacje wskazujące z dużym prawdopodobieństwem na lęg w okolicy, której dokonano stwierdzenia lub potwierdzające gniazdowanie (kucie dziupli, ptaki wlatujące/wylatujące z dziupli, dziupla z pisklętami, podloty poza dziuplą, także w towarzystwie ptaków dorosłych).

Tab. 82. Wyniki inwentaryzacji BULiGL na gruntach Nadleśnictwa Lesko w roku 2018 rok.

Nr powierzchni	Gatunki inwentaryzowane											
2x2 km	Liczba par (terytoriów lęgowych)											
	wg. kategorii lęgowości											
	Dzięcioł białogrzbiety				Dzięcioł trójpalczasty				Dzięcioł zielonosiwy			
	<i>Dendrocopos leucotos</i>				<i>Picoides tridactylus</i>				<i>Picus canus</i>			
	R0	R1	R2	r-m	R0	R1	R2	r-m	R0	R1	R2	r-m
1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Średnio na 1 pow.	2				0				0			
Średnio na 1 km ²	0,50				0				0			

Tab. 83. Inwentaryzacja BULiGL na gruntach Nadleśnictw Bircza, Brzozów, Lesko, Ustrzyki Dolne w latach 2016 oraz 2018.

N-ctwo	Nr powierzchni 2x2 km	Gatunki inwentaryzowane											
		Liczba par (terytoriów lęgowych)											
		wg. kategorii lęgowości											
		Dzięcioł białogrzbiety				Dzięcioł trójpalczasty				Dzięcioł zielonosiwy			
		<i>Dendrocopos leucotos</i>				<i>Picoides tridactylus</i>				<i>Picus canus</i>			
		R0	R1	R2	r-m	R0	R1	R2	r-m	R0	R1	R2	r-m
Bircza	1	0	1	1	2	0	2	0	2	0	1	1	2
Bircza	2	0	1	0	1	0	0	1	1	0	2	1	3
Bircza	3	0	0	2	2	0	0	1	1	0	2	0	2
Bircza	4	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Bircza	5	0	0	1	1	0	0	1	1	0	2	1	3
Brzozów	6	0	3	0	3	0	0	0	0	0	2	0	2
Brzozów	7	2	0	0	2	0	0	1	1	0	1	2	3
Brzozów	8	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	2	3
Brzozów	9	0	1	1	2	0	0	0	0	0	2	1	3
Brzozów	10	0	1	2	3	0	0	0	0	0	0	2	2
Lesko	11	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Ustrzyki	12	0	2	0	2	0	0	0	0	0	1	0	1
Ustrzyki	13	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Ustrzyki	14	0	2	0	2	0	0	0	0	2	0	0	2
Ustrzyki	15	0	5	0	5	0	0	0	0	1	0	0	1
Razem PLB180003		3	18	9	30	0	2	5	7	3	16	10	29
Średnio na 1 pow.		2,000				0,467				1,933			
Średnio na 1 km ²		0,50				0,12				0,48			

**7.2.1.6. GATUNKI PTAKÓW BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY WYSTĘPUJĄCE
W CZĘŚCI OBSZARU NATURA 2000 GÓRY SŁONNE PLB 180003
NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LĘSKO**

1. A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*

Charakterystyka gatunku:

Bocian czarny jest szeroko rozpowszechnionym ptakiem lęgowym na terenie całego kraju, od nizin po obszary górskie, gdzie gnieździ się do wysokości 1000–1200 m n.p.m. (Zawadzka D. i in. 2013.).

Bocian czarny jest gatunkiem leśnym, który w optymalnych warunkach w okresie lęgowym przebywa właściwie tylko w obrębie zwartego drzewostanu. Od początku lat 90. XX w. obserwuje się przełamywanie lęku przed człowiekiem, co skutkuje tym, że gatunek ten zaczyna gnieździć się w niewielkich laskach, w pobliżu osad ludzkich i ruchliwych szlaków komunikacyjnych (Zawadzka D. i in. 2013.) Ważnym elementem bytowania są obfitujące w pokarm rzeki, strumienie, stawy rybne, oczka wodne, podmokłe łąki, bagna i rozlewiska (Chyralecki i in. 2015).

Bocian czarny gniazduje terytorialnie, tworząc monogamiczne pary. Wykazuje duże przywiązanie do rewirów. Arealy osobnicze sąsiadujących ze sobą par w znacznej mierze mogą się nakładać. Ptaki aktywnie bronią jedynie najbliższej okolicy gniazda (Zawadzka D. i in. 2013.). Gniazda zajmowane są często przez kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt lat, czasami wymiennie z innymi gatunkami ptaków, np. puchaczem, orlikiem krzykliwym, jastrzębiem. Zdarza się, że bocian czarny zajmuje gniazda po bieliku, jastrzębiu lub myszołowie (Chyralecki i in. 2015).

Bocian czarny zimę spędza w Afryce. Przylatuje najczęściej w kwietniu, niekiedy już w marcu. Okres lęgowy jest rozciągnięty w czasie. Do lęgów przystępuje w końcu kwietnia lub w maju. W gnieździe składa od 2 do 6 jaj (średnio 3-5). Po 30-40 dniach kłują się młode, by po 60-70 dniach opuścić gniazdo. Głównym pokarm stanowią ryby. W skład pokarmu wchodzi również płazy, owady, pierścienice, ślimaki [Gromadzki M. (red.) 2004].

Na zimowiska bocian czarny odlatuje od sierpnia do października. Podczas wędrówek i zimowania prowadzi samotniczy tryb życia [Gromadzki M. (red.) 2004].

Liczebność populacji w kraju:

1400-1600 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

5-10 par (dane z badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.)

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

0,50 % krajowej populacji bociana czarnego

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003: 1 para (dane na podstawie badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r. oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu zachowania bociana czarnego zamieszczono w załączniku nr 7.2.8_1_2.

2. A072 Trzmielojad *Pernis apivorus*

Charakterystyka gatunku:

Trzmielojad występuje w całym kraju, przeważnie jako gatunek bardzo nielicznie lub nielicznie lęgowy. Trzmielojad najliczniej występuje na wschodzie i północnym wschodzie kraju. (Zawadzka D. i in. 2013.).

Trzmielojad gnieździ się głównie w dużych kompleksach leśnych, na obszarach przylegających do terenów otwartych. Występuje również w śródpolnych niewielkich lasach. Preferuje lasy liściaste i mieszane oraz bory mieszane (Zawadzka D. i in. 2013.).

Trzmielojad jest gatunkiem umiarkowanie terytorialnym, a rewiry sąsiadujących ze sobą par nakładają się. Broniony fragment arealu (terytorium) jest niewielki i ogranicza się do najbliższej okolicy gniazda (500 m, a nawet do 2 km). Centra sąsiadujących rewirów oddalone są od siebie przeciętnie o 2,7 km (2,2–3,6 km) (Chyralecki i in. 2015). Zazwyczaj ptaki budują każdego roku nowe gniazdo, choć niekiedy wykorzystują również gniazda innych gatunków szponiastych (Zawadzka D. i in. 2013.).

Jest gatunkiem wędrownym. Pierwsze osobniki przylatują do Polski na przełomie kwietnia i maja, wyjątkowo wcześniej. Rozpoczynanie lęgów ma miejsce od trzeciej dekady maja do połowy czerwca. Wysiadywanie trwa 30-37 dni. Młode przebywają w gnieździe ok. 35–40 dni. Wylot z gniazda następuje w końcu lipca i na początku sierpnia. Przez następne dwa-trzy tygodnie rodzina przebywa w rewirze lęgowym (Zawadzka D. i in. 2013.). Dietę stanowią owady, przede wszystkim osy i szerszenie. Zjada on zarówno larwy, poczwarki, jak i owady dorosłe. Żywi się także trzmielami, chrząszczami oraz innymi owadami. Poluje też na kręgowce, takie jak jaszczurki czy gryzonie, wybiera chętnie pisklęta ptaków z gniazd. Zjada również jagody i inne owoce [Gromadzki M. (red.) 2004].

Na zimowiska odlatuje od końca sierpnia do października, większość ptaków opuszcza nasz kraj do połowy września (Zawadzka D. i in. 2013.).

Trzmielojad jest gatunkiem trudnym do obserwowania, a tym samym do określenia lokalizacji zajętych rewirów czy nawet potwierdzenia obecności na badanym obszarze. Prowadzi raczej skryty tryb życia, a w niektórych latach bywa wręcz niewidoczny na okupowanym terytorium. Ponadto niewprawni obserwatorzy mogą mieć trudności z odróżnieniem trzmielojadów od myszołowów – różnice zauważalne w warunkach terenowych są dość subtelne. Trzmielojad unika sąsiedztwa jastrzębia, który zabija zarówno jego pisklęta, jak i osobniki dojrzałe (Chyralecki i in. 2015).

Liczebność populacji w kraju:

2700-4900 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

30-36 par (dane na podstawie analizy siedlisk gatunku i powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyśle, na potrzeby niniejszego opracowania).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

0,87 % krajowej populacji trzmiełojada.

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003: 2-3 pary (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyśle na terenie ostoi, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu zachowania trzmiełojada zamieszczono w załączniku nr 7.2.8_2_2.

3. A089 Orlik krzykliwy *Clanga pomarina***Charakterystyka gatunku:**

Zwarty areal lęgowy obejmuje północno-wschodnią i wschodnią część kraju: Warmię, Mazury, Nizinę Podlaską, Lubelszczyznę i Karpaty Wschodnie (Chyralecki i in. 2015).

Orlik krzykliwy gniazduje w lasach przylegających do terenów otwartych zarówno w dużych kompleksach, jak i nawet kilkuhektarowych laskach. Ważnym elementem terytorium, nierzadko decydującym o atrakcyjności danego miejsca i rozmiarach rewiru, jest żerowisko. W Polsce orliki krzykliwe najchętniej polują w mozaikowo ukształtowanym krajobrazie rolniczym lub na rozległych obszarach łąk (np. w dolinach rzecznych), a wyraźnie unikają jednolitych monokultur upraw. Gatunek preferuje drzewostany o zróżnicowanym skraju, na których obrzeżach zachował się pas lub płyty nieużytków lub ekstensywnie użytkowanych łąk. (Chyralecki i in. 2015).

Samce orlika są terytorialne i bronią zajętego rewiru przed innymi samcami własnego gatunku. W sprzyjających warunkach żerowiskowych granice rewirów mogą jednak na siebie nachodzić. (Chyralecki i in. 2015).

Orlik krzykliwy jest gatunkiem wędrownym, spędzającym okres zimowy głównie w południowej i środkowej Afryce. W pierwszej i drugiej dekadzie września większość orlików rozpoczyna jesienną migrację na zimowiska. Do Polski orliki wracają w pierwszej i drugiej dekadzie kwietnia, choć pierwsze osobniki mogą pojawiać się już pod koniec marca. Pisklęta opuszczają gniazda najczęściej na przełomie lipca i sierpnia, ale po tym okresie ptaki mogą jeszcze powracać do gniazda na karmienie (Zawadzka D. i in. 2013.).

Pokarm orlika krzykliwego stanowią głównie gryzonie (najczęściej norniki), uzupełniane innymi drobnymi ssakami, pisklętami ptaków, płazami, gadami oraz owadami [Gromadzki M. (red.) 2004].

Orlik krzykliwy często zmienia gniazda, szczególnie jeśli w poprzednim sezonie nastąpiła strata lęgu. W jednym rewirze może funkcjonować 1–5 gniazd, naprzemiennie wykorzystywanych w różnych latach. nierzadko orliki zasiedlają porzucone gniazda myszołówów lub jastrzębi (Chyralecki i in. 2015).

Liczebność populacji w kraju:

2300-2700 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

45-55 par (dane z badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.)

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

2,00 % krajowej populacji orlika krzykliwego.

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

1 para (dane na podstawie analizy miejsc gniazdowania gatunku).

Ocenę stanu ochrony orlika krzykliwego zamieszczono w załączniku nr 7.2.8_3_2

4. A091 Orzeł przedni *Aquila chrysaetos*

Charakterystyka gatunku:

Orzeł przedni występuje w Polsce głównie w Karpatach, na terenie trzech województw: podkarpackiego, małopolskiego i śląskiego, gdzie gniazduje ok. 90% populacji krajowej. Ponadto pojedyncze pary mogą przypuszczalnie gniazдовать także w północno-wschodniej Polsce i na Pomorzu Środkowym, gdzie pod koniec XX wieku gniazdowanie potwierdzono w Słowińskim Parku Narodowym (Zawadzka D. i in. 2013.).

Orzeł przedni jest gatunkiem, który gniazduje w środowisku leśnym lub skalnym, a poluje na obszarach otwartych (Zawadzka D. i in. 2013.).

W Karpatach orzeł przedni preferuje mało zwarte drzewostany jodłowe i jodłowo-bukowe w pobliżu rozległych terenów bezleśnych i półotwartych – zazwyczaj są to wyżej położone i tylko częściowo użytkowane łąki lub rzadko wypasane pastwiska podlegające sukcesji (Chyralecki i in. 2015).

Jest gatunkiem terytorialnym, a jego terytoria łowieckie są bardzo duże, oceniane na 100–170 km². Ptaki są obserwowane w promieniu do 10 km od gniazda. (Zawadzka D. i in. 2013.).

Orzeł przedni jest gatunkiem osiadłym. Niektóre jednak opuszczają lęgowiska na okres zimowy, powracając na nie około połowy lutego. Składają jaja zwykle w drugiej połowie marca, rzadziej w pierwszych dniach kwietnia. Pisklęta

wykluwają się na ogół około 10 maja i przebywają w gnieździe 65–70 dni, do drugiej połowy lipca. Młode po wylocie z gniazda pozostają w rewirze pod opieką rodziców do późnej jesieni (Zawadzka D. i in. 2013.).

Pokarm orła przedniego to średniej wielkości ssaki i ptaki. Żywi się także padliną i resztkami ofiar upolowanych [Gromadzki M. (red.) 2004].

Orły przednie mają jeden lęg w roku, a w niektórych latach, zwłaszcza przy niedostatku pokarmu, w ogóle nie przystępują do rozrodu. Nie powtarzają też lęgu, nawet jeśli do straty dojdzie na samym jego początku (Chyralecki i in. 2015).

Liczebność populacji w kraju:

27-30 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

6-7 par (dane z badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.)

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

22,80 % krajowej populacji orła przedniego

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

1 para (dane na podstawie istniejących stref ochrony, miejsce gniazdowania znajduje się na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustrzyki Dolne).

Ocenę stanu zachowania orła przedniego zamieszczono w załączniku nr 7.2.8_4_2.

5. A104 Jarząbek *Bonasa bonasia*

Charakterystyka gatunku:

W Polsce jarząbek występuje w rozległych kompleksach leśnych północno-wschodniej i południowo-wschodniej części kraju. Lokalnie może zasiedlać także niewielkie, izolowane lasy (np. na pogórzach) (Zawadzka D. i in. 2013.).

Jarząbki jest gatunkiem leśnym zasiedlającym różnego typu drzewostany, głównie mieszane (grądowe z udziałem świerka i/lub sosny na niżu, bukowo-jodłowe i świerkowe z domieszką gatunków liściastych w górach). Warunkiem występowania jarząbka jest istnienie w obrębie terytorium wysokiego stopnia zróżnicowania (heterogenności) zarówno składu gatunkowego, a także obecność bogatego podszytu (leszczyna, jarzębina, olsza, wierzba, osika jako baza pokarmowa, gatunki iglaste — głównie świerk bądź jodła jako osłona) i runa (Ericaceae i Rubus spp. jako baza pokarmowa). Jarząbki preferują zróżnicowane ukształtowanie terenu (np. obecność dolin — osłona), sąsiedztwo polan (borówczyska — baza pokarmowa, częste miejsce zaśnieżania), obecność leżaniny i wykrotów (schronienia, paprzyska) oraz występowanie kopców mrówek (paprzyska) (Zawadzka D. i in. 2013).

Jarząbek jest gatunkiem terytorialnym i osiadłym. Terytoria zasiedla jesienią (wrzesień –październik), po rozpadzie stadek rodzinnych. Areal życiowy jarząbka

zamyka się w około 10-30 ha w zależności od rodzaju siedliska i pory roku (Chyralecki i in. 2015).

Okres lęgowy rozpoczyna od marca - kwietnia do czerwca bądź lipca-sierpnia a koniec przypadku powtórnego zniesienia po stracie pierwszego lęgu. Po okresie lęgowym (wrzesień, październik) następuje rozpad stadek rodzinnych (Zawadzka D. i in. 2013.).

Głównym pokarmem jarzábka są rośliny. Zjada liście, pędy, owoce, nasiona, pączki kwiatowe i liściowe wielu gatunków roślin. Szczególnie preferowane są leszczyna, brzoza, buk, jarzębina, malina i borówka czernica. W okresie przed lęgowym i pisklęcym ważnym składnikiem pokarmu są bezkręgowce [Gromadzki M. (red.) 2004].

Liczebność populacji w kraju:

15000-20000 samców (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

270-320 osobników (dane z badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.)

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

0,83% krajowej populacji jarzábka.

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003: 16-19 osobników (dane na podstawie materiałów z RDOŚ. Obecność gatunku potwierdzona przez PZŁ i inwentaryzację wskaźnikową).

Ocenę stanu ochrony jarzábka zamieszczono w załączniku nr 7.2.8_5_2.

6. A217 Sóweczka *Glaucidium passerinum*

Charakterystyka gatunku:

W Polsce jest nielicznym ptakiem lęgowym, którego występowanie ogranicza się głównie do obszarów północno-wschodnich, a także pasma Sudetów i Karpat. Sóweczka jest gatunkiem terytorialnym. W zimie koczuje wokół miejsc lęgów. Zamieszkuje lasy iglaste, głównie świerkowe, a w górach także jodłowe. Spotkać ją można również w drzewostanach mieszanych i liściastych, ale ze znacznym udziałem gatunków iglastych. Sóweczka preferuje drzewostany o zróżnicowanej strukturze wiekowej. Szczyt aktywności gatunku przypada na godziny poranne i wieczorne. Poluje głównie na ptaki i drobne gryzonie.

Sóweczka jest dziuplakiem wtórnym. Najczęściej gniazduje w dziuplach dzięcioła dużego. Nie wykazuje preferencji w wysokości umieszczenia dziupli oraz w wyborze gatunku drzewa. W górach najczęściej lęgi umieszczone są w świerkach, a na Pogórzu Przemyskim w osikach. Jedna dziupla zwykle wykorzystywana jest przez dwa lata. W kwietniu sóweczka składa od 2 do 7 jaj. Inkubacja trwa około 28 dni. W trakcie karmienia piskląt samica czyści regularnie

dziuplę z piór i resztek pokarmu, który można znaleźć pod dziuplami lęgowymi oraz okolicznymi drzewami. Pisklęta opuszczają gniazdo po około 28-32 dniach i przez kolejny miesiąc przebywają w pobliżu dziupli lęgowej.

Liczebność populacji w kraju:

1000-1500 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

20-25 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

1,80 % krajowej populacji sóweczki

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 :

1-2 pary (dane na podstawie materiałów z RDOŚ i inwentaryzacji wskaźnikowej). Podczas prac nie określono lokalizacji miejsc gniazdowania (dziupli) sóweczki.

Ocenę stanu ochrony sóweczki zamieszczono w załączniku nr 7.2.8_6_2.

7. A220 Puszczyk uralski *Strix uralensis*

Charakterystyka gatunku:

W Polsce jego zasięg obejmuje dwa obszary: Karpaty i otaczające je wyżyny, gdzie występuje bardzo silna populacja oraz północno-wschodnia Polska, gdzie gatunek ten jest skrajnie nieliczny. Puszczyk uralski jest gatunkiem osiadłym i terytorialnym. Młode ptaki po opuszczeniu terytoriów rodziców mogą koczować i przemieszczać się w poszukiwaniu wolnych rewirów nawet do 200 km. Puszczyk uralski, gatunek typowo leśny, zasiedla wszystkie typy drzewostanów do wysokości piętra regla dolnego w górach. W obszarach górskich preferuje lite buczyny oraz drzewostany jodłowo-bukowe. Poluje głównie na drobne gryzonie wykorzystując otwartą przestrzeń łąk i polan, jak i pobocza dróg leśnych, uprawy leśne oraz składy na drewno.

W obszarach górskich puszczyk uralski odbywa lęgi głównie w dziuplach i niszach drzew oraz we wnętrzu złamanych pni (tzw. kominy). W sztucznych drzewostanach porolnych oraz na nizinach lokuje lęgi w gniazdach ptaków drapieżnych. Wszędzie może korzystać z wyłożonych przez człowieka skrzynek, a także zdarzały się przypadki lokowania gniazd w ambonach myśliwskich. Przystępowanie do lęgów jest uzależnione od obfitości pokarmu. W latach o niskiej liczebności gryzoni może w ogóle nie dochodzić do lęgów. W marcu samica znosi 2-4 jaja i wysiaduje je 27-29 dni. Po około miesiącu pisklęta opuszczają gniazdo i przebywają w jego otoczeniu. Jesienią są przez parę rodzicielską przeganiane z terytorium.

Liczebność populacji w kraju:

1300-1800 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

90-120 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

6,77 % krajowej populacji puszczyka uralskiego.

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

5-7 par (dane na podstawie materiałów z RDOŚ i inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony puszczyka uralskiego zamieszczono w załączniku nr 7.2.8_7_2.

8. A234 Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus***Charakterystyka gatunku:**

W Polsce zamieszkuje południową i północno-wschodnią część kraju. W górach występuje do wysokości 850 m n.p.m. tylko pojedyncze przypadki stwierdzano wyżej tj. do wysokości 1200 m n.p.m.. Jest gatunkiem osiadłym, pokonującym tylko niewielkie odległości w okresie zimowym w poszukiwaniu pokarmu (do 150 km). Zasiedla lasy, parki i zadrzewienia (Gromadzki M. (red.) 2004, Tomiałojć i Stawarczyk 2003).

W lasach polskich Karpatach siedliskiem dzięcioła zielonosiwego są lasy liściaste i mieszane głównie lasy łęgowe w dolinach rzek i potoków i buczyny i lasy mieszane z udziałem buka. Ważnym elementem środowiska dzięcioła zielonosiwego jest sąsiedztwo lasów z terenami otwartymi (Wilk T., Bobrek R., Pępkowska-Król A., Neubauer G., Kosicki J.Z. (red.) 2016).

Sezon lęgowy dzięcioła obejmuje okres od połowy kwietnia do początku sierpnia. Szacowana wielkość terytorium lęgowego pojedynczej pary w Polsce wynosi od 100 do 200 ha. Gnieździ się w dziuplach, którą wykuwają ptaki najchętniej w martwym lub zamierającym drzewie liściastym. W trakcie lęgów samica znosi od 7 do 9 jaj. Wyprowadza jeden lęg w roku.

W skład diety dzięcioła zielonosiwego wchodzi owady, głównie mrówki w różnych fazach rozwojowych. Korzysta również z pokarmu roślinnego nasion i owoców. Najczęściej żeruje na ziemi, gdzie sonduje ziemię dziobem, ale również na drzewach (Gromadzki M. (red) 2004).

Liczebność populacji w kraju:

3000-5000 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

200-220 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

5,25 % krajowej populacji dzięcioła zielonosiwego

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

10-12 par (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyśle na terenie ostoi, przeanalizowanych statystycznie, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony dzięcioła zielonosiwego zamieszczono w załączniku nr 7.2.8_8_2

9. A239 Dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos***Charakterystyka gatunku:**

W Polsce zasiedla Karpaty, wyżyny i północno-wschodnią część kraju. Jest stwierdzany w górach i na pogórzu od 350 m n.p.m. do 1200 m n.p.m. (Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Piotrowska i Wesołowski 2007). Jest gatunkiem osiadłym, związanym z tym samym obszarem leśnym cały rok (Gromadzki M. (red.) 2004).

W Polskich Karpatach największy udział stanowisk dzięcioła białogrzbietego stwierdzono w lasach liściastych (buczyny) i mieszanych z udziałem buka jak również w drzewostanach liściastych o zróżnicowanej strukturze gatunkowej. Wg literatury czynnikiem warunkującym obecność dzięcioła białogrzbietego jest dostępność drzew zamierających oraz martwego drewna, zarówno stojącego, jak i leżaniny (Wilk T., Bobrek R., Pępkowska-Król A., Neubauer G., Kosicki J.Z. (red.) 2016).

Sezon lęgowy gatunku obejmuje okres od końca lutego do czerwca. Szacowana wielkość terytorium dla jednej pary lęgowej waha się od kilkudziesięciu do kilkuset hektarów i uzależniona jest od zagęszczenia zamierających drzew i martwego drewna (Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013).

Gnieździ się w dziuplach wykutych w martwych pniach i konarach drzew liściastych. Samica składa od 3 do 5 jaj. Wyprowadza jeden lęg w roku.

W skład diety dzięcioła białogrzbietego wchodzi głównie larwy owadów związane z obumierającym drzewami i martwym drewnem. Żeruje na pniach i konarach drzew stojących jak również na leżaninie. Jako jedyny z rodzimych gatunków dzięciołów piskłeta karmi larwami owadów żyjących w martwym drewnie (Gromadzki M. (red.) 2004).

Liczebność populacji w kraju:

1000-1300 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

80-100 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

7,83 % krajowej populacji dzięcioła białogrzbietego

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

7-12 par (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyśle na terenie ostoi na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony dzięcioła białogrzbietego zamieszczono w załączniku nr 7.2.8_9_2

10. A241 Dzięcioł trójpalczasty *Picoides tridactylus***Charakterystyka gatunku:**

W Polsce zasiedla Karpaty i północny-wschód kraju natomiast w Sudetach pojawia się jedynie efemerycznie. Gatunek występujący w górach prawie wyłącznie powyżej 650 m n.p.m., najliczniej na wysokości 1000-1400 m n.p.m., jedynie nieliczne stanowiska stwierdzano na pogórzu na wysokości 400-600 m n.p.m. (Tomiałojć i Stawarczyk 2003, Piotrowska i Wesołowski 2007). Jest gatunkiem osiadłym, wykorzystującym zajmowane siedlisko leśne cały rok.

W górach dzięcioł trójpalczasty zasiedla przede wszystkim górnoreglowe bory świerkowe, a także (mniej licznie) dolnoreglowe bory mieszane i jodłowe, bory i lasy bagienne oraz dolnoreglowe lasy bukowo-jodłowe ze znaczącym udziałem jodły bądź świerka. Wg literatury czynnikiem warunkującym obecność dzięcioła trójpalczastego w siedlisku jest dostępność drzew zamierających oraz martwego drewna.

Sezon lęgowy gatunku trwa od końca marca do czerwca. Dziuple lęgowe wykuwa para w spróchniałych drzewach. Raz w roku samica znosi od 3 do 6 jaj. Wielkość rewiru wykorzystywanego przez dzięcioła waha się od kilkudziesięciu do kilkuset hektarów.

Dzięcioła trójpalczastego jest gatunkiem wąsko wyspecjalizowanym. Żeruje na obumarłych pniach drzew, głównie świerków, lokalnie na innych gatunkach iglastych. Pokarm dzięcioła stanowią larwy, poczwarki i imago chrząszczy (głównie kornikowate) (Gromadzki M. (red.), Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013).

Liczebność populacji w kraju:

500-800 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

70-100 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

13,08 % krajowej populacji dzięcioła trójpalczastego

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

2-3 pary (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemyśle na terenie ostoi na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony dzięcioła trójpalczastego zamieszczono w załączniku nr 7.2.8_10_2.

11. A320 Mucholówka mała *Ficedula parva***Charakterystyka gatunku:**

W Polsce jest gatunkiem umiarkowanie rozpowszechnionym. Największe zagęszczenia osiąga w pasie od Pomorza przez Warmię i Podlasie oraz na krańcach południowo-wschodnich. Jest migrantem dalekodystansowym. Polskę opuszcza w sierpniu-wrześniu i spędza zimę w południowej Azji. Mucholówka mała występuje w szerokim spektrum siedlisk leśnych.

W Polsce zasiedla najczęściej dwa główne typy drzewostanów: na nizinach i pogórzach – grądy, w warunkach górskich przede wszystkim buczyny, a także grądy i jaworzyny. Preferuje chłodne, cieniste drzewostany z małą ilością podszytu. Jej pokarmem są owady, które łowi głównie w locie.

Jako miejsca lęgowe mucholówki małe wybierają tzw. półdziuple – płytkie dziuple o dużych otworach umieszczone dość nisko nad ziemią (zwykle do 6m) lub szczyty złamanych cienkich drzew, szczeliny w pniach lub za odstającą korą. Najczęściej z ziemi widać wysiadującą jaja samicę. Do lęgów wykorzystywane są gatunki drzew liściastych. Około 30% z nich to drzewa martwe. Mucholówka mała składanie jaj rozpoczyna na początku maja. Wielkość zniesienia zwykle wynosi 5-7 jaj. Inkubacja trwa 13-14 dni. Pisklęta opuszczają gniazdo po około 2 tygodniach.

Liczebność populacji w kraju:

27000-68000 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

450-700 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

1,21 % krajowej populacji muchołówki małej

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

26-41 par (dane na podstawie materiałów z RDOŚ i inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony muchołówki małej zamieszczono w załączniku nr 7.2.8_11_2

12. A321 Mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis***Charakterystyka gatunku:**

W Polsce jest gatunkiem nielicznym, lokalnie średnio licznym o umiarkowanym rozpowszechnieniu. Najliczniej występuje w Puszczy Białowieskiej, Niepołomickiej, w Grądach Odrzańskich oraz na krańcach południowo-wschodnich. Zimą spędza na obszarze Afryki subsaharyjskiej. Siedliska lęgowe muchołówki białoszyjej w Polsce to przede wszystkim lasy liściaste: na nizinach i pogórzach – grądy, w warunkach górskich przede wszystkim buczyny, a także grądy i łęgi. Unika lasów z gęstym podszytem, który prawdopodobnie ogranicza jej żerowanie. Jej pokarmem są owady, które łowi głównie w locie.

Mucholówki białoszyje gniazdują głównie w dziuplach zlokalizowanych w żywych drzewach. Preferują dziuple naturalne niż te wykute przez dzięcioły. Do lęgów wykorzystywane są gatunki drzew liściastych. Chętnie zasiedlają też budki lęgowe wywieszane przez człowieka. Mucholówka białoszyja składa jaja rozpoczynając na początku maja. Wielkość zniesienia zwykle wynosi 5-8 jaj. Inkubacja trwa 12-14 dni. Pisklęta opuszczają gniazdo po około 15-18 dniach.

Liczebność populacji w kraju:

25000-46000 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

300-500 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

1,13 % krajowej populacji muchołówki białoszyjej

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

17-29 par (dane na podstawie materiałów z RDOŚ i inwentaryzacji wskaźnikowej).

Ocenę stanu ochrony muchołówki białoszyjej zamieszczono w załączniku nr 7.2.8_12_2

13. A282 Drozd obrożny *Turdus torquatus***Charakterystyka gatunku:**

Drozd obrożny jest gatunkiem migrującym, spędzający zimę w Europie Południowej, w Azji Mniejszej oraz w Afryce Południowej. Do Polski przylatuje w okolicach kwietnia, a odlatuje w okresie wrzesień-październik. W okresie lęgowym gatunek terytorialny, wyprowadza 1-2 lęgi w roku. Gniazdo buduje samica, umieszcza je zazwyczaj na drzewach iglastych, w rozwidleniu gałęzi blisko pnia. W zniesieniu znajduje się od 3 do 6 jaj, które przez 12-14 dni wysiaduje wyłącznie samica. Pisklęta po wykluciu są ogrzewane jeszcze przez około tydzień, w karmieniu uczestniczą oboje rodzice. Potomstwo osiąga zdolność lotu po 14-16 dniach, a dojrzałość płciową w drugim roku życia. Gatunek w kraju występuje głównie w Karpatach, zasiedla różne typy lasów od 250m n.p.m po górną granicę lasu, pojawiając się także w paśmie kosodrzewiny. Pożywienie gatunku stanowią drobne owady i ich larwy oraz inne drobne bezkręgowce a także jagody.

Liczebność populacji w kraju:

1600-3600 par (dane z Raportu z art. 12 Dyrektywy Ptasiej, przesłany do Komisji Europejskiej w 2014 r.)

Liczebność populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

10-20 par (dane z wcześniejszych badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r.).

Procent udziału populacji w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003 w stosunku do populacji w kraju:

0,58 % krajowej populacji drozda obrożnego

Liczebność w Nadleśnictwie Lesko w obszarze Natura 2000 Góry Słonne PLB180003:

1 para (dane na podstawie materiałów z RDOŚ)

Ocenę stanu zachowania drozda obrożnego zamieszczono w załączniku nr 7.2.8._13_2.

7.2.2. ISTNIEJĄCE I POTENCJALNE ZAGROŻENIA DLA ZACHOWANIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY PTAKÓW BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY ORAZ ICH SIEDLISK W OBSZARZE NATURA 2000 GÓRY SŁONNE PLB180003 NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

Lp.	Przedmiot ochrony Kod, nazwa	Zagrożenia	
		Istniejące	Potencjalne
1	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
2	A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
3	A089 Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
4	A091 Orzeł przedni <i>Aquila chrysaetos</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
5	A104 Jarząbek <i>Bonasa banasia</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
6	A217 Sóweczka <i>Glaucidium passerinum</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
7	A220 Puszczyk uralski <i>Strix uralensis</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)

Lp.	Przedmiot ochrony Kod, nazwa	Zagrożenia	
		Istniejące	Potencjalne
8	A234 Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
9	A239 Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
10	A241 Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
11	A320 Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
12	A321 Mucholówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)
13	A282 Drozd obrożny <i>Turdus torquatus</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków)

7.2.3. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia założonego celu ochrony
1	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.
2	A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.
3	A089 Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.
4	A091 Orzeł przedni <i>Aquila chrysaetos</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.
5	A104 Jarząbek <i>Bonasa banasia</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.
6	A217 Sóweczka <i>Glaucidium passerinum</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.
7	A220 Puszczyk uralski <i>Strix uralensis</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.
8	A234 Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.
9	A239 Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.
10	A241 Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.
11	A320 Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.
12	A321 Mucholówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.
13	A282 Drozd obrożny <i>Turdus torquatus</i>	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	Realizacja celu niezagrożona w trakcie realizacji PUL.

7.2.4. DZIAŁANIA OCHRONNE

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		Nr	<i>Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk</i>				
1	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	A1	Nie planuje się				
		Nr	<i>Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych</i>				
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	500 zł za stanowisko monitoringowe PGL LP
		Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>				
		C1	Nie planuje się.				
		Nr	<i>Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk</i>				
2	A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	A1	Nie planuje się				
		Nr	<i>Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych</i>				
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1500 zł za stanowisko monitoringowe PGL LP

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
3	A089 Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i>	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony				
		C1	Nie planuje się				
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk				
		A1	Nie planuje się				
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych				
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	1500 zł za stanowisko monitoringowe PGL LP
4	A091 Orzeł przedni <i>Aquila chrysaetos</i>	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony				
		C1	Nie planuje się				
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk				
4	A091 Orzeł przedni <i>Aquila chrysaetos</i>	A1	Nie planuje się				
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych				
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	1500 zł za stanowisko monitoringowe PGL LP

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony				
		C1	Nie planuje się				
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk				
5	A104 Jarząbek <i>Bonasa banasia</i>	A1	Nie planuje się				
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych				
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony				
		C1	Nie planuje się				
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk				
6	A217 Sóweczka <i>Glaucidium passerinum albicollis</i>	A1	Nie planuje się				
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych				
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1500 zł za stanowisko monitoringowe PGL LP

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony				
		C1	Nie planuje się				
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk				
7	A220 Puszczyk uralski <i>Strix uralensis</i>	A1	Nie planuje się				
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych				
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1500 zł za stanowisko monitoringowe PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony				
		C1	Nie planuje się				
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk				
8	A234 Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	A1	Nie planuje się				
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych				
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe PGL LP

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne							
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
		C1	Nie planuje się						
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk						
9	A239 Dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	A1	Nie planuje się						
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych						
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP	
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
		C1	Nie planuje się.						
			Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk						
10	A241 Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>	A1	Nie planuje się						
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych						
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP	

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne							
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
		C1	Nie planuje się						
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk						
11	A320 Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	A1	Nie planuje się						
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych						
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP	
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
		C1	Nie planuje się						
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk						
12	A321 Mucholówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	A1	Nie planuje się						
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych						
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	700 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP	

Lp	Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
13	A282 Drozd obrożny <i>Turdus torquatus</i>	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony				
		C1	Nie planuje się				
		Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej ptaków oraz ich siedlisk				
		A1	Nie planuje się				
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych				
		B1	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Lasy w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	600 zł za stanowisko monitoringowe
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony				
		C1	Nie planuje się				

PGL LP

7.2.5. WSKAZANIA DO ZMIAN W OBOWIĄZUJĄCYCH DOKUMENTACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Lp	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (<i>Art. 28 ust 10 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody</i>)
1.	brak	brak

7.2.6. PROPOZYCJA WERYFIKACJI SDF OBSZARU I JEGO GRANIC

1. Zmiana granicy obszaru wynika z doprecyzowania przebieg granicy do działek ewidencyjnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

7.2.7. PRZESŁANKI DO SPORZĄDZENIA PLANU OCHRONY

Brak konieczności opracowania planu ochrony.

7.2.8. ZAŁĄCZNIKI DO ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 GÓRY SŁONNE PLB180003

Oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony.

1. A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*

Załącznik nr 7.2.8_1_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźn ika	Ocena paramer tru	Ocena ogólna	Uwagi
A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko to 1para. (dane na podstawie badań, wykonywanych na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie, przekazanych do RDLP w Krośnie w 2014 r. oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Ocena dotyczy wielkości i jakości siedliska lęgowego z uwagi na fakt, że w części obszaru objętej PUL jest znikoma powierzchnia lub wcale nie ma dolin rzecznych, podmokłych łąk, stawów rybnych (siedlisk żerowiskowych). Siedlisk żerowiskowych poza gruntami Nadleśnictwa w granicach obszaru jest wystarczająca ilość. Powierzchnia siedliska lęgowego – drzewostany liściaste lub mieszane (minimum 20% gatunków liściastych), w wieku powyżej 70 lat, z pojedynczymi drzewami o pierśnicy minimum 60 cm lub powyżej 100 lat (FV) – 1058,57 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku			FV		Brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości. Zachowanie gatunku w perspektywie obowiązywania PUL jest niemal pewne.

2. A072 Trzmielojad *Pernis apivorus*

Załącznik nr 7.2.8_2_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźn ika	Ocena paramer tru	Ocena ogólna	Uwagi
A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 2-3 pary (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemysłu na terenie ostoi, przeanalizowanych statystycznie, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Ocena dotyczy wielkości i jakości siedliska lęgowego z uwagi na fakt, że w części obszaru objętej PUL brak jest łąk (siedlisk żerowiskowych). Siedlisk żerowiskowych poza gruntami Nadleśnictwa w granicach obszaru jest wystarczająca ilość. Powierzchnia siedliska lęgowego – drzewostany liściaste lub mieszane (minimum 40% gatunków liściastych), w wieku powyżej 70 lat, z obecnością w kompleksie niewielkich powierzchni otwartych wynosi – 490,45 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku					FV

3. A089 Orlik krzykliwy *Clanga pomarina*

Załącznik nr 7.2.8_3_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A089 Orlik krzykliwy <i>Clanga pomarina</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko to 1 para. (dane na podstawie analizy miejsc gniazdowania gatunku).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Ocena dotyczy wielkości i jakości siedliska lęgowego z uwagi na fakt, że w części obszaru objętej PUL brak jest łąk (siedlisk żerowiskowych). Siedlisk żerowiskowych poza gruntami Nadleśnictwa w granicach obszaru jest wystarczająca ilość. Powierzchnia siedliska lęgowego – drzewostany o złożonej strukturze pionowej, z udziałem 40% drzew ponad 60 lat, z pojedynczymi drzewami ponad 100 lat, oddalone od żerowisk do 1000 m wynosi – 2041,22 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku			FV		Brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości. Zachowanie gatunku w perspektywie obowiązywania PUL jest niemal pewne.

4. A091 Orzeł przedni *Aquila chrysaetos*

Załącznik nr 7.2.8_4_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A091 Orzeł przedni <i>Aquila chrysaetos</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko to 1 para. (dane na podstawie istniejących stref ochrony, miejsce gniazdowania znajduje się na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Ocena dotyczy wielkości i jakości siedliska lęgowego z uwagi na fakt, że w części obszaru objętej PUL brak jest łąk (siedlisk żerowiskowych). Siedlisk żerowiskowych poza gruntami Nadleśnictwa w granicach obszaru jest wystarczająca ilość. Powierzchnia siedliska lęgowego – drzewostany o złożonej strukturze pionowej, z udziałem minimum 20% jodeł powyżej 100 lat, położonych powyżej 500 m n.m.p., wynosi – 326,32 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
	Szanse zachowania gatunku			FV		Brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości. Zachowanie gatunku w perspektywie obowiązywania PUL jest niemal pewne.

5. A104 Jarząbek *Bonasa banasia*

Załącznik nr 7.2.8_5_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A104 Jarząbek <i>Bonasa banasia</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 16-19 osobników (dane na podstawie materiałów z RDOŚ. Obecność gatunku potwierdzona przez PZŁ i inwentaryzację wskaźnikową).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkości i jakości siedliska odpowiednia dla gatunku. Powierzchnia siedliska gatunku z różnowiekowymi drzewostanami, z udziałem: - minimum 40% gatunków iglastych, - minimum 40% podszytu i podrostu, - minimum 20% drzew powyżej 80 lat wynosi – 621,75 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku					FV

6. A217 Sóweczka *Glaucidium passerinum*

Załącznik nr 7.2.8_6_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A217 Sóweczka <i>Glaucidium passerinum</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 1-2 pary (dane na podstawie materiałów z RDOŚ i inwentaryzacji wskaźnikowej). Podczas prac nie określono lokalizacji miejsc gniazdowania (dziupli) sóweczki.
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkości i jakości siedliska odpowiednia dla gatunku. Łączna wielkość powierzchni odpowiedniej dla gatunku: a) z dużą ilością jodły lub świerka (minimum 40%), w wieku powyżej 80 lat, udziałem podszytu i podrostu maksymalnie 40%. b) drzewostany jodłowe i świerkowe powyżej 100 lat bez ograniczeń udziału podszytu i podrostu wynosi - 360,07 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku					FV

7. A220 Puszczyk uralski *Strix uralensis*

Załącznik nr 7.2.8_7_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A220 Puszczyk uralski <i>Strix uralensis</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 5-7 par. (dane na podstawie materiałów z RDOS i inwentaryzacji wskaźnikowej)
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Ocena dotyczy wielkości i jakości siedliska lęgowego z uwagi na fakt, że w części obszaru objętej PUL jest znikoma powierzchnia łąk (siedlisk żerowiskowych). Siedlisk żerowiskowych poza gruntami Nadleśnictwa w granicach obszaru jest wystarczająca ilość. Poza terenem Nadleśnictwa siedlisk żerowiskowych jest odpowiednia ilość. Powierzchnia siedliska gatunku w drzewostanach o złożonej strukturze wiekowej, z 20% udziałem buków starszych niż 60 lat, w odległości od terenów otwartych do 500 m wynosi – 722,84 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku			FV		Brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości. Zachowanie gatunku w perspektywie obowiązywania PUL jest niemal pewne.

8. A234 Dzieciół zielonosiwy *Picus canus*

Załącznik nr 7.2.8_8_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A234 Dzięciół zielonosiwy <i>Picus canus</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 5 par (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemysłu na terenie ostoi, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Ocena dotyczy wielkości i jakości siedliska lęgowego z uwagi na fakt, że w części obszaru objętej PUL jest znikoma powierzchnia otwartych przestrzeni. Natomiast w areale bytowania gatunku otwartych przestrzeni jest duża ilość. Powierzchnia siedliska gatunku z martwym drewnem powyżej 20 m³/ha (średnia wartość
		Powierzchnia siedliska	FV			

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
						wynosi 27,21 m ³ /ha), drzewostanem z udziałem gatunków liściastych oraz z udziałem ponad 30% drzew w wieku powyżej 90 lat, graniczące z mozaiką siedlisk otwartych użytkowanych ekstensywnie wynosi – 1209,18 ha.
	Szanse zachowania gatunku			FV		Brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości. Zachowanie gatunku w perspektywie obowiązywania PUL jest niemal pewne.

9. A239 Dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*

Załącznik nr 7.2.8_9_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A239 Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 7-8 par (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemysłu na terenie ostoi, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkość i jakość siedliska odpowiednia gatunku.
		Powierzchnia siedliska	FV			Powierzchnia siedliska gatunku z martwym drewnem powyżej 20 m³/ha (średnia wartość wynosi 26,68 m³/ha), drzewostanem z przewagą gatunków liściastych (minimum 50%) oraz z udziałem ponad 30% drzew w wieku powyżej 80 lat wynosi – 695,87 ha.
	Szanse zachowania gatunku					FV

10. A241 Dzieciol trójpalczasty *Picoides tridactylus*

Załącznik nr 7.2.8_10_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A241 Dzięciół trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 2-3 pary (dane na podstawie powierzchni monitoringowych wykonanych przez BULiGL Oddział w Przemysłu na terenie ostoi, przeanalizowanych statystycznie, na potrzeby niniejszego opracowania oraz danych z inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkość i jakość siedliska odpowiednia dla gatunku.
		Powierzchnia siedliska	FV			Powierzchnia siedliska gatunku z martwym drewnem powyżej 20 m³/ha (wartość średnia wynosi 26,24 m³/ha) oraz z udziałem minimum 50% drzew w wieku powyżej 60 lat wynosi – 830,82 ha.
	Szanse zachowania gatunku			FV		Brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości. Zachowanie gatunku w perspektywie obowiązywania PUL jest niemal pewne.

11. A320 Mucholówka mała *Ficedula parva*

Załącznik nr 7.2.8_11_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A320 Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 26-41 par. (dane na podstawie materiałów z RDOŚ i inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkość i jakość siedliska odpowiednia gatunku. Powierzchnia siedlisk optymalnych dla gatunku: drzewostanów z udziałem gatunków liściastych powyżej 50%, w wieku średnim powyżej 80 lat z udziałem podszytu i podrostu maksymalnie 30% wynosi 105,5 ha Powierzchnia siedlisk suboptymalnych wynosi 77,76 ha. Łączna powierzchnia siedlisk dla gatunku jest 183,26 ha.
		Powierzchnia siedliska	FV			
	Szanse zachowania gatunku			FV		Brak istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości. Zachowanie gatunku w perspektywie obowiązywania PUL jest niemal pewne.

12. A321 Mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis*

Załącznik nr 7.2.8_12_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźn ika	Ocena paramer tru	Ocena ogólna	Uwagi
A321 Mucholówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko wynosi 17-29 par. (dane na podstawie materiałów z RDOŚ i inwentaryzacji wskaźnikowej).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkość i jakość siedliska odpowiednia dla gatunku.
		Powierzchnia siedliska	FV			Powierzchnia siedliska gatunku z udziałem gatunków liściastych powyżej 50%, w wieku średnim powyżej 80 lat wynosi – 380,39 ha.
	Szanse zachowania gatunku					FV

13. A282 Drozd obrożny *Turdus torquatus*

Załącznik nr 7.2.8_13_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

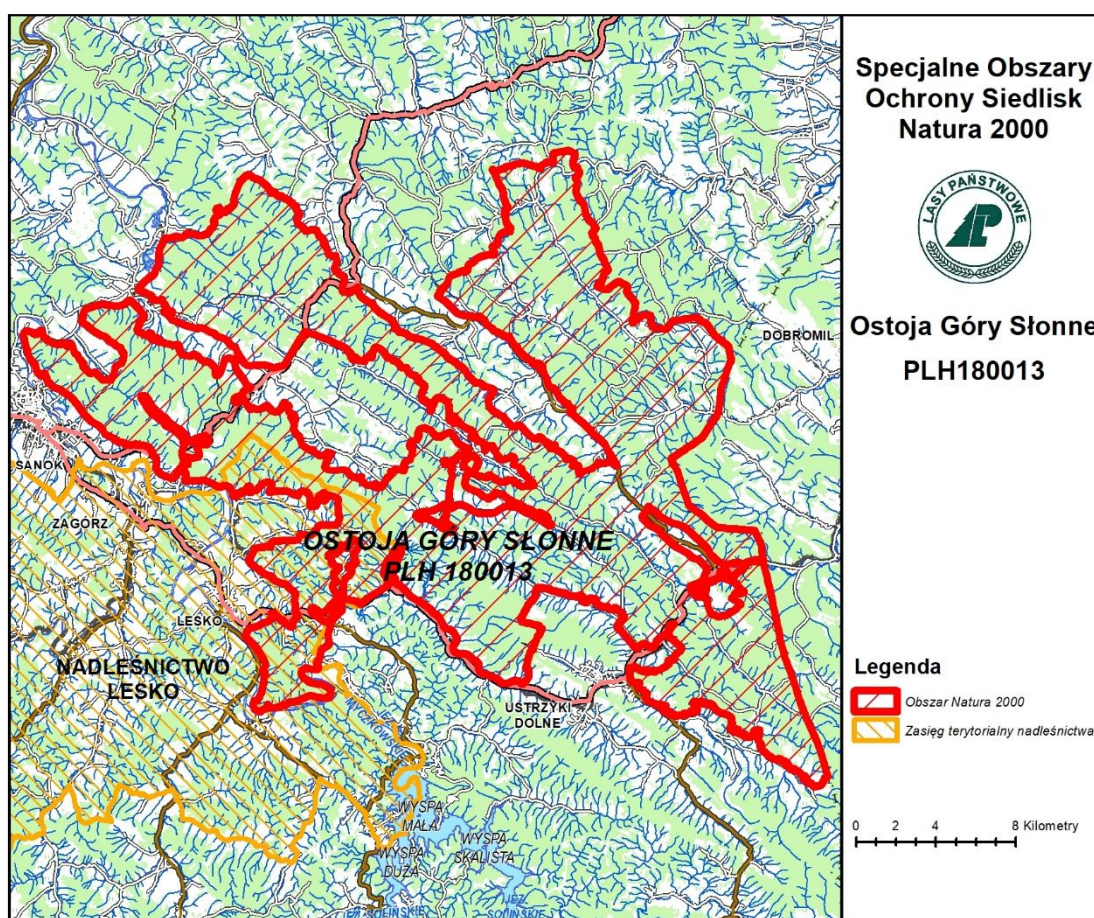
Kod, Nazwa	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
A282 Drozd obrożny <i>Turdus torquatus</i>	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	Liczebność w części obszaru w Nadleśnictwie Lesko to 1 para. (dane na podstawie materiałów z RDOŚ).
	Siedlisko	Jakość siedliska	FV	FV		Wielkość i jakość siedliska odpowiednia dla gatunku.
		Powierzchnia siedliska	FV			Powierzchnia siedliska gatunku z udziałem gatunków jodły lub świerka 70% i więcej, w odległości do 200 m od terenów otwartych i półotwartych wynosi – 45,74 ha.
	Szanse zachowania gatunku					FV

7.3. ZAKRES ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA GÓRY SŁONNE PLH180013

7.3.1. INFORMACJE O OBSZARZE OSTOJA GÓRY SŁONNE PLH180013

7.3.1.1. OPIS GRANIC OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA GÓRY SŁONNE PLH180013

Opis granic części obszaru położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko w postaci współrzędnych punktów załamania w układzie PUWG 1992 oraz warstwy *shp.*, zamieszczono na nośniku DVD, stanowiącym załącznik do tego opracowania. Dodatkowo wykonano dedykowaną mapę w skali 1:25000 zawierającą przebieg granic obszaru.

Ryc. 20. Mapa obszaru Natura 2000

7.3.1.2. OPIS GRUNTÓW I PRZEDMIOTÓW OCHRONY

Teren objęty planem

Tab. 83. Zestawienie powierzchni obszaru Natura 2000 PLH180013 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Nazwa	Procent powierzchni obszaru dla którego sporządza się zakres zadań ochronnych w ramach PUL		Powierzchnia [ha]	
	Powierzchnia ewidencyjna	Powierzchnia geometryczna	Powierzchnia wg ewidencji [ha]	Powierzchnia geometryczna [ha]
Zakres zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013 na gruntach Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	6,54%	6,55%	3011,89	3018,26

Opis obszaru

Obszar w większości położony jest w mezoregionie Gór Sanocko-Turczańskich. Układ pasm górskich jest rusztowy, sieci rzecznej natomiast kratowy. Przeważająca część obszaru należy do zlewni Sanu (dorzecze Wisły), ale południowo-wschodnia część odwadniana jest przez Strwiąż należący do dorzecza Dniestru. Lasy stanowią ponad 80% powierzchni obszaru. Dominującym elementem szaty leśnej jest zbiorowisko żyznej buczyny karpackiej *Dentario glandulosae-Fagetum*. Lasy cechują się wysokim zróżnicowaniem wiekowym, gatunkowym i piętrowym, co jest spowodowane odpowiednimi sposobami użytkowania, głównie rębnią stopniową udoskonaloną z długim okresem odnowienia. Pośród lasów znajdują się enklawy pól uprawnych, łąk i pastwisk.

Dużą część lasów tego obszaru stanowią drzewostany na gruntach porolnych (około 32%). Po wysiedleniach przeprowadzonych w latach 1945-47, były one zalesiane głównie sosną, traktowaną w tych warunkach jako przedplon. Do dnia dzisiejszego trwa proces przebudowy tych drzewostanów w kierunku lasów o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem.

PUL zawierający zakres PZO (u.o.p. Art.28 ust. 10) obejmuje wszystkie grunty w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

Przedmioty ochrony wg SDF

Tab. 84. Typy siedlisk przyrodniczych wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony na terenie obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013 wg SDF.

Lp.	Kod	Nazwa
1	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>
2	3220	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków
3	6230*	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> - płaty bogate florystycznie)
4	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
5	7220*	Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>
6	8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>
7	9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)
8	9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)
9	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)
10	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)
11	9180*	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)

Tab. 85. Gatunki zwierząt i roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony na terenie obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013 wg SDF.

Lp.	Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska
PLAZY			
1	1193	<i>Bombina variegata</i>	Kumak górski
2	2001	<i>Triturus montandoni</i>	Traszka karpacka
3	1166	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta
RYBY			
4	5094	<i>Barbus meridionalis (peloponnesius)</i>	Brzanka
5	1163	<i>Cottus gobio</i>	Głowacz białopłetwy
6	1098	<i>Eudontomyzon spp.</i>	Minogi
7	1096	<i>Lampetra planeri</i>	Minóg strumieniowy
8	6143	<i>Romanogobio kessleri</i>	Kiełb Kesslera
9	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	Koza złotawa
BEZKRĘGOWCE			
10	1920	<i>Boros schneideri</i>	Ponurek Schneidera
11	4014	<i>Carabus variolosus</i>	Biegacz urozmaicony
12	4015	<i>Carabus zawadzki</i>	Biegacz Zawadzkiego
13	1086	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Zgniotek cynobrowy
14	6199	<i>Euplagia quadripunctaria</i>	Krasopani hera
15	4026	<i>Rhysodes sulcatus</i>	Zagłębek bruzdkowany
SSAKI			
16	1352	<i>Canis lupus</i>	Wilk
17	1355	<i>Lutra lutra</i>	Wydra
18	1361	<i>Lynx lynx</i>	Ryś
19	1354	<i>Ursus arctos</i>	Niedźwiedź brunatny
ROŚLINY			
20	1386	<i>Buxbaumia viridis</i>	Bezlist okrywowy
21	1381	<i>Dicranum viride</i>	Widłóżab zielony

7.3.1.3. PRZEDMIOTY OCHRONY W OBSZARZE NATURA 2000 OSTOJA GÓRY SŁONNE PLH180013, STWIERDZONE NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

Tab. 86. Typy siedlisk przyrodniczych wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013, stwierdzone na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Lp.	Kod	Nazwa
1.	7220*	Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>
2.	9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)
3.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)
4.	9180*	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)

Tab. 87. Gatunki zwierząt i roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013 stwierdzone na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Lp.	Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska
PLĄZY			
1.	1193	<i>Bombina variegata</i>	Kumak górski
2.	1166	<i>Triturus cristatus</i>	Traszka grzebieniasta
3.	2001	<i>Triturus montandoni</i>	Traszka karpacka
BEZKRĘGOWCE			
4.	4014	<i>Carabus variolosus</i>	Biegacz urozmaicony
5.	1086	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Zgniotek cynobrowy
6.	6199	<i>Euplagia quadripunctaria</i>	Krasopani hera
7.	4026	<i>Rhysodes sulcatus</i>	Zagłębek bruzdkowany
SSAKI			
8.	1352	<i>Canis lupus</i>	Wilk
9.	1355	<i>Lutra lutra</i>	Wydra
10.	1361	<i>Lynx lynx</i>	Ryś
11.	1354	<i>Ursus arctos</i>	Niedźwiedź brunatny
ROŚLINY			
12.	1386	<i>Buxbaumia viridis</i>	Bezlist okrywowy ¹
13.	1381	<i>Dicranum viride</i>	Widłoząb zielony

1 – Gatunki wymagające dokładniejszego potwierdzenia występowania na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo

Tab. 88. Typy siedlisk przyrodniczych wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH 180013, nie stwierdzone na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Lp.	Kod	Nazwa
1.	3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>
2.	3220	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków
3.	6230*	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> - płaty bogate florystycznie)
4.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
5.	8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>
6.	9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)
7.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)

*- priorytetowe siedliska przyrodnicze

Tab. 89. Gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH 180013 nie stwierdzone na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Lp.	Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska
RYBY			
1.	5094	<i>Barbus meridionalis (peloponnesius)</i>	Brzanka
2.	1163	<i>Cottus gobio</i>	Głowacz białopłetwy
3.	1098	<i>Eudontomyzon spp.</i>	Minogi
4.	1096	<i>Lampetra planeri</i>	Minóg strumieniowy
5.	6143	<i>Romanogobio kessleri</i>	Kiełb Kesslera
6.	1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	Koza złotawa
BEZKRĘGOWCE			
7.	1920	<i>Boros schneideri</i>	Ponurek Schneidera
8.	4015	<i>Carabus zawadzkii</i>	Biegacz Zawadzkiego

7.3.1.4. INFORMACJE O ZASTOSOWANEJ METODYCE UŻYTEJ DO OCENY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM OCHRONY W OBSZARZE NATURA 2000 OSTOJA GÓRY SŁONNE PLH180013, STWIERDZONYCH NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

Wyboru lokalizacji transektów monitoringowych dokonano w oparciu o dostępne dane z prac glebowo-siedliskowych, opisów taksacyjnych, weryfikacji terenowej oraz siedlisk przyrodniczych z Invent 2007. Dokładny przebieg transektu był dodatkowo modyfikowany w terenie w trakcie jego wyznaczania.

Ilość transektów monitoringowych uzależniona była od powierzchni siedliska przyrodniczego w Nadleśnictwie Lesko, jak również od podziału drzewostanów siedliska przyrodniczego na grupy wiekowe (1-40; 41-100; powyżej 100 lat). Zasada przydzielania ilości transektów monitoringowych uwzględniała dwa parametry (zasadę przyjęto w oparciu o ustalenia podjęte pomiędzy LP a RDOŚ w Rzeszowie w ramach prac nad sporządzeniem PZO dla obszarów Natura 2000 Trzciana PLH180018 oraz Rymanów PLH180016 w dniu 25 listopada 2013r.):

- parametr I - podział drzewostanów siedliska przyrodniczego na grupy wiekowe (1-40 lat; 41-100 lat; 101 i więcej lat) oraz określenie ich powierzchni, przy czym z pośród grup wiekowych wyznaczono podgrupy według dominacji gatunków panujących;
- parametr II – określenie ilości transektów monitoringowych z uwzględnieniem parametru I według następujących zasad:
 - dla siedlisk wielkopowierzchniowych 1 szt. na ok. 500 ha powierzchni siedliska,
 - dla siedlisk średniopowierzchniowych 1 szt. na każde 100-200 ha powierzchni siedliska,
 - dla siedlisk małopowierzchniowych 1 szt. na każde 1-50 ha powierzchni siedliska.

Transekty monitoringowe wyznaczane były w jednorodnych płatach siedliska.

Monitoring siedlisk przyrodniczych przeprowadzono zgodnie z metodyką opracowaną przez Inspekcję Ochrony Środowiska, zamieszczoną w „Monitoring siedlisk przyrodniczych” - Przewodnik metodyczny, część pierwsza, trzecia i czwarta. Dane terenowe uwzględniały: lokalizację (współrzędne punktu wg GPS, wydzielenie leśne, trwałe oznaczenie w terenie); opis siedliska w miejscu przeprowadzenia monitoringu; określenie obserwowanych zespołów i podzespołów roślinnych; areal siedliska na stanowisku; aktualne oddziaływania na siedlisko oraz przewidywane zagrożenia.

Dla siedlisk 9110, 9130 i 9170 powierzchnia transektu monitoringowego wynosiła 40 arów. Najczęściej były to prostokątne transekty o szerokość 20 m i długości 200 m. Dla siedliska 9180* powierzchnia transektu monitoringowego wynosiła 20 arów. Był to prostokątne transekt szer. 10 m i długości 200 m.

Na każdym leśnym transekcie (za wyjątkiem 9180*) pomierzono martwe drewno stojące i leżące w rozbiciu na gatunki według IUL oraz klasę rozkładu. Do oceny wskaźnika martwe drewno - łączne zasoby wykorzystano dane z transektów monitoringowych, „inwentaryzacji wskaźnikowej” i kołowych powierzchni próbnych zakładanych podczas opracowywania PUL. Dokonując oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych wzorowano się na przepisach rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010r., Nr 34 poz. 186) przy posłkowaniu się poradnikiem „Monitoring siedlisk przyrodniczych”. Stan ochrony siedlisk przyrodniczych oceniany był na podstawie parametrów:

- powierzchnia siedliska,
- struktura i funkcja,
- szanse zachowania siedliska.

W każdym miejscu, gdzie wykonywano zdjęcie fitosocjologiczne, zrobiono co najmniej 3 zdjęcia fotograficzne oraz waypoint (oznaczenie punktu GPS). Wszystkie zdjęcia fotograficzne zostały skatalogowane i przywiązane do warstwy punktowej wskazującej dokładne miejsce ich wykonania.

Zasięg siedlisk przyrodniczych wyznaczonych podczas inwentaryzacji przeprowadzonej w 2007 roku, został zweryfikowany w oparciu o dostępne dane z prac glebowo-siedliskowych, opisy taksacyjne oraz prace terenowe. Podstawą konturu siedliskowego było wydzielenie leśne. Powierzchnie wydzielen leśnych przyjęto zgodnie z IUL §15 pkt. 2 podpunkt 2 lit.: „c) *nie mniej niż 0,25 ha: wyłączenia uwarunkowane wyznaczeniem na gruncie granic obszarów Natura 2000...*”;

**7.3.1.5. TYPY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH WYSTĘPUJĄCE W CZĘŚCI OBSZARU
NATURA 2000 OSTOJA GÓRY SŁONNE PLH180013 NA GRUNTACH
ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO**

1. 7220* - Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*

Do siedliska przyrodniczego zaliczane są miejsca wypływu twardych, zimnych wód podziemnych, z czynnym procesem wytrącania się lub obecnością trawertynów, a także innych rodzajów martwicy wapiennej, oraz występuje roślinność ze związku *Cratoneurion commutati*.

W obszarze Natura 2000 Góry Słonne, na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko stwierdzono jeden niewielki płat siedliska, położony w leśnictwie Manasterzec. Powierzchnia siedliska wynosi 0.007 ha.

Ze względu na brak aktualnych danych o stanie zachowania siedliska w obszarze, na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko stan określono na XX.

2. 9130 Żyzna buczyna karpacka (*Dentario glandulosae-Fagetum*)

Żyzna buczyna karpacka występuje w reglu dolnym oraz w piętrze pogórza obok grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum*. W górach jej występowanie ma charakter masowy, a w piętrze pogórza głównie wyspowy. Żyzna buczyna karpacka zajmuje obszary o zróżnicowanej topografii: stoki i grzbiety górskie, zbocza dolin i koluwia osuwiskowe.

Żyzna buczyna karpacka zajmuje gleby brunatne właściwe, brunatne wyługowane, brunatne kwaśne oraz sporadycznie płowe właściwe i brunatne, które wytworzyły się z piaskowców i łupków trzeciorzędowych oraz kredowych w mniejszym zaś stopniu z czwartorzędowych utworów deluwialnych.

Drzewostan zespołu *Dentario glandulosae-Fagetum* zdominowany jest przez buk *Fagus sylvatica* oraz jodłę pospolitą *Abies alba*. Towarzyszą im sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, świerk pospolity *Picea abies*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, grab pospolity *Carpinus betulus*, czereśnia ptasia *Prunus avium*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, topola osika *Populus tremula*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, brzoza brodawkowata *Betula pendula* oraz modrzew europejski *Larix decidua*. W niższych warstwach drzewostanu występuje buk *Fagus sylvatica*, jodła pospolita *Abies alba*, leszczyna *Corylus avellana*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, jarzab pospolity *Sorbus aucuparia*, grab pospolity *Carpinus betulus* oraz bez czarny *Sambucus nigra* i koralowy *Sambucus racemosa*. W warstwie runa wiosną masowo pojawia się żywiec gruczołowaty *Dentaria glandulosa*, będący gatunkiem charakterystycznym żyznej buczyny karpackiej oraz cebulica dwulistna *Scilla bifolia*. Oprócz nich z wiosennych geofitów rosną w żyznej buczynie karpackiej: żywiec cebulkowy *Dentaria bulbifera*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, a w postaci wilgotniejszej siedliska kokorycze pusta *Corydalis cava* i pełna *Corydalis solida*. Z dużą stałością pojawia się żywokost sercowaty *Symphytum cordatum*. Oprócz wiosennych geofitów na dnie lasu występują gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*,

przytulia wonna *Galium odoratum*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium*, bluszczyk kosmaty *Glechoma hirsuta*, szalwia lepka *Salvia glutinosa*, nerecznica krótkoostna *Dryopteris carthusiana*, zachyłka trójkątna *Gymnocarpium dryopteris*, wietlica samicza *Athyrium filix-femina*, nerecznica samcza *Dryopteris filix-mas* a z mszaków: złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum* i żurawiec falisty *Atrichum undulatum*.

Charakterystyczna kombinacja florystyczna z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i zróżnicowania fitytosocjologicznego jest właściwa dla siedliska. Płaty siedliska wykazują wysoką ilość martwego drewna - średnio 29,42 m³/ha. Ilość martwego drewna wielkowymiarowego wynosi średnio 7 szt/ha natomiast ilość mikrosiedlisk drzewnych - średnio 16,5 szt./ha. Spośród obcych gatunków inwazyjnych w runie pojawiają się niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora* i nawłoc późna *Solidago gigantea*, w niektórych płatach siedliska ekspansywność wykazuje jeżyna gruczołowata *Rubus hirtus*. Z gatunków obcych geograficznie w drzewostanie odnotowano sosnę wejmutkę i dęba czerwonego, których udział jest znikomy (poniżej 1%). Struktura pionowa i przestrzenna roślinności jest właściwa, naturalne odnowienie drzewostanów liczne. Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna występują nielicznie. Powierzchnia siedliska wynosi 1 594.53 ha.

Ocenę stanu zachowania siedliska przyrodniczego 9130 zamieszczono w załączniku nr 7.3.8._2_2.

3. 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Grąd subkontynentalny reprezentuje grupę lasów dębowo-grabowych we wschodniej części Europy Środkowej oraz w Europie Wschodniej. W Polsce występuje na obszarach znajdujących się pod wpływem klimatu umiarkowanego kontynentalnego. W Karpatach górna granica grądu subkontynentalnego pokrywa się z dolną granicą piętra regla dolnego.

Na terenie nadleśnictwa grądy wytworzyły się na glebach brunatnych kwaśnych, brunatnych wylugowanych i brunatnych właściwych.

Wielowarstwowy drzewostan tworzą dąb szypułkowy *Quercus robur*, grab *Carpinus betulus*, jodła pospolita *Abies alba*, niekiedy lipa drobnolistna *Tilia cordata*. Na styku z buczynami znaczący udział ma buk pospolity *Fagus sylvatica*.

W drzewostanie, w zmieszaniu jednostkowym i grupowym, występują także: czereśnia ptasia *Prunus avium*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, olsza szara *Alnus incana*, olsza czarna *Alnus glutinosa*, wiąz górski *Ulmus glabra*, sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, topola osika *Populus tremula*, brzoza brodawkowata *Betula pendula* oraz modrzew europejski *Larix decidua*.

W niższych, warstwach drzewostanów występuje grab pospolity *Carpinus betulus*, leszczyna *Corylus avellana*, buk *Fagus sylvatica*, jarzab pospolity *Sorbus aucuparia* oraz bez czarny *Sambucus nigra*. Runo pokrywa znaczną część powierzchni płatów. W aspekcie wczesnowiosennym wypełniają je takie gatunki, jak: zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis*, groszek wiosenny *Lathyrus vernus*, kokorycze pusta *Corydalis cava* i pełna *Corydalis solida*,

zdrojówka rutewkowata *Isopyrum thalictroides*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*, miodunka ćma *Pulmonaria obscura*. Później pojawiają się: gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, prosownica rozpięchła *Milium effusum*, dąbrowka rozłogowa *Ajuga reptans*, czworolist pospolity *Paris quadrifolia*, przytulia wonna *Galium odoratum*, czerniec gronkowy *Actaea spicata*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*, kokoryczka wielokwiatowa *Polygonatum multiflorum*, zerwa kłosowa *Phyteuma spicatum*, narecznica samcza *Dryopteris filix-mas* i krótkoostna *D. carthusiana*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium* i wiele innych. Licznie występują także gatunki charakterystyczne zespołu *Tilio-Carpinetum*: turzyca orzęsiona *Carex pilosa* i jaskier kaszubski *Ranunculus cassubicus*.

W słabo wykształconej warstwie mszystej najczęściej występują: żurawiec falisty *Atrichum undulatum* i złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum*.

Charakterystyczna kombinacja florystyczna jest właściwa w stosunku do typowej dla siedliska w tym regionie. Płaty siedliska wykazują średnią ilość martwego drewna – 19,68 m³/ha oraz martwego drewna wielkowymiarowego - 5 szt./ha, ilość mikrosiedlisk drzewnych wynosi średnio 12,5 szt./ha. W runie sporadycznie pojawia się obcy gatunek inwazyjny – nawłóć późna *Solidago gigantea*, nie stwierdzono ekspansywności gatunków rodzimych. W drzewostanie odnotowano sporadyczne występowanie sosny wejmutki i dęba czerwonego. Struktura pionowa i przestrzenna roślinności jest zróżnicowana a naturalne odnowienie pojawia się adekwatnie do fazy rozwojowej drzewostanu. Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna występują nielicznie. Powierzchnia siedliska wynosi 337,60 ha.

Ocenę stanu zachowania siedliska przyrodniczego 9170 zamieszczono w załączniku nr 7.3.8. 3_2.

4. 9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis*-*Acerion pseudoplatani*)

Jaworzyny występują w miejscach wilgotnych na cienistych stokach, często o bardzo dużym spadku, gdzie procesy erozyjne są wciąż aktywne.

W drzewostanie, o zróżnicowanej budowie pionowej dominuje klon jawor *Acer pseudoplatanus* z udziałem buka *Fagus sylvatica* i wiązu górskiego *Ulmus glabra*, miejscami pojawia się jodła pospolita *Abies alba*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, klon zwyczajny *Acer platanoides* i grab pospolity *Carpinus betulus*.

W warstwie podszytowej występuje buk *Fagus sylvatica*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*, bez czarny *Sambucus nigra* i wiciokrzew pospolity *Lonicera xylosteum*.

W warstwie runa rośnie miesięcznica trwała *Lunaria rediviva*, której towarzyszą charakterystyczne dla siedliska gatunki nitrofilne i ziołoroślowy takie jak: lepiężnik biały *Petasites albus*, czosnacek pospolity *Alliaria petiolata*, czerniec gronkowy *Actaea spicata*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, bodziszek cuchnący *Geranium robertianum*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, szalwia lepka *Salvia glutinosa*, prosownica rozpięchła *Milium effusum*, czyściec leśny *Stachys sylvatica*. Duży udział osiągają: gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, marzanka wonna

Galium odoratum, wietlica samicza *Athyrium filix-femina*, miodunka ćma *Pulmonaria obscura*, bluszcz kosmaty *Glechoma hirsuta*, nerecznica samcza *Dryopteris filix-mas*.

Charakterystyczna kombinacja florystyczna z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i zróżnicowania fitosocjologicznego jest właściwa dla siedliska. W poszczególnych warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska. W runie miejscami pojawia się inwazyjny gatunek obcy – niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*, nie stwierdzono ekspansywności gatunków rodzimych. Pionowa struktura roślinności jest zróżnicowana, a naturalne odnowienie występuje licznie. Powierzchnia siedliska wynosi 4,32 ha

Ocenę stanu zachowania siedliska przyrodniczego 9180 zamieszczono w załączniku nr 7.3.8._4_2.

7.3.1.6. INFORMACJE O ZASTOSOWANEJ METODYCE UŻYTEJ DO OCENY GATUNKÓW ZWIERZĄT BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM OCHRONY W CZĘŚCI OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA GÓRY SŁONNE PLH180013 NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

Oceny stanu zachowania przedmiotów ochrony występujących na terenie Nadleśnictwa dokonano wzorując się na rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Wskaźniki, jako składowe parametrów przyjęto z podręczników monitoringu siedlisk przyrodniczych.

1. 1193 Kumak górski *Bombina variegata*

2. 2001 Traszka karpacka *Triturus montandoni*

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko, znajdujących się w zasięgu Obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH 180013 wylosowano 2 kwadraty o bokach 1000x1000m, w których następnie wylosowano po jednym kwadracie o boku 250x250m. W każdym kwadracie 250x250m monitorowano wszystkie trwałe i nietrwałe zbiorniki wodne.

Na wyznaczonych powierzchniach przeprowadzone zostały 3 kontrole (po jednej w miesiącu: maju, czerwcu i lipcu). Poszukiwania gatunku polegały na szczegółowym przeszukaniu zbiorników wodnych (głównie były to koleiny na szlakach zrywkowych) przy użyciu siatki herpetologicznej, prowadzono również nasłuchy. W miarę możliwości występowała rotacja osób wykonujących inwentaryzację - dla zwiększenia dokładności i wzajemnej kontroli. Na każdej powierzchni monitoringowej wykonywano dokumentację fotograficzną oraz zapis danych GPS.

Dokonując oceny stanu ochrony gatunku wzorowano się na przepisach rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34

poz. 186) przy posiłkowaniu się poradnikiem „Monitoring gatunków zwierząt”. Stan ochrony gatunku oceniany był na podstawie parametrów:

- populacja,
- siedlisko,
- szanse zachowania gatunku.

3. 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

Waloryzację gatunku przeprowadzono wzorując się na metodyce opracowanej przez Inspekcję Ochrony Środowiska, zamieszczonej w „Monitoring gatunków zwierząt” - Przewodnik metodyczny, część pierwsza. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko, znajdujących się w zasięgu Obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH 180013, na podstawie ortofotomapy, numerycznego modelu terenu, lustracji terenowej wybrano miejsca odpowiednie do przeprowadzenia monitoringu gatunku.

Na wyznaczonych powierzchniach przeprowadzone zostały 3 kontrole (po jednej w miesiącu: maju, czerwcu i lipcu). Poszukiwania gatunku polegały na szczegółowym przeszukaniu zbiorników wodnych, przy użyciu siatki herpetologicznej. W miarę możliwości występowała rotacja osób wykonujących inwentaryzację - dla zwiększenia dokładności i wzajemnej kontroli. Na każdej powierzchni monitoringowej wykonywano dokumentację fotograficzną oraz zapis danych GPS.

4. 4014 Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*

Dane dotyczące oceny gatunku pozyskano z aktualnych opracowań udostępnionych przez RDOŚ w Rzeszowie. Analizując zebrane dane stwierdzono, że sposób waloryzacji wskaźników jaki zastosowano w przewodniku metodycznym do oceny siedliska dla gatunku nie koreluje z oceną stanu populacji. W warunkach górskich i pogórzowych opisy wskaźników zastosowane w metodyce nie przystają do charakteru większości naturalnych cieków wodnych i ich najbliższego otoczenia np. aby nadać ocenę FV dla wskaźnika dominujący typ podłoża musiało by one być błotniste lub muliste z dużym udziałem materii organicznej co w warunkach omawianego terenu jest mało realne.

5. 1086 Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*

Inwentaryzację gatunku przeprowadzono na 4 powierzchniach monitoringowych. Dwie powierzchnie zlokalizowane były w rezerwach „Dyrbek” i „Grąd w Średniej Wsi”, a pozostałe w drzewostanach gospodarczych. Każda została podzielona na podpowierzchnie (10 ha).

Termin prac:

Prace inwentaryzacyjne na powierzchniach monitoringowych przeprowadzano w lipcu 2017 r.

Ocena stanu populacji:

Na każdej podpowierzchni przeszukiwano maksymalnie 3 kłody leżące/drzewa stojące o odpowiednich parametrach rozkładu (II stopień rozkładu) oraz wilgotności (drewno silnie świeże / wilgotne). Gdy znaleziono pierwszego osobnika gatunku - poszukiwania na podpowierzchni były przerywane. Wybrane do analizy drzewo przeszukiwane było na nie więcej niż 30% powierzchni kory. Poszukiwania gatunku przeprowadzano, gdy temperatura powietrza wynosiła przynajmniej $+5^{\circ}\text{C}$.

Ocena stanu siedliska:

W trakcie prac wykonywany był pomiar martwego drewna celem:

- określenia ilości martwego drewna: obliczano ilość kłód stojących pierśnicy ≥ 30 cm oraz leżących o średnicy w połowie długości ≥ 30 cm;
- określenia jakości martwego drewna (ocena występowania określonych klas rozkładu drewna w cztero-stopniowej skali);
- oceny intensywności gospodarowania na podstawie ilości pozostawionego martwego drewna.

Inwentaryzacja martwego drewna wykonywana była na zasadach określonych w Instrukcji Urządzenia Lasu tom I (dodatkowe pomiary drewna martwego na wybranych powierzchniach próbnych) przy czym uwzględniano tylko martwe drewno o grubości ponad 20 cm w grubszym końcu. Podczas pomiarów uwzględniano także klasy rozkładu drewna. Inwentaryzacja martwego drewna została przeprowadzona na 10 równomiernie rozlokowanych transektach o wymiarach 100m x 10m na każdej 100 ha powierzchni.

W miejscach stwierdzenia gatunku wykonywano opis siedliska, który zawiera: skład gatunkowy, wiek drzewostanu, ślady obecności gospodarki leśnej, opis struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu- celem określenia struktury przestrzennej i wiekowej drzewostanu oraz stopnia naturalności ekosystemu leśnego.

Stan ochrony gatunku oceniano na podstawie wytycznych zawartych w „Przewodniku metodycznym monitoringu gatunków zwierząt”. Gatunek inwentaryzowano licznie na wszystkich powierzchniach monitoringowych.

W wyniku badań stwierdzono korelację występowania gatunku jedynie z obecnością (ilością) martwego drewna (na powierzchniach monitoringowych ilość martwego drewna wynosi $29,33 \text{ m}^3/\text{ha}$) oraz jakością martwego drewna. W lasach gospodarczych ilość odnajdywanych larw zgniotka cynobrowego powodowała przyznanie oceny FV w parametrze „Stan populacji”.

6. 4026 Zagłębek bruzdkowany *Rhysodes sulcatus*

Inwentaryzację gatunku przeprowadzono na 4 powierzchniach (3 o wielkości 100 ha i jedna w rezerwacie „Grąd w Średniej Wsi” o wielkości 58,19 ha. Dwa z nich znajdowały się w rezerwatach przyrody („Dyrbek”, „Grąd w Średniej Wsi”), natomiast dwie zostały zlokalizowane w lasach gospodarczych. Każda została podzielona na podpowierzchnie (10 ha).

Termin prac:

Prace inwentaryzacyjne na powierzchniach monitoringowych przeprowadzano od końca kwietnia do czerwca 2018 r.

Ocena stanu populacji:

Zastosowano metodykę opisaną w podręczniku monitoringu GIOŚ. Przewiduje ona w pierwszej kolejności odłów imagines w okresie ich rójki za pomocą pułapek ekranowych (IBL-2), w przypadku, gdy owadów nie stwierdzi się należy przeszukać środowisko ich rozwoju (kłody).

Na każdej powierzchni wywieszono 6 pułapek (w rezerwacie „Grąd w Średniej Wsi” 4 pułapki). Pułapki wywieszano równomiernie na całej powierzchni monitoringowej, lokalizując je nad kłodami i w miejscach nagromadzenia martwego drewna, często w prześwietleniach drzewostanów. Pułapki przeglądano co 3 dni lub po ulewnym deszczu.

Ocena stanu siedliska:

W trakcie prac wykonywany był pomiar martwego drewna. Inwentaryzacja martwego drewna wykonywana była na zasadach określonych w Instrukcji Urządzania Lasu tom I (dodatkowe pomiary drewna martwego na wybranych powierzchniach próbnych) przy czym uwzględniano tylko martwe drewno o grubości ponad 20 cm w grubszym końcu. Podczas pomiarów uwzględniano także klasy rozkładu drewna (w czterostopniowej skali). Inwentaryzacja martwego drewna została przeprowadzona na 10 równomiernie rozlokowanych transektach (w rezerwacie „Grąd w Średniej Wsi” na 5) o wymiarach 100 m x 10 m na każdej 100 ha powierzchni.

W miejscach zlokalizowania każdej z pułapek ekranowych wykonywano opis siedliska, który zawierał: skład gatunkowy i wiek drzewostanu, ślady gospodarki leśnej, skrócony opis struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu oraz opis kłody, nad którą zawieszono pułapkę ekranową.

Stan ochrony gatunku oceniano na podstawie wytycznych zawartych w „Przewodniku metodycznym. Monitoringu gatunków zwierząt”. W wyniku badań stwierdzono korelację występowania gatunku jedynie z ilością martwego drewna (na powierzchniach monitoringowych ilość martwego drewna wynosi średnio 29,33 m³/ha) oraz jakością martwego drewna. Obecna waloryzacja wskaźnika ilości martwego drewna nie przystaje do rzeczywistych warunków terenowych. Ilość złapanych osobników zagłębka bruzdkowanego w lasach gospodarczych oraz na jednej powierzchni w rezerwacie przyrody daje możliwość ocenienia parametru stanu populacji na FV. W przypadku jednej powierzchni w rezerwacie przyrody nie stwierdzono żadnych osobników. Ogólną ocenę parametru stanu populacji dla tego obszaru określono jako FV.

7. 1352 Wilk *Canis lupus*

Liczebność populacji określono na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Rzeszowie.

Wskaźniki stanu siedliska oceniano na podstawie wytycznych zawartych w „Przewodniku metodycznym. Monitoringu gatunków zwierząt”. Bazę pokarmową obliczono bazując na danych Nadleśnictwa pochodzących z obserwacji całorocznych, przyjmując uśrednione wagi ciała zwierząt należących do poszczególnych gatunków podawane w „Małej encyklopedii leśnej” PWN.

Wskaźnik lesistości oraz fragmentacji siedliska obliczono dla zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Lesko w ramach obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013. Do obliczeń wykorzystano dane z projektu *Corine Land Cover* realizowanego w 2012 roku.

Wskaźnik zagęszczenia dróg obliczono zgodnie z wytycznymi zawartymi w podręczniku metodycznym, wykorzystano dane geometryczne z Bazy danych obiektów topograficznych (BDOT).

8. 1355 Wydra *Lutra lutra*

Ocenę stanu zachowania gatunku określono na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Rzeszowie. Ocena autorska (w czasie wykonywania – 2013 r. nie istniała ustalona metodyka z Państwowego Monitoringu Środowiska). Wydra została stwierdzona w 40 % punktów monitoringowych. Sieć drogowa o zagęszczeniu istotnie poniżej średniej krajowej, część dróg przebiega w pobliżu potoków, ale natężenie ruchu małe, nie stanowiące istotnego zagrożenia populacji. Rybność cieków na poziomie od 1,3 do 25 kg/km biegu cieku.

9. 1361 Ryś *Lynx lynx*

Liczebność populacji określono na podstawie danych z corocznych obserwacji prowadzonych przez Nadleśnictwo Lesko.

Wskaźniki stanu siedliska oceniano na podstawie wytycznych zawartych w „Przewodniku metodycznym. Monitoringu gatunków zwierząt”. Bazę pokarmową obliczono bazując na danych Nadleśnictwa pochodzących z obserwacji całorocznych, przyjmując uśrednione wagi ciała zwierząt należących do poszczególnych gatunków podawane w „Małej encyklopedii leśnej” PWN.

Wskaźnik lesistości oraz fragmentacji siedliska obliczono dla zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Lesko w ramach obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013. Do obliczeń wykorzystano dane z projektu *Corine Land Cover* realizowanego w 2012 roku.

Wskaźnik zagęszczenia dróg obliczono zgodnie z wytycznymi zawartymi w podręczniku metodycznym, wykorzystano dane geometryczne z BDOT.

10. 1354 Niedźwiedź brunatny *Ursus arctos*

Liczebność populacji określono na podstawie danych z corocznych obserwacji prowadzonych przez Nadleśnictwo Lesko.

Parametr siedlisko oceniano na podstawie wytycznych zawartych w „Przewodniku metodycznym. Monitoringu gatunków zwierząt”.

Wskaźnik lesistości oraz fragmentacji siedliska obliczono dla zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Lesko w ramach obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013. Do obliczeń wykorzystano dane z projektu *Corine Land Cover* realizowanego w 2012 roku.

Wskaźnik zagęszczenia dróg obliczono zgodnie z wytycznymi zawartymi w podręczniku metodycznym, wykorzystano dane geometryczne z BDOT.

Wskaźniki zaludnienia i turystyka obliczono na podstawie danych Głównego Urzędu statystycznego z 2017 r.

7.3.1.7. GATUNKI ZWIERZĄT I ROŚLIN BĘDĄCE PRZEDMIOTAMI OCHRONY W CZĘŚCI OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA GÓRY SŁONNE PLH180013 NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

1. 1193 Kumak górski *Bombina variegata*

Charakterystyka gatunku:

Niewielki płaz osiagający około 6 cm długości, wyglądem przypominający nieco ropuchy. Kumak górski to gatunek ciepłolubny zaczynający swoją aktywność wiosną, gdy temperatura powietrza przekroczy 15°C, a wody 10°C. Gatunek preferuje zbiorniki płytkie, z niewielkim udziałem roślinności, najczęściej są to rowy, kałuże, koleiny lub inne zagłębienia terenu okresowo wypełnione wodą. W miejscach silnie zacienionych gatunek pojawia się sporadycznie, zazwyczaj są to osobniki migrujące. Samice składają pierwsze jaja, gdy temperatura wody osiągnie 14°C (zazwyczaj w maju). Gatunek podchodzi do rozrodu kilkakrotnie w ciągu jednego sezonu rozrodczego. Sezon rozrodczy kończy się w sierpniu. Kijanki wylęgają się po 10-12 dniach od złożenia jaja, a ich rozwój trwa od 2 do 2,5 miesiąca. W Polsce gatunek spotykany tylko w południowej części kraju, głównie w Karpatach z ich pogórzami oraz nieelicznie w Sudetach.

Wszystkie parametry stanu ochrony gatunku określono jako nieznane, z uwagi na obowiązującą metodykę.

Ocenę stanu zachowania kumaka górskiego zamieszczono w załączniku nr 7.3.8. _5_2.

2. 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

Charakterystyka gatunku

Traszka grzebieniasta spotykana jest w wilgotnych siedliskach, o ile istnieją tam zbiorniki wody stojącej, w których może się rozmnażać. Gatunek ten często występuje na różnych stanowiskach antropogenicznych jak na przykład rowy melioracyjne, zbiorniki ppoż. Preferuje zbiorniki częściowo zarośnięte roślinnością zanurzoną. Rozmnaża się od marca do czerwca. Samce godują na tokowiskach. Samica w kilku etapach składa ok. 200 jaj. Rozwój larw w wodzie od momentu metamorfozy trwa 70-90 dni. Po metamorfozie (koniec lata) większość osobników opuszcza zbiorniki wodne i przebywa w ich pobliżu. W okresie życia lądowego zajmują silnie wilgotne siedliska. W sen zimowy zapadają z końcem października, po pierwszych przymrozkach. Traszki grzebieniaste są aktywnymi drapieżnikami. Na lądzie odżywiają się głównie dżdżownicami, ślimakami i owadami. W wodzie polują na wszelkie małe organizmy.

Parametr populacja określono jako nieznany z uwagi na obowiązującą metodykę.

Ocenę stanu zachowania traszki karpackiej zamieszczono w załączniku nr 7.3.8. _6_2.

3. 2001 Traszka karpacka *Triturus montandoni*

Charakterystyka gatunku:

Traszka karpacka występuje w miejscach wilgotnych z dużą ilością kryjówek w postaci mchu, kawałków kory, kamieni i ściółki, w pobliżu zbiorników wodnych. Okres godowy rozpoczyna się wczesną wiosną nawet przy temperaturze 4°C, traszki rozmnażają się w różnych płytkich zbiornikach, często pochodzenia antropogenicznego jak koleiny czy rowy melioracyjne. Samice składają jaja w maju i czerwcu, rzadko w kwietniu, larwy wykluwają się do 30 dni od złożenia jaja. Przeobrażenie larw następuje od połowy lipca do września, w terenach wyżej położonych zdarza się że larwy zimują i przeobrażają się w następnym roku. Traszka karpacka podczas życia w wodzie żywi się larwami owadów, natomiast w etapie życia spędzanego na lądzie podstawę pożywienia stanowią dżdżownice, wije, małe ślimaki i stawonogi. Traszka karpacka zapada w sen zimowy jesienią - we wrześniu i październiku, termin uzależniony jest od warunków klimatycznych i wysokości nad poziom morza.

Wszystkie parametry stanu ochrony gatunku określono jako nieznane, z uwagi na obowiązującą metodykę.

Ocenę stanu zachowania traszki karpackiej zamieszczono w załączniku nr 7.3.8. _7_2.

4. 4014 Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*

Charakterystyka gatunku:

Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus* jest chrząszczem średniej wielkości - długość ciała mierzona od przedniej krawędzi wargi górnej do wierzchołków pokryw zamyka się w przedziale 21-29 mm, przy czym zwykle nieco większe są samice. Posiada charakterystyczne wgłębienia na pokrywach.

Jest gatunkiem całodobowym, największą jednak aktywność wykazuje po zmierzchu. Jest drapieżnikiem, poluje na obrzeżach wód na drobne bezkręgowce, skorupiaki dżdżownice, kijanki a nawet narybek. Potrafi przebywać i polować pod powierzchnią wody - nawet około 30 minut. Jest gatunkiem leśnym i wilgociolubnym, zasiedla różne, zwykle wilgotne typy siedliskowe lasów (łęgi, olsy), wzdłuż strumieni i potoków.

Na podstawie danych udostępnionych przez RDOŚ w Rzeszowie populacje gatunku oceniono na FV. Aktualna (opisana w przewodnikach metodycznych) waloryzacja wskaźników siedliska praktycznie dla wszystkich stanowisk górskich i pogórzowych gatunku będzie wymuszała nadanie oceny niewłaściwej (U1) bądź złej (U2) dla parametru siedliska.

Ocenę stanu zachowania biegacza urozmaiconego zamieszczono w załączniku nr 7.3.8. _8_2.

5. 1086 Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*

Charakterystyka gatunku:

Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus* to średniej wielkości chrząszcz, którego postać dorosła osiąga długość od 11 do 15 mm. Jego głowa, grzbietowa strona przedtułowia i pokrywy są cynobrowo czerwone, z charakterystyczną makro i mikrorzeźbą. Spód ciała, żuwaczki i odnóża czarne; boczne krawędzie przedplecza wąsko, czarno obrzeżone. Chrząszcze są w zarysie podłużne, bardzo silnie spłaszczone.

Zgniotek cynobrowy to typowy gatunek saproksylobiontyczny, odbywający rozwój larwalny pod korą drzew, w których łyko znajduje się w mniej lub bardziej zaawansowanym stadium rozkładu, a drewno jest w początkowych fazach tego procesu. Rozwój larwalny trwa przynajmniej 2 lata, przepoczwarczenie następuje późnym latem, a imagines wylęgają się na przełomie lata i jesieni. Larwy zgniotka cynobrowego odbywają cały swój rozwój w strefie podkorowej martwych drzew. Uważane są za drapieżniki (odżywiające się stadiami przedimaginalnymi innych podkorowych owadów) i saprofagi. Przepoczwarczenie następuje w mikrosiedlisku rozwoju larwy, w zbutwiałym łyku pod korą.

Makrosiedliskiem zgniotka cynobrowego są lasy i zarośla drzewiasto-krzewiaste, z obumierającymi i martwymi drzewami pokrytymi korą.

Stopień i forma rozkładu warstw podkorowinowych jest cechą decydującą o atrakcyjności drewna do zasiedlenia przez gatunek.

Gatunek zinwentaryzowano na wszystkich powierzchniach monitoringowych. W wyniku badań stwierdzono korelację występowania gatunku jedynie z obecnością martwego drewna oraz jakością martwego drewna.

Ocenę stanu zachowania zgniotka cynobrowego zamieszczono w załączniku nr 7.3.8._9_2.

6. 6199 Krasopani hera *Euplagia quadripunctaria*

Duży kolorowy motyl o rozpiętości skrzydeł 52-58mm. Gatunek występuje w terenach górskich i podgórskich, preferuje siedliska wzdłuż dróg, ścieżek, potoków terenów leśnych, przy których występują zarośla krzewów i ziołorośla z sadźcem konopiastym. Gatunek zimuje w stadium gąsienicy, przed zimą żywi się głównie jasnotą i pokrzywą, natomiast po zimie preferuje krzewy: leszczynę, wiciokrzew, żarnowiec miotłasty oraz malinę i wierzbówkę kiprzącą. Postacie imago pojawiają się od lipca do połowy września w jednym pokoleniu, jako pożywienie wykorzystują nektar sadzca konopiastego.

Ze względu na brak aktualnych danych o stanie zachowania gatunku w obszarze, na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko stan określono na XX.

Ocenę stanu zachowania zgniotka cynobrowego zamieszczono w załączniku nr 7.3.8._10_2.

7. 4026 Zagłębek bruzdkowany *Rhysodes sulcatus*

Charakterystyka gatunku:

Jest to niewielki chrząszcz, którego postać dorosła osiąga wymiary od 6,5 do 8,2 mm. Ciało jest barwy kasztanowej, błyszczące, w zarysie podłużne, równowąskie, wyraźnie bruzdkowane i nieowłosione. Głowa trójkątna z osadzonymi na niej 11 – członowymi paciorkowatymi czułkami. Wierzch głowy z dwoma głębokimi dołkami. Przedplecze ma kształt dzwonu, a na jego wierzchu znajdują się trzy głębokie bruzdy biegnące wzdłużnie.

Miejsce występowania zagłębka bruzdkowanego są drzewostany z występującym martwym drewnem. Zasiedla mocno spróchniałe i dobrze uwilgotnione pnie drzew (głównie w III i IV stopniu rozkładu) o średnicy ponad 20 cm.

Gatunek zinwentaryzowano na trzech spośród czterech powierzchni monitoringowych. W wyniku badań stwierdzono korelację występowania gatunku jedynie z obecnością martwego drewna oraz jakością martwego drewna.

Ocenę stanu zachowania zagłębka bruzdkowanego zamieszczono w załączniku nr 7.3.8._11_2.

8. 1352 Wilk *Canis lupus*

Charakterystyka gatunku:

Dojrzałość płciową wilki osiągają w wieku 2 lat. Ruja ma miejsce od końca stycznia do początku marca. Szczęnięta rodzą się od końca kwietnia do końca maja, zwykle w norach. W okresie wychowu szczeniąt wilki mogą wykorzystywać jedną lub kilka nor, co jakiś czas przenosząc lub przeprowadzając szczenięta. Wilki to zwierzęta polujące przede wszystkim na ssaki kopytne. Uzupełniającym pokarmem mogą być zające i bobry, a także padlina.

Wielkość terytorium jednej watahy wilczej w warunkach Polski wynosi 150-300 km² i zależy od zagęszczenia ofiar. Terytorium użytkowane przez wilki jest nierównomierne, przebywają one w obszarach najmniej penetrowanych przez ludzi, a jednocześnie obfitujących w zwierzynę. Wataha spędza około 75% czasu na terenie pokrywającym zaledwie 20-30% terytorium. Tam też zlokalizowane są nory rozrodcze. Zasięg dyspersji młodych wilków wynosi zwykle od kilku do kilkudziesięciu kilometrów. Migrujące wilki przemierzają głównie obszary leśne, chociaż mogą pokonywać też niewielkie otwarte tereny rolnicze. Dotychczasowe dane literaturowe wskazywały, że wielkość watahy najczęściej wynosi 4-5 osobników. Obserwacje w Bieszczadach wskazują, że w regionie tym wataha może być dużo większa (nawet 18 osobników).

Dostępność bazy pokarmowej jest wystarczająca i wynosi 862 kg/km². W obszarze bytuje co najmniej 16 osobników.

Ocenę stanu zachowania wilka zamieszczono w załączniku nr 7.3.8. _12_2.

9. 1355 Wydra *Lutra lutra*

Charakterystyka gatunku:

Analizując rozmieszczenie stanowisk wydry oraz bliżej rozpatrując zajmowane przez nią biotopy, można jednoznacznie stwierdzić, że we wszystkich porach roku jest ona głównie związana z zasobnymi w ryby rzekami. Mimo iż głównym miejscem schronienia wydry jest nora, może ona zasiedlać także płaskie tereny bagienne, na których zamiast nor buduje zlewające się z otoczeniem szalasy. Wydry przeważnie żyją samotnie. Wyraźny terytorializm zaznacza się u samic, które po osiągnięciu dojrzałości płciowej przynajmniej w pobliżu swej nory nie tolerują obecności innych samic. Wydra jest zwierzęciem charakteryzującym się głównie nocnym trybem życia. Podstawowym pożywieniem są ryby.

W ramach prac zleconych przez RDOŚ w Rzeszowie stwierdzono wydrę w 40 % punktów monitoringowych. Rybność cieków określono na poziomie od 1,3 do 25 kg/km biegu cieku. Sieć drogowa o zagęszczeniu istotnie poniżej średniej krajowej, część dróg przebiega w pobliżu potoków, ale natężenie ruchu jest niewielkie i nie stanowi istotnego zagrożenia dla populacji gatunku.

Ocenę stanu zachowania wydry zamieszczono w załączniku nr 7.3.8. _13_2 .

10. 1361 Ryś *Lynx lynx*

Charakterystyka gatunku:

Gatunek w Polsce spotykany jest na południu i wschodzie oraz w centralnej części kraju, gdzie został wypuszczony na wolność w ramach programu reintrodukcji gatunku w latach 1993-2000. Największą zwartą ostoją rysia w kraju są Karpaty i Pogórze Przemyskie.

Ryś jest największym przedstawicielem rodziny kotowatych w Polsce, przeciętnie waga dorosłego osobnika wynosi 17 kg, a długość od 70-130 cm. Gatunek preferuje tereny leśne o niskim stopniu fragmentacji i lesistości powyżej 40%. Osobniki dorosłe żyją samotnie, za wyjątkiem czasu rui, która trwa od stycznia do marca. Młode rodzą się w maju, żyją z matką około 9-11 miesięcy. Miot liczy zwykle od 1-3 młodych. Terytorium samców obejmuje około 150-250 km² a samice około 100-150 km². Podstawę pożywienia stanowią sarny, w mniejszym stopniu jelenie i zające.

Ocenę stanu zachowania rysia zamieszczono w załączniku nr 7.3.8. _14_2.

11. 1354 Niedźwiedź brunatny *Ursus arctos*

Charakterystyka gatunku:

Niedźwiedź brunatny jest największym lądowym drapieżnikiem występującym w Polsce, można go spotkać tylko w południowej części kraju. Masa dorosłego osobnika może dochodzić do około 300kg, samice są mniejsze od samców. Jest to gatunek wszystkożerny, na dietę niedźwiedzi składają się owoce, nasiona, rośliny i mięso. W okresie zimowym niedźwiedź zapada w stan spoczynku, do tego celu wykorzystuje gawry w postaci jaskiń, dziupli w dużych drzewach, wykroty, gęste młodniki.

Do rozrodu niedźwiedzie przystępują w trzecim/czwartym roku życia (samice) oraz 7-10 (samce). Okres rui zaczyna się w kwietniu i trwa do czerwca, ciąża trwa 6-8 miesięcy, młode rodzą się od grudnia do lutego. Miot liczy zwykle od 1-3 młodych, które znajdują się pod opieką matki przez okres 1,5-2,5 lat.

Ze względu na brak aktualnych danych o stanie zachowania gatunku w obszarze, na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko stan określono na XX.

Ocenę stanu zachowania rysia zamieszczono w załączniku nr 7.3.8. _15_2.

12. 1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*

Charakterystyka gatunku

Niewielki rozdzielnopłciowy mech, którego gametofity są praktycznie niezauważalne. Widoczne są natomiast charakterystyczne sporofity, na które składa się asymetryczna zielonawa puszka długości około 5 mm umieszczona na czerwonej/brazowej secie o długości około 7 mm.

Gatunek występuje w lasach, na martwym drewnie o zaawansowanym stopniu rozkładu i odpowiednim uwilgotnieniu, preferuje drewno jodły, świerka i buka, rzadziej rośnie na humusie.

Ze względu na brak aktualnych danych o stanie zachowania gatunku w obszarze, na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko stan określono na XX.

Ocenę stanu zachowania rysia zamieszczono w załączniku nr 7.3.8._16_2.

13. 1381 Widłoząb zielony *Dicranum viride*

Charakterystyka gatunku

Mech dwupienny, w Polsce stwierdzone są głównie gametofity, sporofity wytwarzane są bardzo radko. Łodyżka osiąga wymiary 1-4 cm, listki dorastają do 0,5 mm szerokości i 4 mm długości. Seta jest prosta, barwy żółtej i 2,5 cm długości, puszka zarodnikowa jest barwy żółtobrunatnej.

Jest to gatunek epifityczny, rzadziej występujący na skałach i glebie. Rosnąc tworzy sztywne, zielone, zbite darnie. Występuje w lasach, głównie buczynach w miejscach zacienionych.

Ze względu na brak aktualnych danych o stanie zachowania gatunku w obszarze, na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko stan określono na XX.

Ocenę stanu zachowania rysia zamieszczono w załączniku nr 7.3.8._17_2.

7.3.2. ISTNIEJĄCE I POTENCJALNE ZAGROŻENIA DLA ZACHOWANIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH ORAZ GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT I ICH SIEDLISK BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY W OBSZARZE NATURA 2000 OSTOJA GÓRY SŁONNE PLH180013 NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia	
		Istniejące	Potencjalne
1	7220* Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).
2	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	1. Nazwa zagrożenia: Niewystarczająca ilość drzew biocenotycznych. Opis zagrożenia: W skutek uwarunkowań lokalnych i zaszłości gospodarczych nie nastąpiła akumulacja zasobów mikrosiedlisk drzewnych. (Kod: B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew). 2. Nazwa zagrożenia: Obce gatunki inwazyjne Opis zagrożenia: Obce gatunki inwazyjne mogą wypierać rodzime gatunki roślin zielnych na siedlisku i zaburzać skład gatunkowy runa. Obcym gatunkiem inwazyjnym stwierdzonym na siedlisku jest niecierpek drobnokwiatowy i nawłóć późna. (Kod: I01 Obce gatunki inwazyjne).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).
3	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	1. Nazwa zagrożenia: Obce gatunki inwazyjne Opis zagrożenia: Obce gatunki inwazyjne mogą wypierać rodzime gatunki roślin zielnych na siedlisku i zaburzać skład gatunkowy runa. Obcym	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia	
		Istniejące	Potencjalne
		gatunkiem inwazyjnym stwierdzonym na siedlisku jest nawłóć późna. (Kod: I01 Obce gatunki inwazyjne). 2. Nazwa zagrożenia: Niewystarczająca ilość martwego drewna (łącznie zasoby, wielkowymiarowe) i drzew biocenotycznych Opis zagrożenia: W skutek uwarunkowań lokalnych i zaszłości gospodarczych nie nastąpiła akumulacja zasobów martwego drewna i mikrosiedlisk drzewnych. (Kod: B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew).	
4	9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach <i>(Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani)</i>	1. Nazwa zagrożenia: Obce gatunki inwazyjne Opis zagrożenia: Obce gatunki inwazyjne mogą wypierać rodzime gatunki roślin zielnych na siedlisku i zaburzać skład gatunkowy runa. Obcym gatunkiem inwazyjnym stwierdzonym na siedlisku jest niecierpek drobnokwiatowy. (Kod: I01 Obce gatunki inwazyjne).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).
5	1193 Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).
6	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).
7	2001 Traszka karpacka <i>Triturus montandoni</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia	
		Istniejące	Potencjalne
8	4014 Biegacz urozmaicony <i>Carabus variolosus</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).
9	1086 Zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).	1.Nazwa zagrożenia: Nasilone usuwanie martwego drewna. Opis zagrożenia: Nadmierne usuwanie pojedynczych martwych i obumierających drzew mogące spowodować brak lub przerwanie ciągłości dopływu martwego drewna. (Kod: B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew).
10	6199 Krasopani hera <i>Euplagia quadripunctaria</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).
11	4026 Zagłębek bruzdkowany <i>Rhysodes sulcatus</i>	1.Nazwa zagrożenia: Brak odpowiedniej ilości drzew ponad 150 letnich. Opis zagrożenia: Zaszłości gospodarcze skutkują obecnie zbyt małym udziałem starych drzew. (Kod: B07 Inne rodzaje praktyk leśnych).	1.Nazwa zagrożenia: Nasilone usuwanie martwego drewna. Opis zagrożenia: Nadmierne usuwanie pojedynczych martwych i obumierających drzew mogące spowodować brak lub przerwanie ciągłości dopływu martwego drewna. (Kod: B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew).
12	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).
13	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).
14	1361 Ryś <i>Lynx lynx</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia	
		Istniejące	Potencjalne
15	1354 Niedźwiedź brunatny <i>Ursus arctos</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).
16	1386 Bezlist okrywowy <i>Buxbaumia viridis</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).
17	1381 Widłoząb zielony <i>Dicranum viride</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).

7.3.3. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia założonego celu
1	7220* Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	XX	1. Uzupełnienie wiedzy o siedlisku.	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL.
2	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	FV	1. Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska. 2. Zwiększenie ilości mikrosiedlisk drzewnych (stan wyjściowy - 16,5szt/ha)	1. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL. 2. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL, natomiast osiągnięcie stanu FV wykracza poza okres obowiązywania PUL (wymaga kilkudziesięciu lat).
3	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	U1	1. Nie pogorszenie stanu ochrony siedliska. 2. Utrzymanie istniejącej powierzchni siedliska (stan wyjściowy - 337,60ha) 3. Zwiększenie ilości martwego drewna oraz mikrosiedlisk drzewnych (stan wyjściowy: łączne zasoby – 19,68m ³ /ha; wielkowymiarowe - 5szt/ha, FV – 33%, U1 – 33%, U2 – 33%; mikrosiedliska drzewne – 12,5szt/ha)	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL. 2. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL. 3. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL, natomiast osiągnięcie stanu FV wykracza poza okres obowiązywania PUL (wymaga kilkudziesięciu lat).
4	9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	U1	1. Nie pogorszenie stanu ochrony siedliska. 2. Utrzymanie istniejącej powierzchni siedliska (stan wyjściowy - 4,32ha)	1. Realizacja celu niepewna w trakcie obowiązywania PUL, w związku z pozostawieniem siedliska procesom naturalnym. 2. Realizacja celu niepewna w trakcie obowiązywania PUL, w związku z pozostawieniem siedliska procesom naturalnym.
5	1193 Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	XX	1. Uzupełnienie wiedzy o populacji i siedlisku.	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL.
6	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	XX	1. Uzupełnienie wiedzy o populacji.	1. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL.
7	2001 Traszka karpacka <i>Triturus montandoni</i>	XX	1. Uzupełnienie wiedzy o populacji i siedlisku.	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL.

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia założonego celu
8	4014 Biegacz urozmaicony <i>Carabus variolosus</i>	U1	1. Nie pogorszenie aktualnego stanu ochrony.	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL.
9	1086 Zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i>	U1	1.Nie pogorszenie aktualnego stanu ochrony.	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL.
10	6199 Krasopani hera <i>Euplagia quadripunctaria</i>	XX	1. Uzupełnienie wiedzy o populacji i siedlisku.	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL.
11	4026 Zagłębek bruzdkowany <i>Rhysodes sulcatus</i>	U2	1. Zwiększenie ilości drzew ponad 150 letnich (stan wyjściowy – 0,5% udziału rzeczywistego) 2.Utrzymanie obecności martwego drewna odpowiedniego dla gatunku.	1. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL. Osiągnięcie stanu FV wykracza poza okres obowiązywania PUL (wymaga kilkudziesięciu lat). 2.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL.
12	1352 Wilk <i>Canis lupus</i>	U1	1.Nie pogorszenie aktualnego stanu ochrony.	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL.
13	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	XX	1. Uzupełnienie wiedzy o populacji i siedlisku.	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL
14	1361 Ryś <i>Lynx lynx</i>	U1	1.Nie pogorszenie aktualnego stanu ochrony.	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL.
15	1354 Niedźwiedź brunatny <i>Ursus arctos</i>	XX	1. Uzupełnienie wiedzy o populacji.	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL
16	1386 Bezlist okrywowy <i>Buxbaumia viridis</i>	XX	1. Uzupełnienie wiedzy o populacji i siedlisku.	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL
17	1381 Widłoząb zielony <i>Dicranum viride</i>	XX	1. Uzupełnienie wiedzy o populacji i siedlisku.	1.Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL

7.3.4. DZIAŁANIA OCHRONNE

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
1.	7220* Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A1	Nie planuje się					
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Załącznik nr 7.3.8._1_1	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Rozpoznanie stanu siedliska	Inwentaryzacja siedliska z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Załącznik nr 7.3.8._1_1	Do trzeciego roku obowiązywania PUL	1000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
2.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-</i>	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A1	Sukcesywne podnoszenie zasobów	Realizacja zapisów Instrukcji Ochrony Lasu oraz zarządzeń Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia	Areał siedliska w obszarze Natura 2000 na	Okres obowiązywania PUL	W ramach działalności statutowej	Nadleśnictwo Lesko

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych							
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
	Fagenion, Galio odorati-Fagenion)		mikrosiedlisk drzewnych	2 grudnia 2014, nr 28/2014 oraz z dnia 28 grudnia 2016 nr 14/2016: 1) pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). 2) pozostawianie drzew biocenotycznych; 3) pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym oraz ostoj ksylobiontów i stref przypotokowych.	gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko. Załącznik nr 7.3.8._2_1				
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych						
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Transekty monitoringowe wymienione w Załączniku nr 7.3.8._2_3 oraz	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP	

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych							
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
			działań ochronnych		powierzchnie kołowe wykonywane w ramach PUL (martwe drewno – łączne zasoby)				
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
		C	Zbadanie możliwości i sposobów zwalczania obcych gatunków inwazyjnych w tym siedlisku.	Wystąpienie do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o zlecenie tematu badawczego w tym zakresie.	Nie dotyczy	Pierwszy lub drugi rok obowiązywania PUL	Bez kosztów.	RDLP Krosno	
3.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk						
		A1	Sukcesywne podnoszenie zasobów martwego drewna i mikrosiedlisk drzewnych	Realizacja zapisów Instrukcji Ochrony Lasu oraz zarządzeń Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014, nr 28/2014 oraz z dnia 28 grudnia 2016 nr 14/2016: 1) pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłęskowych, zagrożenia	Areał siedliska w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko. Załącznik nr 7.3.8._3_1.	Okres obowiązywania PUL	W ramach działalności statutowej	Nadleśnictwo Lesko	

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych							
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
				stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). W przypadku stwierdzenia ponadnormatywnej zgnilizny odziomkowej w ściętych drzewach, która dyskwalifikuje do uznania za drewno wielkowymiarowe, pierwszy odcięty fragment powinien mieć długość min. 3m; po odcięciu należy pozostawić go do naturalnego rozpadu: 2) pozostawianie drzew biocenotycznych; 3) pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym oraz ostoi ksylobiontów i stref przypotokowych.					
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych						
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Transekty monitoringowe wymienione w Załączniku nr	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP	

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych							
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
			monitoring realizacji celów działań ochronnych		7.3.8._3_3. oraz powierzchnie kołowe wykonywane w ramach PUL (martwe drewno – łączne zasoby)				
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
		C	Zbadanie możliwości i sposobów zwalczania obcych gatunków inwazyjnych w tym siedlisku.	Wystąpienie do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o zlecenie tematu badawczego w tym zakresie.	Nie dotyczy	Pierwszy lub drugi rok obowiązywania PUL	Bez kosztów.	RDLP Krosno	
4.	9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (Tilio plathyphyllis-	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk						
		A	Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne	Pozostawienie płatów siedliska bez wskazań gospodarczych.	Załącznik numer 7.3.8._4_1.	Okres obowiązywania PUL.	Brak kosztów.	Nadleśnictwo Lesko.	

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	<i>Acerion pseudoplatani</i>)	Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Transekty monitoringowe wymienione w Załączniku nr 7.3.8. _4_3.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Zbadanie możliwości i sposobów zwalczania obcych gatunków inwazyjnych w tym siedlisku.	Wystąpienie do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o zlecenie tematu badawczego w tym zakresie.	Nie dotyczy	Pierwszy lub drugi rok obowiązywania PUL	Bez kosztów.	RDLP Krosno
5.	1193 Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A	Nie planuje się					
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Załącznik nr 7.3.8._5_3	Ostatni lub przedostatni rok obowiązywania PUL.	3000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Rozpoznanie stanu populacji i siedliska gatunku	Inwentaryzacja gatunku z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Załącznik nr 7.3.8._5_3	Do trzeciego roku obowiązywania PUL	3000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
6.	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A	Nie planuje się					
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Załącznik nr 7.3.8._6_3	Ostatni lub przedostatni rok obowiązywania PUL.	3000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Rozpoznanie stanu populacji gatunku.	Inwentaryzacja gatunku z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Załącznik nr 7.3.8._6_3	Do trzeciego roku obowiązywania PUL	3000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
7.	2001 Traszka karpacka Triturus montandoni	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A	Nie planuje się					
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Załącznik nr 7.3.8._7_3	Ostatni lub przedostatni rok obowiązywania PUL.	3000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Rozpoznanie stanu populacji i siedliska gatunku	Inwentaryzacja gatunku z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Załącznik nr 7.3.8._7_3	Do trzeciego roku obowiązywania PUL	3000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
8.	4014 Biegacz urozmaïcony <i>Carabus variolosus</i>	Nr	<i>Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>					
		A	Nie planuje się					
		Nr	<i>Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych</i>					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Załącznik nr 7.3.8._8_3	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	5000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
		C	Nie planuje się					
9.	1086 Zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i>	Nr	<i>Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>					
		A	Nie planuje się					
		Nr	<i>Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych</i>					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Załącznik nr 7.3.8._9_3	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	3000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych							
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
			monitoring realizacji celów działań ochronnych						
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
		C	Nie planuje się						
10.	6199 Krasopanihera <i>Euplagia quadripunctaria</i>	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk						
		A	Nie planuje się						
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych						
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	1000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP	
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
		C	Rozpoznanie stanu populacji i	Inwentaryzacja gatunku z uwzględnieniem parametrów	W obszarze Natura 2000 na gruntach	Do trzeciego roku	10000 zł	PGL LP	

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			siedliska gatunku	wynikających z przepisów prawa.	zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	obowiązywania PUL		
11.	4026 Zagłębek bruzdkowany <i>Rhysodes sulcatus</i>	Nr	<i>Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>					
		A1	Utrzymanie obecności martwego drewna odpowiedniego dla gatunku	Realizacja zapisów Instrukcji Ochrony Lasu oraz zarządzeń Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014, nr 28/2014 oraz z dnia 28 grudnia 2016 nr 14/2016: 1) pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłuskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). W przypadku stwierdzenia ponadnormatywnej zgnilizny odziomkowej w ściętych drzewach, która dyskwalifikuje do uznania za drewno wielkowieńskie, pierwszy odcięty fragment powinien mieć długość min. 3m; po odcięciu należy pozostawić go do naturalnego rozpadu:	Areał występowania gatunku na terenie Nadleśnictwa w obszarze Ostoja Góry Słonne	Okres obowiązywania PUL	W ramach działalności statutowej	Nadleśnictwo Lesko

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				2) pozostawianie drzew biocenotycznych; 3) pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym oraz ostoj ksylobiontów i stref przypotokowych.				
		A2	Zwiększenie ilości drzew ponad 150 letnich	Realizacja zapisów Instrukcji Ochrony Lasu oraz zarządzeń Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014, nr 28/2014 oraz z dnia 28 grudnia 2016 nr 14/2016: 2) pozostawianie drzew biocenotycznych; 3) pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym oraz ostoj ksylobiontów i stref przypotokowych.	Areal występowania gatunku na terenie Nadleśnictwa w obszarze Ostoja Góry Słonne	Okres obowiązywania PUL	W ramach działalności statutowej	Nadleśnictwo Lesko

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Załącznik nr 7.3.8._11_3	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	5000 zł za stanowisko monitoringowe	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Nie planuje się					
12.	1352 Wilk Canis lupus	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A	Nie planuje się					
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	20000zł	PGL LP

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Nie planuje się					
13.	1355 Wydra Lutra lutra	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A	Nie planuje się					
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	2000 zł	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Rozpoznanie stanu populacji i siedliska gatunku	Inwentaryzacja gatunku z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Do trzeciego roku obowiązywania PUL	2000 zł	PGL LP

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
14.	1361 Ryś <i>Lynx lynx</i>	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A	Nie planuje się			A	Nie planuje się	
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	25000zł	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Nie planuje się			C	Nie planuje się	
15.	1354 Niedźwiedź brunatny <i>Ursus arctos</i>	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A	Nie planuje się			A	Nie planuje się	
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	25000 zł	PGL LP

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych							
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
			monitoring realizacji celów działań ochronnych		przez Nadleśnictwo Lesko.				
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony						
		C	Rozpoznanie stanu populacji gatunku.	Inwentaryzacja gatunku z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Do trzeciego roku obowiązywania PUL	25000 zł	PGL LP	
16.	1386 Bezlist okrywowy Buxbaumia viridis	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk						
		A	Nie planuje się			A	Nie planuje się		
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych						
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	10000zł	PGL LP	

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Rozpoznanie stanu populacji i siedliska gatunku.	Inwentaryzacja gatunku z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Do trzeciego roku obowiązywania PUL	10000zł	PGL LP
17.	1381 Widłoząb zielony Dicranum viride	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A	Nie planuje się			A	Nie planuje się	
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	10000zł	PGL LP
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Rozpoznanie stanu populacji i	Inwentaryzacja gatunku z uwzględnieniem parametrów	W obszarze Natura 2000 na	Do trzeciego roku	10000zł	PGL LP

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			siedliska gatunku.	wynikających z przepisów prawa.	gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	obowiązywania PUL		

7.3.5. WSKAZANIA DO ZMIAN W OBOWIĄZUJĄCYCH DOKUMENTACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Lp.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (<i>Art. 28 ust 10 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody</i>)
1	Brak	Brak

7.3.6. PROJEKT WERYFIKACJI SDF OBSZARU I JEGO GRANIC

Brak

7.3.7. PRZESŁANKI DO SPORZĄDZENIA PLANU OCHRONY

Brak konieczności opracowania planu ochrony

7.3.8. ZAŁĄCZNIKI DO ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA GÓRY SŁONNE PLH180013**1. 7220* Źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati***

Załącznik nr.7.3.8._1_1

Lokalizacja siedliska w obszarze PLH180013 położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

Adres leśny	X	Y	Powierzchnia [ha]
04-14-1-06-18 -g -00	741478,44	190376,44	0,007

Siedlisko „punktowe”

2. 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)

Załącznik nr.7.3.8. 2_1

Lokalizacja siedliska w obszarze PLH180013 położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-02-1 -b -00	12,40
04-14-1-02-1 -c -00	2,72
04-14-1-02-34 -a -00	3,16
04-14-1-02-34 -b -00	5,25
04-14-1-02-34 -c -00	8,70
04-14-1-02-34 -d -00	6,69
04-14-1-02-34 -f -00	2,57
04-14-1-02-35 -a -00	8,04
04-14-1-02-35 -b -00	21,62
04-14-1-02-36 -a -00	10,86
04-14-1-02-36 -b -00	28,15
04-14-1-02-37 -a -00	1,11
04-14-1-02-37 -b -00	7,96
04-14-1-02-37 -f -00	23,59
04-14-1-02-40 -a -00	20,84
04-14-1-02-40 -b -00	3,01
04-14-1-02-41 -a -00	32,57
04-14-1-02-42 -a -00	30,81
04-14-1-02-43 -a -00	17,28
04-14-1-02-49 -a -00	8,74
04-14-1-02-57 -i -00	24,01
04-14-1-02-58 -g -00	25,57
04-14-1-02-59 -m -00	2,86

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-02-62 -h -00	1,22
04-14-1-02-65 -a -00	25,03
04-14-1-02-65 -c -00	3,11
04-14-1-02-65 -f -00	3,16
04-14-1-02-69 -a -00	8,84
04-14-1-02-70 -a -00	32,36
04-14-1-02-70 -b -00	2,81
04-14-1-02-71 -a -00	21,75
04-14-1-02-71 -b -00	14,78
04-14-1-02-72 -a -00	3,46
04-14-1-02-73 -d -00	26,64
04-14-1-02-74 -a -00	32,92
04-14-1-02-74 -f -00	3,92
04-14-1-02-74 -i -00	2,88
04-14-1-02-74 -j -00	6,06
04-14-1-04-52 -b -00	1,28
04-14-1-04-54 -f -00	7,67
04-14-1-04-54 -g -00	8,24
04-14-1-04-56 -f -00	6,45
04-14-1-04-56 -h -00	0,82
04-14-1-04-64 -a -00	34,15
04-14-1-04-66 -a -00	2,06
04-14-1-04-66 -b -00	15,03

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-04-67 -c -00	24,61
04-14-1-04-67 -f -00	3,10
04-14-1-04-68 -a -00	25,84
04-14-1-04-68 -c -00	2,47
04-14-1-04-68 -d -00	1,34
04-14-1-04-68 -f -00	5,82
04-14-1-04-68 -i -00	2,97
04-14-1-04-68 -j -00	0,37
04-14-1-04-68 -k -00	2,07
04-14-1-04-80 -a -00	9,50
04-14-1-04-80 -b -00	17,27
04-14-1-04-80 -c -00	18,31
04-14-1-04-81 -a -00	14,00
04-14-1-04-81 -b -00	2,12
04-14-1-04-81 -c -00	3,02
04-14-1-04-81 -d -00	1,20
04-14-1-04-81 -f -00	0,92
04-14-1-04-82 -b -00	8,75
04-14-1-04-82 -c -00	4,24
04-14-1-04-84 -b -00	6,17
04-14-1-04-84 -c -00	1,04
04-14-1-04-84 -f -00	2,56
04-14-1-04-85 -b -00	11,43

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-04-85 -d -00	3,45
04-14-1-04-86 -b -00	4,26
04-14-1-04-89 -b -00	16,76
04-14-1-04-90 -a -00	12,09
04-14-1-04-90 -d -00	23,39
04-14-1-04-92 -a -00	18,98
04-14-1-04-92 -b -00	8,20
04-14-1-04-93 -a -00	2,98
04-14-1-04-93 -b -00	19,20
04-14-1-04-94 -a -00	20,36
04-14-1-04-94 -b -00	5,08
04-14-1-04-94 -c -00	7,86
04-14-1-04-95 -b -00	8,36
04-14-1-04-96 -a -00	3,53
04-14-1-04-96 -b -00	10,84
04-14-1-04-96 -f -00	1,18
04-14-1-04-97 -a -00	9,16
04-14-1-04-97 -b -00	2,55
04-14-1-04-98 -a -00	28,83
04-14-1-04-98 -d -00	4,59
04-14-1-04-99 -a -00	4,97
04-14-1-04-99 -b -00	3,48
04-14-1-04-99 -c -00	3,16
04-14-1-04-99 -d -00	8,17
04-14-1-04-99 -f -00	21,84
04-14-1-04-100 -a -00	2,73
04-14-1-04-100 -b -00	35,80
04-14-1-04-101 -a -00	19,93
04-14-1-04-101 -b -00	4,89

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-04-102A -a -00	10,62
04-14-1-04-103 -a -00	3,40
04-14-1-04-103 -b -00	19,80
04-14-1-04-104 -a -00	32,14
04-14-1-04-104 -b -00	0,07
04-14-1-04-105 -b -00	20,96
04-14-1-04-106 -a -00	27,95
04-14-1-04-106 -b -00	9,65
04-14-1-04-107 -a -00	6,78
04-14-1-06-2 -b -00	17,17
04-14-1-06-3 -a -00	3,39
04-14-1-06-3 -c -00	4,18
04-14-1-06-4 -a -00	1,75
04-14-1-06-4 -b -00	2,56
04-14-1-06-4 -d -00	4,76
04-14-1-06-5 -a -00	6,19
04-14-1-06-6 -a -00	12,61
04-14-1-06-7 -a -00	11,65
04-14-1-06-8 -a -00	14,77
04-14-1-06-9 -a -00	10,83
04-14-1-06-9 -b -00	32,12
04-14-1-06-10 -a -00	34,80
04-14-1-06-11 -a -00	7,73
04-14-1-06-11 -b -00	32,21
04-14-1-06-11 -c -00	3,44
04-14-1-06-12 -d -00	2,53
04-14-1-06-13 -b -00	5,00
04-14-1-06-13 -g -00	2,44
04-14-1-06-15 -a -00	26,42

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-06-16 -a -00	13,39
04-14-1-06-16 -b -00	4,47
04-14-1-06-17 -a -00	27,74
04-14-1-06-17 -b -00	3,94
04-14-1-06-18 -a -00	15,32
04-14-1-06-18 -c -00	3,80
04-14-1-06-18 -g -00	10,52
04-14-1-06-19 -a -00	11,48
04-14-1-06-19 -b -00	10,31
04-14-1-06-19 -g -00	1,24
04-14-1-06-20 -d -00	3,63
04-14-1-06-20 -fx -00	0,01
04-14-1-09-76 -f -00	1,54
04-14-1-09-76 -g -00	0,15
04-14-1-09-78 -b -00	1,93
04-14-1-09-79 -b -00	25,69
04-14-1-09-87 -d -00	4,02
04-14-1-09-87 -f -00	4,24
04-14-1-09-87 -m -00	2,08
04-14-1-09-88 -c -00	2,07
04-14-1-09-91 -f -00	20,15
Razem	1594,53

Załącznik nr.7.3.8._2_2 Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	Powierzchnia siedliska			FV	FV	Wszystkie płyty siedliska które zostały stwierdzone w INWENT 2006-2007 zostały uwzględnione, za wyjątkiem oczywistych błędów (odrzucono powierzchnie, które zostały zakwalifikowane do siedliska przyrodniczego a w rzeczywistości nim nie były co wynikało głównie z przyjętej metodyki).
		Specyficzna struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna*	FV	FV		Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
			Skład drzewostanu	FV			Na podstawie bazy taksatora stan FV określono na 95% a U1 na 5% powierzchni siedliska.
			Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV			Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 80%, a stan U1 określono na 20% powierzchni siedliska. Ekspansywnym gatunkiem w siedlisku jest jeżyna gruczołowata <i>Rubus hirtus</i> , .
			Struktura pionowa i przestrzenna fitocenozy	FV			Na podstawie bazy taksatora drzewostanów z oceną FV jest 98%.
			Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV			Na podstawie bazy taksatora stan FV określono na 79%, U1 na 19% a U2 na 2% płatów siedliska.
			Naturalne odnowienie drzewostanu	FV			Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 80% a U1 na 20% powierzchni siedliska.
			Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV			Gatunki zgodne ze swoim zasięgiem geograficznym stanowią ponad 99% powierzchni rzeczywistej, sporadycznie występującymi gatunkami obcymi geograficznie są: sosna wejmutka, dąb czerwony.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
			Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	U1			Stan FV określono na 60%, U1 na 40% powierzchni monitoringowych. Pojawiającym się gatunkiem obcym jest niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> oraz nawłóć późna <i>Solidago gigantea</i> .
			Martwe drewno (łącznie zasoby)	FV			Średnia wartość wynosi 29,42 m ³ /ha. (obliczona na podstawie transektów monitoringowych, kołowych powierzchni próbnych oraz inwentaryzacji wskaźnikowej).
			Martwe drewno wielkowymiarowe	FV			Stan FV określono na 80% a U2 na 20% powierzchni siedliska. Według transektów monitoringowych średnia ilość wynosi 7,00szt/ha
			Mikrosiedliska drzewne (drzewna biocenotyczne)	U1			Dane z transektów monitoringowych – średnia ilość 16,50 szt./ha.
			Inne zniekształcenia w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	U1			Część obszaru Natura 2000 objęta PUL dla Nadl. Lesko obejmuje wielofunkcyjne lasy gospodarcze, gdzie jedną z podstawowych funkcji jest funkcja produkcyjna. Uzyskanie oceny FV dla tego wskaźnika jest możliwe tylko w lasach wyłączonych z użytkowania, co jest sprzeczne z ideą obszarów Natura 2000 (pogodzenie rozwoju gospodarczego z ochroną przyrody).
		Szanse zachowania			FV		Prowadzona gospodarka leśna gwarantuje utrzymanie składu gatunkowego drzewostanu, zróżnicowaną strukturę pionową i przestrzenną w wyniku stosowania rębni złożonych z średnim, długim lub bardzo długim okresem odnowienia.

Załącznik nr 7.3.8. _2_3

Lokalizacja transektów monitoringowych, zlokalizowanych na siedliskach przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Ostoja Góry Słonne PLH180013 położonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Nr transektu	Nr punktu	X	Y
1	1	743616.63	190833.26
	2	743669.21	190924.63
	3	743737.61	190998.08
2	1	747917.88	188845.12
	2	747838.77	188914.00
	3	747737.85	188944.70
7	1	742590.75	181668.28
	2	742670.90	181731.40
	3	742759.99	181764.65
8	1	743648.66	180614.67
	2	743584.66	180695.43
	3	743491.15	180726.43
9	1	744816.87	179381.47
	2	744819.13	179281.57
	3	744822.10	179180.65

3. 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Załącznik nr.7.3.8. 3_1

Lokalizacja siedliska w obszarze PLH180013 położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-02-45 -c -00	11,78
04-14-1-04-52 -d -00	5,07
04-14-1-04-52 -i -00	3,21
04-14-1-04-53 -a -00	3,16
04-14-1-04-53 -b -00	1,43
04-14-1-04-53 -c -00	2,12
04-14-1-04-53 -i -00	9,83
04-14-1-04-54 -d -00	1,27
04-14-1-04-54 -h -00	17,76
04-14-1-04-54 -k -00	0,19
04-14-1-04-54 -l -00	1,9
04-14-1-04-54 -m -00	0,31
04-14-1-04-56 -a -00	0,41
04-14-1-04-56 -b -00	0,66
04-14-1-04-56 -i -00	1,2
04-14-1-04-56 -j -00	2,09
04-14-1-04-56 -k -00	1,83
04-14-1-04-67 -g -00	4,19
04-14-1-04-67 -h -00	0,09
04-14-1-04-67 -j -00	0,72

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-04-82 -a -00	14,9
04-14-1-04-82 -d -00	6,29
04-14-1-04-82 -f -00	2,37
04-14-1-04-83 -a -00	2,94
04-14-1-04-83 -b -00	19,33
04-14-1-04-83 -d -00	4,16
04-14-1-04-84 -a -00	16,56
04-14-1-04-84 -d -00	7,2
04-14-1-04-85 -a -00	4,53
04-14-1-04-86 -a -00	4,76
04-14-1-04-89 -c -00	6,86
04-14-1-04-95 -c -00	4,15
04-14-1-04-96 -d -00	7,64
04-14-1-04-97 -c -00	2,96
04-14-1-04-100 -c -00	4,24
04-14-1-04-102A -b -00	1,49
04-14-1-04-105 -a -00	4,33
04-14-1-04-106 -c -00	3,31
04-14-1-04-107 -b -00	1,93
04-14-1-04-107 -c -00	15,98

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-04-108 -a -00	9,02
04-14-1-04-108 -c -00	7,76
04-14-1-04-108 -d -00	11,78
04-14-1-06-20 -g -00	0,37
04-14-1-06-20 -h -00	0,72
04-14-1-09-75 -a -00	2,63
04-14-1-09-75 -f -00	0,21
04-14-1-09-76 -d -00	22,15
04-14-1-09-77 -a -00	34,46
04-14-1-09-78 -a -00	20,6
04-14-1-09-78 -c -00	7,55
04-14-1-09-78 -f -00	0,49
04-14-1-09-78 -g -00	1,32
04-14-1-09-88 -a -00	9,22
04-14-1-09-88 -j -00	4,17
Razem	337,60

Załącznik 7.3.8._3_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> i <i>Tilio-Carpinetum</i>)	9170	Powierzchnia siedliska			FV	U1	Wszystkie płyty siedliska które zostały stwierdzone w INWENT 2006-2007 zostały uwzględnione, za wyjątkiem oczywistych błędów (odrzucono powierzchnie, które zostały zakwalifikowane do siedliska przyrodniczego a w rzeczywistości nim nie były co wynikało głównie z przyjętej metodyki).
		Specyficzna struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna*	FV	U1		Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
			Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	U1			Obcym gatunkiem inwazyjnym stwierdzonym w siedlisku jest nawłóć późna <i>Solidago gigantea</i> , stan FV określono na 67% a U1 na 33% powierzchni siedliska.
			Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV			Nie stwierdzono.
			Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	FV			Na podstawie bazy taksatora drzewostanów z oceną FV jest 98% a U1 2% powierzchni siedliska.
			Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV			Na podstawie bazy taksatora stan FV określono na 79%, U1 na 19% a U2 na 2% płatów siedliska.
			Naturalne odnowienie drzewostanu	FV			Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
			Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV			Gatunki zgodne ze swoim zasięgiem geograficznym stanowią ponad 99%. Obcymi gatunkami sporadycznie występującym w drzewostanie są: dąb czerwony i sosna wejmutka
			Martwe drewno (łącznie zasoby)	U1			Średnia wartość wynosi 19,68m ³ /ha. (obliczona na podstawie transektów monitoringowych, kołowych powierzchni próbnych oraz inwentaryzacji wskaźnikowej).
			Martwe drewno wielkowymiarowe	U1			Stan FV określono na 33%, U1 na 33% i U2 na 33% powierzchni siedliska
			Mikrosiedliska drzewne (drzewna biocenotyczne)	U1			Średnia ilość według transektów monitoringowych wynosi 5,00szt./ha
			Inne zniekształcenia w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	U1			Dane z transektów monitoringowych - średnia ilość 12,50 szt./ha.
							Część obszaru Natura 2000 objęta PUL dla Nadl. Lesko obejmuje wielofunkcyjne lasy gospodarcze, gdzie jedną z podstawowych funkcji jest funkcja produkcyjna. Uzyskanie oceny FV dla tego wskaźnika jest możliwe tylko w lasach wyłączonych z użytkowania, co jest sprzeczne z ideą obszarów Natura 2000 (pogodzenie rozwoju gospodarczego z ochroną przyrody).
		Szanse zachowania			FV		Prowadzona gospodarka leśna gwarantuje utrzymanie powierzchni

Załącznik 7.3.8._3_3

Lokalizacja transektów monitoringowych, zlokalizowanych na siedliskach przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Ostoja Góry Słonne PLH180013 położonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Nr transektu	Nr punktu	X	Y
3	1	748279.01	185200.79
	2	748356.36	185142.85
	3	748443.25	185112.97
4	1	747737.42	183903.83
	2	747809.94	183976.35
	3	747871.79	184060.67
6	1	744843.16	179964.83
	2	744928.00	179936.57
	3	745008.33	179877.60
10	1	742961.89	178925.76
	2	742860.90	178912.80
	3	742824.17	178814.17

4. 9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis*-*Acerion pseudoplatani*)

Załącznik nr.7.3.8._4_1

Lokalizacja siedliska w obszarze PLH180013 położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-06-18 -d -00	4,32
Razem	4,32

Załącznik nr.7.3.8._4_2 Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	9180*	Powierzchnia siedliska			FV	U1	Wszystkie płyty siedliska, które zostały stwierdzone w INWENT 2006-2007 zostały uwzględnione, za wyjątkiem oczywistych błędów (odrzucono powierzchnie, które zostały zakwalifikowane do siedliska przyrodniczego a w rzeczywistości nim nie były co wynikało głównie z przyjętej metodyki).
		Specyficzna struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne*	FV	Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.		
			Gatunki dominujące	FV	Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.		
			Obce gatunki inwazyjne*	U1	Pojedynczo występuje niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> .		
			Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV	Nie stwierdzono.		
			Gatunki ziołoroślowe i nitrofilne	FV	Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.		
			Struktura drzewostanu*	FV	Na podstawie transektu monitoringowego stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.		
			Pionowa struktura roślinności	FV	Na podstawie transektu monitoringowego stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.		
			Gatunki obce w drzewostanie*	FV	Nie stwierdzono.		
			Naturalne odnowienie drzewostanu	FV	Na podstawie transektu monitoringowego stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.		
			Przekształcenia związane z użytkowaniem	U1	Pojedyncze pnie po usuniętych w przeszłości drzewach.		

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
		Szanse zachowania			FV		Siedlisko pozostawione procesom naturalnym.

Załącznik nr 7.3.8. 4_3

Lokalizacja transektów monitoringowych, zlokalizowanych na siedliskach przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Ostoja Góry Słonne PLH180013 położonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Nr transektu	Nr punktu	X	Y
15	1	741270.13	190458.22
	2	741372.07	190499.67
	3	741446.34	190563.80

5. 1193 Kumak górski *Bombina variegata*

Załącznik nr 7.3.8. 5_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Parametr	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Populacja	Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku	4	XX	XX	XX	Z uwagi na brak danych o występowaniu gatunku z poprzednich lat, zgodnie z przyjętą metodyką nie oceniono stanu populacji i siedliska.
	Liczba zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku	6	XX			
Siedlisko	Liczba wszystkich zbiorników	6	XX	XX		
	Liczba zbiorników stałych	1	XX			
Szanse zachowania				XX		

Załącznik nr 7.3.8._5_3

Punkty załamania powierzchni monitoringowych przedmiotu ochrony.

Nazwa powierzchni	Współrzędne	
	X	Y
16541	741750.00	190250.00
	741750.00	190000.00
	741500.00	190250.00
	741500.00	190000.00
24879	743750.00	181500.00
	743500.00	181500.00
	743500.00	181750.00
	743750.00	181750.00

6. 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

Załącznik nr 7.3.8. 6 2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Parametr	Wskaźnik	Ocena	SI	HSI	Ocena ogólna	Uwagi
Populacja		XX			XX	
Siedlisko	SI1: Region geograficzny	U1	0,80	0,79		
	SI2: Powierzchnia zbiornika	FV	0,90			
	SI3: Stałość zbiornika	FV	1,00			
	SI4: Jakość wody	U1	0,67			
	SI5: Zacienienie zbiornika	FV	1,00			
	SI6: Wpływ ptaków wodnych***	FV	1,00			
	SI7: Wpływ ryb	U2	0,33			
	SI7: Liczba zbiorników w odległości <= 500m	FV	1,00			
	SI9: Ocena jakości środowiska lądowego	U1	0,67			
	SI10: Stopień zarośnięcia lustra wody przez roślinność	FV	0,90			
Szanse zachowania		FV				

Załącznik nr 7.3.8. _6_3

Punkty załamania powierzchni monitoringowej przedmiotu ochrony.

Adres leśny	Współrzędne	
	X	Y
04-14-1-06-20 -I -00	741220,95	189646,89
	741226,71	189645,17
	741236,34	189636,90
	741245,25	189635,48
	741251,65	189630,96
	741263,31	189614,79
	741270,08	189606,89
	741290,20	189598,61
	741301,49	189602,19
	741307,88	189581,31
	741309,04	189569,23
	741316,16	189564,12
	741321,04	189560,43
	741326,31	189559,68
	741345,87	189569,46
	741356,96	189567,76
	741361,01	189566,45
	741361,26	189566,37
	741390,82	189563,44
	741401,70	189561,65
	741391,68	189541,61
	741374,68	189549,99

Adres leśny	Współrzędne	
	X	Y
	741369,12	189545,35
	741360,64	189538,27
	741357,50	189530,02
	741360,51	189518,99
	741343,27	189484,88
	741349,08	189445,33
	741355,50	189443,80
	741344,56	189419,18
	741346,18	189408,70
	741346,38	189386,72
	741355,77	189374,23
	741358,39	189341,24
	741353,16	189317,98
	741342,22	189290,30
	741327,01	189251,83
	741327,86	189289,26
	741328,96	189337,97
	741317,26	189350,41
	741304,93	189388,25
	741275,75	189435,88
	741300,80	189464,20
	741300,00	189476,97

Adres leśny	Współrzędne	
	X	Y
	741299,49	189485,10
	741299,02	189492,51
	741297,21	189495,31
	741295,07	189498,62
	741335,74	189528,33
	741359,89	189552,45
	741359,16	189560,12
	741345,16	189560,05
	741331,14	189552,23
	741312,52	189541,43
	741281,83	189519,10
	741258,18	189555,87
	741243,35	189581,76
	741232,90	189609,68
	741223,53	189640,94
	741220,95	189646,89

7. 1193 Traszka karpacka *Triturus montandoni*

Załącznik nr 7.3.8. 7_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Parametr	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Populacja	Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku	3	XX	XX	XX	Z uwagi na brak danych o występowaniu gatunku z poprzednich lat, zgodnie z przyjętą metodyką nie oceniono stanu populacji i siedliska.
	Liczba zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku	3	XX			
Siedlisko	Liczba wszystkich zbiorników	6	XX	XX		
	Liczba zbiorników stałych	1	XX			
Szanse zachowania				XX		

Załącznik nr 7.3.8._7_3

Punkty załamania powierzchni monitoringowych przedmiotu ochrony.

Nazwa powierzchni	Współrzędne	
	X	Y
16541	741750.00	190250.00
	741750.00	190000.00
	741500.00	190250.00
	741500.00	190000.00
24879	743750.00	181500.00
	743500.00	181500.00
	743500.00	181750.00
	743750.00	181750.00

8. 4014 Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*

Załącznik nr 7.3.8. 8_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Biegacz urozmaicony <i>Carabus variolosus</i>	4014	Populacja	Względna liczebność	Średnio 2,81 os./10 pułapek/30 dób	U2	U1	U1	Ocena na podstawie dostępnych materiałów (dane z RDOŚ)- jedna powierzchnia monitoringowa. Na podstawie badań gatunku w całym Obszarze PLH180013, w tym na gruntach będących w zarządzie sąsiadujących nadleśnictw stwierdzono, że aktualna waloryzacja wskaźników siedliska praktycznie dla wszystkich stanowisk górskich i pogórzowych gatunku będzie wymuszała nadanie oceny U1 bądź U2 dla parametru siedliska. W warunkach górskich i pogórzowych nie przystaje ona do charakteru większości cieków wodnych i ich najbliższego otoczenia. Dotyczy to w szczególności wskaźników: -pokrycia roślinnością zielną, -zwarcia roślinności zielnej, -dominującego typu podłoża.
			Staość występowania	25-50%	U1			
		Siedlisko	Pokrycie roślinnością zielną	50-80%	U1	U1		
			Zwarcie roślinności zielnej	Zwarta, tworzy gęstą murawę	U1			
			Obecność martwego drewna	3-5 pni lub pniaków	FV			
			Dominujący typ podłoża	Kamieniste, bez udziału zalegającej materii organicznej	U2			
		Szanse zachowania				FV		

Załącznik nr 7.3.8._8_3

Lokalizacja miejsc monitoringu stanu przedmiotu ochrony.

Adres leśny	Współrzędne	
	X	Y
04-14-1-02-74 -a -00	743405.06	185270.87

9. 1086 Zgnirotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*

Załącznik nr 7.3.8._9_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Zgnirotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i>	1086	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku	Stwierdzono aktualną obecność na wszystkich powierzchniach monitoringowych	FV	FV	U1	
			Areał zajmowany przez populację	W obszarze na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwa RDLP w Krośnie gatunek stwierdzono w 5 sąsiadujących ze sobą kwadratach 2x2 km.	FV			
		Siedlisko	Ilość martwego drewna [N/ha]	Inwentaryzowano drewno martwe o pierśnicy/średnicy ≥ 30 cm na 35 transektach w ilości średnio 37,14 szt./ha.	FV	U1		W wyniku badań stwierdzono korelację występowania gatunku jedynie z obecnością (ilością) martwego drewna

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
			Jakość martwego drewna	Stwierdzono wszystkie 4 klasy rozkładu martwego drewna.	FV			oraz jakością martwego drewna. Na powierzchniach monitoringowych ilość martwego drewna wynosi 29,33 m ³ /ha. W lasach gospodarczych ilość odnajdywanych larw zgniotka cynobrowego powodowała przyznanie oceny FV w parametrze „Stan populacji”
			Struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanu lub stopień naturalności ekosystemu leśnego	Na wszystkich (4) powierzchniach monitoringowych znajdują się drzewostany o złożonej strukturze wiekowej i przestrzennej.	FV			
			Intensywność gospodarowania *	Powierzchnie monitoringowe są zlokalizowane w lasach gospodarczych, gdzie prowadzona jest gospodarka leśna w oparciu o PUL	U1			
		Szanse zachowania				FV		Szanse zachowania dla gatunku określono jako właściwe- ocenę uzasadnia wysoki stan populacji potwierdzony na wszystkich powierzchniach monitoringowych (w rezerwatach i drzewostanach gospodarczych) jak również duża ilość drewna martwego obliczona na transektach.

Załącznik nr 7.3.8._9_3

Lokalizacja punktów załamań powierzchni monitoringowych stanu przedmiotu ochrony.

NR_PPOW	X	Y
GS_21_01	743594.53	182381.09
	742605.03	182525.64
	742619.49	182624.59
	743608.98	182480.04
	743594.53	182381.09
GS_21_02	743580.07	182282.14
	742590.58	182426.70
	742605.03	182525.64
	743594.53	182381.09
	743580.07	182282.14
GS_21_03	743565.62	182183.19
	742576.12	182327.75
	742590.58	182426.70
	743580.07	182282.14
	743565.62	182183.19
GS_21_04	743551.16	182084.24
	742561.66	182228.80
	742576.12	182327.75
	743565.62	182183.19
	743551.16	182084.24
GS_21_05	743536.71	181985.90
	742547.21	182130.10

NR_PPOW	X	Y
	742561.66	182228.80
	743551.16	182084.60
	743536.71	181985.90
GS_21_06	743522.25	181886.34
	742532.75	182030.90
	742547.21	182129.85
	743536.71	181985.29
GS_21_07	743522.25	181886.34
	743507.79	181787.39
	742518.30	181931.95
	742532.75	182030.90
GS_21_08	743522.25	181886.34
	743507.79	181787.39
	743493.34	181688.44
	742503.84	181833.00
GS_21_08	742518.30	181931.95
	743507.79	181787.39
	743493.34	181688.44
	743478.88	181589.49
GS_21_08	742489.39	181734.05
	742503.84	181833.00
	743493.34	181688.44

NR_PPOW	X	Y
	743478.88	181589.49
GS_21_10	742489.39	181734.05
	743478.88	181589.49
	743464.43	181490.54
	742474.93	181635.10
GS_22_01	742489.39	181734.05
	743349.71	178530.44
	743349.71	179097.89
	743369.70	179106.34
	743441.62	179101.56
	743492.45	179084.44
	743513.89	179045.83
	743537.63	178978.94
	743537.09	178932.87
	743529.77	178909.78
	743523.36	178838.43
	743557.51	178783.98
	743615.69	178728.64
	743632.05	178680.81
	743635.15	178660.10
	743615.18	178615.18
	743613.26	178583.44

NR_PPOW	X	Y
	743640.33	178566.66
	743622.98	178559.67
	743504.93	178542.47
	743459.45	178534.83
	743448.89	178528.77
	743405.15	178520.49
	743386.31	178526.97
	743356.12	178528.13
	743349.71	178530.44
GS_22_02	743349.71	178530.44
	743269.81	178559.20
	743228.09	178591.80
	743225.64	178582.05
	743176.13	178605.55
	743150.61	178636.09
	743120.82	178719.74
	743101.39	178730.18
	743067.15	178694.34
	743066.71	179049.60
	743070.38	179049.05
	743080.26	179047.59
	743164.52	179048.25
	743190.28	179056.81
	743190.05	179050.74

NR_PPOW	X	Y
	743207.26	179053.78
	743206.42	179059.72
	743223.14	179063.06
	743295.92	179075.14
	743349.71	179097.89
	743349.71	178530.44
GS_22_03	743066.71	179049.60
	743067.15	178694.34
	743082.29	178679.85
	743093.84	178649.24
	743099.59	178622.48
	743116.79	178620.48
	743177.15	178533.03
	743093.05	178527.01
	743006.89	178524.07
	742988.83	178496.10
	742964.55	178494.40
	742886.06	178453.17
	742876.11	178446.83
	742876.11	179027.11
	742915.28	179047.14
	742980.52	179055.80
	743015.25	179051.17
	743056.95	179051.04

NR_PPOW	X	Y
	743066.71	179049.60
GS_22_04	742876.11	178446.83
	742787.08	178390.11
	742712.01	178336.61
	742714.25	178343.12
	742679.41	178330.64
	742649.63	178328.67
	742634.15	178351.57
	742677.66	178422.70
	742692.87	178489.95
	742717.52	178523.28
	742678.28	178515.98
	742677.78	178921.16
	742714.20	178938.24
	742736.41	178966.54
	742760.15	178976.40
GS_22_05	742849.41	179013.45
	742876.11	179027.11
	742876.11	178446.83
	742678.28	178515.98
	742636.48	178484.32
	742642.98	178465.38
	742613.62	178431.18
	742619.80	178415.72

NR_PPOW	X	Y
	742588.13	178374.53
	742553.79	178386.95
	742498.32	178425.64
	742498.04	178462.41
	742534.08	178497.94
	742515.56	178518.61
	742504.25	178549.49
	742517.05	178597.93
	742499.21	178606.34
	742424.15	178490.67
	742408.87	178506.38
	742378.19	178607.52
	742383.27	178645.91
	742386.67	178696.81
	742361.24	178764.29
	742385.68	178814.27
	742457.43	178816.04
	742577.97	178796.39
	742633.08	178772.77
	742639.50	178800.53
	742605.34	178819.06
	742568.46	178866.76
	742619.18	178878.01
	742666.59	178915.91

NR_PPOW	X	Y
	742677.78	178921.16
	742678.28	178515.98
GS_23_01	747696.94	188465.56
	747696.94	189082.69
	747706.52	189078.53
	747729.86	189068.37
	747799.53	189037.42
	747842.14	189016.57
	747842.14	188510.64
	747761.61	188515.88
	747730.69	188486.70
	747701.37	188468.98
	747696.94	188465.56
	747696.94	189082.69
GS_23_02	747696.94	188465.56
	747688.10	188458.73
	747647.05	188440.85
	747631.53	188425.83
	747610.59	188415.39
	747601.42	188408.73
	747585.35	188389.43
	747565.97	188366.04
	747565.97	189139.80
	747575.79	189136.75

NR_PPOW	X	Y
	747651.85	189102.29
	747696.94	189082.69
GS_23_03	747565.97	189139.80
	747565.97	188366.04
	747556.82	188354.99
	747531.47	188327.16
	747515.49	188311.32
	747499.82	188302.69
	747486.87	188286.58
	747477.83	188280.81
	747463.32	188266.34
	747442.94	188254.17
	747442.94	189175.89
	747481.69	189166.01
GS_23_04	747565.97	189139.80
	747442.94	189175.89
	747442.94	188254.17
	747440.42	188252.66
	747428.04	188240.09
	747415.70	188227.81
	747403.99	188228.32
	747388.75	188230.10
	747369.94	188229.17
	747346.88	188234.32

NR_PPOW	X	Y
	747331.82	188237.16
	747331.82	189213.87
	747354.59	189198.42
	747442.94	189175.89
GS_23_05	747331.82	189213.87
	747331.82	188237.16
	747329.59	188237.58
	747308.19	188231.97
	747298.49	188232.53
	747290.56	188233.67
	747287.18	188233.85
	747284.55	188230.80
	747250.63	188222.86
	747245.29	188220.71
	747230.59	188214.96
	747228.63	188214.11
	747228.63	189284.22
	747241.93	189274.83
	747331.82	189213.87
GS_23_06	747228.63	189284.22
	747228.63	188214.11
	747209.80	188205.92
	747178.21	188197.76
	747164.46	188195.47

NR_PPOW	X	Y
	747158.42	188194.46
	747148.58	188197.87
	747133.38	188203.20
	747133.38	189337.10
	747184.55	189315.34
	747228.63	189284.22
GS_23_07	747133.38	189337.10
	747133.38	188203.20
	747132.32	188203.57
	747115.32	188205.10
	747101.56	188210.99
	747091.61	188212.82
	747080.54	188214.28
	747069.08	188215.75
	747066.64	188215.77
	747045.85	188215.95
	747042.10	188214.19
	747042.10	189314.15
	747047.69	189312.84
	747048.09	189315.12
	747056.61	189363.14
	747090.46	189352.74
	747109.91	189346.77
	747112.60	189345.94

NR_PPOW	X	Y
	747133.38	189337.10
GS_23_08	747042.10	189314.15
	747042.10	188214.19
	747035.42	188211.06
	747023.37	188207.38
	747006.21	188195.92
	746990.71	188192.77
	746976.88	188181.82
	746967.35	188185.74
	746958.92	188184.52
	746952.23	188183.55
	746950.82	188182.83
	746950.82	189309.36
	746990.90	189310.80
	746992.49	189325.73
GS_23_09	747020.94	189319.09
	747042.10	189314.15
	746950.82	188182.83
	746942.64	188178.67
	746931.30	188164.43
	746928.70	188173.53
	746925.59	188177.19
	746914.36	188179.46
	746900.24	188181.93

NR_PPOW	X	Y
	746895.82	188180.10
	746892.95	188170.30
	746882.77	188163.53
	746878.71	188157.37
	746872.65	188147.45
	746860.53	188143.01
	746851.61	188139.75
	746836.72	188133.47
	746836.72	188989.91
	746860.53	188992.85
	746915.85	188999.67
	746915.85	189001.32
	746915.96	189039.40
	746911.49	189067.69
	746915.22	189128.35
	746918.66	189159.99
	746933.27	189219.69
	746923.56	189241.64
	746921.79	189278.60
	746920.28	189287.48
	746916.75	189308.13
	746926.87	189308.50
	746936.50	189308.85
	746950.82	189309.36

NR_PPOW	X	Y
	746950.82	188182.83
GS_23_10	746836.72	188133.47
	746826.37	188129.11
	746809.85	188120.58
	746798.25	188120.38
	746793.08	188124.34
	746787.90	188135.73
	746783.96	188144.17
	746781.09	188150.32
	746775.65	188165.81
	746766.60	188179.06
	746763.84	188198.00
	746761.32	188203.97
	746743.65	188180.98
	746745.49	188215.84
	746733.99	188269.01
	746702.28	188320.45
	746683.69	188334.51
	746673.70	188398.03
	746674.40	188399.33
	746693.78	188435.25
	746732.91	188496.65
	746737.40	188539.71
	746738.06	188545.98

NR_PPOW	X	Y
	746732.76	188586.49
	746753.98	188597.59
	746760.52	188616.66
	746755.81	188627.82
	746726.42	188660.88
	746697.38	188679.80
	746693.86	188752.01
	746686.86	188788.32
	746673.88	188790.03
	746655.66	188807.90
	746648.15	188844.31
	746740.17	188854.64
	746742.44	188892.94
	746728.07	188918.79
	746743.43	188962.48
	746769.43	188980.45
	746770.33	188981.08
	746793.38	188984.15
	746795.73	188984.46
	746828.59	188988.84
	746830.31	188989.07
	746835.34	188989.74
	746836.72	188989.91
	746836.72	188133.47

NR_PPOW	X	Y
GS_24_01	744527.34	189876.45
	744283.38	190658.97
	744399.86	190695.28
	744643.81	189912.76
	744527.34	189876.45
GS_24_02	744527.34	189876.45
	744410.87	189840.14
	744166.91	190622.66
	744283.38	190658.97
	744527.34	189876.45
GS_24_03	744410.87	189840.14
	744294.40	189803.83
	744050.44	190586.35
	744166.91	190622.66
	744410.87	189840.14
GS_24_04	744294.40	189803.83
	744177.93	189767.52
	743933.97	190550.04
	744050.44	190586.35
	744294.40	189803.83
GS_24_05	744177.93	189767.52
	744061.45	189731.21
	743817.50	190513.73
	743933.97	190550.04

NR_PPOW	X	Y
	744177.93	189767.52
GS_24_06	744061.45	189731.21
	743944.98	189694.90
	743701.03	190477.42
	743817.50	190513.73
	744061.45	189731.21
GS_24_07	743944.98	189694.90
	743828.51	189658.59
	743584.56	190441.11
	743701.03	190477.42
	743944.98	189694.90
GS_24_08	743828.51	189658.59
	743712.04	189622.28
	743468.09	190404.80
	743584.56	190441.11
	743828.51	189658.59
GS_24_09	743712.04	189622.28
	743595.57	189585.97
	743351.61	190368.49
	743468.09	190404.80
	743712.04	189622.28
GS_24_10	743595.57	189585.97
	743479.10	189549.65
	743235.14	190332.18

NR_PPOW	X	Y
	743351.61	190368.49
	743595.57	189585.97

10. 6199 Krasopani hera *Euplagia quadripunctaria*

Załącznik nr 7.3.8. 10_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Krasopani hera <i>Euplagia quadripunctaria</i>	6199	Populacja	XX	XX	
		Siedlisko	XX		
		Szanse zachowania	XX		

11. 4026 Zagłębek bruzdkowany *Rhysodes sulcatus*

Załącznik nr 7.3.8. 11_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Zagłębek bruzdkowany <i>Rhysodes sulcatus</i>	4026	Populacja	Obecność gatunku na stanowisku	Założono 4 powierzchnie monitoringowe. 2 pow. w rezerwatach (10 szt. i 0 szt.) i 2 w lasach gdzie jest prowadzona gospodarka leśna (po 4 szt.)	FV	FV	U2	Na trzech powierzchniach monitoringowych inwentaryzowano gatunek w tym na jednej licznie (10 szt.).
		Siedlisko	Stopień naturalności lasu*	Dwie powierzchnie monitoringowe opisano jako lasy naturalne lub zbliżone do naturalnych (rezerваты przyrody). Jedna powierzchnia to lasy o składzie gatunkowym zgodnym z potencjalnym zbiorowiskiem roślinnym (lasы gospodarcze). Jedna to lasы gospodarcze intensywnie użytkowane powstałe w wyniku sztucznego odnowienia.	U1	U2		Nie ma potrzeby dążenia do wynikającego z przewodników metodycznych właściwego stanu ochrony dla przedmiotu ochrony, gdyż opierając się na parametrze populacji ocenia się, że nie ma istniejących zagrożeń dla stanu populacji gatunku i tym samym nie planuje się działań ochronnych, a obecna ocena ogólna wynika z niewłaściwego sposobu waloryzacji wskaźników określających siedlisko.
			Stopień naturalności lasów otaczających	Połowę drzewostanów otaczających powierzchnie monitoringowe opisano jako „lasы o składzie gatunkowym zgodnym z potencjalnym zbiorowiskiem roślinnym, powstałe w wyniku naturalnych procesów rozpadu i odnowienia lub w wyniku naturalnego odnowienia prowadzonego w ramach gospodarki leśnej”.	U1			W wyniku badań stwierdzono korelację występowania gatunku jedynie z ilością martwego drewna oraz jakością martwego drewna, natomiast obecna waloryzacja wskaźnika ilości martwego drewna nie przystaje
			Skład gatunkowy drzewostanu na stanowisku	Stan FV określono na 50% i stan U1 na 50% powierzchni monitoringowych.	FV			

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
			Skład gatunkowy drzewostanu w otoczeniu	Stan FV określono na 50% i stan U1 na 50% powierzchni monitoringowych.	FV			do rzeczywistych warunków terenowych. Na powierzchniach monitoringowych ilość martwego drewna wynosi: <u>- średnio 29,33 m³/ha.</u> Na siedlisku 9130 ilość martwego drewna wielkowymiarowego wynosi 7,00szt./ha.
			Wiek drzew w drzewostanie	Na podstawie bazy taksatora rzeczywisty udział drzew ponad 150 lat wynosi 0,5% a drzew z przedziału 100-150lat 35%	U2			
			Ilość martwego drewna*	Stan U1 określono na 1, stan U2 na 3 powierzchniach monitoringowych . Inwentaryzowano średnio 1,9 szt. > 40cm na 1000m ² .	U2			
			Jakość martwego drewna*	Inwentaryzowano wszystkie 4 klasy jakości martwego drewna.	FV			
		Szanse zachowania				FV		Szanse zachowania dla gatunku określono jako właściwe- ocenę uzasadnia wysoki stan populacji potwierdzony na wszystkich powierzchniach monitoringowych (w rezerwatach i drzewostanach gospodarczych) jak również duża ilość drewna martwego obliczona na transektach.

Załącznik nr 7.3.8. 11_3

Lokalizacja punktów załamań powierzchni monitoringowych stanu przedmiotu ochrony.

NR_PPOW	X	Y
GS_21_01	743594.53	182381.09
	742605.03	182525.64
	742619.49	182624.59
	743608.98	182480.04
	743594.53	182381.09
GS_21_02	743580.07	182282.14
	742590.58	182426.70
	742605.03	182525.64
	743594.53	182381.09
	743580.07	182282.14
GS_21_03	743565.62	182183.19
	742576.12	182327.75
	742590.58	182426.70
	743580.07	182282.14
	743565.62	182183.19
GS_21_04	743551.16	182084.24
	742561.66	182228.80
	742576.12	182327.75
	743565.62	182183.19
	743551.16	182084.24
GS_21_05	743536.71	181985.90
	742547.21	182130.10

NR_PPOW	X	Y
	742561.66	182228.80
	743551.16	182084.60
	743536.71	181985.90
GS_21_06	743522.25	181886.34
	742532.75	182030.90
	742547.21	182129.85
	743536.71	181985.29
GS_21_07	743522.25	181886.34
	743507.79	181787.39
	742518.30	181931.95
	742532.75	182030.90
GS_21_08	743522.25	181886.34
	743507.79	181787.39
	743493.34	181688.44
	742503.84	181833.00
GS_21_08	742518.30	181931.95
	743507.79	181787.39
	743493.34	181688.44
	743478.88	181589.49
GS_21_08	742489.39	181734.05
	742503.84	181833.00
	743493.34	181688.44

NR_PPOW	X	Y
	743478.88	181589.49
GS_21_10	742489.39	181734.05
	743478.88	181589.49
	743464.43	181490.54
	742474.93	181635.10
GS_22_01	742489.39	181734.05
	743349.71	178530.44
	743349.71	179097.89
	743369.70	179106.34
	743441.62	179101.56
	743492.45	179084.44
	743513.89	179045.83
	743537.63	178978.94
	743537.09	178932.87
	743529.77	178909.78
	743523.36	178838.43
	743557.51	178783.98
	743615.69	178728.64
	743632.05	178680.81
	743635.15	178660.10
	743615.18	178615.18
	743613.26	178583.44

NR_PPOW	X	Y
	743640.33	178566.66
	743622.98	178559.67
	743504.93	178542.47
	743459.45	178534.83
	743448.89	178528.77
	743405.15	178520.49
	743386.31	178526.97
	743356.12	178528.13
	743349.71	178530.44
GS_22_02	743349.71	178530.44
	743269.81	178559.20
	743228.09	178591.80
	743225.64	178582.05
	743176.13	178605.55
	743150.61	178636.09
	743120.82	178719.74
	743101.39	178730.18
	743067.15	178694.34
	743066.71	179049.60
	743070.38	179049.05
	743080.26	179047.59
	743164.52	179048.25
	743190.28	179056.81
	743190.05	179050.74

NR_PPOW	X	Y
	743207.26	179053.78
	743206.42	179059.72
	743223.14	179063.06
	743295.92	179075.14
	743349.71	179097.89
	743349.71	178530.44
GS_22_03	743066.71	179049.60
	743067.15	178694.34
	743082.29	178679.85
	743093.84	178649.24
	743099.59	178622.48
	743116.79	178620.48
	743177.15	178533.03
	743093.05	178527.01
	743006.89	178524.07
	742988.83	178496.10
	742964.55	178494.40
	742886.06	178453.17
	742876.11	178446.83
	742876.11	179027.11
	742915.28	179047.14
	742980.52	179055.80
	743015.25	179051.17
	743056.95	179051.04

NR_PPOW	X	Y
	743066.71	179049.60
GS_22_04	742876.11	178446.83
	742787.08	178390.11
	742712.01	178336.61
	742714.25	178343.12
	742679.41	178330.64
	742649.63	178328.67
	742634.15	178351.57
	742677.66	178422.70
	742692.87	178489.95
	742717.52	178523.28
	742678.28	178515.98
	742677.78	178921.16
	742714.20	178938.24
	742736.41	178966.54
	742760.15	178976.40
	742849.41	179013.45
	742876.11	179027.11
GS_22_05	742876.11	178446.83
	742678.28	178515.98
	742636.48	178484.32
	742642.98	178465.38
	742613.62	178431.18
	742619.80	178415.72

NR_PPOW	X	Y
	742588.13	178374.53
	742553.79	178386.95
	742498.32	178425.64
	742498.04	178462.41
	742534.08	178497.94
	742515.56	178518.61
	742504.25	178549.49
	742517.05	178597.93
	742499.21	178606.34
	742424.15	178490.67
	742408.87	178506.38
	742378.19	178607.52
	742383.27	178645.91
	742386.67	178696.81
	742361.24	178764.29
	742385.68	178814.27
	742457.43	178816.04
	742577.97	178796.39
	742633.08	178772.77
	742639.50	178800.53
	742605.34	178819.06
	742568.46	178866.76
	742619.18	178878.01
	742666.59	178915.91

NR_PPOW	X	Y
	742677.78	178921.16
	742678.28	178515.98
GS_23_01	747696.94	188465.56
	747696.94	189082.69
	747706.52	189078.53
	747729.86	189068.37
	747799.53	189037.42
	747842.14	189016.57
	747842.14	188510.64
	747761.61	188515.88
	747730.69	188486.70
	747701.37	188468.98
	747696.94	188465.56
	747696.94	189082.69
GS_23_02	747696.94	188465.56
	747688.10	188458.73
	747647.05	188440.85
	747631.53	188425.83
	747610.59	188415.39
	747601.42	188408.73
	747585.35	188389.43
	747565.97	188366.04
	747565.97	189139.80
	747575.79	189136.75

NR_PPOW	X	Y
	747651.85	189102.29
	747696.94	189082.69
GS_23_03	747565.97	189139.80
	747565.97	188366.04
	747556.82	188354.99
	747531.47	188327.16
	747515.49	188311.32
	747499.82	188302.69
	747486.87	188286.58
	747477.83	188280.81
	747463.32	188266.34
	747442.94	188254.17
	747442.94	189175.89
	747481.69	189166.01
GS_23_04	747565.97	189139.80
	747442.94	189175.89
	747442.94	188254.17
	747440.42	188252.66
	747428.04	188240.09
	747415.70	188227.81
	747403.99	188228.32
	747388.75	188230.10
	747369.94	188229.17
	747346.88	188234.32

NR_PPOW	X	Y
	747331.82	188237.16
	747331.82	189213.87
	747354.59	189198.42
	747442.94	189175.89
GS_23_05	747331.82	189213.87
	747331.82	188237.16
	747329.59	188237.58
	747308.19	188231.97
	747298.49	188232.53
	747290.56	188233.67
	747287.18	188233.85
	747284.55	188230.80
	747250.63	188222.86
	747245.29	188220.71
	747230.59	188214.96
	747228.63	188214.11
	747228.63	189284.22
	747241.93	189274.83
	747331.82	189213.87
GS_23_06	747228.63	189284.22
	747228.63	188214.11
	747209.80	188205.92
	747178.21	188197.76
	747164.46	188195.47

NR_PPOW	X	Y
	747158.42	188194.46
	747148.58	188197.87
	747133.38	188203.20
	747133.38	189337.10
	747184.55	189315.34
	747228.63	189284.22
GS_23_07	747133.38	189337.10
	747133.38	188203.20
	747132.32	188203.57
	747115.32	188205.10
	747101.56	188210.99
	747091.61	188212.82
	747080.54	188214.28
	747069.08	188215.75
	747066.64	188215.77
	747045.85	188215.95
	747042.10	188214.19
	747042.10	189314.15
	747047.69	189312.84
	747048.09	189315.12
	747056.61	189363.14
	747090.46	189352.74
	747109.91	189346.77
	747112.60	189345.94

NR_PPOW	X	Y
	747133.38	189337.10
GS_23_08	747042.10	189314.15
	747042.10	188214.19
	747035.42	188211.06
	747023.37	188207.38
	747006.21	188195.92
	746990.71	188192.77
	746976.88	188181.82
	746967.35	188185.74
	746958.92	188184.52
	746952.23	188183.55
	746950.82	188182.83
	746950.82	189309.36
	746990.90	189310.80
	746992.49	189325.73
GS_23_09	747020.94	189319.09
	747042.10	189314.15
	746950.82	188182.83
	746942.64	188178.67
	746931.30	188164.43
	746928.70	188173.53
	746925.59	188177.19
	746914.36	188179.46
	746900.24	188181.93

NR_PPOW	X	Y
	746895.82	188180.10
	746892.95	188170.30
	746882.77	188163.53
	746878.71	188157.37
	746872.65	188147.45
	746860.53	188143.01
	746851.61	188139.75
	746836.72	188133.47
	746836.72	188989.91
	746860.53	188992.85
	746915.85	188999.67
	746915.85	189001.32
	746915.96	189039.40
	746911.49	189067.69
	746915.22	189128.35
	746918.66	189159.99
	746933.27	189219.69
	746923.56	189241.64
	746921.79	189278.60
	746920.28	189287.48
	746916.75	189308.13
	746926.87	189308.50
	746936.50	189308.85
	746950.82	189309.36

NR_PPOW	X	Y
	746950.82	188182.83
GS_23_10	746836.72	188133.47
	746826.37	188129.11
	746809.85	188120.58
	746798.25	188120.38
	746793.08	188124.34
	746787.90	188135.73
	746783.96	188144.17
	746781.09	188150.32
	746775.65	188165.81
	746766.60	188179.06
	746763.84	188198.00
	746761.32	188203.97
	746743.65	188180.98
	746745.49	188215.84
	746733.99	188269.01
	746702.28	188320.45
	746683.69	188334.51
	746673.70	188398.03
	746674.40	188399.33
	746693.78	188435.25
	746732.91	188496.65
	746737.40	188539.71
	746738.06	188545.98

NR_PPOW	X	Y
	746732.76	188586.49
	746753.98	188597.59
	746760.52	188616.66
	746755.81	188627.82
	746726.42	188660.88
	746697.38	188679.80
	746693.86	188752.01
	746686.86	188788.32
	746673.88	188790.03
	746655.66	188807.90
	746648.15	188844.31
	746740.17	188854.64
	746742.44	188892.94
	746728.07	188918.79
	746743.43	188962.48
	746769.43	188980.45
	746770.33	188981.08
	746793.38	188984.15
	746795.73	188984.46
	746828.59	188988.84
	746830.31	188989.07
	746835.34	188989.74
	746836.72	188989.91
	746836.72	188133.47

NR_PPOW	X	Y
GS_24_01	744527.34	189876.45
	744283.38	190658.97
	744399.86	190695.28
	744643.81	189912.76
	744527.34	189876.45
GS_24_02	744527.34	189876.45
	744410.87	189840.14
	744166.91	190622.66
	744283.38	190658.97
	744527.34	189876.45
GS_24_03	744410.87	189840.14
	744294.40	189803.83
	744050.44	190586.35
	744166.91	190622.66
	744410.87	189840.14
GS_24_04	744294.40	189803.83
	744177.93	189767.52
	743933.97	190550.04
	744050.44	190586.35
	744294.40	189803.83
GS_24_05	744177.93	189767.52
	744061.45	189731.21
	743817.50	190513.73
	743933.97	190550.04

NR_PPOW	X	Y
	744177.93	189767.52
GS_24_06	744061.45	189731.21
	743944.98	189694.90
	743701.03	190477.42
	743817.50	190513.73
	744061.45	189731.21
GS_24_07	743944.98	189694.90
	743828.51	189658.59
	743584.56	190441.11
	743701.03	190477.42
	743944.98	189694.90
GS_24_08	743828.51	189658.59
	743712.04	189622.28
	743468.09	190404.80
	743584.56	190441.11
	743828.51	189658.59
GS_24_09	743712.04	189622.28
	743595.57	189585.97
	743351.61	190368.49
	743468.09	190404.80
	743712.04	189622.28
GS_24_10	743595.57	189585.97
	743479.10	189549.65
	743235.14	190332.18

NR_PPOW	X	Y
	743351.61	190368.49
	743595.57	189585.97

12. 1352 Wilk *Canis lupus*

Załącznik nr 7.3.8. 12_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
wilk <i>Canis lupus</i>	1352	Populacja	Zagęszczenie populacji [N/100km ²]	3,47	FV	FV	U1	Na podstawie danych z RDOŚ w Rzeszowie: Obecny stan siedliska i populacji jest właściwy. W obszarze co najmniej 16 osobników, 3-4 watahy/460,70km ² tj. >0,5 watahy/100km ² Liczba watah i liczebność wilka (3,47 N/100km ²).
			Liczba watach [N/100km ²]	0,65	FV			
		Siedlisko	Lesistość [%]	83	FV	U1		Wysoka lesistość (83% - to wszystkie lasy w obszarze natura 2000 mieszczące się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa) i mała fragmentacja kompleksów leśnych (wyliczona na podstawie długości linii brzegowej lasu i jego powierzchni) sprzyjają stabilizacji populacji. Dostępność bazy pokarmowej jest wystarczająca i wynosi 862 kg/km ² (dane z inwentaryzacji LP przeprowadzone w 2016 r.). Nie ma dróg krajowych i wojewódzkich a zagęszczenie dróg powiatowych i gminnych wynosi 0,2 km/km ² . Ogólne zagęszczenie dróg to 0,2 km/km ² , co daje ocenę wskaźnika na U1. Stan populacji wilka i zmiany zachodzące w tej populacji nie korelują z oceną wskaźnika zagęszczenie dróg na omawianym terenie.
			Fragmentacja siedlisk [km/km ²]	1,9	FV			
			Dostępność bazy pokarmowej [kg/km ²]	862	FV			
			Zagęszczenie dróg [km/km ²]	0,2	U1			
			Stopień izolacji siedlisk	1	FV			
		Szanse zachowania				FV		Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat jest niemal pewne.

13. 1355 Wydra *Lutra lutra*

Załącznik nr 7.3.8. 13_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik		Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
wydra <i>Lutra lutra</i>	1355	Populacja	Procent pozytywnych stwierdzeń gatunku		40%	U1	XX	XX	Ocena na podstawie dostępnych materiałów (dane RDOŚ w Rzeszowie). Ocena autorska (w czasie wykonywania- 2013r. nie istniała ustalona metodyka z Państwowego Monitoringu Środowiska). Wydra została stwierdzona w 40 % punktów monitoringowych. Sieć drogowa o zagęszczeniu istotnie poniżej średniej krajowej, część dróg przebiega w pobliżu potoków, ale natężenie ruchu na nich jest małe, nie stanowiące istotnego zagrożenia populacji. Rybność cieków na poziomie od 1,3 do 25 kg/km biegu ciek. Szanse zachowania dla gatunku oceniono jako właściwe: FV.
			Indeks populacyjny		XX	XX			
			Roczny wskaźnik trendu populacji		XX	XX			
			Zagęszczenie populacji		XX	XX			
		Siedlisko	Baza pokarmowa	Biomasa ryb	(dane podano w jednostkach uniemożliwiających ocenę wg obowiązującej waloryzacji)	XX	XX		
				Zróżnicowanie gatunkowe ichtiofauny	XX				
				Miejsca rozrody płazów	XX				
				Naturalność koryta ciek	XX				
			Udział siedliska kluczowego dla gatunku	Udział preferowanych odcinków rzek	XX	XX			
				Obecność preferowanych	XX				

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik		Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
				zbiorników wodnych					
				Obecność mniejszych zbiorników wodnych	XX				
			Charakter strefy brzegowej	Stopień pokrycia brzegów drzewami i krzewami	XX	XX			
				Lesistość	XX				
				Stopień regulacji rzek	XX				
				Dostępność schronień	XX				
			Stopień antropopresji	Drogi wojewódzkie i krajowe	FV	XX			
				Linie kolejowe	XX				
				Sąsiedztwo zabudowań	XX				
				Przepusty pod drogami	XX				
		Szanse zachowania					XX		

14. 1361 Ryś *Lynx lynx*

Załącznik nr 7.3.8. 14_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Ryś <i>Lynx lynx</i>	1361	Populacja	Zagęszczenie populacji [N/100km ²]	5,7	FV	FV	U1	Zagęszczenie populacji określono na podstawie danych LP z corocznych obserwacji.
			Liczba samic prowadzących młode [N/100km ²]	XX	XX			
			Średnia liczba młodych na samicę [N]	XX	XX			
		Siedlisko	Lesistość [%]	83	FV	U1		Wysoka lesistość (83%- to wszystkie lasy w obszarze natura 2000 mieszczące się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa) i mała fragmentacja kompleksów leśnych (wyliczona na podstawie długości linii brzegowej lasu i jego powierzchni) sprzyjają warunkom siedliskowym gatunku. Dostępność bazy
			Fragmentacja siedlisk [km/km ²]	1,9	FV			
			Dostępność bazy pokarmowej [kg/km ²]	862	FV			
			Zagęszczenie dróg [km/km ²]	0,2	U1			

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
			Stopień izolacji siedlisk	1	FV			pokarmowej jest wystarczająca i wynosi 862 kg/km ² (dane z inwentaryzacji LP przeprowadzone w 2016). Nie ma dróg krajowych i wojewódzkich a zagęszczenie dróg powiatowych i gminnych wynosi 0,2 km/km ² . Ogólne zagęszczenie dróg to 0,2 km/km ² , co daje ocenę wskaźnika na U1. Stan populacji rysia i zmiany zachodzące w tej populacji nie korelują z oceną wskaźnika zagęszczenie dróg na omawianym terenie. Nie ma potrzeby dążenia do wynikającego z przewodnika metodycznego właściwego stanu ochrony dla tego wskaźnika.
		Szanse zachowania				FV		Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat jest niemal pewne.

15. 1354 Niedźwiedź brunatny *Ursus arctos*

Załącznik nr 7.3.8. 15_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Niedźwiedź brunatny <i>Ursus arctos</i>	1354	Populacja				XX	XX	
		Siedlisko	Zalesienie [%]*	83	FV	FV		Zalesienie i fragmentację siedlisk obliczono z wykorzystaniem map Corine Land Cover. Sieć drogową obliczono na podstawie danych BDOT. Zaludnienie oraz liczbę miejsc noclegowych obliczono na podstawie danych GUS z 2017 r. dla gmin Lesko i Olszanica.
			Fragmentacja siedlisk [wskaźnik LD]	0,25	FV			
			Sieć drogowa [km/km ²]	0,2	FV			
			Zaludnienie [os/km ²]	78	U2			
			Turystyka [ilość miejsc hotelowych/km ²]	3,87	FV			
		Szanse zachowania				XX		

16. 1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*

Załącznik nr 7.3.8. 16_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Bezlist okrywowy <i>Buxbaumia viridis</i>	1386	Populacja	XX	XX	
		Siedlisko	XX		
		Szanse zachowania	XX		

17. 1381 Widłoząb zielony *Dicranum viride*

Załącznik nr 7.3.8. 17_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

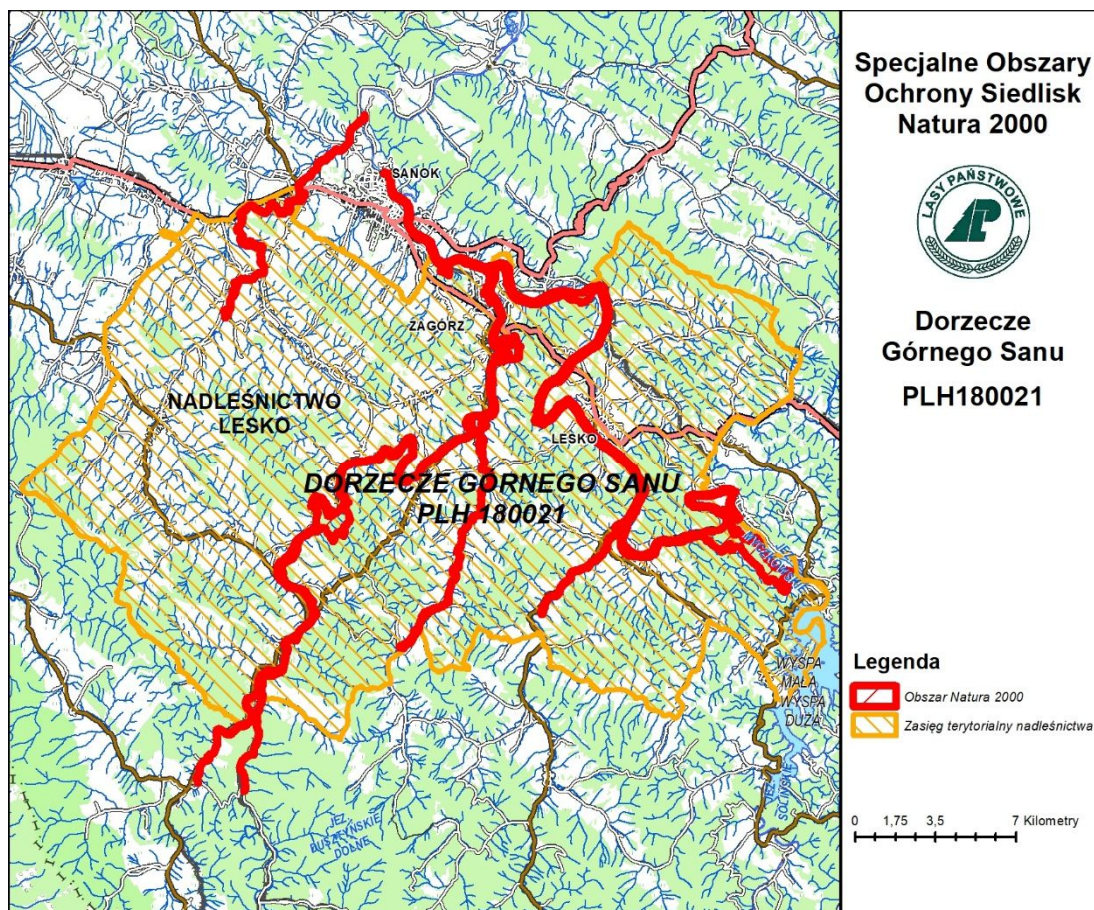
Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Widłoząb zielony <i>Dicranum viride</i>	1386	Populacja	XX	XX	
		Siedlisko	XX		
		Szanse zachowania	XX		

7.4. ZAKRES ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 DORZECZE GÓRNEGO SANU PLH180021

7.4.1. INFORMACJE O OBSZARZE DORZECZE GÓRNEGO SANU PLH180021

7.4.1.1. OPIS GRANIC OBSZARU NATURA 2000 DORZECZE GÓRNEGO SANU PLH180021

Opis granic części obszaru położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko w postaci współrzędnych punktów załamania w układzie PUWG 1992 oraz warstwy *shp.*, zamieszczono na nośniku DVD, stanowiącym załącznik do tego opracowania. Dodatkowo wykonano dedykowaną mapę w skali 1:25000 zawierającą przebieg granic obszaru.

Ryc. 21 Mapa obszaru Natura 2000

7.4.1.2. OPIS GRUNTÓW I PRZEDMIOTÓW OCHRONY

Teren objęty planem

Tab. 90. Zestawienie powierzchni obszaru Natura 2000 PLH180021 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Nazwa	Procent powierzchni obszaru dla którego sporządza się zakres zadań ochronnych w ramach PUL		Powierzchnia ewidencyjna	Powierzchnia geometryczna
	Powierzchnia ewidencyjna	Powierzchnia geometryczna		
Zakres zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 na gruntach Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko	29,66	29,69	468,17	468,75

Opis obszaru

Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L33/146 z 8 luty 2011 r.). Powierzchnia 1578,7 ha.

Według ostatniej Decyzji Komisji Europejskiej z 3 grudnia 2014 r. w sprawie przyjęcia ósmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenia dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2014) 9072) (Dz. Urz. UE L18/1 z dnia 23.01.2015 r.), powierzchnia obszaru wynosi 1578,67 ha.

Spośród gatunków wymienionych w standardowym formularzu danych (stan na 02.2017) przedmiotem ochrony w OZW "Dorzecze Górnego Sanu" PLH 180021 jest 7 gatunków zwierząt i roślin z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (tabela poniżej).

PUL zawierający zakres PZO (u.o.p. Art.28 ust. 10) obejmuje wszystkie grunty w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

Przedmioty ochrony wg SDF

Tab. 91. Typy siedlisk przyrodniczych wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony na terenie obszaru Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 wg SDF.

Lp.	Kod	Nazwa
1	3220	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków
2	6210*	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)
3	6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)
4	6510	Nniżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
5	7220*	Zróżniska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>
6	9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)
7	9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)

Lp.	Kod	Nazwa
8	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)
9	9180*	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphylis-Acerion pseudoplatani</i>)
10	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)

*- priorytetowe siedliska przyrodnicze

Tab. 92. Gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony na terenie obszaru Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 wg SDF.

Lp.	Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska
SSAKI			
1	1355	<i>Lutra lutra</i>	Wydra
RYBY			
2	1106	<i>Salmon salar</i>	Łosoś atlantycki
3	1163	<i>Cottus gobio</i>	Głowacz białopłetwy
4	5539	<i>Rhodeus amarus</i>	Różanka
5	5094	<i>Barbus peloponnesius</i>	Brzanka
6	6143	<i>Romanogobio kessleri</i>	Kiełb kesslera
BEZKRĘGOWCE			
7	1032	<i>Unio crassus</i>	Skójka gruboskorupowa

7.4.1.3. PRZEDMIOTY OCHRONY W OBSZARZE NATURA 2000 DORZECZE GÓRNEGO SANU PLH180021, STWIERDZONE NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

Tab. 93. Typy siedlisk przyrodniczych wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021, stwierdzone na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Lp.	Kod	Nazwa
1	9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)
2	9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)
3	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)
4	9180*	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphylis-Acerion pseudoplatani</i>)
5	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)

*- priorytetowe siedliska przyrodnicze

Tab. 94. Gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 stwierdzone na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Lp.	Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska
SSAKI			
1	1355	<i>Lutra lutra</i>	Wydra

Tab. 95. Typy siedlisk przyrodniczych wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH 180021, nie stwierdzone na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Lp.	Kod	Nazwa
1	3220	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków
2	6210*	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)
3	6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)
4	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
5	7220*	Źródła wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>

*- priorytetowe siedliska przyrodnicze

Tab. 96. Gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu PLH 180021, nie stwierdzone na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Lp.	Kod	Nazwa łacińska	Nazwa polska
RYBY			
1	1106	<i>Salmon salar</i>	Łosoś atlantycki
2	1163	<i>Cottus gobio</i>	Głowacz białopłetwy
3	5094	<i>Barbus peloponnesius</i>	Brzanka
4	5539	<i>Rhodeus amarus</i>	Różanka
5	6143	<i>Romanogobio kessleri</i>	Kiełb kesslera
BEZKRĘGOWCE			
6	1032	<i>Unio crassus</i>	Skójka gruboskorupowa

7.4.1.4. INFORMACJE O ZASTOSOWANEJ METODYCE UŻYTEJ DO OCENY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM OCHRONY W OBSZARZE NATURA 2000 DORZECZE GÓRNEGO SANU PLH180021, STWIERDZONYCH NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

Wyboru lokalizacji transektów monitoringowych dokonano w oparciu o dostępne dane z prac glebowo-siedliskowych, opisów taksacyjnych, weryfikacji terenowej oraz siedlisk przyrodniczych z Invent 2007. Dokładny przebieg transektu był dodatkowo modyfikowany w terenie w trakcie jego wyznaczania.

Ilość transektów monitoringowych uzależniona była od powierzchni siedliska przyrodniczego w Nadleśnictwie Lesko, jak również od podziału drzewostanów siedliska przyrodniczego na grupy wiekowe (1-40; 41-100; powyżej 100 lat). Zasada przydzielania ilości transektów monitoringowych uwzględniała dwa parametry (zasadę przyjęto w oparciu o ustalenia podjęte pomiędzy LP a RDOŚ w Rzeszowie w ramach prac nad sporządzeniem PZO dla obszarów Natura 2000 Trzciana PLH180018 oraz Rymanów PLH180016 w dniu 25 listopada 2013r.):

- parametr I - podział drzewostanów siedliska przyrodniczego na grupy wiekowe (1-40 lat; 41-100 lat; 101 i więcej lat) oraz określenie ich powierzchni, przy czym z pośród grup wiekowych wyznaczono podgrupy według dominacji gatunków panujących;
- parametr II – określenie ilości transektów monitoringowych z uwzględnieniem parametru I według następujących zasad:
 - dla siedlisk wielkopowierzchniowych 1 szt. na ok. 500 ha powierzchni siedliska,

- dla siedlisk średniopowierzchniowych 1 szt. na każde 100-200 ha powierzchni siedliska,
- dla siedlisk małopowierzchniowych 1 szt. na każde 1-50 ha powierzchni siedliska.

Transekty monitoringowe wyznaczane były w jednorodnych płatach siedliska.

Monitoring siedlisk przyrodniczych przeprowadzono zgodnie z metodyką opracowaną przez Inspekcję Ochrony Środowiska, zamieszczoną w „Monitoring siedlisk przyrodniczych” - Przewodnik metodyczny, część pierwsza, trzecia i czwarta. Dane terenowe uwzględniały: lokalizację (współrzędne punktu wg GPS, wydzielenie leśne, trwałe oznaczenie w terenie); opis siedliska w miejscu przeprowadzenia monitoringu; określenie obserwowanych zespołów i podzespołów roślinnych; areał siedliska na stanowisku; aktualne oddziaływania na siedlisko oraz przewidywane zagrożenia.

Dla siedlisk 9110, 9130 i 9170 powierzchnia transektu monitoringowego wynosiła 40 arów. Najczęściej były to prostokątne transekty o szerokość 20 m i długości 200 m. Dla siedlisk 91E0*, 9180* powierzchnia transektu monitoringowego wynosiła 20 arów. Najczęściej były to prostokątne transekty szer. 10 m i długości 200 m.

Na każdym leśnym transekcje (za wyjątkiem 9180*) pomierzono martwe drewno stojące i leżące w rozbiciu na gatunki, według IUL oraz klasę rozkładu. Do oceny wskaźnika martwe drewno - łączne zasoby wykorzystano dane z transektów monitoringowych, „inwentaryzacji wskaźnikowej” i kołowych powierzchni próbnych zakładanych podczas opracowywania PUL. Dokonując oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych wzorowano się na przepisach rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010r., Nr 34 poz. 186) przy posłkowaniu się poradnikiem „Monitoring siedlisk przyrodniczych”. Stan ochrony siedlisk przyrodniczych oceniany był na podstawie parametrów:

- powierzchnia siedliska,
- struktura i funkcja,
- szanse zachowania siedliska.

W każdym miejscu, gdzie wykonywano zdjęcie fitosocjologiczne, zrobiono co najmniej 3 zdjęcia fotograficzne oraz waypoint (oznaczenie punktu GPS). Wszystkie zdjęcia fotograficzne zostały skatalogowane i przywiązane do warstwy punktowej wskazującej dokładne miejsce ich wykonania.

Zasięg siedlisk przyrodniczych wyznaczonych podczas inwentaryzacji przeprowadzonej w 2007 roku, został zweryfikowany w oparciu o dostępne dane z prac glebowo-siedliskowych, opisy taksacyjne oraz prace terenowe. Podstawą konturu siedliskowego było wydzielanie leśne. Powierzchnie wydzielen leśnych przyjęto zgodnie z IUL §15 pkt. 2 podpunkt 2 lit.: „c) *nie mniej niż 0,25 ha: wyłączenia uwarunkowane wyznaczeniem na gruncie granic obszarów Natura 2000...*”;

7.4.1.5. TYPY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH WYSTĘPUJĄCE W CZĘŚCI OBSZARU NATURA 2000 DORZECZE GÓRNEGO SANU PLH180021 NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

5. 9110 Kwaśna buczyna (*Luzulo-Fagetum*)

Kwaśna buczyna na terenie Nadleśnictwa, w obszarze Natura 2000 Dorzecze Górnego Sanu reprezentowana jest przez zbiorowisko kwaśnej buczyny górskiej 9110-2 (*Luzulo luzuloidis-Fagetum*).

Siedlisko wykształciło się na stromych, suchych stokach o wystawie południowej i południowo zachodniej. Są to ubogie fragmenty lasu tak pod względem siedliskowym jak i florystycznym. Kwaśna buczyna porasta silnie szkieletowe, kwaśne gleby brunatne.

Drzewostan zespołu *Luzulo luzuloidis-Fagetum* zdominowany jest przez buka *Fagus sylvatica*. Miejscami pojawia się sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, jodła pospolita *Abies alba*, świerk pospolity *Picea abies*, brzoza brodawkowata *Betula pendula* i topola osika *Populus tremula*.

W niższych, słabo wykształconych warstwach lasu często występuje buk *Fagus sylvatica*, jodła *Abies alba*, jarząb pospolity *Sorbus aucuparia*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*. Warstwę runa tworzy kosmatka gajowa *Luzula luzuloides*, borówka czernica *Vaccinium myrtillus*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, śmiałek pogięty *Deschampsia flexuosa*, z mszaków odnotowano złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum*, bielstkę siwą *Leucobryum glaucum* i widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*.

Charakterystyczna kombinacja florystyczna z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i zróżnicowania fitosocjologicznego jest właściwa dla siedliska. Płaty siedliska wykazują średnią ilość martwego drewna - 19,30 m³/ha. Nie stwierdzono martwego drewna wielkowymiarowego, natomiast ilość mikrosiedlisk drzewnych jest wysoka i wynosi średnio 62,5 szt./ha. W podszycie i runie brak inwazyjnych gatunków obcych oraz ekspansywnych gatunków rodzimych. Struktura pionowa i przestrzenna roślinności jest właściwa, naturalne odnowienie drzew jest adekwatne do fazy drzewostanu. Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna nie występują. Powierzchnia siedliska wynosi 19,58 ha.

Ocenę stanu zachowania siedliska przyrodniczego 9110 zamieszczono w załączniku nr 7.4.8._1_2.

6. 9130 Żyzna buczyna karpacka (*Dentario glandulosae-Fagetum*)

Żyzna buczyna karpacka występuje w reglu dolnym oraz w piętrze pogórza obok grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum*. W górach jej występowanie ma charakter masowy, a w piętrze pogórza głównie wyspowy. Żyzna buczyna karpacka zajmuje obszary o zróżnicowanej topografii: stoki i grzbiety górskie, zbocza dolin i koluwia osuwiskowe.

Żyzna buczyna karpacka zajmuje gleby brunatne wylugowane, brunatne kwaśne oraz sporadycznie płowe brunatne.

Drzewostan zespołu *Dentario glandulosae-Fagetum* zdominowany jest przez buka *Fagus sylvatica* oraz jodłę pospolitą *Abies alba*. Towarzyszą im sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, świerk pospolity *Picea abies*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, grab pospolity *Carpinus betulus*, czereśnia ptasia *Prunus avium*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, topola osika *Populus tremula*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, brzoza brodawkowata *Betula pendula* oraz modrzew europejski *Larix decidua*. W niższych warstwach drzewostanu występuje buk *Fagus sylvatica*, jodła pospolita *Abies alba*, leszczyna *Corylus avellana*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, jarzab pospolity *Sorbus aucuparia*, grab pospolity *Carpinus betulus* oraz bez czarny *Sambucus nigra* i koralowy *Sambucus racemosa*. W warstwie runa wiosną masowo pojawia się żywiec gruczołowaty *Dentaria glandulosa*, będący gatunkiem charakterystycznym żyznej buczyny karpackiej. Obok niego z wiosennych geofitów rosną w żyznej buczynie karpackiej: żywiec cebulkowy *Dentaria bulbifera*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, a w postaci wilgotniejszej siedliska kokorycze pusta *Corydalis cava* i pełna *Corydalis solida*. Z dużą stałością pojawia się żywokost sercowaty *Symphytum cordatum*. Oprócz wiosennych geofitów na dnie lasu występują gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, przytulia wonna *Galium odoratum*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium*, bluszcz kosmaty *Glechoma hirsuta*, szalwia lepka *Salvia glutinosa*, nerecznica krótkoostna *Dryopteris carthusiana*, zachyłka trójkątna *Gymnocarpium dryopteris*, wietlica samicza *Athyrium filix-femina*, nerecznica samcza *Dryopteris filix-mas* a z mszaków: złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum* i żurawiec falisty *Atrichum undulatum*.

Charakterystyczna kombinacja florystyczna z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i zróżnicowania fitosocjologicznego jest właściwa dla siedliska. Płaty siedliska wykazują wysoką ilość martwego drewna - średnio 48,03 m³/ha. Brak jest martwego drewna wielkowymiarowego natomiast ilość mikrosiedlisk drzewnych wynosi średnio 25 szt./ha. W podszycie i runie brak inwazyjnych gatunków obcych oraz ekspansywnych gatunków rodzimych. Z gatunków obcych geograficznie w drzewostanie odnotowano jedynie sosnę wejmutkę, której udział jest znikomy (poniżej 1%). Struktura pionowa i przestrzenna roślinności jest właściwa, naturalne odnowienie drzew jest adekwatne do faz rozwojowych drzewostanów. Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna występują nieznacznie. Powierzchnia siedliska wynosi 253,28 ha.

Ocenę stanu zachowania siedliska przyrodniczego 9130 zamieszczono w załączniku nr 7.4.8. _2_2.

7. 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)

Grąd subkontynentalny reprezentuje grupę lasów dębowo-grabowych we wschodniej części Europy Środkowej oraz w Europie Wschodniej. W Polsce występuje na obszarach znajdujących się pod wpływem klimatu umiarkowanie kontynentalnego. W Karpatach górna granica grądu subkontynentalnego pokrywa się z dolną granicą piętra regla dolnego.

Na terenie nadleśnictwa grądy wytworzyły się na glebach brunatnych kwaśnych i brunatnych wylugowanych.

Wielowarstwowy drzewostan tworzą grab *Carpinus betulus*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, jodła pospolita *Abies alba*, niekiedy lipa drobnolistna *Tilia cordata*. Na styku z buczynami znaczący udział ma buk pospolity *Fagus sylvatica*.

W drzewostanie, w zmieszaniu jednostkowym i grupowym, występują także: czereśnia ptasia *Prunus avium*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, olsza szara *Alnus incana*, olsza czarna *Alnus glutinosa*, wiąz górski *Ulmus glabra*, sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, topola osika *Populus tremula*, brzoza brodawkowata *Betula pendula* oraz modrzew europejski *Larix decidua*.

W niższych, warstwach drzewostanów występuje grab pospolity *Carpinus betulus*, leszczyna *Corylus avelana*, buk *Fagus sylvatica*, jarzab pospolity *Sorbus aucuparia* oraz bez czarna *Sambucus nigra*. Runo pokrywa znaczną część powierzchni płatów. W aspekcie wczesnowiosennym wypełniają je takie gatunki, jak: zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis*, groszek wiosenny *Lathyrus vernus*, kokorycze pusta *Corydalis cava* i pełna *Corydalis solida*, zdrojówka rutewkowata *Isopyrum thalictroides*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*, miodunka ćma *Pulmonaria obscura*. Później pojawiają się: gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, prosownica rozpierzchła *Milium effusum*, dąbrówka rozłogowa *Ajuga reptans*, czworolist pospolity *Paris quadrifolia*, przytulia wonna *Galium odoratum*, czerniec gronkowy *Actaea spicata*, fiołek leśny *Viola reichenbachiana*, kokoryczka wielokwiatowa *Polygonatum multiflorum*, jaskier kosmaty *Ranunculus lanuginosus*, zerwa kłosowa *Phyteuma spicatum*, nerecznica samcza *Dryopteris filix-mas* i krótkoostna *D. carthusiana*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium* i wiele innych. Licznie występują także gatunki charakterystyczne zespołu *Tilio-Carpinetum*: turzycza orzęsiona *Carex pilosa* i jaskier kaszubski *Ranunculus cassubicus*. Liczne są także okazy przytulinki wiosennej *Cruciata glabra* i przytulii Schultesa *Galium schultesii*. Wpływ okolicznych buczyn tłumaczy liczne występowanie żywokostu sercowatego *Symphytum cordatum*.

W słabo wykształconej warstwie mszystej najczęściej występują: żurawiec falisty *Atrichum undulatum* i złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum*.

Charakterystyczna kombinacja florystyczna jest właściwa w stosunku do typowej dla siedliska w tym regionie. Płaty siedliska wykazują małą ilość martwego drewna – średnio 4,70m³/ha i brak martwego drewna wielkowymiarowego, ilość mikrosiedlisk drzewnych wynosi średnio 25szt/ha. W podszyciu i runie brak inwazyjnych gatunków obcych oraz ekspansywnych gatunków rodzimych. W drzewostanie spośród gatunków obcych geograficznie sporadycznie występuje robinia akacjowa. Struktura pionowa i przestrzenna roślinności jest mało zróżnicowana, naturalne odnowienie drzew pojawia się adekwatnie do fazy drzewostanu. Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna występują nielicznie. Powierzchnia siedliska wynosi 24,25 ha.

Ocenę stanu zachowania siedliska przyrodniczego 9170 zamieszczono w załączniku nr 7.4.8._3_2.

8. 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)

Nadrzeczne olszyny górskie wykształciły się na terasach zalewowych górskich i podgórskich rzek. Lasy *Alnetum incanae* podlegają okresowym zalewom wodami rzecznyymi, które warunkują stan podłoża i strukturę roślinności. Siedlisko rozwinęło się na madach górskich: słabo wykształconych, próchnicznych i brunatnych. W typowej postaci drzewostan nadrzecznej olszyny górskiej jest jednowarstwowy i całkowicie zdominowany przez olchę szarą *Alnus incana*. Jako domieszki w warstwie drzew występują: wierzb krucha *Salix fragilis*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*. W warstwie krzewów poza olszą szarą rosną: jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, leszczyna pospolita *Coryllus avellana*, czeremcha zwyczajna *Padus avium*, wiciokrzew pospolity *Lonicera xylosteum*, bez czarna *Sambucus nigra* i inne. Runo jest bardzo bogate florystycznie, silnie zwarte i wielowarstwowe. Współwystępują tu rośliny leśne i ziołoroślne, spośród których na uwagę zasługują: bodziszek żałobny *Geranium phaeum*, żywokost sercowaty *Symphytum cordatum*, wilczomlec migdałolistny *Euphorbia amygdaloides*, oset łopianowaty *Carduus personata*, lepieźnik różowy *Petasites hybridus*, lepieźnik wyłysiały *P. kablikianis*. Warstwa mszysta jest słabo rozwinięta.

W siedlisku stwierdzono typową dla łęgu kombinację florystyczną. We wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska. Nie odnotowano gatunków obcych geograficznie w drzewostanie, inwazyjnymi gatunkami obcymi występującymi w runie są niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora* i nawłóć późna *Solidago gigantea*. Zgodnie z zapisem w „Monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Wyniki Monitoringu w latach 2013-2014” oraz modyfikacją metodyki z 17.07.2015 r. oceniając specyficzną strukturę i funkcję stanowisk łęgów położonych w regionach górskich i podgórskich nie należy brać pod uwagę wskaźników: „martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości”, „martwe drewno (łącznie zasoby)” oraz „wiek drzewostanu”. Reżim wodny jest niezaburzony przez czynniki antropogeniczne a koryta rzeczne, które mają wpływ, na siedlisko nie były regulowane. Pionowa struktura roślinności wykazuje zróżnicowanie a naturalne odnowienie występuje adekwatnie do fazy drzewostanu.

Powierzchnia siedliska wynosi 17,03 ha.

Ocenę stanu zachowania siedliska przyrodniczego 91E0* zamieszczono w załączniku nr 7.4.8._4_2.

9. 9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis*-*Acerion pseudoplatani*)

Jaworzyny wytworzyły się na stromych zboczach, o bardzo dużym spadku, na glebach silnie szkieletowych, często z występującym rumoszem skalnym i głazami na powierzchni gleby, gdzie procesy erozyjne są wciąż aktywne.

W drzewostanie, o zróżnicowanej budowie pionowej dominuje klon jawor *Acer pseudoplatanus* z udziałem wiąz górskiego *Ulmus glabra* i lipy szerokolistnej

Tilia cordata, miejscami pojawia się jodła pospolita *Abies alba*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, klon zwyczajny *Acer platanoides* i grab pospolity *Carpinus betulus*. W warstwie podszytowej występuje leszczyna pospolita *Corylus avellana*, buk *Fagus sylvatica*, jodła pospolita *Abies alba*, bez czarny *Sambucus nigra* i koralowy *Sambucus racemosa*, wiciokrzew pospolity *Lonicera xylosteum* jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, klon polny *Acer campestre*.

W warstwie runa często w dużych płatach występuje rzadka paproć jęczyznik zwyczajny *Phyllitis scolopendrium*, towarzyszą mu inne gatunki charakterystyczne dla siedliska takie jak: paprotnik kolczysty *Polystichum aculeatum*, starzec gajowy *Senecio nemorensis* s.l., czerniec gronkowy *Actaea spicata*, czosnaczek pospolity *Alliaria petiolata*, bniec czerwony *Melandrium rubrum*, gwiazdnica gajowa *Stellaria nemorum*, parzydło leśne *Aruncus sylvestris* oraz inne gatunki nitrofilne i ziołoroślowe: pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, bodziszek cuchnący *Geranium robertianum*, lepieźnik biały *Petasites albus*, szalwia lepka *Salvia glutinosa*. Duży udział osiągają: marzanka wonna *Galium odoratum*, bluszcz kosmaty *Glechoma hirsuta*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*.

Charakterystyczna kombinacja florystyczna z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i zróżnicowania fitosocjologicznego jest właściwa dla siedliska. W drzewostanie i podszycie brak inwazyjnych gatunków obcych, w runie pojawia się niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*, nie stwierdzono ekspansywności gatunków rodzimych. Struktura roślinności jest zróżnicowana pod względem budowy pionowej, zwarcia oraz wieku drzewostanu. W poszczególnych warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska. Występuje naturalne odnowienie drzew, nie stwierdzono przekształceń związanych z działalnością ludzką.

Powierzchnia siedliska wynosi 4,39 ha.

Ocenę stanu zachowania siedliska przyrodniczego 9180 zamieszczono w załączniku nr 7.4.8._5_2.

7.4.1.6. INFORMACJE O ZASTOSOWANEJ METODYCE UŻYTEJ DO OCENY GATUNKÓW ZWIERZĄT BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM OCHRONY W CZĘŚCI OBSZARU NATURA 2000 DORZECZE GÓRNEGO SANU PLH180021 NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

Oceny stanu zachowania przedmiotów ochrony występujących na terenie Nadleśnictwa dokonano wzorując się na rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Wskaźniki, jako składowe parametrów przyjęto z podręczników monitoringu siedlisk przyrodniczych.

1. 1355 Wydra *Lutra lutra*

Waloryzację gatunku przeprowadzono wzorując się na metodyce opracowanej przez Inspekcję Ochrony Środowiska, zamieszczonej w „Monitoring gatunków zwierząt” - Przewodnik metodyczny, część czwarta. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Stan gatunku określono na podstawie trójstopniowej skali:

- FV – stan właściwy;
- U1 – stan niezadawalający;
- U2 – stan zły.

Na podstawie przeglądu literatury oraz znajomości obszaru, przy współpracy z pracownikami Nadleśnictwa Lesko, wybrano potencjalne miejsca do przeprowadzenia monitoringu gatunku. Zgodnie z przedmiotem zamówienia wytypowano cztery powierzchnie monitoringowe. Powierzchnie monitoringowe stanowiły linie brzegowe rzek: Osławy i Sanu. Badano linie brzegowe na odcinkach o długości ok. 550-1000 m. Istotnym kryterium była odpowiednia baza pokarmowa w postaci ryb oraz płazów. Na powierzchniach monitoringowych szukano śladów obecności gatunku w postaci odchodów, tropów oraz kopczyków z wydzieliną zapachową.

Na wyznaczonych powierzchniach przeprowadzono jedną kontrolę. Na każdej powierzchni monitoringowej wykonywano dokumentację fotograficzną oraz zapis danych GPS.

**7.2.1.7. GATUNKI ZWIERZĄT BĘDĄCE PRZEDMIOTAMI OCHRONY W CZĘŚCI
OBSZARU NATURA 2000 DORZECZE GÓRNEGO SANU PLH180021
NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO**

1. 1355 Wydra *Lutra lutra*

Charakterystyka gatunku:

Analizując rozmieszczenie stanowisk wydry oraz bliżej rozpatrując zajmowane przez nią biotopy, można jednoznacznie stwierdzić, że we wszystkich porach roku jest ona głównie związana z zasobnymi w ryby rzekami. Mimo iż głównym miejscem schronienia wydry jest nora, może ona zasiedlać także płaskie tereny bagienne, na których zamiast nor buduje zlewające się z otoczeniem szalasy. Wydry przeważnie żyją samotnie. Wyraźny terytorializm zaznacza się u samic, które po osiągnięciu dojrzałości płciowej przynajmniej w pobliżu swej nory nie tolerują obecności innych samic. Wydra jest zwierzęciem charakteryzującym się głównie nocnym trybem życia. Podstawowym pożywieniem są ryby.

Ocenę stanu zachowania wydry zamieszczono w załączniku nr 7.4.8._6_2.

7.4.2. ISTNIEJĄCE I POTENCJALNE ZAGROŻENIA DLA ZACHOWANIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH ORAZ GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT I ICH SIEDLISK BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY W OBSZARZE NATURA 2000 DORZECZE GÓRNEGO SANU PLH180021 NA GRUNTACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO LESKO

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia	
		Istniejące	Potencjalne
1	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	1.Nazwa zagrożenia: Niewystarczająca ilość martwego drewna (łącznie zasoby, wielkowymiarowe). Opis zagrożenia: W skutek uwarunkowań lokalnych i zaszłości gospodarczych nie nastąpiła akumulacja zasobów martwego drewna. (Kod: B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).
2	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	1.Nazwa zagrożenia: Niewystarczająca ilość martwego drewna wielkowymiarowego Opis zagrożenia: W skutek uwarunkowań lokalnych i zaszłości gospodarczych nie nastąpiła akumulacja zasobów martwego drewna wielkowymiarowego. (Kod: B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).
3	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	1. Nazwa zagrożenia Zniekształcone cechy siedliska. Opis zagrożenia: Zniekształcona struktura pionowa drzewostanów, którą tworzą drzewostany o małym zróżnicowaniu wiekowym. (Kod: J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska). 2. Nazwa zagrożenia: Niewystarczająca ilość martwego drewna (łącznie zasoby, wielkowymiarowe). Opis zagrożenia:	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia	
		Istniejące	Potencjalne
		W skutek uwarunkowań lokalnych i zasłóści gospodarczych nie nastąpiła akumulacja zasobów martwego drewna. (Kod: B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew).	
4	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	1. Nazwa zagrożenia: Obce gatunki inwazyjne Opis zagrożenia: Obce gatunki inwazyjne mogą wypierać rodzime gatunki roślin zielnych na siedlisku i zaburzać skład gatunkowy runa. Obcym gatunkiem inwazyjnym stwierdzonym na siedlisku jest niecierpek drobnokwiatowy i nawłóć późna. (Kod: I01 Obce gatunki inwazyjne).	1. Nazwa zagrożenia: Zrywka drewna poza wyznaczonymi szlakami zrywkowymi. Opis zagrożenia: Zrywka drewna prowadzona poza wyznaczonymi szlakami zrywkowymi powodować będzie mechaniczne uszkodzenie gleby oraz roślin, co w tym siedlisku spowodowałoby długotrwałe zniszczenia. (Kod: B07 Inne rodzaje praktyk leśnych).
5	9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	1. Nazwa zagrożenia: Obce gatunki inwazyjne Opis zagrożenia: Obce gatunki inwazyjne mogą wypierać rodzime gatunki roślin zielnych na siedlisku i zaburzać skład gatunkowy runa. Obcym gatunkiem inwazyjnym stwierdzonym na siedlisku jest niecierpek drobnokwiatowy. (Kod: I01 Obce gatunki inwazyjne).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak zagrożeń i nacisków).
6	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).	Nie stwierdzono (Kod: X Brak nacisków i zagrożeń).

7.4.3. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia założonego celu
1	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	FV	1. Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska.	1. Realizacja celu niepewna w trakcie obowiązywania PUL, w związku z pozostawieniem siedliska procesom naturalnym.
2	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	FV	1. Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska. 2. Zwiększenie ilości martwego drewna wielkowymiarowego (stan wyjściowy: 0szt/ha, U2 – 100%).	1. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL. 2. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL, natomiast osiągnięcie stanu FV wykracza poza okres obowiązywania PUL (wymaga kilkudziesięciu lat).
3	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	U1	1. Nie pogorszenie stanu ochrony siedliska. 2. Utrzymanie istniejącej powierzchni siedliska (stan wyjściowy 17,18ha). 3. Zwiększenie ilości martwego drewna (stan wyjściowy: łączne zasoby – 4,7m ³ /ha; wielkowymiarowe - 0szt/ha, U2 – 100%).	1. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL. 2. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL. 3. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL. Osiągnięcie stanu FV wykracza poza okres obowiązywania PUL (wymaga kilkudziesięciu lat).
4	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	U1	1. Nie pogorszenie stanu ochrony siedliska.	1. Realizacja celu niepewna w trakcie obowiązywania PUL, w związku z pozostawieniem siedliska procesom naturalnym.
5	9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	U1	1. Nie pogorszenie stanu ochrony siedliska. 2. Utrzymanie istniejącej powierzchni siedliska (stan wyjściowy 4,39ha).	1. Realizacja celu niepewna w trakcie obowiązywania PUL, w związku z pozostawieniem siedliska procesom naturalnym. 2. Realizacja celu niepewna w trakcie obowiązywania PUL, związku z pozostawieniem siedliska procesom naturalnym.
6	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	U1	1. Utrzymanie aktualnego stanu populacji. 2. Niepogorszenie stanu zachowania siedliska.	1. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL 2. Realizacja celu niezagrożona w trakcie obowiązywania PUL

7.4.4. DZIAŁANIA OCHRONNE

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1.	9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion)	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A1	Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne.	1. Pozostawienie płatów siedliska bez wskazań gospodarczych.	Załącznik numer 7.4.8._1_1.	Okres obowiązywania PUL.	Brak kosztów.	Nadleśnictwo Lesko.
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych.	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Transekty monitoringowe wymienione w Załączniku nr 7.4.8._1_3 oraz powierzchnie kołowe wykonywane w ramach PUL (martwe drewno – łączne zasoby).	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1000 zł za stanowisko monitoringowe.	PGL LP.

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Nie planuje się.					
2.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A1	Sukcesywne podnoszenie zasobów martwego drewna wielkowymiarego.	Realizacja zapisów Instrukcji Ochrony Lasu oraz zarządzeń Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia 2 grudnia 2014, nr 28/2014 oraz z dnia 28 grudnia 2016 nr 14/2016: 1) pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji kłuskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). W przypadku stwierdzenia ponadnormatywnej zgnilizny odziomkowej w ściętych drzewach, która dyskwalifikuje do uznania za drewno wielkowymiare, pierwszy odcięty fragment powinien mieć długość min. 3m; po odcięciu należy pozostawić go do naturalnego rozpadu: 2) pozostawianie drzew biocenotycznych;	Areał siedliska w obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko. Załącznik numer 7.4.8._2_1.	Okres obowiązywania PUL.	W ramach działalności statutowej.	Nadleśnictwo Lesko.

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				3) pozostawienie do naturalnego rozpadu ostoi ksylobiontów i stref przypotokowych.				
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych.	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Transekty monitoringowe wymienione w Załączniku nr 7.4.8. 2_3 oraz powierzchnie kołowe wykonywane w ramach PUL (martwe drewno – łączne zasoby).	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1000 zł za stanowisko monitoringowe.	PGL LP.
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Nie planuje się.					
3.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-</i>	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A1	Sukcesywne podnoszenie zasobów	Realizacja zapisów Instrukcji Ochrony Lasu oraz zarządzeń Dyrektora RDLP w Krośnie z dnia	Areał siedliska w obszarze Natura 2000 na gruntach	Okres obowiązywania PUL.	W ramach działalności statutowej.	Nadleśnictwo Lesko.

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	<i>Carpinetum, Tilio-Carpinetum)</i>		martwego drewna.	2 grudnia 2014, nr 28/2014 oraz z dnia 28 grudnia 2016 nr 14/2016: 1) pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). W przypadku stwierdzenia ponadnormatywnej zgnilizny odziomkowej w ściętych drzewach, która dyskwalifikuje do uznania za drewno wielkowymiarowe, pierwszy odcięty fragment powinien mieć długość min. 3m; po odcięciu należy pozostawić go do naturalnego rozpadu: 2) pozostawianie drzew biocenotycznych; 3) pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% powierzchni drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego na każdym leśnym siedlisku przyrodniczym oraz ostoi ksylobiontów i stref przypotokowych.	zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko. Załącznik nr 7.4.8._3_1.			

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych.	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Transekty monitoringowe wymienione w Załączniku nr 7.4.8._3_3 oraz powierzchnie kołowe wykonywane w ramach PUL (martwe drewno – łączne zasoby).	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1000 zł za stanowisko monitoringowe.	PGL LP.
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Nie planuje się.					
4.	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae,	Nr	Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk					
		A1	Prowadzenie zrywki drewna przez siedlisko tylko po wyznaczonych i przygotowanych szlakach zrywkowych.	1.Utrzymanie istniejących szlaków zrywkowych umożliwiających zrywkę drewna przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami.	Załącznik numer 7.4.8._4_4.	Okres obowiązywania PUL.	W ramach działalności statutowej.	Nadleśnictwo Lesko.

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	<i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	A2	Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne.	1. Pozostawienie płatów siedliska bez wskazań gospodarczych.	Załącznik numer 7.4.8._4_1.	Okres obowiązywania PUL.	Brak kosztów.	Nadleśnictwo Lesko.
		Nr	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych.	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Transekty monitoringowe wymienione w Załączniku nr 7.4.8._4_3 oraz powierzchnie kołowe wykonywane w ramach PUL (martwe drewno – łączne zasoby).	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1000 zł za stanowisko monitoringowe.	PGL LP.
		Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		C	Zbadanie możliwości i sposobów zwalczania	Wystąpienie do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o zlecenie tematu badawczego w tym zakresie.	Nie dotyczy	Pierwszy lub drugi rok obowiązywania PUL.	Bez kosztów.	RDLP Krosno.

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			obcych gatunków inwazyjnych w tym siedlisku.					
5.	9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	Nr	<i>Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>					
		A	Kształtowanie struktury gatunkowej i odnawianie drzewostanów w oparciu o procesy naturalne	Pozostawienie płatów siedliska bez wskazań gospodarczych.	Załącznik numer 7.4.8._5_1.	Okres obowiązywania PUL.	Brak kosztów.	Nadleśnictwo Lesko.
		Nr	<i>Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych</i>					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych.	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	Transekty monitoringowe wymienione w Załączniku nr 7.4.8._5_3.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL.	1000 zł za stanowisko monitoringowe.	PGL LP.
		Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					

Lp	Przedmiot ochrony	Określenie działań ochronnych						
		Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		C	Zbadanie możliwości i sposobów zwalczania obcych gatunków inwazyjnych w tym siedlisku.	Wystąpienie do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o zlecenie tematu badawczego w tym zakresie.	Nie dotyczy.	Pierwszy lub drugi rok obowiązywania PUL.	Bez kosztów.	RDLP Krosno.
6.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Nr	<i>Działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>					
		A	Nie planuje się.					
		Nr	<i>Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych</i>					
		B	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz monitoring realizacji celów działań ochronnych	Monitoring będzie wykonywany z uwzględnieniem parametrów wynikających z przepisów prawa.	W obszarze Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.	Przedostatni lub ostatni rok obowiązywania PUL	2000 zł	PGL LP
		Nr	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
		C	Nie planuje się					

7.4.5. WSKAZANIA DO ZMIAN W OBOWIĄZUJĄCYCH DOKUMENTACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Lp.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (<i>Art. 28 ust 10 pkt. 5 ustawy o ochronie przyrody</i>)
1	Brak	Brak

7.4.6. PROJEKT WERYFIKACJI SDF OBSZARU I JEGO GRANIC

Brak

7.4.7. PRZESŁANKI DO SPORZĄDZENIA PLANU OCHRONY

Brak konieczności opracowania planu ochrony.

7.4.8. ZAŁĄCZNIKI DO ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 DORZECZE GÓRNEGO SANU PLH180021

1. 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)

Załącznik nr 7.4.8._1_1

Lokalizacja siedliska w obszarze Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-2-13-103 -h -00	2,11
04-14-2-13-104 -b -00	15,95
04-14-2-13-123 -g -00	1,52
Razem	19,58

Załącznik nr.7.4.8._1_2 Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	9110	Powierzchnia siedliska			FV	FV	Wszystkie płyty siedliska, które zostały stwierdzone w INWENT 2006-2007 zostały uwzględnione, za wyjątkiem oczywistych błędów (odrzucono powierzchnie, które zostały zakwalifikowane do siedliska przyrodniczego a w rzeczywistości nim nie były co wynikało głównie z przyjętej metodyki).

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
		Specyficzna struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna*	FV	FV		Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska
			Skład drzewostanu	FV			Na podstawie bazy taksatora stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
			Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV			Nie stwierdzono.
			Struktura pionowa i przestrzenna fitocenozy	FV			Na podstawie bazy taksatora udział drzewostanów z oceną FV jest 100%.
			Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	U1			Na podstawie bazy taksatora stan U1 określono na 100% płatów siedliska
			Naturalne odnowienie drzewostanu	FV			Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
			Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV			Nie stwierdzono.
			Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	FV			Nie stwierdzono.
			Martwe drewno (łącznie zasoby)	U1			Średnia wartość wynosi 19,30m ³ /ha. (obliczona na podstawie transektów monitoringowych, kołowych powierzchni próbnych oraz inwentaryzacji wskaźnikowej).
			Martwe drewno wielkowymiarowe	U2			Stan U2 określono na 100% powierzchni siedliska. Według transektów monitoringowych średnia wartość wynosi 0,00 szt/ha
			Mikrosiedliska drzewne (drzewna biocenotyczne)	FV			Dane z transektów monitoringowych – średnia wartość wynosi 62,50 szt/ha.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
			Inne zniekształcenia w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV			Nie stwierdzono.
		Szanse zachowania			FV		Siedlisko znajduje się w rezerwacie przyrody.

Załącznik nr 7.4.8._1_3

Lokalizacja transektów monitoringowych, zlokalizowanych na siedliskach przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 położonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Nr transektu	Nr punktu	X	Y
16	1	729495.43	179134.40
	2	729578.79	179077.76
	3	729644.79	178997.25

2. 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)

Załącznik nr 7.4.8. 2_1

Lokalizacja siedliska w obszarze Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-07-140 -c -00	17,74
04-14-1-07-141 -a -00	16,37
04-14-1-07-142 -c -00	21,88
04-14-1-07-143 -a -00	18,80
04-14-1-07-143 -b -00	5,21
04-14-1-07-143 -c -00	4,49
04-14-1-07-144 -c -00	17,55
04-14-1-07-145 -a -00	15,72
04-14-1-07-159 -c -00	26,67
04-14-1-07-166 -c -00	16,78
04-14-1-07-167 -a -00	15,30
04-14-1-07-167 -d -00	0,87
04-14-1-07-168 -a -00	0,69
04-14-1-07-168 -b -00	7,89
04-14-2-12-1 -d -00	1,29
04-14-2-13-103 -c -00	22,41
04-14-2-13-104 -a -00	14,58
04-14-2-13-109 -f -00	8,66
04-14-2-13-109 -h -00	1,68
04-14-2-13-113 -f -00	7,72
04-14-2-13-120 -a -00	0,84
04-14-2-13-123 -a -00	4,37
04-14-2-13-123 -b -00	3,31
04-14-2-20-17 -n -00	2,46
Razem	253,28

Załącznik nr.7.4.8._2_2 Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	Powierzchnia siedliska			FV	FV	Wszystkie płyty siedliska które zostały stwierdzone w INWENT 2006-2007 zostały uwzględnione, za wyjątkiem oczywistych błędów (odrzucono powierzchnie, które zostały zakwalifikowane do siedliska przyrodniczego a w rzeczywistości nim nie były co wynikało głównie z przyjętej metodyki).
		Specyficzna struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna*	FV	FV		Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% a powierzchni siedliska.
			Skład drzewostanu	FV			Na podstawie bazy taksatora stan FV określono na 94% a U1 na 6% powierzchni siedliska.
			Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV			Brak.
			Struktura pionowa i przestrzenna fitocenozy	FV			Na podstawie bazy taksatora drzewostanów z oceną FV 100%.
			Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	FV			Na podstawie bazy taksatora stan FV określono na 71% a U1 na 29% płatów siedliska.
			Naturalne odnowienie drzewostanu	FV			Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
			Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV			Gatunki zgodne ze swoim zasięgiem geograficznym stanowią ponad 99% powierzchni rzeczywistej, sporadycznie występującym gatunkiem obcym jest sosna wejmutka.
			Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	FV			Nie stwierdzono.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
			Martwe drewno (łącznie zasoby)	FV			Średnia wartość wynosi 48,03 m ³ /ha. (obliczona na podstawie transektów monitoringowych, kołowych powierzchni próbnych oraz inwentaryzacji wskaźnikowej).
			Martwe drewno wielkowymiarowe	U2			Stan U2 określono na 100% powierzchni siedliska. Według transektów monitoringowych ilość wynosi 0,00szt/ha.
			Mikrosiedliska drzewne (drzewna biocenotyczne)	FV			Dane z transektów monitoringowych – średnia ilość 25,00szt./ha.
			Inne zniekształcenia w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	U1			Część obszaru Natura 2000 objęta PUL dla Nadl. Lesko obejmuje wielofunkcyjne lasy gospodarcze, gdzie jedną z podstawowych funkcji jest funkcja produkcyjna. Uzyskanie oceny FV dla tego wskaźnika jest możliwe tylko w lasach wyłączonych z użytkowania, co jest sprzeczne z ideą obszarów Natura 2000 (pogodzenie rozwoju gospodarczego z ochroną przyrody).
		Szanse zachowania			FV		Prowadzona gospodarka leśna gwarantuje utrzymanie składu gatunkowego drzewostanu, zróżnicowaną strukturę pionową i przestrzenną w wyniku stosowania rębni złożonych z średnim, długim lub bardzo długim okresem odnowienia.

Załącznik nr 7.4.8._2_3

Lokalizacja transektów monitoringowych, zlokalizowanych na siedliskach przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 położonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Nr transektu	Nr punktu	X	Y
11	1	748394.74	177077.16
	2	748321.92	177146.22
	3	748242.88	177211.43
12	1	728542.64	180348.87
	2	728555.67	180245.34
	3	728579.70	180144.42

3. 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Załącznik nr 7.4.8._3_1

Lokalizacja siedliska w obszarze Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-07-159 -b -00	2,84
04-14-1-07-166 -b -00	0,95
04-14-1-07-168 -d -00	7,07
04-14-2-13-123 -d -00	0,35
04-14-2-18-65 -a -00	6,33
04-14-2-20-17 -h -00	2,15
04-14-2-20-17 -j -00	4,56
Razem	24,25

Załącznik 7.4.8._3_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> i <i>Tilio-Carpinetum</i>)	9170	Powierzchnia siedliska			FV	U1	Wszystkie płyty siedliska które zostały stwierdzone w INWENT 2006-2007 zostały uwzględnione, za wyjątkiem oczywistych błędów (odrzucono powierzchnie, które zostały zakwalifikowane do siedliska przyrodniczego a w rzeczywistości nim nie były co wynikało głównie z przyjętej metodyki).
							Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
		Specyficzna struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna*	FV	U1		Nie stwierdzono.
			Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	FV			Nie stwierdzono.
			Ekspansywne gatunki rodzime w runie	FV			Na podstawie bazy taksatora drzewostanów z oceną U1 jest 43 % a U2 57% powierzchni siedliska.
			Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	U2			Na podstawie bazy taksatora stan FV określono na 33%, U1 na 33% i U2 na 33% płatów siedliska.
			Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	U1			Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
			Naturalne odnowienie drzewostanu	FV			Gatunki zgodne ze swoim zasięgiem geograficznym stanowią ponad 99%. Obcym gatunkiem sporadycznie
			Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV			

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
							występującym w drzewostanie jest robinia akacjowa.
			Martwe drewno (łącznie zasoby)	U2			Średnia wartość wynosi 4,70 m ³ /ha. (obliczona na podstawie transektów monitoringowych, kołowych powierzchni próbnych oraz inwentaryzacji wskaźnikowej).
			Martwe drewno wielkowymiarowe	U2			Według transektów monitoringowych ilość wynosi 0,00 szt./ha. Stan U2 określono na 100 % powierzchni siedliska.
			Mikrosiedliska drzewne (drzewna biocenotyczne)	FV			Dane z transektów monitoringowych - średnia ilość 25,00 szt./ha.
			Inne zniekształcenia w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	U1			Część obszaru Natura 2000 objęta PUL dla Nadl. Lesko obejmuje wielofunkcyjne lasy gospodarcze, gdzie jedną z podstawowych funkcji jest funkcja produkcyjna. Uzyskanie oceny FV dla tego wskaźnika jest możliwe tylko w lasach wyłączonych z użytkowania, co jest sprzeczne z ideą obszarów Natura 2000. (pogodzenie rozwoju gospodarczego z ochroną przyrody).
		Szanse zachowania			FV		Prowadzona gospodarka leśna gwarantuje utrzymanie powierzchni

Załącznik 7.4.8._3_3

Lokalizacja transektów monitoringowych, zlokalizowanych na siedliskach przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 położonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Nr transektu	Nr punktu	X	Y
14	1	747115.56	178639.87
	2	747082.80	178542.08
	3	747048.56	178447.90

4. 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)

Załącznik nr 7.4.8._4_1

Lokalizacja siedliska w obszarze Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-2-12-1 -a -00	3,95
04-14-2-12-1 -f -00	4,94
04-14-2-13-123 -c -00	1,36
04-14-2-16-188 -a -00	6,78
Razem	17,03

Załącznik 7.4.8._4_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	91E0*	Powierzchnia siedliska			FV	U1	Wszystkie płyty siedliska które zostały stwierdzone w INWENT 2006-2007 zostały uwzględnione, za wyjątkiem oczywistych błędów (odrzucono powierzchnie, które zostały zakwalifikowane do siedliska przyrodniczego a w rzeczywistości nim nie były co wynikało głównie z przyjętej metodyki).
		Specyficzna struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne*	FV	U1		Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska
			Gatunki dominujące*	FV			We wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska
			Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	FV			Nie stwierdzono
			Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie*	U1			Stwierdzano występowanie niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> i nawłoci późnej <i>Solidago gigantea</i> .
			Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV			Nie stwierdzono

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
			Martwe drewno (łączne zasoby)	U1			Średnia wartość łącznych zasobów martwego drewna wynosi – 12,33m3/ha a martwego drewna wielkowymiarowego -20,00szt/ha. Wiek drzewostanu oceniono na U2 na 100% powierzchni siedliska. Zgodnie z zapisem w „Monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Wyniki Monitoringu w latach 2013-2014” oraz modyfikacją metodyki z 17.07.2015 r. oceniając specyficzną strukturę i funkcję stanowisk łągów położonych w regionach górskich i podgórskich nie należy brać pod uwagę wskaźników: „martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości”, „martwe drewno(łączne zasoby)” oraz „wiek drzewostanu”.
			Martwe drewno wielkowymiarowe	FV			
			Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	U2			
			Reżim wodny (w tym rytm zalewów, jeśli występują)*	FV			
			Pionowa struktura roślinności	FV			
			Naturalność koryta rzecznego (stosować tylko jeżeli występowanie łągu jest związane z ciekami)	FV			
							Dynamika zalewów i przewodnienia podłoża właściwe na 100% powierzchni siedliska
							Około 60% płątów oceniono na FV.
							Brak regulacji, cieki naturalne na 100% powierzchni siedliska.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
			Naturalne odnowienie drzewostanu	FV			Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
			Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	FV			Nie stwierdzono.
			Inne zniekształcenia	FV			Nie stwierdzono.
		Szanse zachowania			FV		Płaty siedliska są lasem, w zarządzie Nadleśnictwa Lesko, nie grozi im wycięcie w ramach ochrony przeciwpowodziowej. Siedlisko pozostawione procesom naturalnym.

Załącznik 7.4.8. 4_3

Lokalizacja transektów monitoringowych, zlokalizowanych na siedliskach przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 położonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Nr transektu	Nr punktu	X	Y
13	1	728704.44	180063.77
	2	728612.17	180035.54
	3	728528.50	179975.82

Załącznik 7.4.8. 4_4

Lokalizacja siedliska w obszarze Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko, gdzie istnieją szlaki zrywkowe.

Adres leśny	Powierzchnia siedliska [ha]
04-14-2-12-1 -a -00	3,95
Razem	

5. 9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*)

Załącznik nr 7.4.8. 5_1

Lokalizacja siedliska w obszarze Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 położonego na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Lesko.

Adres leśny	Powierzchnia SILP
04-14-1-07-166 -d -00	0,70
04-14-2-18-65 -k -00	3,69
Razem	4,39

Załącznik nr.7.4.8._5_2 Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	9180*	Powierzchnia siedliska			FV	U1	Wszystkie płyty siedliska które zostały stwierdzone w INWENT 2006-2007 zostały uwzględnione, za wyjątkiem oczywistych błędów (odrzucono powierzchnie, które zostały zakwalifikowane do siedliska przyrodniczego a w rzeczywistości nim nie były co wynikało głównie z przyjętej metodyki).
		Specyficzna struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne*	FV	U1		Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
			Gatunki dominujące	FV			Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
			Obce gatunki inwazyjne*	U1			Stwierdzono pojedyncze występowanie niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> .
			Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV			Nie stwierdzono.
			Gatunki ziołoroślowe i nitrofilne	FV			Na podstawie transektów monitoringowych stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
			Struktura drzewostanu*	FV			Stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
			Pionowa struktura roślinności	FV			Stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.
			Gatunki obce w drzewostanie*	FV			Nie stwierdzono.
			Naturalne odnowienie drzewostanu	FV			Stan FV określono na 100% powierzchni siedliska.

Siedlisko przyrodnicze	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
			Przekształcenia związane z użytkowaniem	FV			Nie stwierdzono. W miejscu występowania siedliska nie prowadzi się użytkowania.
		Szanse zachowania			FV		Siedlisko pozostawione procesom naturalnym.

Załącznik nr 7.4.8. 5_3

Lokalizacja transektów monitoringowych, zlokalizowanych na siedliskach przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 położonych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko.

Nr transektu	Nr punktu	X	Y
5	1	738379.54	183698.07
	2	738430.08	183612.02
	3	738530.33	183621.81

6. 1355 Wydra *Lutra lutra*

Załącznik nr 7.4.8. 6_2

Stan ochrony przedmiotu ochrony objętego planem

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik		Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
wydra <i>Lutra lutra</i>	1355	Populacja	Procent pozytywnych stwierdzeń gatunku		75%	FV	U1	U1	
			Indeks populacyjny		13,52	U1			
			Roczny wskaźnik trendu populacji		XX	XX			
			Zagęszczenie populacji		16,43	FV			
		Siedlisko	Baza pokarmowa	Biomasa ryb	XX		FV		
				Zróżnicowanie gatunkowe ichtiofauny	> 8gatunków ryb	1			
				Miejsca rozrody płazów	100%	1			
				Naturalność koryta cieku	100%	1			
			Udział siedliska kluczowego dla gatunku	Udział preferowanych odcinków rzek	100%	1	FV		
				Obecność preferowanych zbiorników wodnych	>10%>30 ha	1			
Obecność mniejszych zbiorników wodnych	75%			1					

Gatunek	Kod Natura 2000	Parametr	Wskaźnik		Wartość wskaźnika	Ocena wskaźnika	Ocena parametru	Ocena ogólna	Uwagi
			Charakter strefy brzegowej	Stopień pokrycia brzegów drzewami i krzewami	90%	1	FV		
				Lesistość	100%	1			
				Stopień regulacji rzek	0%	1			
				Dostępność schronień	100%	1			
			Stopień antropopresji	Drogi wojewódzkie i krajowe	50%	0	U1		
				Linie kolejowe	50%	0			
				Sąsiedztwo zabudowań	0%	1			
				Przepusty pod drogami	0%	1			
		Szanse zachowania					FV		

7.5. UZGODNIENIA

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE**
al. Józefa Piłsudskiego 38,
35-001 Rzeszów

Rzeszów, dnia 20 marca 2019 r.

WPN.6320.3.4.2019.UJ.2

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 123 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096, ze zm.), w związku z art. 28 ust. 11 b ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614, z późn. zm.),

postanawiam

uzgodnić zakres zadań ochronnych dla części obszarów Natura 2000 Beskid Niski PLB180002, Ostoja Góry Słonne PLH180013, Góry Słonne PLB180003 oraz Dorzecze Górnego Sanu PLH180021 opracowanego w ramach projektu Planu Urządzania Lasu (PUL) dla Nadleśnictwa Lesko.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 20 lutego 2019 r., znak ZO.7210.9.2019, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie przedłożył do uzgodnienia część projektu dokumentacji planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lesko, zawierającą zakres zadań ochronnych dla części obszaru Natura 2000 Beskid Niski PLB180002, Ostoja Góry Słonne PLH180013, Góry Słonne PLB180003 oraz Dorzecze Górnego Sanu PLH180021, położonych na gruntach objętych przedmiotowym planem.

Opracowaną dokumentację oparto na przepisach rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34 poz. 186 z późn. zm.).

Przedstawiona do uzgodnienia część PUL uwzględnia zakres o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. W ramach prac na potrzeby przedmiotowego opracowania przeprowadzono ocenę stanu zachowania przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 Beskid Niski PLB180002, Ostoja Góry Słonne PLH180013, Góry Słonne PLB180003 oraz Dorzecze Górnego Sanu PLH180021, występujących na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lesko. Na podstawie przeprowadzonej oceny stanu zachowania, w ramach przedmiotowego opracowania określono zagrożenia (istniejące i potencjalne) dla poszczególnych przedmiotów ochrony, cele działań ochronnych oraz działania ochronne.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zwraca uwagę, iż opis granic obszaru Natura 2000 zawarty w planie zadań ochronnych, a w tym przypadku w Planie Urządzania Lasu zawierającym zakres zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000,

w momencie zatwierdzenia przez Ministra właściwego ds. środowiska powinien odpowiadać aktualnie obowiązującemu przebiegowi granicy obszaru Natura 2000 określonego w formie warstwy wektorowej, która w przypadku obszarów siedliskowych była podstawą zgłoszenia obszaru Natura 2000 do Komisji Europejskiej i została przez nią zatwierdzona.

Mając na uwadze powyższe, postanawiam orzec jak w sentencji postanowienia.

Pouczenie

Na niniejsze postanowienie, na mocy art. 28 ust.11 b ustawy o ochronie przyrody w związku z art. 141 § 1 i 2 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego służy zażalenie do ministra właściwego do spraw środowiska, za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, wniesione w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania. Zażalenie należy składać w dwóch egzemplarzach bez opłaty skarbowej.

p.o. ZASTĘPCY REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W RZESZOWIE

Antoni Pomyskała
Regionalny Konserwator Przyrody w Rzeszowie

Otrzymuje:

- 1) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie
- 2) ad acta.

8. ZESTAWIENIE ZADAŃ OCHRONNYCH

8.1. ZESTAWIENIE ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY

Tabela XXIII Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, leśnictwo, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
1.	Lokalizacje wydzielen w fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Ekstensywne użytkowanie i odtwarzanie użytków zielonych, w szczególności siedlisk przyrodniczych.	Kontynuowanie użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych. Dopuszcza się pozostawianie do 15% powierzchni niekoszonych, zarośli i pojedynczych drzew na płatach siedliska. Wykonanie niezbędnych zabiegów agrotechnicznych, umożliwiających ponowny rozwój siedliska oraz jego ekstensywne użytkowanie.	Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW.
2.	Lokalizacje wydzielen w fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Stopniowa eliminacja gatunków obcych ekologicznie z drzewostanu.	Zakładanie upraw zgodnie z przyjętymi TD. Zmniejszanie ilości gatunków obcych w trakcie wykonywania cięć pielęgnacyjnych i rębnych.	Brak
3.	Lokalizacje wydzielen w fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Różnicowanie struktury pionowej i wiekowej.	Stosowanie rębni złożonych, z odpowiednim okresem odnowienia dla przyjętego typu drzewostanu oraz uwarunkowań mikrosiedliskowych.	Brak

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, leśnictwo, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
4.	Lokalizacje wydzielen wg fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Utrzymanie wysokiej różnorodności biologicznej.	Pozostawienie na siedliskach przyrodniczych do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiagających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębego. lub Ostoi ksyllobiontów i stref przypotokowych. lub Pozostawianie na siedliskach przyrodniczych drzew martwych i zamierających (z wyłączeniem sytuacji klęskowych, zagrożenia stanu zdrowotnego drzewostanów oraz zagrożenia bezpieczeństwa publicznego). lub Pozostawianie drzew biocenotycznych.	Brak
5.	Lokalizacje wydzielen wg fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Nie ingerowanie w procesy związane z kształtowaniem się charakteru cieków wodnych na siedlisku przyrodniczym – 91E0*.	Nie planowanie wskazówek gospodarczych. Remont istniejących i ewentualna budowa nowych szlaków umożliwiających zrywkę drzew przez siedlisko bez niszczenia runa i gleby poza wyznaczonymi szlakami.	Brak
6.	Lokalizacje wydzielen wg fakultatywnej do SLMN warstwy mapy w formacie .shp	Uwzględnienie podczas prac związanych z pozyskaniem drewna znanych chronionych roślin i grzybów oraz zwierząt, dla których wyznaczono strefy ochrony.	Sporządzanie szkiców terenowych dla wszystkich pozycji cięć przedrębnych i rębnych. Ewidencjonowanie siedlisk gatunków w ramach aktualizacji SILP.	Brak

8.2. ZESTAWIENIE ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH I TURYSTYCZNYCH ORAZ EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Tab. 64. Zestawienie zadań z zakresu ochrony wraz z lokalizacją oraz opisem czynności.

Obiekt	Lokalizacja oddz., poddz.	Czynność
1	2	3
Ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne	Przebieg zaznaczono na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	Okresowe kontrolowanie stanu tablic informacyjnych oraz elementów wyposażenia i w razie potrzeby naprawa lub konserwacja, dbałość o właściwe oznakowanie, usuwanie posuszu, złomów i wywrotów z bezpośredniego otoczenia trasy, zagrażających bezpieczeństwu i utrudniających poruszanie się zwiedzających.
Szlaki turystyczne	Przebieg zaznaczono na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	Wzdłuż szlaków turystycznych w odległości 2 średnich wysokości drzewostanów, cięcia związane z pozyskaniem należy wykonywać w I i IV kwartale. Na trasach szlaków usuwanie pojawiających się złomów i wywrotów uniemożliwiających poruszanie się.
Tablice informacyjne i ostrzegawcze o treści powiązanej z prawidłowym zachowaniem się na terenach leśnych bądź o szerokiej tematyce przyrodniczej.	Przy wlotach głównych szlaków komunikacyjnych na teren Nadleśnictwa, przy parkingach, miejscach biwakowych, itp.	Okresowa konserwacja lub wymiana na nowe, dbanie o estetyczny wygląd tablic.
Kapliczki, krzyże przydrożne, pomniki, mogiły, cmentarze itp.	Wykaz zamieszczono w pkt 4.3.7.1. Programu Ochrony Przyrody, a lokalizację na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	Porządkowanie otoczenia, wykonywanie prac leśnych w bezpośrednim sąsiedztwie w sposób nie zagrażający obiektom.
Punkty widokowe	Lokalizację przedstawiono na „Mapie walorów przyrodniczych i kulturowych”	Wykonywanie stosownych zabiegów pielęgnacyjnych w zakresie zachowania przedpoła widokowego.

9. ZAŁĄCZNIKI

9.1 Warstwy numeryczna *shape*.

9.2. Zestawienie ostoi ksylobiontów w Nadleśnictwie Lesko

Tab. 65. Ostoje ksylobiontów.

Adres leśny	Pow [ha]
04-14-1-02-34 -a -00	3,16
04-14-1-02-34 -b -00	5,25
04-14-1-02-34 -c -00	8,70
04-14-1-02-34 -d -00	6,69
04-14-1-02-34 -f -00	2,57
04-14-1-02-35 -a -00	8,04
04-14-1-02-35 -b -00	21,62
04-14-1-02-36 -a -00	10,86
04-14-1-02-36 -b -00	28,15
04-14-1-02-37 -a -00	1,11
04-14-1-02-37 -b -00	7,96
04-14-1-02-37 -c -00	2,16
04-14-1-02-37 -f -00	23,59
04-14-1-02-38 -c -00	6,55
04-14-1-02-40 -b -00	3,01
04-14-1-02-43 -d -00	1,60
04-14-1-02-49 -i -00	0,65
04-14-1-02-51 -b -00	2,51
04-14-1-02-55 -b -00	1,14
04-14-1-02-62 -i -00	0,75
04-14-1-02-70 -b -00	2,81
04-14-1-04-107 -a -00	6,78
04-14-1-04-107 -b -00	1,93
04-14-1-04-107 -c -00	15,98
04-14-1-04-108 -a -00	9,02
04-14-1-04-108 -b -00	5,42
04-14-1-04-108 -c -00	7,76
04-14-1-04-108 -d -00	11,78
04-14-1-04-67 -j -00	0,72
04-14-1-04-68 -k -00	2,07
04-14-1-04-81 -f -00	0,92
04-14-1-04-96 -f -00	1,18
04-14-1-04-98 -d -00	4,59
04-14-1-05-111 -d -00	1,33
04-14-1-05-116 -h -00	1,94
04-14-1-05-126 -g -00	0,53
04-14-1-05-130 -d -00	0,97

Adres leśny	Pow [ha]
04-14-1-06-10 -a -00	34,80
04-14-1-06-10 -b -00	3,15
04-14-1-06-11 -a -00	7,73
04-14-1-06-11 -b -00	32,21
04-14-1-06-11 -c -00	3,44
04-14-1-06-15 -a -00	26,42
04-14-1-06-17 -a -00	27,74
04-14-1-06-17 -b -00	3,94
04-14-1-06-18 -a -00	15,32
04-14-1-06-19 -g -00	1,24
04-14-1-06-20 -d -00	3,63
04-14-1-06-20 -fx -00	0,01
04-14-1-06-20 -g -00	0,37
04-14-1-06-20 -gx -00	0,13
04-14-1-06-20 -h -00	0,72
04-14-1-06-4 -d -00	4,76
04-14-1-06-4 -g -00	1,93
04-14-1-06-8 -a -00	14,77
04-14-1-06-9 -a -00	10,83
04-14-1-06-9 -b -00	32,12
04-14-1-07-138 -d -00	1,46
04-14-1-07-140 -a -00	4,44
04-14-1-07-140 -b -00	4,95
04-14-1-07-140 -c -00	17,74
04-14-1-07-141 -a -00	16,37
04-14-1-07-141 -b -00	4,97
04-14-1-07-142 -a -00	12,54
04-14-1-07-142 -b -00	5,43
04-14-1-07-142 -c -00	21,88
04-14-1-07-143 -a -00	18,80
04-14-1-07-143 -b -00	5,21
04-14-1-07-143 -c -00	4,49
04-14-1-07-144 -a -00	4,32
04-14-1-07-144 -b -00	2,65
04-14-1-07-144 -c -00	17,55
04-14-1-07-144 -d -00	2,33

Adres leśny	Pow [ha]
04-14-1-07-145 -a -00	15,72
04-14-1-07-145 -b -00	4,80
04-14-1-07-159 -b -00	2,84
04-14-1-07-159 -c -00	26,67
04-14-1-07-166 -a -00	3,82
04-14-1-07-166 -b -00	0,95
04-14-1-07-166 -c -00	16,78
04-14-1-07-166 -d -00	0,70
04-14-1-07-167 -a -00	15,30
04-14-1-07-167 -b -00	7,80
04-14-1-07-167 -c -00	3,80
04-14-1-07-167 -d -00	0,87
04-14-1-07-168 -a -00	0,69
04-14-1-07-168 -b -00	7,89
04-14-1-07-168 -c -00	5,23
04-14-1-07-168 -d -00	7,07
04-14-1-07-169 -d -00	0,48
04-14-1-08-175 -g -00	1,64
04-14-1-09-78 -f -00	0,49
04-14-1-09-78 -g -00	1,32
04-14-2-10-221 -i -00	0,74
04-14-2-10-231 -f -00	1,99
04-14-2-11-242 -g -00	1,03
04-14-2-11-242 -i -00	1,66
04-14-2-11-244 -c -00	0,99
04-14-2-11-245 -a -00	12,05
04-14-2-11-245 -b -00	0,17
04-14-2-11-245 -c -00	6,63
04-14-2-11-245 -d -00	3,07
04-14-2-11-245 -f -00	4,61
04-14-2-11-246 -c -00	12,83
04-14-2-11-246 -d -00	2,22
04-14-2-11-246 -f -00	5,22
04-14-2-11-246 -g -00	4,26
04-14-2-11-248 -f -00	0,58
04-14-2-11-253 -d -00	1,59
04-14-2-12-13 -t -00	1,28
04-14-2-12-9 -j -00	0,32
04-14-2-13-102 -a -00	1,73
04-14-2-13-102 -c -00	1,97
04-14-2-13-103 -b -00	0,92
04-14-2-13-103 -c -00	22,41
04-14-2-13-103 -h -00	2,11
04-14-2-13-104 -a -00	14,58

Adres leśny	Pow [ha]
04-14-2-13-104 -b -00	15,95
04-14-2-13-105 -d -00	1,36
04-14-2-13-106 -d -00	1,07
04-14-2-13-109 -a -00	1,63
04-14-2-13-109 -b -00	4,82
04-14-2-13-109 -c -00	2,62
04-14-2-13-109 -d -00	4,86
04-14-2-13-109 -f -00	8,66
04-14-2-13-109 -g -00	8,79
04-14-2-13-109 -h -00	1,68
04-14-2-13-113 -a -00	5,51
04-14-2-13-113 -b -00	0,97
04-14-2-13-113 -c -00	0,70
04-14-2-13-113 -d -00	10,26
04-14-2-13-113 -f -00	7,72
04-14-2-13-123 -a -00	4,37
04-14-2-13-123 -b -00	3,31
04-14-2-13-123 -c -00	1,36
04-14-2-13-123 -d -00	0,35
04-14-2-13-123 -g -00	1,52
04-14-2-14-135 -f -00	0,62
04-14-2-14-140 -f -00	0,70
04-14-2-14-144 -h -00	0,78
04-14-2-16-163 -g -00	1,52
04-14-2-16-164 -g -00	1,57
04-14-2-16-165 -f -00	1,05
04-14-2-16-182 -p -00	0,55
04-14-2-18-71 -f -00	5,34
04-14-2-19-237 -a -00	14,75
04-14-2-19-237 -c -00	0,87
04-14-2-19-237 -d -00	0,84
04-14-2-19-237 -f -00	2,00
04-14-2-19-238 -a -00	14,06
04-14-2-19-238 -b -00	7,25
04-14-2-19-240 -g -00	1,27
04-14-2-19-240 -h -00	0,47
04-14-2-20-30 -g -00	0,41
04-14-2-20-34 -c -00	1,01
04-14-2-20-34 -d -00	0,55
04-14-2-20-38 -d -00	1,95
04-14-2-20-43 -d -00	0,38
04-14-2-20-50 -b -00	0,34
Razem	967,80

9.3. Zestawienie buforów przy potokach w Nadleśnictwie Lesko

Tab. 66. Bufory przy potokach

Adres leśny	Pow [ha]	Uwagi
04-14-1-02-36 -b -00	0,77	część wydzielania
04-14-1-02-37 -f -00	0,35	część wydzielania
04-14-1-02-38 -a -00	0,11	część wydzielania
04-14-1-02-38 -b -00	0,22	część wydzielania
04-14-1-02-38 -c -00	3,61	część wydzielania
04-14-1-02-43 -a -00	1,05	część wydzielania
04-14-1-02-43 -b -00	0,02	część wydzielania
04-14-1-02-43 -c -00	0,10	część wydzielania
04-14-1-02-43 -d -00	1,60	
04-14-1-02-47 -d -00	0,81	część wydzielania
04-14-1-02-49 -b -00	0,17	część wydzielania
04-14-1-02-49 -f -00	0,63	część wydzielania
04-14-1-02-49 -i -00	0,65	
04-14-1-02-50 -a -00	2,37	część wydzielania
04-14-1-02-51 -b -00	2,51	
04-14-1-02-51 -g -00	0,85	
04-14-1-02-57 -d -00	4,95	część wydzielania
04-14-1-02-57 -k -00	0,69	część wydzielania
04-14-1-02-59 -c -00	2,12	
04-14-1-04-33 -c -00	0,89	część wydzielania
04-14-1-04-89 -a -00	0,06	część wydzielania
04-14-1-04-89 -c -00	0,20	część wydzielania
04-14-1-04-89 -d -00	0,10	część wydzielania
04-14-1-05-117 -k -00	1,31	część wydzielania
04-14-1-05-118 -c -00	0,11	część wydzielania
04-14-1-05-122 -b -00	1,32	część wydzielania
04-14-1-05-122 -c -00	0,19	część wydzielania
04-14-1-05-122 -g -00	0,39	część wydzielania
04-14-1-05-123 -a -00	0,92	część wydzielania
04-14-1-05-123 -c -00	0,91	część wydzielania
04-14-1-05-125 -a -00	0,36	część wydzielania
04-14-1-05-126 -b -00	0,57	część wydzielania
04-14-1-05-126 -c -00	1,40	część wydzielania
04-14-1-05-126 -d -00	0,24	część wydzielania
04-14-1-06-20 -h -00	0,09	część wydzielania
04-14-1-06-20 -j -00	2,18	
04-14-1-06-20 -l -00	0,57	część wydzielania
04-14-1-06-23 -a -00	0,76	część wydzielania
04-14-1-06-24 -a -00	0,40	
04-14-1-06-28 -c -00	1,29	część wydzielania
04-14-1-06-29 -b -00	0,66	część wydzielania

Adres leśny	Pow [ha]	Uwagi
04-14-1-07-150 -g -00	0,11	część wydzielienia
04-14-1-07-150A -b -00	0,48	część wydzielienia
04-14-1-07-150A -d -00	0,72	
04-14-1-07-150A -f -00	0,93	część wydzielienia
04-14-1-07-150A -g -00	0,05	
04-14-1-07-151 -a -00	0,69	część wydzielienia
04-14-1-07-151 -c -00	0,02	część wydzielienia
04-14-1-07-152 -g -00	0,40	
04-14-1-07-153 -a -00	0,08	część wydzielienia
04-14-1-07-154 -a -00	0,97	część wydzielienia
04-14-1-07-154 -f -00	0,00	część wydzielienia
04-14-1-07-156 -a -00	0,12	część wydzielienia
04-14-1-07-157 -a -00	0,77	część wydzielienia
04-14-1-07-158 -f -00	0,62	część wydzielienia
04-14-1-07-158 -g -00	0,46	część wydzielienia
04-14-1-07-158 -h -00	0,11	część wydzielienia
04-14-1-07-158 -i -00	0,07	część wydzielienia
04-14-1-07-160A -c -00	0,54	
04-14-1-07-160A -f -00	0,63	część wydzielienia
04-14-1-07-160A -g -00	1,22	
04-14-1-07-160A -h -00	0,24	część wydzielienia
04-14-1-07-160A -j -00	0,05	
04-14-1-07-160A -k -00	0,14	część wydzielienia
04-14-1-07-161A -a -00	0,77	część wydzielienia
04-14-1-07-161A -b -00	0,12	część wydzielienia
04-14-1-07-161A -c -00	0,77	część wydzielienia
04-14-1-07-161A -f -00	1,54	
04-14-1-07-161A -g -00	0,22	
04-14-1-07-162 -a -00	0,01	część wydzielienia
04-14-1-07-162 -b -00	0,54	część wydzielienia
04-14-1-07-162 -c -00	0,07	część wydzielienia
04-14-1-07-162 -g -00	0,09	część wydzielienia
04-14-1-07-163 -c -00	0,57	część wydzielienia
04-14-1-07-164 -f -00	0,97	część wydzielienia
04-14-1-07-164 -g -00	1,01	część wydzielienia
04-14-1-07-165 -a -00	0,15	część wydzielienia
04-14-1-07-165 -c -00	0,12	część wydzielienia
04-14-1-07-171 -c -00	0,66	część wydzielienia
04-14-1-07-172 -a -00	0,21	część wydzielienia
04-14-1-07-172 -d -00	0,03	część wydzielienia
04-14-1-07-172 -f -00	0,24	część wydzielienia
04-14-1-07-172 -g -00	0,01	część wydzielienia
04-14-1-07-172A -h -00	0,07	część wydzielienia
04-14-1-07-172A -i -00	0,23	część wydzielienia

Adres leśny	Pow [ha]	Uwagi
04-14-1-07-172A -k -00	0,57	część wydzielienia
04-14-1-08-196 -l -00	0,23	część wydzielienia
04-14-1-08-199 -d -00	0,27	część wydzielienia
04-14-1-08-200 -c -00	0,11	część wydzielienia
04-14-1-08-201 -a -00	0,18	część wydzielienia
04-14-1-08-201 -c -00	0,09	część wydzielienia
04-14-1-08-206 -a -00	0,97	część wydzielienia
04-14-1-08-206 -b -00	0,48	część wydzielienia
04-14-1-09-75 -a -00	0,24	część wydzielienia
04-14-1-09-75 -b -00	0,19	część wydzielienia
04-14-1-09-75 -h -00	0,25	część wydzielienia
04-14-1-09-88 -a -00	0,59	część wydzielienia
04-14-1-09-88 -i -00	0,05	część wydzielienia
04-14-1-09-88 -j -00	0,35	część wydzielienia
04-14-2-10-154A -d -00	1,53	część wydzielienia
04-14-2-10-216 -a -00	0,99	część wydzielienia
04-14-2-10-218 -a -00	1,05	część wydzielienia
04-14-2-10-218 -c -00	0,86	
04-14-2-10-220 -b -00	0,03	część wydzielienia
04-14-2-10-220 -f -00	0,85	część wydzielienia
04-14-2-10-220 -j -00	0,12	część wydzielienia
04-14-2-10-220 -k -00	0,57	część wydzielienia
04-14-2-10-222 -c -00	1,05	część wydzielienia
04-14-2-10-222 -g -00	0,40	część wydzielienia
04-14-2-11-195 -d -00	0,31	część wydzielienia
04-14-2-11-195 -i -00	0,10	część wydzielienia
04-14-2-11-197 -a -00	0,00	część wydzielienia
04-14-2-11-200A -a -00	0,69	część wydzielienia
04-14-2-11-246 -a -00	0,18	część wydzielienia
04-14-2-11-246 -b -00	0,59	część wydzielienia
04-14-2-11-247 -a -00	0,40	część wydzielienia
04-14-2-11-247 -b -00	0,18	część wydzielienia
04-14-2-11-248 -a -00	0,39	część wydzielienia
04-14-2-11-258 -b -00	0,01	część wydzielienia
04-14-2-11-258 -d -00	0,08	część wydzielienia
04-14-2-11-258 -f -00	0,05	część wydzielienia
04-14-2-11-259 -c -00	0,24	część wydzielienia
04-14-2-11-259 -f -00	0,33	część wydzielienia
04-14-2-11-259 -g -00	0,34	część wydzielienia
04-14-2-11-259 -h -00	0,23	część wydzielienia
04-14-2-11-260 -f -00	0,04	część wydzielienia
04-14-2-11-261 -c -00	1,07	część wydzielienia
04-14-2-12-1 -a -00	0,72	część wydzielienia
04-14-2-12-1 -b -00	0,08	część wydzielienia

Adres leśny	Pow [ha]	Uwagi
04-14-2-12-1 -f -00	1,60	część wydzielienia
04-14-2-12-1 -g -00	0,03	część wydzielienia
04-14-2-12-1 -h -00	0,01	część wydzielienia
04-14-2-12-1 -i -00	0,01	
04-14-2-12-10 -a -00	0,49	część wydzielienia
04-14-2-12-10 -b -00	0,24	część wydzielienia
04-14-2-12-10 -g -00	0,38	część wydzielienia
04-14-2-12-11 -a -00	0,29	część wydzielienia
04-14-2-12-11 -d -00	0,23	część wydzielienia
04-14-2-12-12 -a -00	0,12	część wydzielienia
04-14-2-12-12 -c -00	1,11	
04-14-2-12-12 -d -00	0,48	część wydzielienia
04-14-2-12-12 -f -00	0,63	część wydzielienia
04-14-2-12-13 -f -00	0,17	część wydzielienia
04-14-2-12-13 -i -00	0,20	część wydzielienia
04-14-2-12-13 -k -00	0,05	część wydzielienia
04-14-2-12-13 -l -00	0,15	część wydzielienia
04-14-2-12-13 -m -00	0,08	część wydzielienia
04-14-2-12-13 -p -00	0,81	część wydzielienia
04-14-2-12-13 -r -00	0,40	część wydzielienia
04-14-2-12-13 -t -00	0,07	część wydzielienia
04-14-2-12-14 -a -00	0,65	część wydzielienia
04-14-2-12-14 -m -00	0,01	część wydzielienia
04-14-2-12-14 -n -00	1,53	część wydzielienia
04-14-2-12-14 -w -00	0,48	część wydzielienia
04-14-2-12-2 -a -00	1,04	część wydzielienia
04-14-2-12-2 -b -00	1,43	
04-14-2-12-2 -c -00	0,10	część wydzielienia
04-14-2-12-2 -d -00	0,05	część wydzielienia
04-14-2-12-2 -g -00	0,16	część wydzielienia
04-14-2-12-3 -d -00	0,51	część wydzielienia
04-14-2-12-4 -f -00	0,17	część wydzielienia
04-14-2-12-4 -g -00	0,40	część wydzielienia
04-14-2-12-4 -i -00	0,01	część wydzielienia
04-14-2-12-5 -a -00	0,06	część wydzielienia
04-14-2-12-5 -b -00	0,20	część wydzielienia
04-14-2-12-5 -f -00	0,80	część wydzielienia
04-14-2-12-6 -j -00	0,14	część wydzielienia
04-14-2-12-6 -l -00	0,26	część wydzielienia
04-14-2-12-6 -m -00	0,06	część wydzielienia
04-14-2-12-6 -n -00	1,69	część wydzielienia
04-14-2-12-7 -a -00	0,98	część wydzielienia
04-14-2-12-7 -b -00	0,37	część wydzielienia
04-14-2-12-7 -c -00	0,10	część wydzielienia

Adres leśny	Pow [ha]	Uwagi
04-14-2-12-7 -g -00	0,37	część wydzielienia
04-14-2-12-7 -h -00	0,01	część wydzielienia
04-14-2-12-7 -i -00	0,14	część wydzielienia
04-14-2-12-7 -j -00	0,25	
04-14-2-12-8 -d -00	0,67	część wydzielienia
04-14-2-12-8 -h -00	2,11	
04-14-2-12-9 -a -00	0,77	część wydzielienia
04-14-2-12-9 -b -00	0,04	część wydzielienia
04-14-2-12-9 -c -00	0,50	część wydzielienia
04-14-2-12-9 -d -00	0,06	część wydzielienia
04-14-2-13-100 -a -00	0,62	część wydzielienia
04-14-2-13-100 -b -00	0,04	część wydzielienia
04-14-2-13-113 -c -00	0,70	
04-14-2-13-123 -c -00	1,36	
04-14-2-14-137 -d -00	1,14	
04-14-2-14-140 -g -00	0,96	
04-14-2-14-54 -a -00	0,83	część wydzielienia
04-14-2-14-54 -h -00	0,05	część wydzielienia
04-14-2-14-54 -i -00	0,50	
04-14-2-14-54 -j -00	1,70	część wydzielienia
04-14-2-14-54 -m -00	0,05	część wydzielienia
04-14-2-14-55 -g -00	0,09	część wydzielienia
04-14-2-14-56 -a -00	0,05	część wydzielienia
04-14-2-14-56 -b -00	0,26	część wydzielienia
04-14-2-14-56 -c -00	0,15	część wydzielienia
04-14-2-14-57 -b -00	1,14	część wydzielienia
04-14-2-14-57 -d -00	0,56	
04-14-2-16-158 -b -00	0,26	część wydzielienia
04-14-2-16-158 -d -00	0,14	część wydzielienia
04-14-2-16-158 -g -00	0,30	część wydzielienia
04-14-2-16-159 -j -00	0,48	część wydzielienia
04-14-2-16-160 -c -00	0,07	część wydzielienia
04-14-2-16-160 -d -00	0,11	część wydzielienia
04-14-2-16-160 -f -00	0,14	część wydzielienia
04-14-2-16-161 -i -00	0,32	część wydzielienia
04-14-2-16-162 -f -00	0,38	część wydzielienia
04-14-2-16-162 -g -00	0,07	część wydzielienia
04-14-2-16-163 -a -00	0,42	część wydzielienia
04-14-2-16-163A -a -00	0,95	część wydzielienia
04-14-2-16-163A -b -00	0,54	
04-14-2-16-165A -d -00	0,13	część wydzielienia
04-14-2-16-165A -f -00	0,10	część wydzielienia
04-14-2-16-166 -f -00	0,81	część wydzielienia
04-14-2-16-166 -g -00	0,50	część wydzielienia

Adres leśny	Pow [ha]	Uwagi
04-14-2-16-168 -a -00	0,37	część wydzielienia
04-14-2-16-168 -b -00	0,15	część wydzielienia
04-14-2-16-170A -a -00	0,09	część wydzielienia
04-14-2-16-170A -c -00	0,65	część wydzielienia
04-14-2-16-170A -d -00	0,35	część wydzielienia
04-14-2-16-170A -j -00	0,40	część wydzielienia
04-14-2-16-173 -h -00	0,31	część wydzielienia
04-14-2-16-177 -b -00	0,55	część wydzielienia
04-14-2-16-177 -d -00	0,41	część wydzielienia
04-14-2-16-177 -f -00	0,01	część wydzielienia
04-14-2-16-177 -i -00	0,37	część wydzielienia
04-14-2-16-177 -j -00	0,46	część wydzielienia
04-14-2-16-177 -k -00	0,32	część wydzielienia
04-14-2-16-181 -a -00	0,01	część wydzielienia
04-14-2-16-181 -c -00	1,00	część wydzielienia
04-14-2-16-182 -a -00	0,91	część wydzielienia
04-14-2-16-182 -b -00	0,79	część wydzielienia
04-14-2-16-182 -c -00	0,22	część wydzielienia
04-14-2-16-182 -d -00	0,24	część wydzielienia
04-14-2-16-185 -a -00	0,09	część wydzielienia
04-14-2-16-185 -d -00	0,19	część wydzielienia
04-14-2-16-188 -a -00	5,25	część wydzielienia
04-14-2-16-188 -c -00	0,06	część wydzielienia
04-14-2-16-188 -g -00	0,24	część wydzielienia
04-14-2-17-77 -d -00	0,46	część wydzielienia
04-14-2-17-77 -f -00	0,27	część wydzielienia
04-14-2-17-78 -a -00	0,30	część wydzielienia
04-14-2-17-78 -b -00	0,02	część wydzielienia
04-14-2-17-79 -f -00	0,10	część wydzielienia
04-14-2-17-79 -h -00	1,20	część wydzielienia
04-14-2-17-79 -i -00	0,06	część wydzielienia
04-14-2-17-81 -c -00	0,00	część wydzielienia
04-14-2-17-81 -f -00	0,01	część wydzielienia
04-14-2-17-81 -g -00	0,39	część wydzielienia
04-14-2-17-81 -h -00	0,47	część wydzielienia
04-14-2-17-82 -b -00	0,84	część wydzielienia
04-14-2-17-82 -d -00	0,59	
04-14-2-17-82 -h -00	0,05	część wydzielienia
04-14-2-17-83 -f -00	0,58	część wydzielienia
04-14-2-18-20 -f -00	0,45	część wydzielienia
04-14-2-18-21 -g -00	0,51	część wydzielienia
04-14-2-18-21 -h -00	0,14	część wydzielienia
04-14-2-18-70 -c -00	0,41	część wydzielienia
04-14-2-18-71 -b -00	1,26	część wydzielienia

Adres leśny	Pow [ha]	Uwagi
04-14-2-18-72 -a -00	0,43	część wydzielienia
04-14-2-18-73 -a -00	0,31	część wydzielienia
04-14-2-18-73 -b -00	0,93	część wydzielienia
04-14-2-18-74 -d -00	0,21	część wydzielienia
04-14-2-18-74 -f -00	0,46	część wydzielienia
04-14-2-18-74 -g -00	0,83	część wydzielienia
04-14-2-18-74 -j -00	0,37	
04-14-2-18-95 -b -00	1,11	część wydzielienia
04-14-2-18-97 -c -00	0,03	część wydzielienia
04-14-2-18-97 -j -00	0,99	część wydzielienia
04-14-2-18-98 -d -00	0,95	
04-14-2-19-205 -a -00	0,14	część wydzielienia
04-14-2-19-205 -b -00	0,18	część wydzielienia
04-14-2-19-205 -d -00	0,65	część wydzielienia
04-14-2-19-205 -f -00	0,24	część wydzielienia
04-14-2-19-208 -a -00	0,67	część wydzielienia
04-14-2-19-208 -d -00	0,48	część wydzielienia
04-14-2-19-208 -f -00	0,25	część wydzielienia
04-14-2-19-212A -a -00	0,67	część wydzielienia
04-14-2-19-213A -f -00	0,18	część wydzielienia
04-14-2-19-213A -g -00	0,26	część wydzielienia
04-14-2-20-17 -g -00	0,07	część wydzielienia
04-14-2-20-17 -i -00	1,05	część wydzielienia
04-14-2-20-17 -j -00	0,16	część wydzielienia
04-14-2-20-17 -m -00	0,19	część wydzielienia
04-14-2-20-17 -n -00	0,02	część wydzielienia
04-14-2-20-23 -f -00	0,60	część wydzielienia
04-14-2-20-23 -g -00	0,07	
04-14-2-20-24 -a -00	0,24	część wydzielienia
04-14-2-20-24 -c -00	0,24	część wydzielienia
04-14-2-20-24 -d -00	0,12	część wydzielienia
04-14-2-20-24 -f -00	0,15	część wydzielienia
04-14-2-20-25 -a -00	1,17	część wydzielienia
04-14-2-20-26 -a -00	1,13	część wydzielienia
04-14-2-20-26 -b -00	1,47	część wydzielienia
04-14-2-20-27 -a -00	0,46	część wydzielienia
04-14-2-20-28 -c -00	1,20	część wydzielienia
04-14-2-20-46 -b -00	0,12	część wydzielienia
04-14-2-20-46 -c -00	0,50	część wydzielienia
04-14-2-20-47 -a -00	0,54	część wydzielienia
04-14-2-20-47 -b -00	0,45	część wydzielienia
04-14-2-20-47 -c -00	0,48	część wydzielienia
04-14-2-20-47 -d -00	0,44	część wydzielienia
04-14-2-20-47 -f -00	0,33	część wydzielienia

Adres leśny	Pow [ha]	Uwagi
04-14-2-20-47 -g -00	0,02	część wydzielienia
04-14-2-20-47 -h -00	0,05	część wydzielienia
Razem	157,12	

9.4. Zestawienie 5% wyłączone z użytkowania w Nadleśnictwie Lesko

Tab. 67. Pozostawienie do naturalnego rozpadu ok. 5% drzewostanów osiągających w PUL wiek rębności lub zaplanowanych do użytkowania rębnego.

Adres leśny	Pow [ha]	Uwagi
04-14-1-02-1 -c -00	2,72	
04-14-1-02-38 -c -00	6,55	
04-14-1-02-39 -b -00	0,13	część wydzielienia
04-14-1-02-40 -a -00	0,35	część wydzielienia
04-14-1-02-40 -b -00	3,01	
04-14-1-02-46 -a -00	0,20	część wydzielienia
04-14-1-02-51 -b -00	2,51	
04-14-1-02-51 -d -00	0,56	część wydzielienia
04-14-1-02-55 -b -00	1,14	
04-14-1-02-61 -i -00	2,78	
04-14-1-02-62 -h -00	1,22	
04-14-1-02-62 -i -00	0,75	
04-14-1-02-70 -a -00	0,44	część wydzielienia
04-14-1-02-70 -b -00	2,81	
04-14-1-04-100 -a -00	0,18	część wydzielienia
04-14-1-04-106 -b -00	0,65	część wydzielienia
04-14-1-04-52 -i -00	3,21	
04-14-1-04-54 -d -00	1,27	
04-14-1-04-54 -l -00	1,90	
04-14-1-04-56 -a -00	0,41	
04-14-1-04-67 -j -00	0,72	
04-14-1-04-68 -a -00	1,15	część wydzielienia
04-14-1-04-68 -c -00	0,17	część wydzielienia
04-14-1-04-68 -k -00	2,07	
04-14-1-04-81 -f -00	0,92	
04-14-1-04-83 -a -00	2,94	
04-14-1-04-90 -d -00	3,49	część wydzielienia
04-14-1-04-92 -b -00	2,36	część wydzielienia
04-14-1-04-96 -d -00	7,64	
04-14-1-04-97 -c -00	2,96	
04-14-1-04-98 -d -00	4,59	
04-14-1-05-109 -c -00	0,51	część wydzielienia
04-14-1-05-109 -d -00	0,47	część wydzielienia
04-14-1-05-109 -i -00	1,47	część wydzielienia
04-14-1-05-111 -d -00	1,33	

Adres leśny	Pow [ha]	Uwagi
04-14-1-05-113 -a -00	1,89	część wydzielienia
04-14-1-05-116 -h -00	1,94	
04-14-1-05-119 -a -00	1,46	część wydzielienia
04-14-1-05-124 -a -00	0,24	część wydzielienia
04-14-1-05-125 -a -00	0,84	część wydzielienia
04-14-1-05-125 -b -00	0,95	część wydzielienia
04-14-1-05-126 -d -00	0,88	część wydzielienia
04-14-1-05-126 -g -00	0,53	
04-14-1-05-129 -a -00	3,14	część wydzielienia
04-14-1-05-129 -b -00	0,26	część wydzielienia
04-14-1-05-130 -b -00	5,05	część wydzielienia
04-14-1-05-130 -d -00	0,97	
04-14-1-05-133 -a -00	2,17	część wydzielienia
04-14-1-05-133 -b -00	3,21	
04-14-1-06-12 -d -00	0,64	część wydzielienia
04-14-1-06-18 -c -00	0,50	część wydzielienia
04-14-1-06-18 -f -00	0,17	część wydzielienia
04-14-1-06-19 -g -00	1,24	
04-14-1-06-24 -b -00	1,17	część wydzielienia
04-14-1-06-3 -a -00	0,07	część wydzielienia
04-14-1-06-3 -b -00	1,76	część wydzielienia
04-14-1-06-31 -j -00	1,07	
04-14-1-06-31 -l -00	1,76	
04-14-1-06-4 -f -00	0,63	część wydzielienia
04-14-1-06-4 -g -00	1,93	
04-14-1-07-138 -d -00	1,46	
04-14-1-07-158 -c -00	1,25	
04-14-1-07-162 -b -00	0,51	część wydzielienia
04-14-1-07-169 -d -00	0,48	
04-14-1-08-177 -a -00	0,16	część wydzielienia
04-14-1-08-180 -a -00	0,31	część wydzielienia
04-14-1-08-181 -a -00	0,49	część wydzielienia
04-14-1-08-183 -a -00	0,51	część wydzielienia
04-14-1-08-185 -c -00	0,34	część wydzielienia
04-14-1-08-186 -c -00	0,32	część wydzielienia
04-14-1-08-186 -d -00	0,59	część wydzielienia
04-14-1-08-187 -i -00	0,17	część wydzielienia
04-14-1-08-188 -b -00	1,83	część wydzielienia
04-14-1-08-190 -f -00	0,73	część wydzielienia
04-14-1-08-190 -g -00	0,52	część wydzielienia
04-14-1-08-190 -h -00	0,36	część wydzielienia
04-14-1-08-196 -g -00	0,27	część wydzielienia
04-14-1-08-199 -c -00	0,69	część wydzielienia
04-14-1-08-208 -a -00	0,12	część wydzielienia

Adres leśny	Pow [ha]	Uwagi
04-14-1-08-219 -c -00	0,40	część wydzielienia
04-14-1-08-221 -f -00	0,35	część wydzielienia
04-14-1-08-221 -g -00	0,20	część wydzielienia
04-14-1-09-75 -h -00	0,57	część wydzielienia
04-14-1-09-78 -b -00	0,09	część wydzielienia
04-14-1-09-78 -f -00	0,49	
04-14-1-09-78 -g -00	1,32	
04-14-2-10-231 -f -00	1,99	
04-14-2-11-242 -g -00	1,03	
04-14-2-11-242 -i -00	1,66	
04-14-2-11-244 -c -00	0,99	
04-14-2-11-248 -f -00	0,58	
04-14-2-11-253 -d -00	1,59	
04-14-2-12-13 -t -00	1,28	
04-14-2-12-2 -c -00	3,28	
04-14-2-12-4 -f -00	1,54	część wydzielienia
04-14-2-12-4 -j -00	2,50	
04-14-2-12-7 -c -00	0,59	część wydzielienia
04-14-2-12-7 -i -00	0,26	część wydzielienia
04-14-2-12-9 -j -00	0,32	
04-14-2-13-105 -d -00	1,36	
04-14-2-13-106 -d -00	1,07	
04-14-2-13-110 -a -00	0,72	część wydzielienia
04-14-2-13-112 -g -00	0,73	część wydzielienia
04-14-2-13-151 -d -00	1,95	
04-14-2-13-152 -b -00	1,63	
04-14-2-14-134 -b -00	0,84	część wydzielienia
04-14-2-14-134 -g -00	0,08	część wydzielienia
04-14-2-14-135 -f -00	0,62	
04-14-2-14-140 -f -00	0,70	
04-14-2-14-144 -h -00	0,78	
04-14-2-14-61 -j -00	0,81	
04-14-2-16-163 -g -00	1,52	
04-14-2-16-164 -g -00	1,57	
04-14-2-16-165 -f -00	1,05	
04-14-2-16-170A -a -00	1,14	
04-14-2-16-173 -h -00	4,18	
04-14-2-16-182 -p -00	0,55	
04-14-2-16-185 -f -00	4,44	
04-14-2-16-186 -a -00	12,07	
04-14-2-17-77 -g -00	0,51	część wydzielienia
04-14-2-17-86 -b -00	2,74	
04-14-2-18-69 -g -00	0,20	część wydzielienia
04-14-2-18-71 -f -00	5,34	

Adres leśny	Pow [ha]	Uwagi
04-14-2-18-97 -g -00	2,37	część wydzielania
04-14-2-18-98 -c -00	4,77	część wydzielania
04-14-2-19-240 -g -00	1,27	
04-14-2-19-240 -h -00	0,47	
04-14-2-20-17 -h -00	0,17	część wydzielania
04-14-2-20-30 -g -00	0,41	
04-14-2-20-32 -g -00	1,12	
04-14-2-20-34 -c -00	1,01	
04-14-2-20-34 -d -00	0,55	
04-14-2-20-38 -d -00	1,95	
04-14-2-20-42 -a -00	1,33	część wydzielania
04-14-2-20-43 -d -00	0,38	
04-14-2-20-50 -b -00	0,34	
Razem	194,93	

10. WYKAZ LITERATURY

Literatura PLB180002

- Budka M., Ręć P., Osiejuk T.S., Jurczak K. 2012. Zagęszczenie samców derkacza *Crex crex* na wybranych powierzchniach w Polsce. *Ornis Polonica* 53: 165-174.
- BULiGL 2018. Wielkoobszarowa inwentaryzacja stanu lasów w Polsce, wyniki za okres 2013-2017.
- Chodkiewicz T., Neubauer G., Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., Ostasiewicz M., Wylegała P., Ławicki Ł., Smyk B., Betleja J., Gaszewski K., Górski A., Grygoruk G., Kata K., Krogulec J., Lenkiewicz W., Marczakiewicz P., Nowak D., Pietrasz K., Rohde Z., Rubacha S., Stachyra P., Świętochowski P., Tumiel T., Urban M., Wieloch M., Woźniak B., Zielińska M., Zieliński P. 2013. Monitoring populacji ptaków Polski w latach 2012-2013. *Biuletyn Monitoringu Przyrody* 11: 1-72. GIOŚ, Warszawa.
- Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. Wyd. GIOŚ, Warszawa.
- Czeszczewik D., Walankiewicz W. 2006. Logging and distribution of the White backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* in the Białowieża Forest. *Annales Zoologici Fennici* 43: 221-227.
- Czeszczewik D. 2009. Marginal differences between random plots and plots used by foraging White backed Woodpeckers demonstrates supreme primeval quality of the Białowieża National Park, Poland. *Ornis Fennica* 86: 30-37.
- Czuchnowski R., Wasilewski J., Bonczar Z., Kulczycki A., Stój M. i Pikunas K. 2003. Awifauna lęgowa Magurskiego Parku Narodowego. *Parki Nar. i Rez. Przyr.* 22, 3: 449-471.
- Górecki A., Zemanek B. (red.) 2009. Magurski Park Narodowy - monografia przyrodnicza. Wydawnictwo MPN i UJ, Krępna – Kraków.
- Dombrowski A., Goławski A., Kuźniak S., Tryjanowski P. 2000. Stan i zagrożenia populacji gąsiorka *Lanius collurio* w Polsce. *Not. Orn.* 41: 139-148.
- GIOŚ [www.monitoringptakow.gios.gov.pl/]
- Głowaciński Z. (red.) 2001. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce. Wyd. PWRiL, Warszawa.
- Goławski A. 2006. Pokarm gąsiorka *Lanius collurio* w krajobrazie rolniczym wschodniej Polski. *Not. Orn.* 47: 208-213.
- Goławski A. 2007. Wielkość i umieszczenie gniazd gąsiorka *Lanius collurio* w krajobrazie rolniczym wschodniej Polski. *Not. Orn.* 48: 273-276.
- Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Wyd. Min. Środowiska, Warszawa. T. 7 i 8.
- Guziak R., Jakubiec Z. 2006. Bocian biały *Ciconia ciconia* (L.) w Polsce w roku 2004. Wyniki VI międzynarodowego Spisu Bociana Białego. Wyd. Pro Natura, Wrocław.
- Hordowski J. 1999. Ptaki Polskich Karpat Wschodnich i Podkarpacia. T. I. Wyd. Mercator, Przemyśl.
- Hordowski J. 2012. Zagęszczenie derkacza *Crex crex* w Karpatach Wschodnich i brzeżnej części Kotliny Sandomierskiej. *Ptaki Podkarpacia* 12:137-146.

- Janiszewski T., Głubowski M., Wojciechowski Z. 2008. Zmienność sukcesu lęgowego i rozmieszczenie gniazd bociana białego *Ciconia ciconia* w powiecie łączyskim między latami 1995 i 2004. Not. Orn. 49: 65-73.
- Kajtoch Ł. 2009. Występowanie dzięciołów: trójpalczastego *Picoides tridactylus* i białogrzbietego *Dendrocopos leucotos* w Beskidzie Wyspowym. Not. Orn. 50: 85-96.
- Kociuba M. 2012. Czynniki wpływające na skład diety puszczyka uralskiego *Strix uralensis* na Pogórzu Środkowobeskidzkim. Ornithologia Polonica 53: 283-292.
- Komitet Ochrony Orłów. Monitoring Ptaków Drapieżnych – Instrukcja prac terenowych wraz z formularzami. <http://monitoringptakow.gios.gov.pl/48,mpd.html>
- Kucharski R. 1998. Metody oceny liczebności par lęgowych zimorodka *Alcedo atthis*. Not. Orn. 39: 105-110.
- Kucharski R. 2004. *Alcedo atthis* – Zimorodek. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Wyd. Min. Środowiska, Warszawa. T. 7 i 8. ss. 245-249.
- Kuczyński L., Chylarecki P. 2012. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.
- Kulczycki A. 1964. Badania nad składem pokarmu sów z Beskidu Niskiego. Acta zool. cracov. 9: 529 – 559.
- Kunysz P., Hordowski J. 2000. Ptaki Polskich Karpat Wschodnich i Podkarpacia. T II. Wyd. Mercator, Przemyśl.
- Łazarska J. 1999. Analiza stanowisk lęgowych myszołowa zwyczajnego *Buteo buteo* i orlika krzykliwego *Aquila pomarina* w Magurskim Parku Narodowym pod kątem ich ochrony. Msc. Uniwersytet Jagielloński, Kraków.
- Maser C., Anderson R.G., Cromack Jr. K., Williams J.T., Martin R.E. 1979. Dead and down woody material. In: Wildlife habitats in managed forests (ed. J.W. Thomas): 78–95. The Blue Mountains of Oregon and Washington, USDA Forest Service, Agriculture Handbook No. 553, Portland-Washington DC.
- Mikusek R. 2001. Biologia rozrodu oraz liczebność sóweczki *Glaucidium passerinum* w Górach Stołowych. Not. Orn. 42: 219-232.
- Mikusek R. (red.). 2005. Metody badań i ochrony sów. FWIE, Kraków 2005.
- Pitucha G. 2013. Raport z wykorzystania żerowisk przez orlika krzykliwego (*Aquila pomarina*) w obszarze Natura 2000 Pogórze Przemyskie PLB180001 oraz Góry Słonne PLB180003.
- Ptaki Karpat [<http://www.ptakikarpat.pl/>].
- Rajchel L. 2000: Źródła wód siarczkowych w Karpatach Polskich. Geologia, tom 26, zesz. 3. AGH Kraków.
- Sobociński W., Kajzer K. 2012. Raport końcowy podsumowujący temat badawczy: „Określenie czynników determinujących populacje dzięcioła białogrzbietego *Dendrocopos leucotos* i dzięcioła trójpalczastego *Picoides tridactylus* w Puszczy Białowieskiej”. Warszawa.
- Sobociński W., Kajzer K. 2015. Raport końcowy podsumowujący temat badawczy: „Monitoring populacji dzięcioła białogrzbietego *Dendrocopos leucotos* i dzięcioła trójpalczastego *Picoides tridactylus* na stałej powierzchni próbnej oraz kontynuacja określenia czynników determinujących występowanie tych gatunków w zagospodarowanej części Puszczy Białowieskiej”. Warszawa.

- Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985 – 2004. Wyd. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.
- Sikora A., Mikusek R. 2009. Włochatka *Aegolius funereus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. Wyd. GIOŚ, Warszawa, 475-483.
- Stachyra P., Tchórzewski M., Kobylas T., Cymbała R., Mazurek P., Frączek T. 2005. Rozmieszczenie, liczebność oraz preferencje siedliskowe puszczyka uralskiego *Strix uralensis* i włochatki *Aegolius funereus* w lasach Roztocza i Puszczy Solskiej. Not. Orn. 46: 41-48.
- Stój M. 1995. Ekologia rozrodu bociana czarnego *Ciconia nigra* w Beskidzie Niskim i okolicach Jasła. Chrońmy Przyr. Ojcz., 51, 2: 29–39.
- Stój M. 1995. Ekologia rozrodu orlika krzykliwego (*Aquila pomarina*) w Beskidzie Niskim. XVI Zjazd Polskiego Towarzystwa Zoologicznego – Łódź. 154.
- Stój M. 1997. Awifauna Jaślickiego Parku Krajobrazowego w Beskidzie Niskim. Chrońmy Przyr. Ojcz. 53: 45 – 58.
- Stój M., Ćwikowski C., Zub K. 2000. Pokarm orla przedniego *Aquila chrysaetos* w polskiej części Karpat. Not. Orn. 41: 187-200.
- Stój M. 2006. Orzeł przedni *Aquila chrysaetos* w polskiej części Karpat w latach 1997–2005. Roczn. Bieszcz. 14:155-166.
- Stój M. 2008. Rozmieszczenie, liczebność i wybrane aspekty ekologii rozrodu orla przedniego *Aquila chrysaetos* w polskiej części Karpat w latach 1997-2007. Not. Orn. 49, 1: 1-12.
- Stój M. 2008. Rozmieszczenie, liczebność i wybrane aspekty ekologii rozrodu orla przedniego *Aquila chrysaetos* w polskiej części Karpat w latach 1997-2007. Not. Orn. 49:112.
- Stój M. 2009. Orzeł przedni *Aquila chrysaetos* w polskiej części Karpat w latach 2006-2009. W: Anderwald D. (red.) Ochrona drapieżnych zwierząt a rozwój cywilizacyjny społeczeństw ludzkich. Stud. i Mat. CEPL, Rogów. 3, 22: 56-66.
- Stój M., Kozik B., Kawrciany B. 2011. Orzeł przedni *Aquila chrysaetos* w polskiej części Karpat w latach 2008–2011. Chrońmy Przyr. Ojcz. 67: 483-493.
- Stój M. 2010. Beskid Niski. W: Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red) Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki.
- Tomiałojć L. Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. Wyd. PTPP „pro Natura”, Wrocław.
- Walankiewicz W., Czeszczewik D., Mitrus C., Bida E. 2002. Znaczenie martwych drzew w lasach liściastych dla zespołu dzięciołów w Puszczy Białowieskiej. Not. Orn. 43: 61-71.
- Walankiewicz W., Czeszczewik D., Tumiel T., Stański T. 2011. Występowanie dzięciołów w liściastych drzewostanach Puszczy Białowieskiej – porównanie drzewostanów ściśle chronionych i użytkowanych. Orn. Polonica 52: 161-168.
- Wesołowski T., Czeszczewik D., Rowiński P. 2005. Effects of forest management on Three-toed Woodpecker *Picoides tridactylus* distribution in the Białowieża Forest (NE Poland): conservation implications. Acta Ornithologica 40: 53-60.
- Wilk T., Bobrek R., Pępkowska-Król A., Neubauer G., Kosicki J.Z. (red). 2016. Ptaki polskich Karpat – stan, zagrożenia, ochrona. OTOP, Marki.
- Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.) 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu w Polsce. Wyd. OTOP, Marki.

Zajchowski K. 1999. Rozmieszczenie i liczebność pluszcza *Cinclus cinclus* i pliszki górskiej *Motacilla cinerea* na wybranych potokach Magurskiego Parku narodowego w 1999 roku. Msc. Uniwersytet Jagielloński, Kraków.

Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa.

Literatura PLB180003

Budka M., Ręć P., Osiejuk T.S., Jurczak K. 2012. Zagęszczenie samców derkacza *Crex crex* na wybranych powierzchniach w Polsce. Ornithologica 53: 165-174.

Bylicka M. 2011. Sowy terenów leśnych zachodniej części Pogórza Przemyskiego. Chrońmy Przyr. Ojcz. 67: 415-425.

Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. Wyd. GIOŚ, Warszawa.

Czeszczewik D., Walankiewicz W. 2006. Logging and distribution of the White backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* in the Białowieża Forest. Annales Zoologici Fennici 43: 221-227.

Czeszczewik D. 2009. Marginal differences between random plots and plots used by foraging White backed Woodpeckers demonstrates supreme primeval quality of the Białowieża National Park, Poland. Ornithologica 86: 30-37.

Chodkiewicz T., Neubauer G., Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., Ostasiewicz M., Wylegała P., Ławicki Ł., Smyk B., Betleja J., Gaszewski K., Górski A., Grygoruk G., Kata K., Krogulec J., Lenkiewicz W., Marczakiewicz P., Nowak D., Pietrasz K., Rohde Z., Rubacha S., Stachyra P., Świętochowski P., Tumiel T., Urban M., Wieloch M., Woźniak B., Zielińska M., Zieliński P. 2013. Monitoring populacji ptaków Polski w latach 2012-2013. Biuletyn Monitoringu Przyrody 11: 1-72. GIOŚ, Warszawa.

Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. Wyd. GIOŚ, Warszawa.

Dombrowski A., Goławski A., Kuźniak S., Tryjanowski P. 2000. Stan i zagrożenia populacji gąsiorka *Lanius collurio* w Polsce. Not. Orn. 41: 139-148.

GIOŚ [www.monitoringptakow.gios.gov.pl/]

Głowaciński Z. (red.) 2001. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce. Wyd. PWRiL, Warszawa.

Goławski A. 2006. Pokarm gąsiorka *Lanius collurio* w krajobrazie rolniczym wschodniej Polski. Not. Orn. 47: 208-213.

Goławski A. 2007. Wielkość i umieszczenie gniazd gąsiorka *Lanius collurio* w krajobrazie rolniczym wschodniej Polski. Not. Orn. 48: 273-276.

Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Wyd. Min. Środowiska, Warszawa. T. 7 i 8.

Guziak R., Jakubiec Z. 2006. Bocian biały *Ciconia ciconia* (L.) w Polsce w roku 2004. Wyniki VI międzynarodowego Spisu Bociana Białego. Wyd. Pro Natura, Wrocław.

Hordowski J. 1999. Ptaki Polskich Karpat Wschodnich i Podkarpacia. T. I. Wyd. Mercator, Przemyśl.

Hordowski J. 2012. Zagęszczenie derkacza *Crex crex* w Karpatach Wschodnich i brzeżnej części Kotliny Sandomierskiej. Ptaki Podkarpacia 12:137-146.

- Janiszewski T., Głubowski M., Wojciechowski Z. 2008. Zmienność sukcesu lęgowego i rozmieszczenie gniazd bociana białego *Ciconia ciconia* w powiecie łączyskim między latami 1995 i 2004. Not. Orn. 49: 65-73.
- Kajtoch Ł. 2009. Występowanie dzięciołów: trójpalczastego *Picoides tridactylus* i białostrzbiatego *Dendrocopos leucotos* w Beskidzie Wyspowym. Not. Orn. 50: 85-96.
- Kociuba M. 2012. Czynniki wpływające na skład diety puszczyka uralskiego *Strix uralensis* na Pogórzu Środkowobeskidzkim. Ornithologia Polonica 53: 283-292.
- Komitet Ochrony Orłów. Monitoring Ptaków Drapieżnych – Instrukcja prac terenowych wraz z formularzami. <http://monitoringptakow.gios.gov.pl/48,mpd.html>
- Kucharski R. 1998. Metody oceny liczebności par lęgowych zimorodka *Alcedo atthis*. Not. Orn. 39: 105-110.
- Kucharski R. 2004. *Alcedo atthis* – Zimorodek. W: Gromadzki M. (red.). Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Wyd. Min. Środowiska, Warszawa. T. 7 i 8. ss. 245-249.
- Kuczyński L., Chylarecki P. 2012. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.
- Kunysz P., Hordowski J. 2000. Ptaki Polskich Karpat Wschodnich i Podkarpacia. T II. Wyd. Mercator, Przemyśl.
- Maser C., Anderson R.G., Cromack Jr. K., Williams J.T., Martin R.E. 1979. Dead and down woody material. In: Wildlife habitats in managed forests (ed. J.W. Thomas): 78–95. The Blue Mountains of Oregon and Washington, USDA Forest Service, Agriculture Handbook No. 553, Portland-Washington DC.
- Mikusek R. 2001. Biologia rozrodu oraz liczebność sóweczki *Glaucidium passerinum* w Górach Stołowych. Not. Orn. 42: 219-232.
- Mikusek R. (red.). 2005. Metody badań i ochrony sów. FWIE, Kraków 2005.
- Pitucha G. 2007. Rozmieszczenie i liczebność oraz elementy ekologii rozrodu orlika krzykliwego *Aquila pomarina* na terenie Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Birczańskie”. Ptaki Podkarpacia 11: 41-45.
- Pitucha G. 2013. Raport z wykorzystania żerowisk przez orlika krzykliwego (*Aquila pomarina*) w obszarze Natura 2000 Pogórze Przemyskie PLB180001 oraz Góry Słonne PLB180003.
- Ptaki Karpat [<http://www.ptakikarpat.pl/>].
- Sobociński W., Kajzer K. 2012. Raport końcowy podsumowujący temat badawczy: „Określenie czynników determinujących populację dzięcioła białostrzbiatego *Dendrocopos leucotos* i dzięcioła trójpalczastego *Picoides tridactylus* w Puszczy Białowieskiej”. Warszawa.
- Sobociński W., Kajzer K. 2015. Raport końcowy podsumowujący temat badawczy: „Monitoring populacji dzięcioła białostrzbiatego *Dendrocopos leucotos* i dzięcioła trójpalczastego *Picoides tridactylus* na stałej powierzchni próbnej oraz kontynuacja określenia czynników determinujących występowanie tych gatunków w zagospodarowanej części Puszczy Białowieskiej”. Warszawa.
- Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985 – 2004. Wyd. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.
- Sikora A., Mikusek R. 2009. Włochatka *Aegolius funereus*. W: Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. Wyd. GIOŚ, Warszawa, 475-483.
- Stachyra P., Tchórzewski M., Kobylas T., Cymbała R., Mazurek P., Frączek T. 2005. Rozmieszczenie, liczebność oraz preferencje siedliskowe puszczyka uralskiego *Strix*

- uralensis i włośchatki *Aegolius funereus* w lasach Roztocza i Puszczy Solskiej. Not. Orn. 46: 41-48.
- Stój M. 2006. Orzeł przedni *Aquila chrysaetos* w polskiej części Karpat w latach 1997–2005. Roczn. Bieszcz. 14:155-166.
- Stój M. 2008. Rozmieszczenie, liczebność i wybrane aspekty ekologii rozrodu orła przedniego *Aquila chrysaetos* w polskiej części Karpat w latach 1997-2007. Not. Orn. 49:112.
- Stój M., Ćwikowski C., Zub K. 2000. Pokarm orła przedniego *Aquila chrysaetos* w polskiej części Karpat. Not. Orn. 41: 187-200.
- Stój M., Kozik B., Kawrciany B. 2011. Orzeł przedni *Aquila chrysaetos* w polskiej części Karpat w latach 2008–2011. Chrońmy Przyr. Ojcz. 67: 483-493.
- Tomiałojć L. Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. Wyd. PTPP „pro Natura”, Wrocław.
- Walankiewicz W., Czeszczewik D., Mitrus C., Bida E. 2002. Znaczenie martwych drzew w lasach liściastych dla zespołu dzięciołów w Puszczy Białowieskiej. Not. Orn. 43: 61-71.
- Walankiewicz W., Czeszczewik D., Tumiel T., Stański T. 2011. Występowanie dzięciołów w liściastych drzewostanach Puszczy Białowieskiej – porównanie drzewostanów ściśle chronionych i użytkowanych. Orn. Polonica 52: 161-168.
- Wesołowski T., Czeszczewik D., Rowiński P. 2005. Effects of forest management on Three-toed Woodpecker *Picoides tridactylus* distribution in the Białowieża Forest (NE Poland): conservation implications. Acta Ornithologica 40: 53-60.
- Wilk T., Bobrek R., Pępkowska-Król A., Neubauer G., Kosicki J.Z. (red). 2016. Ptaki polskich Karpat – stan, zagrożenia, ochrona. OTOP, Marki.
- Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.) 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu w Polsce. Wyd. OTOP, Marki.
- Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa.

Literatura PLH180013

- Alexandrowicz Z. 1989. Ochrona przyrody i krajobrazu Karpat polskich. Studia Naturae, ser. B. 33:1-241.
- Batko S. 1938. O florze okolic Przemyśla. Kosmos T. 63, Lwów.
- Bieniek M., Sumiński P., Wolsan M. 1992. Ryś *Lynx* (=Feliks) Linne, 1758. W: Polska czerwona księga zwierząt (red. Z. Głowaciński). PWRiL, Warszawa, str. 81-83.
- Bieniek M., Wolsan M., Okarma H. 1998. Historical biogeography of the lynx in Poland. Acta zoologica cracoviensis 41(1): 143-147.
- Bobek M. i in. 1998. Distribution and populacion size of wolves in Polska. Journal of Wildlife Reserch 3(1): 1-10.
- Bobek M. K. Perzanowski, W. Śmietana. 1992. The influence of snow cover on the patterns of selection withing red deer population by wolves in Bieszczady Mountains, Poland. W: Globar trends in wildlife Management. Świat-Press. Kraków-Warszawa Vol. 2: 341-348.
- Bobiec A. 2014. Trudności ochrony ekosystemów i różnorodności gatunkowej na terenach leśnych i ich przyczyny. W: M. Mirek., A. Nikiel (red.). 2014. Ochrona przyrody w Polsce wobec współczesnych wyzwań cywilizacyjnych. Komitet Ochrony Przyrody PAN, Kraków., ss. 37-47.
- Brożek S. 1993. Przekształcenia górskich gleb porolnych przez olszę szarą (*Alnus incana*). Zesz. Nauk. AR w Krakowie. Rozprawy habil. 184.

- Brzeziński M., Romanowski J., Cygan J.P., Pabian M. 1996. Otter *Lutra lutra* distribution In Polska. Acta Theriol. 41(2): 113-126.
- Brzuski P., Kulczyca A. 1999. Bóbr – symbol powrotu do natury. Polski Związek Łowiecki, Warszawa.
- Bucholz L., Komosiński K., Melke A., Michalski R., Sienkiewicz P. 2011. Nowe dane o występowaniu *Rhysodes sulcatus* (Fabr.) (Coleoptera: Rhysodidae) na terenie Nadleśnictwa Bircza w południowo-wschodniej Polsce. Wiadomości Entomologiczne 30(3): 179-181.
- Bucholz L., Kuberski Ł., Michalski R., Melke A., Olbrycht T. 2013. Chrząszcze (Coleoptera) z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej na obszarze projektowanego Turnickiego Parku Narodowego i w jego okolicach. Roczniki Bieszczadzkie 21: 297-317.
- Bucholz L., Olbrych T., Melke A. 2012. Występowanie *Boros schneideri* (Panzer, 1796) (Coleoptera: Boridae) w południowo-wschodniej Polsce. Wiadomości Entomologiczne 31(3): 207-209.
- Czech A. 1996. Jak masz bobra to sprawa dobra (a przynajmniej nie taka zła, czyli parę słów o sposobach zmniejszania szkód powodowanych przez bobry). Łowiec Polski, 11: 20-21.
- Cais L. 1963. Materiały do ssaków województwa rzeszowskiego. Zesz. Nauk. Uniw. Adama Mickiewicza, Pozn., Biol. 4: 22-40.
- Dembek W., Melke A., Michalski R., Przewoźny M. 2014. Potrzeba utworzenia Parku Narodowego Pogórza Karpackiego. W: M. Mirek., A. Nikiel (red.). 2014. Ochrona przyrody w Polsce wobec współczesnych wyzwań cywilizacyjnych. Komitet Ochrony Przyrody PAN, Kraków., ss. 101-114.
- Dziubecki J., Pisarczyk E. 2014. Ewolucja ochrony gatunkowej w Polsce – historia, stan obecny i perspektywy. W: M. Mirek., A. Nikiel (red.). 2014. Ochrona przyrody w Polsce wobec współczesnych wyzwań cywilizacyjnych. Komitet Ochrony Przyrody PAN, Kraków., ss. 115-131.
- Dzwonko Z. 1986. Klasyfikacja numeryczna zbiorowisk leśnych polskich Karpat. Fragm. flor. geobot. 30(2): 92-167.
- DGLP 2007. Inwentaryzacja przyrodnicza. Baza danych INVENT.
- Gliwicz J. 1992. Różnorodność biologiczna: nowa koncepcja ochrony przyrody. Wiad. ekol. 38(4): 211-219.
- Głowaciński Z. 1997. Idea i niektóre zasady monitoringu biologicznego, ze szczególnym uwzględnieniem fauny. Roczniki Bieszczadzkie 6: 269-273.
- Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa, 449 ss.
- Głowaciński Z. (red.). 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków, 155 ss.
- Głowaciński Z. 2011. Karpackie kręgowce Vertebrata w świetle kryteriów Czerwonej Księgi. Roczniki Bieszczadzkie 19: 181-190.
- Głowaciński Z., Rabiński J. (red.). 2003. Atlas rozmieszczenia płazów i gadów Polski. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Kraków-Warszawa.
- Greszta J., Niemtur S., Kiszka J., Barszcz J., Gruszczyńska J., Struś M. 1989. Ocena stopnia zagrożenia lasów górskich w oparciu o rośliny wskaźnikowe. W: Ocena zasobów leśnych w ekosystemach zagrożonych. 14: 70-92.
- Gula R., H. Krzakiewicz, J. Niemczyk, G. Łukacijewski, R. Paszkiewicz, M. Szkutnik, W. Kalinowski, A. Waśkiewicz. 2002. Inwentaryzacja wilków i rysi w południowowschodniej Polsce. Roczniki Bieszczadzkie 10: 373-389.

- Gutkowska B., Krowiak M., Łuczaj Ł., Niedźwiedzka J., Oklejewicz K. 2002. Notatki florystyczne z Pogórza Dynowskiego (Karpaty Zachodnie). *Fragm.. Flor. Geobot. Polonica* 9: 43-47.
- Gutowski J.M.. 2015: Ponurek Schneidera *Boroscneideri* (PANZER, 1796). W: Małgorzaty Makomaskiej-Juchiewicz i Macieja Bonka (red.). *Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część IV*. GIOŚ, Warszawa, s. 162-187.
- Herbich J. (red.). 2004. Wody słodkie i torfowiska. *Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 2*. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Herbich J. (red.). 2004. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. *Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 3*. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Herbich J. (red.). 2004. Lasy i Bory. *Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 5*. Ministerstwo Środowiska,
- Horbulewicz I. 1933. Rozmieszczenie geograficzne kumaka (*Bombinator Merr*) na przestrzeni powiatów: Dobromil – Przemyśl – Jarosław. *Kosmos. Ser. A*. 58: 209-223.
- IOP PAN (red.). 2006-2007. *Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000*. (mscr.). GIOŚ, Warszawa.
- Jakubowska-Gabara J. 1989. Leśne zbiorowiska zastępcze. *Wiadomości Botaniczne*.
- Jaworski A. 1997. Karpackie lasy o charakterze pierwotnym i ich znaczenie w kształtowaniu proekologicznego modelu gospodarki leśnej w górach. *Sylvan* 141, a: 33-50.
- Jelonek M., Sobieszczyk P., Males M., Engel J. 2005. Weryfikacja istniejących ostoi Natura 2000 oraz propozycja specjalnych obszarów regionu alpejskiego dla ochrony gatunków ryb wymienionych w załączniku II Dyrektywy 92/43/EWG. *Maszynopis*, Warszawa, Ministerstwo Środowiska, WWF Polska.
- Jędrzejewski W., Borowik T., Nowak S. 2010. Wilk *Canis lupus Linnaeus 1758*. W: *Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część I*. (red. M. Makomaska-Juchiewicz). GIOŚ, Warszawa, ss. 297-318.
- Jędrzejewski W., Jędrzejewska B., Zawadzka B., Borowik T., Nowak S., Mysłajek R.W. 2008. Habitat suitability model for Polish wolves *Canis lupus* based on long-term national census. *Animal Conservation* 11: 377-390.
- Jędrzejewski W., Niedziałkowski M., Mysłajek R.W. Nowak S., Jędrzejewska B. 2005. Habitat selection by wolves *Canis lupus* in the uplands and mountains of southern Polska. *Acta Teriologica* 50: 417-728.
- Jędrzejewski W., Nowak S., Borowik T., Jędrzejewska B. 2002. Wilk i ryś w Polsce – Wyniki inwentaryzacji w 2001 roku. *Kosmos* 51(4): 491-499.
- Jędrzejewski W., Nowak S., Borowik T., Mysłajek R.W., Okarma H., Czarnowska S., Jędrzejewska B., 2008b. Inwentaryzacja wilków i rysi w nadleśnictwach i parkach narodowych Polski. Raport z sezonu 2006/2007. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża (mscr.).
- Jędrzejewski W., Nowak S., Schmidt K., Jędrzejewska B. 2002. Wilk i ryś w Polsce – wyniki inwentaryzacji w 2001 roku. *Kosmos* 51(4): 491-499.
- Juszczyk W. 1987. Płazy i gady krajowe. Cz.1 *Wiadomości ogólne*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- Juszczyk W. 1987. Płazy i gady krajowe. Cz.2 *Płazy*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- Kącki Z. 2010. Ochrona zagrożonych siedlisk przyrodniczych w programie rolnośrodowiskowym. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa.

- Kołder W. 1973. Ryby i zagospodarowanie rybackie dorzecza Sanu. W: Środowisko przyrodnicze dorzecza Sanu., s. 93-123. Tow. Przyjaciół Nauk w Przemyślu. Przemyśl.
- Kowerski S., Sienkiewicz P. 2002. Przyczynek do poznania chrząszczy Beskidu Niskiego. Nowy Pamiętnik Fizjogr. 1(1): 85-88.
- Kozłowska.B., Matuszkiewicz J.M. 1993. Przegląd fitosocjologiczny zbiorowisk leśnych Polski – jaworzyny górskie. Fragm.. flor. geobot. 38: 227-302.
- Kucharzyk S. 2007 Inwentaryzacja siedlisk nieleśnych i roślin naczyniowych z listy Natura 2000 na terenie nadleśnictwa Bircza - LKP "Lasy Birczańskie". Materiały niepublikowane.
- Kubisz D. 2004. *Rhysodes sulcatus* (Fabricius, 1787) zagłębek bruzdkowany. W: Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.). Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradnik ochrony siedlisk i gatunków NATURA 2000 . poradnik metodyczny. Tom 6. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Kukuła K., Bylak A., Kukuła E., Wojtan A. 2008. Wpływ bobra europejskiego *Castor fiber* L. na faunę potoku górskiego. Roczniki Bieszczadzkie 16: 375-388.
- Kuntze R. 1930. Przyczynek do znajomości fauny ssaków południowej Polski. Kosmos, Lwów, A 55, ½: 219-232.
- Makomaska-Juchiewicz M. (red.) 2010. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część I.GIOŚ, Warszawa.
- Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red). 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa.
- Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red). 2012. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.
- Makomaska-Juchiewicz, M. Bonk M. (red.) 2015. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa.
- Marszałek E. 2011. Gospodarka leśna w karpackiej części Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie i jej wpływ na ochronę przyrody. Roczniki Bieszczadzkie 19: 59-75.
- Matuszkiewicz J. 1997. Przegląd fitosocjologiczny zbiorowisk leśnych Polski. Cz. 3. Lasy i zarośla łęgowe. Phytocenosis, 5, 1: 3-66.
- Matuszkiewicz J. 1997. Przegląd fitosocjologiczny zbiorowisk leśnych Polski. Cz. 4. Bory świerkowe i jodłowe. Phytocenosis, 6,3: 151-226.
- Matuszkiewicz J.M. 2001. Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz W.A. 1973. Przegląd fitosocjologiczny zbiorowisk leśnych Polski. Cz. I. Lasy Bukowe. Phytocenosis 2, 2: 1143-201.
- Matuszkiewicz W.A. 2013. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Medwecka-Kornaś A. 1977. Zespoły leśne i zaroślowe. W: Szata roślinna Polski. T. 2, wyd. III, PWN, Warszawa: 383-441.
- Michalski R., Kuberski Ł. 2013. (msc). Raport z monitoringu martwego drewna, przeprowadzonego na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Słonne PLH180013 w 2012/2013 roku. Leszczawa Dolna.
- Mirek M., Nikiel A. (red.). 2014. Ochrona przyrody w Polsce wobec współczesnych wyzwań cywilizacyjnych.
- Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H. (red.). 2008. Czerwona Księga Karpat Polskich. Rośliny naczyniowe. Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków, 615 ss.

- Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H., Zając A., Zając M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland. A checklist. W. Szafer Institute of Botany. Polish Academy of Science, Kraków, 442 ss.
- Młynarski M. 1987. Płazy i gady Polski. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa
- Mróz W. (red.) 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.
- Mróz W. (red.) 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa.
- Mróz W. (red.) 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.
- Mróz W. (red.) 2015. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa.
- Okarma H. 1984. The physical conditio of red deer halling prey to the Wolf and lynx harvested in the Carpathian Mountains. *Holarctic Ecology* 14: 169-172.
- Okarma H. 2000. Ryś. Oficyna Wydawnicza „Nasz Świat”. Warszawa: 1-80.
- Okarma H., Gula R., Brewczyński P., 2011. Krajowa strategia ochrony wilka warunkująca trwałość gatunku w Polsce. SGGW, Warszawa, 82 ss.
- Okarma H., W. Jędrzejewski, B. Jędrzejewska, S. Nowak, W. Śmietana. 1998. Strategia ochrony i gospodarowania populacją wilka w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków: 1-38 (manuskrypt).
- Olaczek R. 1974. Kierunki degradacji fitocenoz leśnych i metody ich badania. *Phytocenosis*, 3, 3-4: 179-190.
- Olbrycht T. 2005. Występowanie chrząszczy z rodzaju *Carabus* (Col., Carabidae) na terenie Podkarpacia. Zeszyty Naukowe Południowo-Wschodniego Oddziału Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej z siedzibą w Rzeszowie i Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego Oddział w Rzeszowie, 6: 71-76.
- Olbrycht T. 2014. Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) obszaru Natura 2000 „Patria nad Odrzechową”. *Roczniki Bieszczadzkie* 22: 321-327.
- Olbrycht T., Melke A., Michalski R., Kuberski Ł. 2014. Występowanie zgniotka cynobrowego *Cucujus cinnaberinus* (Scopoli, 1762) (Coleoptera, Cucujidae) w Bieszczadach i Beskidzie Niskim. 2005. *Roczniki Bieszczadzkie* 22: 311-320.
- Olbrycht T., Melke A., Kuberski Ł. 2015. Występowanie *Rhysodes sulcatus* (Fabricius, 1787) i *Boros schneideri* (Panzer, 1796) w obszarach Natura2000 „Bieszczady” (część wschodnia) i „Moczary”. *Roczniki Bieszczadzkie* 23: 189-197.
- Pawlaczyk P. i inni. 2013. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Góry Słonne PLH180013 w województwie podkarpackim – projekt, na zlecenie RDOŚ w Rzeszowie.
- Pawłowski J. (red.). 2000. Bezkręgowce Bieszczadów Zachodnich ze szczególnym uwzględnieniem Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Część I. Monografie Bieszczadzkie 7.
- Pawłowski J. 2008. Reliktowe chrząszcze Coleoptera „Puszczy Karpackiej”. *Roczniki Bieszczadzkie* 16:317-324.
- Pawłowski J. 2011. Karpaty polskie jako ostoja i azyl zagrożonych gatunków kręgowców. *Roczniki Bieszczadzkie* 19: 231-245.
- Pawłowski J., Petryszak B., Kubisz D., Szwalko P. 2000. Chrząszcze (Coleoptera) Bieszczadów Zachodnich. Monografie Bieszczadzkie 8: 9-143.
- Perzanowski K. 2012. Korytarze ekologiczne dla dużych ssaków w ekoregionie karpackim. *Roczniki Bieszczadzkie* 20: 123-133.

- Pilot M., Jędrzejewski W., Branicki W., Sidorowicz V.E., Jędrzejewska B., Stachura K., Funk S.M. 2006. Ecological factors influence population genetic structure of European grey wolves. *Molecular Ecology* 15: 4533-4553.
- Plewa R., Niemiec P. 2010. Nowe stanowiska *Rhysodes sulcatus* (Fabricius, 1787) (Coleoptera, Rhysodidae) w Polsce. *Wiad. entomol.* 29(1): 58.59.
- Połtowicz A. 1997. Występowanie i ekspansja bobra europejskiego (*Castor fiber* L.) w polskim regionie karpackim. Praca magisterska. Kraków, Poznań, Zakład Zoologii Leśnej i Łowiectwa AR.
- Przewoźny M., Buczyński P., Greń C., Ruta R., Tończyk G. 2011. New localities of Elmidae (Coleoptera: Byrrhoidea) with a revised checklist of species occurring in Poland. *Pilish Journal of Entomology* 80(2): 365-390.
- Przewoźny M., Ruta R. 2010. Nowe stanowiska chrząszczy z rodziny Hydraenidae (Coleoptera: Staphylinidae) wraz z krytyczną listą gatunków występujących w Polsce. *Wiadomości Entomologiczne* 29(3): 141-155.
- Schramm W. 1958. Lasy i zwierzyzna w Gór Sanockich. *Pozn. Tow. Przyj. Nauk, Kom. Nauk Rolniczych i Leśnych*, nr 5.
- Sikorska E. 1999. Aktualne problemy typologii leśnej na terenach wyżynnych i górskich. *Sylvan* nr 11.
- Sokołowski A.W., Kliczkowska A., Grzyb M. 1997. Określenie jednostek fitosocjologicznych wchodzących w zakres siedliskowych typów lasu. *Prace IBL* nr 32, ser. A, Warszawa.
- Śnieżko S., Okarma H., Śmietana W. Sposób wykorzystania przestrzeni przez rysie w Karpatach. W: *Bioróżnorodność i ochrona ssaków w Polsce. Streszczenie referatów i posterów. VIII Ogólnopolska Konferencja Teriologiczna*, Lublin: 115.
- Szafran G., Szafran D. 1992. Dokumentacja do utworzenia rezerwatu przyrody „Przełom Hołubli” (mscr.). Archiwum UW w Przemyślu.
- Śmietana W. 1998. Drapieżnictwo wilków jako czynnik śmiertelności w zespole kopytnych na terenie Bieszczadzkiego Parku Narodowego i w jego otoczeniu. Instytut Ochrony Przyrody PAN. Rozprawa doktorska. Kraków-Suche Rzeki: 1-57.
- Śmietana W. 2000. Bieszczadzka populacja wilka. W: *Populacje dużych ssaków drapieżnych. Kręgowce Bieszczadów Zachodnich ze szczególnym uwzględnieniem Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Monografie Bieszczadzkie* 9: 127-146.
- Śmietana W. 2013. Koncepcja monitoringu liczebności i rozmieszczenia wilka *Canis lupus* w Polsce. *Roczniki Bieszczadzkie* 21: 212-233.
- Śmietana W., Klimek A. 1993. Diet of wolfes in the Bieszczady Mountains, Poland. *Acta Theriol.* 38: 245-251.
- Świerad J. 1988. Płazy Karpat Polskich w ujęciu wertykalnym. *Inst. Kształcenia Nauczyciel w Katowicach*, Katowice, s. 195.
- Szafer W., Zarzycki K. (red.). 1977. Szata roślinna Polski. Wydanie III. PWN Warszawa. T. 2, W: *Szata roślinna gór polskich*: 189-252.
- Starzyk R.J., Grodzki W., Kosibowicz M., Michalewicz J., Rossa R. 2008. Stare i martwe drzewa jako miejsce występowania chrząszczy ksylobiontycznych i dendrofilnych. *Roczniki Bieszczadzkie* 16: 325-348.
- Towpasz K., Zemanek B. 1995. Szata roślinna. W: *Karpaty Polskie* (red. J. Warszyńska). Uniwersytet Jagielloński, ss. 77-93.
- Witkowska-Wawer L. 1994a. Szata roślinna projektowanego Parku Narodowego na Pogórzu Przemyskim. *Rocznik Przemyski*. T. XXIX-XXX, z. 6, TPN w Przemyślu, Przemyśl.
- Witkowska-Wawer L. 1994b. Zarys charakterystyki fitosocjologicznej i siedliskowej lasów województwa przemyskiego. *Rocznik Przemyski*, T. XXXIII, z. 4, TPN w Przemyślu, Przemyśl.

- Wolan M., Bieniek M., Buchalczyk T. 1992. The history of distribution and numerical changes of the wolf *Canis lupus* L. in Polska. In: B. Bobek, K. Perzanowski, W. Regalin (eds.) *Global trends in wildlife management. Trans 18th IUGB Congress*. Świat Press s. 375-380.
- Wołoszczak E. 1895. Z granicy flory zachodnio- i wschodniokarpackiej. *Spraw. Kom. Fizjogr. AU* 31: 119-159.
- Wołoszyn B.W. 1992. Chiroptera. W: *Polska czerwona księga zwierząt* (red. Z. Głowaciński, s. 37-47. PWRiL, Warszawa.
- www.clc.gios.gov.pl „Projekt Corine Land Cover 2012 w Polsce został zrealizowany przez Instytut Geodezji i Kartografii i sfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Wyniki projektu zostały pozyskane ze strony internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska clc.gios.gov.pl."
- Zarzycki K., Szelać Z. 2006. Red list of the vascular plants of Poland. In: *Red list of plants and fungi in Poland* (ed. Z. Mirek, K. Zarzycki, W. Wojewoda, Z. Szelać). W Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków, pp.: 11-20.
- Żurowski W., Kasperczyk B. 1990. Wyniki reintrodukcji bobrów w górskich strumieniach Karpat. *Ochr. Przyr.* 47: 201-213.

PLH180021

- Alexandrowicz Z. 1989. Ochrona przyrody i krajobrazu Karpat polskich. *Studia Naturae*, ser. B. 33:1-241.
- Batko S. 1938. O florze okolic Przemyśla. *Kosmos* T. 63, Lwów.
- Bieniek M., Sumiński P., Wolsan M. 1992. Ryś *Lynx* (=Feliiks) Linne, 1758. W: *Polska czerwona księga zwierząt* (red. Z. Głowaciński). PWRiL, Warszawa, str. 81-83.
- Bobiec A. 2014. Trudności ochrony ekosystemów i różnorodności gatunkowej na terenach leśnych i ich przyczyny. W: M. Mirek., A. Nikiel (red.). 2014. *Ochrona przyrody w Polsce wobec współczesnych wyzwań cywilizacyjnych*. Komitet Ochrony Przyrody PAN, Kraków., ss. 37-47.
- Brożek S. 1993. Przekształcenia górskich gleb porolnych przez olszę szarą (*Alnus incana*). *Zesz. Nauk. AR w Krakowie. Rozprawy habil.* 184.
- Brzeziński M., Romanowski J., Cygan J.P., Pabian M. 1996. Otter *Lutra lutra* distribution In Polska. *Acta Theriol.* 41(2): 113-126.
- Brzuski P., Kulczyca A. 1999. Bóbr – symbol powrotu do natury. *Polski Związek Łowiecki*, Warszawa.
- Cais L. 1963. Materiały do ssaków województwa rzeszowskiego. *Zesz. Nauk. Uniw. Adama Mickiewicza, Pozn., Biol.* 4: 22-40.
- Dembek W., Melke A., Michalski R., Przewoźny M. 2014. Potrzeba utworzenia Parku Narodowego Pogórza Karpackiego. W: M. Mirek., A. Nikiel (red.). 2014. *Ochrona przyrody w Polsce wobec współczesnych wyzwań cywilizacyjnych*. Komitet Ochrony Przyrody PAN, Kraków., ss. 101-114.
- Dziubecki J., Pisarczyk E. 2014. Ewolucja ochrony gatunkowej w Polsce – historia, stan obecny i perspektywy. W: M. Mirek., A. Nikiel (red.). 2014. *Ochrona przyrody w Polsce wobec współczesnych wyzwań cywilizacyjnych*. Komitet Ochrony Przyrody PAN, Kraków., ss. 115-131.
- Dzwonko Z. 1986. Klasyfikacja numeryczna zbiorowisk leśnych polskich Karpat. *Fragm. flor. geobot.* 30(2): 92-167.
- DGLP 2007. Inwentaryzacja przyrodnicza. Baza danych INVENT.

- Gliwicz J. 1992. Różnorodność biologiczna: nowa koncepcja ochrony przyrody. *Wiad. ekol.* 38(4): 211-219.
- Głowaciński Z. 1997. Idea i niektóre zasady monitoringu biologicznego, ze szczególnym uwzględnieniem fauny. *Roczniki Bieszczadzkie* 6: 269-273.
- Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa, 449 ss.
- Głowaciński Z. (red.). 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków, 155 ss.
- Głowaciński Z. 2011. Karpackie kręgowce Vertebrata w świetle kryteriów Czerwonej Księgi. *Roczniki Bieszczadzkie* 19: 181-190.
- Greszta J., Niemtur S., Kiszka J., Barszcz J., Gruszczyńska J., Struś M. 1989. Ocena stopnia zagrożenia lasów górskich w oparciu o rośliny wskaźnikowe. W: Ocena zasobów leśnych w ekosystemach zagrożonych. 14: 70-92.
- Gutkowska B., Krowiak M., Łuczaj Ł., Niedźwiedzka J., Oklejewicz K. 2002. Notatki florystyczne z Pogórza Dynowskiego (Karpaty Zachodnie). *Fragm.. Flor. Geobot. Polonica* 9: 43-47.
- Herbich J. (red.). 2004. Wody słodkie i torfowiska. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 2. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Herbich J. (red.). 2004. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 3. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Herbich J. (red.). 2004. Lasy i Bory. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 5. Ministerstwo Środowiska,
- IOP PAN (red.). 2006-2007. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. (mscr.). GIOŚ, Warszawa.
- Jakubowska-Gabara J. 1989. Leśne zbiorowiska zastępcze. *Wiadomości Botaniczne*.
- Jaworski A. 1997. Karpackie lasy o charakterze pierwotnym i ich znaczenie w kształtowaniu proekologicznego modelu gospodarki leśnej w górach.. *Sylvan* 141, a: 33-50.
- Jelonek M., Sobieszczyk P., Males M., Engel J. 2005. Weryfikacja istniejących ostoi Natura 2000 oraz propozycja specjalnych obszarów regionu alpejskiego dla ochrony gatunków ryb wymienionych w załączniku II Dyrektywy 92/43/EWG. Maszynopis, Warszawa, Ministerstwo Środowiska, WWF Polska.
- Kącki Z. 2010. Ochrona zagrożonych siedlisk przyrodniczych w programie rolnośrodowiskowym. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa.
- Kołder W. 1973. Ryby i zagospodarowanie rybackie dorzecza Sanu. W: Środowisko przyrodnicze dorzecza Sanu., s. 93-123. Tow. Przyjaciół Nauk w Przemyślu. Przemyśl.
- Kozłowska B., Matuszkiewicz J.M. 1993. Przegląd fitosocjologiczny zbiorowisk leśnych Polski – jaworzyny górskie. *Fragm.. flor. geobot.* 38: 227-302.
- Kuntze R. 1930. Przyczynek do znajomości fauny ssaków południowej Polski. *Kosmos*, Lwów, A 55, ½: 219-232.
- Makomaska-Juchiewicz, M. Bonk M. (red.) 2015. Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa.
- Marszałek E. 2011. Gospodarka leśna w karpackiej części Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie i jej wpływ na ochronę przyrody. *Roczniki Bieszczadzkie* 19: 59-75.
- Matuszkiewicz J. 1997. Przegląd fitosocjologiczny zbiorowisk leśnych Polski. Cz. 3. Lasy i zarośla łąkowe. *Phytocenosis*, 5, 1: 3-66.

- Matuszkiewicz J. 1997. Przegląd fitosocjologiczny zbiorowisk leśnych Polski. Cz. 4. Bory świerkowe i jodłowe. *Phytocenosis*, 6,3: 151-226.
- Matuszkiewicz J.M. 2001. Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz W.A. 1973. Przegląd fitosocjologiczny zbiorowisk leśnych Polski. Cz. I. Lasy Bukowe. *Phytocenosis* 2, 2: 1143-201.
- Matuszkiewicz W.A. 2013. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Medwecka-Kornaś A. 1977. Zespoły leśne i zaroślowe. W: Szata roślinna Polski. T. 2, wyd. III, PWN, Warszawa: 383-441.
- Mirek M., Nikiel A. (red.). 2014. Ochrona przyrody w Polsce wobec współczesnych wyzwań cywilizacyjnych.
- Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H. (red.). 2008. Czerwona Księga Karpat Polskich. Rośliny naczyniowe. Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków, 615 ss.
- Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H., Zając A., Zając M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland. A checklist. W: Szafer Institute of Botany. Polish Academy of Science, Kraków, 442 ss.
- Mróz W. (red.) 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.
- Mróz W. (red.) 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa.
- Mróz W. (red.) 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.
- Mróz W. (red.) 2015. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa.
- Olaczek R. 1974. Kierunki degradacji fitocenoz leśnych i metody ich badania. *Phytocenosis*, 3, 3-4: 179-190.
- Schramm W. 1958. Lasy i zwierzyzna w Gór Sanockich. Pozn. Tow. Przyj. Nauk, Kom. Nauk Rolniczych i Leśnych, nr 5.
- Sikorska E. 1999. Aktualne problemy typologii leśnej na terenach wyżynnych i górskich. *Sylwan* nr 11.
- Sokołowski A.W., Kliczkowska A., Grzyb M. 1997. Określenie jednostek fitosocjologicznych wchodzących w zakres siedliskowych typów lasu. *Prace IBL* nr 32, ser. A, Warszawa.
- Szafer W., Zarzycki K. (red.). 1977. Szata roślinna Polski. Wydanie III. PWN Warszawa. T. 2, W: Szata roślinna gór polskich.: 189-252.
- Towpasz K., Zemanek B. 1995. Szata roślinna. W: Karpaty Polskie (red. J. Warszyńska). Uniwersytet Jagielloński, ss. 77-93.
- Witkowska-Wawer L. 1994a. Szata roślinna projektowanego Parku Narodowego na Pogórzu Przemyskim. *Rocznik Przemyski*. T. XXIX-XXX, z. 6, TPN w Przemyślu, Przemyśl.
- Witkowska-Wawer L. 1994b. Zarys charakterystyki fitosocjologicznej i siedliskowej lasów województwa przemyskiego. *Rocznik Przemyski*, T. XXXIII, z. 4, TPN w Przemyślu, Przemyśl.
- Wołoszczak E. 1895. Z granicy flory zachodnio- i wschodniokarpackiej. *Spraw. Kom. Fizjogr.* AU 31: 119-159.
- Wołoszyn B.W. 1992. Chiroptera. W: Polska czerwona księga zwierząt (red. Z. Głowaciński, s. 37-47. PWRiL, Warszawa.
- www.clc.gios.gov.pl „Projekt Corine Land Cover 2012 w Polsce został zrealizowany przez Instytut Geodezji i Kartografii i sfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Wyniki projektu zostały pozyskane ze strony internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska clc.gios.gov.pl.”

Zarzycki K., Szelaąg Z. 2006. Red list of the vascular plants of Poland. In: Red list of plants and fungi in Poland (ed. Z. Mirek, K. Zarzycki, W. Wojewoda, Z. Szelaąg). W Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków, pp.: 11-20.

Literatura ogólna

- Borek E., Bubula B., Klassek G., Mleczek T. 1998. Jaskinie Polskich Karpat Fliszowych, tom 3. Jaskinie Beskidu Niskiego, Pogórza Dynowskiego, Gór Sanocko-Turczańskich, Bieszczadów. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk o Ziemi, Warszawa.
- Dobrowolski K., Halba R., Wasilewski A. 1997. Zasady wyznaczania i ochrony stanowisk zwierząt – gatunków zagrożonych wyginięciem. Maszynopis, Warszawa.
- Kłós S. 2004. Osobliwości Beskidu Niskiego. Wydawnictwo Libra, Rzeszów.
- Kondracki J. 2002. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Kurzyński J., Mielnicka B. 2004. Znaczenie parków krajobrazowych w ochronie najcenniejszych walorów przyrodniczych Karpat Polskich. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.
- Matuszkiewicz J.M. 2008. Zespoły leśne Polski. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz W. 2013. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN.
- Mleczek T., Baczyński. Dekada Spisu Nietoperzy DSN '99 w Beskidzie Niskim i Pogórzu Karpackim, Speleoklub Dębicki, Dębica.
- Orłowski E. 2014. Z dziejów lasów nad górną Oslawą i Wisłokiem. Krosno.
- Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny, tom 5. Lasy i bory. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2004.
- Rąkowski G. i in. 2004. Parki krajobrazowe w Polsce. Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Rykowski K. (mpis). Elementy strategii ochrony bioróżnorodności w lasach.
- Szafer W. 1972. Podstawy geobotaniczne podziału Polski [w]: Szata roślinna Polski. T 2, PWN Warszawa.
- Szafer W., Zarzycki K. (red.). 1972. Szata roślinna Polski t. I, II, PWN, Warszawa.
- Szlachetko D. 2001. Flora Polski – Storzycyki. MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
- Szukiel E. 2001. Odnowienie lasu a zagęszczenie zwierzyny w górach i na pogórzu. Sylwan nr 12.
- Wojtycza K. 2003. Bieszczady i Beskid Niski. Przewodnik. Wydawnictwo „Barbara”, Kraków.
- Wójciak H. 2003. Flora Polski – Porosty, mszaki, paprotniki. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
- Zarządzenie nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie Instrukcji Urządzania Lasu (CILP, Warszawa 2012 r.):
Część 1. Instrukcja sporządzania projektu planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa;
Część 2. Instrukcja wyróżniania i kartowania w Lasach Państwowych typów siedliskowych lasu oraz zbiorowisk roślinnych;
Część 3. Instrukcja techniczna sporządzania i wydruku map leśnych.

11. KRONIKA

